

URZĄD STATYSTYCZNY w LUBLINIE

STATISTICAL OFFICE in LUBLIN

**ROCZNIK STATYSTYCZNY
WOJEWÓDZTWA
LUBELSKIEGO**

*STATISTICAL YEARBOOK
OF THE LUBELSKIE VOIVODSHIP*

2010

ROK XXXV LUBLIN

YEAR XXXV LUBLIN

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO

*EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE*

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*

Krzysztof Markowski

CZŁONKOWIE *MEMBERS*

Waldemar Dymek
Jerzy Greszta
Zofia Kurlej
Elżbieta Łoś
Andrzej Matacz
Aneta Olszewska-Welman
Kazimierz Tucki
Paweł Wroński

Redakcja, tłumaczenia i skład
komputerowy — Wydział Analiz
i Opracowań Zbiorczych
Urzędu Statystycznego

*Editing, translation and setting —
— Analysis and Aggregated Studies
Division of Statistical Office*

Projekt okładki *Cover design*

Lidia Motrenko-Makuch

Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US

*When publishing SO data
please indicate source*

ISSN 1895-5983

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Lublinie przekazuje Państwu kolejne - trzydzieste piąte wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Lubelskiego”.

Wprowadzeniem do Rocznika są tablice przeglądowe przedstawiające ogólny obraz województwa na tle kraju w 2009 r. oraz najistotniejsze dane w ujęciu retrospekcyjnym za lata 2000, 2005, 2008, 2009. Zasadniczą część publikacji stanowią 24 działy tematyczne, poprzedzone uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji. Zamieszczony materiał statystyczny wzbogacono ilustracją graficzną w formie kartogramów i wykresów.

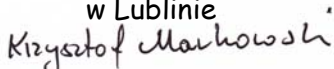
W obecnej edycji Rocznika dane statystyczne według rodzajów działalności zaprezentowano w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, która zastąpiła dotychczas stosowaną Polską Klasyfikację Działalności 2004. Mając na względzie zapewnienie porównywalności danych, dokonano stosownych przeliczeń i zaprezentowano szeregi czasowe dla poszczególnych lat z okresu 2005–2009 w nowym układzie PKD 2007 według sekcji i działów.

Rocznik poza wydaniem książkowym, dostępny jest także w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu <http://www.stat.gov.pl/lublin/> oraz na płycie CD w postaci plików w formacie .pdf i .xls.

Bardziej szczegółowe informacje z poszczególnych dziedzin społeczno-gospodarczych dostępne są zarówno w Urzędzie Statystycznym, jak też na stronach internetowych GUS w Banku Danych Lokalnych.

Czytelnikom zainteresowanym bardziej szczegółowymi danymi o podstawowych jednostkach podziału terytorialnego województwa polecamy publikację pt. „Województwo Lubelskie 2010 - Podregiony, Powiaty, Gminy”, która stanowi uzupełnienie niniejszego Rocznika.

Korzystając z okazji pragnę podziękować wszystkim osobom i instytucjom za cenne uwagi i wnioski, a przede wszystkim tym, którzy wzbogacili naszą publikację dostarczając dane z zakresu swojej działalności.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Lublinie

dr Krzysztof Markowski

Lublin, grudzień 2010 r.

PREFACE

The Statistical Office in Lublin is pleased to present subsequent - the thirty-fifth edition of the „Statistical Yearbook of the Lubelskie Voivodship“.

Review tables depicting the overall picture of the Voivodship against the background of a country in 2009 and basic data presented in retrospection for years 2000, 2005, 2008, 2009 constitute the introductory part of the Yearbook. The most fundamental part of the publication is made up of 24 chapters, preceded by general notes explaining terminology, methodology and scope of information used in the publication. Statistical data were enriched by interestingly prepared charts and maps.

In the current edition of the Yearbook statistical data by type of activities were presented according to the Polish Classification of Activities – PKD 2007, which replaced applicable so far the Polish Classification of Activities – PKD 2004. Taking data comparability into account appropriate calculations were made as well as time series for separate years from period 2005-2009 according to PKD 2007 by sections and divisions were presented.

The Yearbook, apart from printed edition, is also available on the Office's website <http://www.stat.gov.pl/lublin/> and on CD-ROM as Acrobat Reader and MS Excel.

More detailed information on particular socio-economic areas is available in the Statistical Office in Lublin and at the CSO Internet website in Local Data Bank.

For readers who are interested in more detailed data for the basic units of territorial division of voivodship we recommend "Lubelskie Voivodship 2010 - Subregions, Powiats, Gminas", which is supplement of the present Yearbook.

Hereby, I would sincerely like to thank all individuals and institutions for their valuable comments and conclusions, especially those who have enriched our publication by providing us with essential information about their business activity.

*Director
Statistical Office
in Lublin
Krzysztof Markowski
Krzysztof Markowski, PhD*

Lublin, December 2010

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Spis tablic i wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2009 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2008, 2009)

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność. Wyznania religijne
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna
XII. Kultura. Turystyka
XIII. Nauka i technika
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport i łączność
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej
XXIV. Inne

CONTENTS

<i>Preface</i>	3—4
<i>List of tables and graphs</i>	6—22
<i>Symbols. Abbreviations</i>	23—24
<i>General notes</i>	25—30

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2009</i>	31— 36
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	37— 48

CHAPTERS

<i>Geography</i>	49— 50
<i>Environmental protection</i>	51— 81
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	80— 89
<i>Public safety. Justice</i>	90— 95
<i>Population. Religious denominations</i>	96—119
<i>Labour market</i>	120—153
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	154—162
<i>Household budgets</i>	163—170
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	171—185
<i>Education</i>	186—217
<i>Health care and social welfare</i>	218—239
<i>Culture. Tourism</i>	240—251
<i>Science and technology</i>	252—262
<i>Prices</i>	263—267
<i>Agriculture and forestry</i>	268—295
<i>Industry and construction</i>	296—308
<i>Transport and communications</i>	309—316
<i>Trade and catering</i>	317—322
<i>Finances of enterprises</i>	323—340
<i>Public finance</i>	341—348
<i>Investments. Fixed assets</i>	349—360
<i>Regional accounts</i>	361—366
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	367—375
<i>Other</i>	376—378

SPIS TABLIC I WYKRESÓW

LIST OF TABLES AND GRAPHS

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne województwa	<i>Geographic location of the voivodship</i>	1	49
Powierzchnia i granice	<i>Area and borders</i>	2	49
Układ pionowy powierzchni.....	<i>Elevations</i>	3	50
Dane meteorologiczne (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Meteorological data (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	4	50
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	51
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa (2009, 2010).....	<i>Geodesic status and use of voivodship land (2009, 2010).....</i>	1 (5)	58
Grunty rolne i leśne wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	2 (6)	59
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	3 (7)	60
Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych (2001, 2006, 2009, 2010).....	<i>Exploitable underground water resources (2001, 2006, 2009, 2010)</i>	4 (8)	60
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	5 (9)	61
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	6 (10)	61
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling up fish ponds (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	7 (11)	62
Jakość wody dostarczanej ludności do spożycia z wodociągów w 2009 r.	<i>Quality of water supplied to the population for consumption from waterworks in 2009.....</i>	8 (12)	62
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	9 (13)	63
Jednostki odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Entities discharging waste water by place of discharge and waste water treatment plants possessed (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	10 (14)	63
Oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Waste water treatment plants (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	11 (15)	64
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Emission and reduction of industrial air pollutants (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	12 (16)	65
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza według rodzajów substancji (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Emission of industrial air pollutants by types of substances (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	13 (17)	66
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Air pollution reduction systems in plants especially noxious (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	14 (18)	68
Odpady wytworzone i nagromadzone oraz tereny ich składowania (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Generated and accumulated waste and their storage yards areas (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	15 (19)	69

		Tablica Table	Strona Page
Odpady według źródeł powstawania (2000, 2005, 2008, 2009).....	Waste by sources of generating (2000, 2005, 2008, 2009).....	16 (20)	70
Odpady według rodzajów w 2009 r.	Waste by type in 2009.....	17 (21)	72
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2000, 2005, 2008, 2009).....	Legally protected areas possessing unique environmental value (2000, 2005, 2008, 2009).....	18 (22)	72
Parki narodowe (2000, 2005, 2008, 2009).....	National parks (2000, 2005, 2008, 2009).....	19 (23)	73
Parki krajobrazowe (2000, 2005, 2008, 2009)	Scenic parks (2000, 2005, 2008, 2009).....	20 (24)	73
Rezerваты przyrody (2000, 2005, 2008, 2009)	Nature reserves (2000, 2005, 2008, 2009).....	21 (25)	74
Pomniki przyrody (2000, 2005, 2008, 2009)	Nature monuments (2000, 2005, 2008, 2009).....	22 (26)	74
Wymiar i wpływy z opłat i kar na celowe fundusze ekologiczne (2000, 2005, 2008, 2009)	Rates and receipts from fees and fines to the ecological funds (2000, 2005, 2008, 2009).....	23 (27)	75
Kierunki finansowania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2008, 2009).....	Directions of financing of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds (2005, 2008, 2009).....	24 (28)	75
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009].....	Outlays on fixed assets for environmental protection and water management (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009].....	25 (29)	76
Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska i gospodarkę wodną na wsi w 2009 r.	Investment outlays on environmental protection and water management in rural areas in 2009 ..	26 (30)	77
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2000, 2005, 2008, 2009) ..	Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2000, 2005, 2008, 2009).....	27 (31)	78
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	General notes	x	80
Jednostki administracyjne województwa (2000, 2005, 2008, 2009)	Administrative units of voivodship (2000, 2005, 2008, 2009).....	1 (32)	82
Gminy w 2009 r.	Gminas in 2009	2 (33)	82
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2009 r.	Powiats and cities with powiats status in 2009	3 (34)	83
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2009 r.	Councillors of organs of local self-government entities in 2009	4 (35)	83
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2008, 2009)	Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2008, 2009).....	5 (36)	85
Wykaz jednostek podziału terytorialnego w 2009 r.	List of territorial division entities in 2009.....	6 (37)	86
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	General notes	x	90
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według rodzajów przestępstw (2000, 2005, 2008, 2009)...	Ascertained crimes in completed preparatory proceedings by type of crime (2000, 2005, 2008, 2009).....	1 (38)	92
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych (2000, 2005, 2008, 2009)	Rates of detectability of delinquens in ascertained crimes (2000, 2005, 2008, 2009)	2 (39)	93
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2000, 2005, 2008)	Adults sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment (2000, 2005, 2008)	3 (40)	93
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2009 r.	Incoming cases in common courts in 2009	4 (41)	94
Sprawy rodzinne w sądach okręgowych w 2009 r.	Family cases in regional courts in 2009	5 (42)	95

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	96
Ludność (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Population (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	1 (43)	99
Ludność według płci i wieku (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Population by sex and (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	2 (44)	99
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyj- nym (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Working and non-working age population (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	3 (45)	100
Prognoza ludności w wieku produkcyjnym i nie- produkcyjnym do 2030 r. (2010, 2015, 2020, 2025, 2030)	<i>Working and non-working age population pro- jection until 2030 (2010, 2015, 2020, 2025, 2030).....</i>	4 (46)	101
Miasta i ludność w miastach (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Towns and urban population (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	5 (47)	102
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Gminas and rural population (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	6 (48)	102
Ruch naturalny ludności (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Vital statistics (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	7 (49)	103
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Marriages contracted and dissolved (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	8 (50)	104
Małżeństwa zawarte w 2009 r. według wieku nowożeńców.....	<i>Marriages by age of bridegrooms and brides contracted in 2009.....</i>	9 (51)	104
Małżeństwa zawarte w 2009 r. według po- przedniego stanu cywilnego nowożeńców	<i>Marriages by previous marital status of bride- grooms and brides contracted in 2009.....</i>	10 (52)	106
Małżeństwa zawarte wyznaniowe (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Church or religious marriages (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	11 (53)	107
Separacje orzeczone w 2009 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powódz- twa	<i>Separations adjudicated by age of spouses at the moment of filling petition for a separation in 2009.....</i>	12 (54)	107
Separacje orzeczone według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Separations adjudicated by the number of un- derage children in the marriage (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	13 (55)	108
Rozwody w 2009 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2009.....</i>	14 (56)	109
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	15 (57)	110
Urodzenia (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Births (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	16 (58)	111
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziec- ka oraz wieku matki (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Live births by birth order and age of mother (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	17 (59)	111
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Female fertility and reproduction rates of popu- lation (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	18 (60)	112
Zgony według płci i wieku zmarłych (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Deaths by sex and age of deceased (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	19 (61)	112
Zgony według przyczyn w 2008 r.	<i>Deaths by causes in 2008.....</i>	20 (62)	113

		Tablica Table	Strona Page
Zgony niemowląt według płci i wieku (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Infant deaths by sex and age (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	21 (63)	114
Zgony niemowląt według przyczyn w 2008 r.	<i>Infant deaths by causes in 2008</i>	22 (64)	114
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Suicides registered by police (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	23 (65)	115
Przeciętne dalsze trwanie życia (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Life expectancy (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	24 (66)	115
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	25 (67)	116
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	26 (68)	117
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	27 (69)	118
Niektóre wyznania religijne w 2009 r.	<i>Selected religious denominations in 2009</i>	28 (70)	119
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	120
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w 2008, 2009 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more in 2008, 2009</i>	1 (71)	131
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2008, 2009 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2008, 2009.....</i>	2 (72)	132
Pracujący	Employment		
Pracujący (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....	<i>Employed persons (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....</i>	3 (73)	133
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....	<i>Employed persons by employment status (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....</i>	4 (74)	134
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....	<i>Average paid employment (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....</i>	5 (75)	135
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....	<i>Full- and part-time employment (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	6 (76)	136
Wolne, nowo utworzone i zlikwidowane miejsca pracy w 2009 r.	<i>Vacancies, newly created and liquidated jobs in 2009.....</i>	7 (77)	137
Przyjęcia do pracy (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....	<i>Hires (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....</i>	8 (78)	138
Zwolnienia z pracy (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....	<i>Terminations (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....</i>	9 (79)	139
Absolwenci podejmujący pierwszą pracę (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....	<i>School leavers starting work for the first time (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....</i>	10 (80)	140

	Tablica Table	Strona Page
Bezrobocie	Unemployment	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2000, 2005, 2008, 2009)	11 (81)	141
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2000, 2005, 2008, 2009)	12 (82)	141
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2000, 2005, 2008, 2009)	13 (83)	142
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (2000, 2005, 2008, 2009)	14 (84)	143
Wydatki Funduszu Pracy (2008, 2009)	15 (85)	144
Warunki pracy	Work conditions	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2008, 2009]	16 (86)	145
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2008, 2009]	17 (87)	146
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2000, 2005, 2008, 2009)	18 (88)	148
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2000, 2005, 2008, 2009)	19 (89)	148
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup czynników zagrożeń (2000, 2005, 2008, 2009)	20 (90)	150
Choroby zawodowe (2005, 2008, 2009)	21 (91)	151
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2000, 2005, 2008, 2009)	22 (92)	152
Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2000, 2005, 2008, 2009)	23 (93)	153
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS	
Uwagi ogólne	x	154
Wynagrodzenia	Wages and salaries	
Wynagrodzenia brutto według sekcji i składników wynagrodzeń (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	1 (94)	157
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	2 (95)	159

		Tablica Table	Strona Page
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sektorów ekonomicznych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....	<i>Average monthly gross wages and salaries by economic sectors (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....</i>	3 (96)	160
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Retirees and pensioners (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	4 (97)	161
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Gross retirement pay and pension benefits (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	5 (98)	162
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	163
Gospodarstwa domowe (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Households (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	1 (99)	168
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Average monthly per capita available income of households (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	2 (100)	168
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Average monthly per capita expenditures of households (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	3 (101)	169
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	4 (102)	169
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Households furnished with selected durable goods (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	5 (103)	170
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	171
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Water-line and sewerage systems (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	1 (104)	176
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Consumers and consumption of electricity in households (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	2 (105)	177
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2008, 2009).....	<i>Gas-line system as well as consumers and consumption of gas from gas-line system in households (2005, 2008, 2009)</i>	3 (106)	177
Ogrzewnictwo (2005, 2008, 2009).....	<i>House-heating (2005, 2008, 2009)</i>	4 (107)	178

		Tablica Table	Strona Page
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2008, 2009).....	<i>Population using water-line, sewerage and gas-line systems (2005, 2008, 2009)</i>	5 (108)	178
Komunikacja miejska (2000, 2005, 2008, 2009) ...	<i>Urban transport (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	6 (109)	179
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Municipal waste and liquid waste (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	7 (110)	179
Odpady komunalne zebrane selektywnie w 2009 r.....	<i>Municipal waste selectively collected in 2009</i>	8 (111)	180
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej i osiedlowej (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Generally accessible and estate urban area green belts (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	9 (112)	180
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2008, 2009).....	<i>Dwelling stocks (2005, 2008, 2009)</i>	10 (113)	181
Mieszkania wyposażone w instalacje (2005, 2008, 2009)	<i>Dwellings fitted with installations (2005, 2008, 2009).....</i>	11 (114)	181
Mieszkania oddane do użytku (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Dwellings completed (2000, 2005, 2008, 2009)...</i>	12 (115)	182
Mieszkania oddane do użytku według liczby izb (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Dwellings completed by number of rooms (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	13 (116)	184
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Administration of grounds for dwellings construction (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	14 (117)	184
Zawarte transakcje kupna-sprzedaży lokali, budynków, nieruchomości gruntowych i zabudowanych w 2009 r.	<i>Reached purchase-sale transactions of the premises, buildings, land real estates and built-up real estates in 2009</i>	15 (118)	185
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	186
Edukacja według szczebli kształcenia (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....	<i>Education by level (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....</i>	1 (119)	191
Szkoły według organów prowadzących (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Schools by school governing authority (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....</i>	2 (120)	193
Uczniowie i studenci według grup wieku (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Pupils and students by groups of age (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	3 (121)	196
Współczynnik skolaryzacji brutto w roku szkolnym 2009/10	<i>Gross enrolment rate in 2009/10 school year.....</i>	4 (122)	198
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych w roku szkolnym 2009/10	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools in 2009/10 school year</i>	5 (123)	198
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych w roku szkolnym 2009/10	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for adults in the 2009/10 school year</i>	6 (124)	199
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Education for people with special educational needs (2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	7 (125)	200
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz młodzieżowe ośrodki socjoterapii (2000, 2005, 2008, 2009) ...	<i>Special education centres, rehabilitation-education centres youth education centres and youth social therapy centres (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	8 (126)	200
Internaty i bursy dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) w roku szkolnym 2009/10	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools) in 2009/10 school year.....</i>	9 (127)	201
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Level art schools for children and youth (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....</i>	10 (128)	202
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych w roku szkolnym 2009/10	<i>Personal computers in schools for children and youth an in post-secondary schools in 2009/10 school year.....</i>	11 (129)	202

		Tablica Table	Strona Page
Wychowanie pozaszkolne w 2009 r.	<i>Extracurricular education in 2009</i>	12 (130)	203
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Primary schools for children and youth (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	13 (131)	204
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....	<i>Lower secondary schools for children and youth (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	14 (132)	205
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2008/09, 2009/10]	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2008/09, 2009/10]</i>	15 (133)	206
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół za- wodowych dla młodzieży (bez szkół specjal- nych) według grup kierunków kształcenia (2008/09, 2009/10).....	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding spe- cial schools) by fields of education (2008/09, 2009/10)</i>	16 (134)	206
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2008/09, 2009/10].....	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2008/09, 2009/10]</i>	17 (135)	207
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół spe- cjalnych) [2005/06, 2008/09, 2009/10].....	<i>Specialized secondary schools for youth (exclud- ing special schools) [2005/06, 2008/09, 2009/10]</i>	18 (136)	207
Technika dla młodzieży i ogólnokształcące szkoły artystyczne (bez szkół specjalnych) [2008/09, 2009/10].....	<i>Technical secondary schools for youth and gen- eral art schools (excluding special schools) [2008/09, 2009/10]</i>	19 (137)	208
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzie- ży i ogólnokształcących szkół artystycznych według grup kierunków kształcenia [2008/09, 2009/10]	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth and general art schools by fields of education [2008/09, 2009/10]</i>	20 (138)	208
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10].....	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10]</i>	21 (139)	209
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2008/09, 2009/10].....	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education [2008/09, 2009/10]</i>	22 (140)	209
Szkoły wyższe (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Higher education institutions (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	23 (141)	210
Studenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....	<i>Students of higher education institutions by study systems and type of schools (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	24 (142)	210
Studenci szkół wyższych według podgrup kie- runków studiów (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Students of higher education institutions by fields of educational (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	25 (143)	211
Absolwenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09).....	<i>Graduates of higher education institutions by study systems and type of schools (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)</i>	26 (144)	212
Absolwenci szkół wyższych według podgrup kierunków studiów (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09).....	<i>Graduates of higher education institutions by fields of educational (2000/01, 2005/06, 2007/08, 2008/09)</i>	27 (145)	213
Studia podyplomowe i studia doktoranckie 2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Postgraduate and doctoral studies (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	28 (146)	214
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według systemów studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....	<i>Foreigners — students and graduates by study systems and type of schools (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	29 (147)	214
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Academic teachers in higher schools (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	30 (148)	215
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Students of higher education institutions receiv- ing scholarships (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	31 (149)	215
Domy i stołówki studenckie (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....	<i>Student dormitories and canteens (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	32 (150)	216

		Tablica Table	Strona Page
Szkoły dla dorosłych (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....	<i>Schools for adults (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....</i>	33 (151)	216
Wychowanie przedszkolne (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Pre-primary education (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	34 (152)	217
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	218
Pracownicy medyczni (2000, 2005, 2008, 2009)...	<i>Medical personel (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	1 (153)	223
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Out-patient health care (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	2 (154)	223
Podstawowa opieka zdrowotna (2005, 2008, 2009)	<i>Basic health care (2005, 2008, 2009)</i>	3 (155)	224
Specjalistyczna opieka zdrowotna (2005, 2008, 2009)	<i>Specialized health care (2005, 2008, 2009).....</i>	4 (156)	225
Zatrudnieni lekarze specjaliści (2005, 2008, 2009)	<i>Employed specialist doctors (2005, 2008, 2009) ..</i>	5 (157)	226
Stacjonarna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>In-patient health care (2000, 2005, 2008, 2009) ..</i>	6 (158)	227
Szpitala ogólne (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>General hospitals (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	7 (159)	228
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2008, 2009).....	<i>Emergency medical services and first aid (2005, 2008, 2009)</i>	8 (160)	229
Placówki lecznictwa uzdrowiskowego (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Facilities of health resort treatment (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	9 (161)	230
Placówki opieki zdrowotnej typu opiekuńczo-leczniczego w 2009 r.	<i>Health care centres providing chronic medical treatment in 2009.....</i>	10 (162)	230
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Public pharmacies and pharmaceutical outlets (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	11 (163)	231
Krwiodawstwo (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Blood donation (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	12 (164)	231
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	13 (165)	232
Osoby leczone w poradniach zdrowia psychicznego (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Persons treated in out-patient mental health clinics (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	14 (166)	233
Osoby leczone w poradniach odwykowych (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Persons treated in anti-addict out-patient clinics (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	15 (167)	234
Żłobki (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Nurseries (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	16 (168)	235
Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży (2005, 2008, 2009)....	<i>Round-the-clock care and education centres for children and young people (2005, 2008, 2009)...</i>	17 (169)	235
Rodziny zastępcze (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Foster homes (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	18 (170)	235
Pomoc społeczna (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Social welfare (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	19 (171)	236
Mieszkańcy zakładów stacjonarnych pomocy społecznej według wieku i źródła finansowania w 2009 r.	<i>Residents of stationary social welfare facilities by age and sources of financing in 2009</i>	20 (172)	237
Świadczenia pomocy społecznej (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Social welfare benefits (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	21 (173)	239

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM		
Uwagi ogólne	General notes	x	240
Kultura	Culture		
Biblioteki publiczne (z filiami) [2000, 2005, 2008, 2009]	Public libraries (with branches) [2000, 2005, 2008, 2009]	1 (174)	242
Muzea (2000, 2005, 2008, 2009)	Museums (2000, 2005, 2008, 2009)	2 (175)	242
Instytucje paramuzealne (2005, 2008, 2009)	Museum-related institutions (2005, 2008, 2009)	3 (176)	243
Galerie sztuki (2000, 2005, 2008, 2009)	Art galleries (2000, 2005, 2008, 2009)	4 (177)	243
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2000, 2005, 2008, 2009)	Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2000, 2005, 2008, 2009)	5 (178)	244
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice w 2009 r.	Cultural centres and establishment, clubs, community centres in 2009	6 (179)	244
Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków (2000, 2005, 2008, 2009)	Monumental facilities recorded in register of monuments (2000, 2005, 2008, 2009)	7 (180)	245
Kina stałe (2000, 2005, 2008, 2009)	Fixed cinemas (2000, 2005, 2008, 2009)	8 (181)	245
Wybrane instytucje kultury dostępne dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich (2000, 2005, 2008, 2009)	Selected cultural institutions accessible to the disabled moving on wheelchairs (2000, 2005, 2008, 2009)	9 (182)	246
Abonenci radiowi i telewizyjni (2000, 2005, 2008, 2009)	Radio and television subscribers (2000, 2005, 2008, 2009)	10 (183)	246
Turystyka	Tourism		
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2008, 2009)	Collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2008, 2009)	11 (184)	247
Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2008, 2009)	Catering outlets in collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2008, 2009)	12 (185)	249
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2008, 2009)	Foreign tourists accommodated in collective tourists accommodation establishments (2000, 2005, 2008, 2009)	13 (186)	250
Turyści zagraniczni w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania według obywatelstwa (2000, 2005, 2008, 2009)	Foreign tourists in tourist accommodation establishments by citizenship (2000, 2005, 2008, 2009)	14 (187)	251
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY		
Uwagi ogólne	General notes	x	252
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2000, 2005, 2008, 2009)	Units and employment in research and development activity (2000, 2005, 2008, 2009)	1 (188)	255
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2008, 2009)	Employment in research and development activity by educational level (2005, 2008, 2009)	2 (189)	256
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009]	Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009]	3 (190)	257
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009]	Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009]	4 (191)	258
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2000, 2005, 2008, 2009)	Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2000, 2005, 2008, 2009)	5 (192)	258

		Tablica Table	Strona Page
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według rodzajów działalności innowacyjnej (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Expenditures on innovation activities in industry by type of innovation activity (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009].....</i>	6 (193)	259
Środki automatyzacji procesów produkcyjnych i media elektroniczne w przemyśle (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Means for automating production processes and electronic media in industry (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	7 (194)	260
Wartość produkcji sprzedanej wyrobów nowych i modernizowanych w przemyśle w 2009 r.	<i>Value of sold production of technologically new and improved products in the industry in 2009</i>	8 (195)	261
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Domestic inventions and utility models (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	9 (196)	261
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet (2008, 2009)	<i>Enterprises using Internet (2008, 2009).....</i>	10 (197)	262
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie teleinformatyczne (2008, 2009).....	<i>Enterprises using selected ICT systems (2008, 2009)</i>	11 (198)	262
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	263
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Price indices of consumer goods and services (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (199)	265
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Retail prices of major goods and services (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	2 (200)	265
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Average procurement prices of major agricultural products (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	3 (201)	267
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Average market-place prices received by farmers (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	4 (202)	267
DZIAŁ XV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE AND FORESTRY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	268
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Trends and major economic and production results in agriculture (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	1 (203)	273
Użytkowanie gruntów według sektorów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Land use by sectors (2000, 2005, 2008, 2009)....</i>	2 (204)	275
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2000, 2005, 2007, 2008].....</i>	3 (205)	277
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2007, 2008]	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2000, 2005, 2007, 2008].....</i>	4 (206)	277
Powierzchnia zasiewów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Sown area (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	5 (207)	279
Zbiory i plony wybranych ziemioplodów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Selected crop production and yields (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	6 (208)	280
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Area, production and yields of ground vegetables (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	7 (209)	281
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Area, production and yields of tree fruit (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	8 (210)	282
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Area, production and yields of berry fruit (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	9 (211)	283
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	10 (212)	284
Drób (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Poultry (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	11 (213)	286

		Tablica Table	Strona Page
Produkcja żywca rzeźnego (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Production of animals for slaughter (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	12 (214)	286
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Production of meat, fats and pluck (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	13 (215)	287
Produkcja mleka i jaj (2000, 2005, 2008, 2009)....	<i>Production of milk and eggs (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	14 (216)	287
Melioracje użytków rolnych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Drainage of agricultural land (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	15 (217)	288
Ciągniki rolnicze (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Agricultural tractors (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	16 (218)	288
Zasoby siły pociągowej (2000, 2005, 2008, 2009) ..	<i>Draft force resources (2000, 2008, 2005, 2009)...</i>	17 (219)	288
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (1999/2000, 2004/05, 2007/08, 2008/09)	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (1999/2000, 2004/05, 2007/08, 2008/09).....</i>	18 (220)	289
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009].....	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009].....</i>	19 (221)	289
Skup ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Procurement of major agricultural products (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	20 (222)	290
Wartość skupu ważniejszych produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Value of major agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009].....</i>	21 (223)	291
Leśnictwo	Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Forest land (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	22 (224)	292
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	23 (225)	293
Pozyskanie drewna (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Removals (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	24 (226)	294
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	25 (227)	295
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	296
Przemysł	Industry		
Podstawowe dane o przemyśle (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....	<i>Basic data on industry (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....</i>	1 (228)	299
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009].....	<i>Sold production of industry (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i>	2 (229)	299
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w 2009 r. (ceny bieżące)	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry in 2009 (current prices)</i>	3 (230)	300
Produkcja ważniejszych wyrobów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Production of major products (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	4 (231)	301
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle w 2009 r.	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in industry in 2009.....</i>	5 (232)	302

		Tablica Table	Strona Page
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa według grup (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	<i>Construction and assembly production by groups (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i>	6 (233)	303
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i>	7 (234)	303
Budynki oddane do użytkowania (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Buildings completed (2000, 2005, 2008, 2009)....</i>	8 (235)	305
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Buildings completed by type of buildings (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	9 (236)	306
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie w 2009 r.	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction in 2009</i>	10 (237)	308
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	309
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Railway lines operated (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (238)	311
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Hard surface public roads (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	2 (239)	311
Obiekty mostowe na drogach publicznych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Bridge buildings on public roads (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	3 (240)	312
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Registered road vehicles and tractors (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	4 (241)	312
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Regular bus transport lines (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	5 (242)	313
Transport samochodowy zarobkowy (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Hire or reward road transport (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	6 (243)	313
Wypadki drogowe (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Road traffic accidents (2000, 2005, 2008, 2009) ..</i>	7 (244)	314
Wypadki drogowe oraz ich skutki (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Road traffic accidents and their effects (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	8 (245)	314
Wypadki drogowe spowodowane pod wpływem alkoholu oraz ich skutki (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Road traffic accidents caused by persons under the influence of alcohol, and their effects (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	9 (246)	315
Łączność	Communications		
Podstawowe usługi pocztowe (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Basic postal services (2000, 2005, 2008, 2009) ..</i>	10 (247)	316
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Fixed subscribers and telephone sets (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	11 (248)	316

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	317
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009].....	<i>Retail sales (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i>	1 (249)	320
Sprzedaż detaliczna towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009].....	<i>Retail sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i>	2 (250)	320
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009].....	<i>Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]</i>	3 (251)	321
Sklepy i stacje paliw według form organizacyjnych (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....	<i>Shops and petrol stations by organizational forms (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	4 (252)	321
Gastronomia (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)	<i>Catering (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	5 (253)	322
Targowiska (2005, 2006, 2007, 2008, 2009).....	<i>Marketplaces (2005, 2006, 2007, 2008, 2009)</i>	6 (254)	322
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	323
Bilans finansowy przedsiębiorstw w 2009 r.	<i>Financial balance of enterprises in 2009</i>	1 (255)	328
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	2 (256)	329
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by selected sections (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	3 (257)	330
Koszty przedsiębiorstw w układzie rodzajowym według sekcji (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Costs of enterprises by types by section (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	4 (258)	331
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Enterprises by obtained financial results (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	5 (259)	332
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Economic relations in enterprises (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	6 (260)	333
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Current assets of enterprises (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	7 (261)	334
Aktywa trwałe przedsiębiorstw (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Fixed assets of enterprises (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	8 (262)	336
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Share equity (funds) of enterprises (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	9 (263)	338
Kapitał zakładowy (akcyjny) przedsiębiorstw (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Initial capital (joint stock) of enterprises (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	10 (264)	339
Zobowiązania przedsiębiorstw (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Liabilities of enterprises (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	11 (265)	340
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	341
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Revenue of local self-government entities budgets by type (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (266)	344
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2009 r.	<i>Revenue of local self-government entities budgets by divisions in 2009</i>	2 (267)	346
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	3 (268)	347
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2009 r.	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by divisions in 2009</i>	4 (269)	348

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	349
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2008, 2009]	Investment outlays (current prices) [2008, 2009]	1 (270)	353
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sektorów własności (ceny bieżące) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	Investment outlays in enterprises by ownership sectors (current prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	2 (271)	354
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup w 2009 r. (ceny bieżące)	Investment outlays in enterprises by groups in 2009 (current prices)	3 (272)	355
Nakłady inwestycyjne w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych w 2009 r. (ceny bieżące)	Investment outlays in budgetary state and local self-government units and entities in 2009 (current prices)	4 (273)	356
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2008, 2009]	Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2008, 2009]	5 (274)	357
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2005, 2006, 2007, 2008, 2009]	6 (275)	358
Wartość brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych w 2009 r. (bieżące ceny ewidencyjne)	Gross value of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities in 2009 (current book-keeping prices)	7 (276)	359
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych w 2009 r.	Degree of consumption of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities in 2009	8 (277)	360
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	General notes	x	361
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2005, 2006, 2008]	Gross domestic product (current prices) [2005, 2006, 2008]	1 (278)	365
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2005, 2006, 2008]	Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2005, 2006, 2008]	2 (279)	366
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2005, 2006, 2008)	Nominal income in the households sector (2005, 2006, 2008)	3 (280)	366
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	General notes	x	367
Prywatyzacja	Privatization		
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawnego-organizacyjnego w 2009 r.	State owned enterprises by legal and organizational status in 2009	1 (281)	369
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	State owned enterprises included in the process of privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009	2 (282)	369

		Tablica Table	Strona Page
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią oraz zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	<i>State owned enterprises privatized by the direct method or liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009</i>	3 (283)	370
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	<i>Companies established on the basis of the directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009</i>	4 (284)	370
Podmioty gospodarki narodowej	<i>Entities of the national economy</i>		
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Entities of the national economy registered in the REGON register (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	5 (285)	371
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według form prawnych i sekcji PKD (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Entities of the national economy registered in the REGON register legal forms and NACE sections (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	6 (286)	372
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według liczby pracujących i sekcji PKD (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Entities of the national economy registered in the REGON register by number of employed persons and NACE sections (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	7 (287)	374
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji PKD (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Commercial companies by legal status and NACE sections (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	8 (288)	375
DZIAŁ XXIV. INNE	<i>CHAPTER XXIV. OTHER</i>		
Požary zarejestrowane przez straże pożarne według przyczyn (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Fires registered by fire brigades by fire causes (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	1 (289)	376
Požary zarejestrowane przez straże pożarne według skutków (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>fires registered by fire brigades by effects (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	2 (290)	376
Osobowy ruch graniczny (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Personal cross-border movement (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	3 (291)	377

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

		Strona Page
Położenie geograficzne województwa lubelskiego.....	<i>Geographic location of lubelskie Voivodship</i>	48
Podział administracyjny województwa lubelskiego i przejścia graniczne w 2009 r.	<i>Administrative division of lubelskie voivodship and border crossings in 2009.....</i>	49
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Water consumption for needs of the national economy (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	50
Odpady wytworzone (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Waste generated (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	50
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń (w % zanieczyszczeń wytworzonych) (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems (in % of pollutants produced) (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	51
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowi- ska (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Outlays on fixed assets for environmental protection (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	51
Ludność według płci i wieku w 2009 r.	<i>Population by sex and age in 2009.....</i>	98
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w 2009 r.....	<i>Working and non-working age population in 2009.....</i>	99
Ruch naturalny ludności (1997-2009).....	<i>Vital statistics (1997-2009).....</i>	99
Struktura pracujących w 2009 r.	<i>Structure of employed persons in 2009.....</i>	130
Stopa bezrobocia rejestrowanego według miesięcy (2005, 2008, 2009).....	<i>Registered unemployment rate by months (2005, 2008, 2009).....</i>	130
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w 2009 r. ...	<i>Structure of registered unemployed persons in 2009...</i>	131
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup zagrożeń w 2009 r.....	<i>Employees working in hazardous conditions by groups of hazard in 2009.....</i>	131
Mieszkania oddane do użytku (2005, 2008, 2009).....	<i>Dwellings completed (2005, 2008, 2009).....</i>	180
Mieszkania zamieszkałe według wyposażenia w instalacje (2005, 2008, 2009).....	<i>Dwellings inhabited equipped with installations (2005, 2008, 2009).....</i>	180
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2009/10	<i>Education by educational level in the year 2009/10.....</i>	181
Użytkowanie gruntów w 2009 r.	<i>Land use in 2009.....</i>	272
Towarowa produkcja rolnicza w 2008 r.	<i>Market agricultural output in 2008.....</i>	272
Produkcja ważniejszych produktów rolnych (na 1 mieszkańca) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Production of major agricultural products (per capita) [2000, 2005, 2008, 2009].....</i>	273
Dochody jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2009 r.	<i>Revenue of local self-government entities by type in 2009.....</i>	340
Wydatki jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2009 r.	<i>Expenditure of local self-government entities by type in 2009.....</i>	340
Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorial- nego według działów w 2009 r.....	<i>Revenue and expenditure of local self-government entities by division in 2009.....</i>	341
Sektory instytucjonalne i ich wzajemne powiązania.....	<i>Institutional sectors and their relationships.....</i>	366
Schemat procesu prywatyzacji	<i>Plan of the privatization process.....</i>	366
Podmioty gospodarki narodowej według sektorów i form własności w 2009 r.....	<i>Entities of the national economy by sectors and ow- nership forms in 2009.....</i>	367
Podmioty gospodarki narodowej według sektorów i sekcji PKD w 2009 r.	<i>Entities of the national economy by sectors NACE sections in 2009.....</i>	367

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (-)	-	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	-	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	-	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	-	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 29. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 29.</i>
Znak *	-	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak #	-	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	-	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	-	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	=	tysiąc <i>thousand</i>	mm	=	milimetr <i>millimetre</i>
mln	=	milion <i>million</i>	cm	=	centymetr <i>centimetre</i>
zł <i>zl</i>	=	złoty <i>zloty</i>	m	=	metr <i>metre</i>
szt. <i>pcs</i>	=	sztuka <i>piece</i>	km	=	kilometr <i>kilometre</i>
egz	=	egzemplarz	m ²	=	metr kwadratowy <i>square metre</i>
kpl	=	komplet	ha	=	hektar <i>hectare</i>
wol. <i>vol.</i>	=	wolumin <i>volume</i>	km ²	=	kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
μg	=	mikrogram <i>microgram</i>	l	=	litr <i>litre</i>
g	=	gram <i>gram</i>	hl	=	hektolitr <i>hectolitre</i>
kg	=	kilogram <i>kilogram</i>	dm ³	=	decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>
dt	=	decytona <i>deciton</i>	m ³	=	metr sześcienny <i>cubic metre</i>
t	=	tona <i>tonne</i>	dam ³	=	dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>

hm ³	=	hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	pkt	=	punkt
kW·h	=	kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	tabl.	=	tablica <i>table</i>
MW·h	=	megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	ust.	=	ustęp
GW·h	=	gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	Dz. U.	=	Dziennik Ustaw
GJ	=	gigadżul <i>gigajoule</i>	i in.	=	i inni
TJ	=	teradżul <i>terajoule</i>	itp. <i>etc.</i>	=	i tym podobne <i>and the like</i>
PJ	=	petadżul <i>petajoule</i>	m.in. <i>i.a.</i>	=	między innymi <i>among others</i>
°C	=	stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	np. <i>e.g.</i>	=	na przykład <i>for example</i>
h	=	godzina <i>hour</i>	tj. <i>i.e.</i>	=	to jest <i>that is</i>
d	=	dość	tzn. <i>i.e.</i>	=	to znaczy <i>that is</i>
24h	=	24 hours	tw.	=	tak zwany
r.	=	rok	ww.	=	wyżej wymieniony
ceg	=	cegła przeliczeniowa materi- ałów ściennych	PKP	=	Polskie Koleje Państwowe
brick	=	<i>standard brick unit expressing the quantity of wall building materials</i>	S.A.	=	Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
t/r	=	ton rocznie	ZOZ	=	Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
t/y	=	<i>tonnes per year</i>	NTS	=	Nomenklatura Jednostek Teryto- rialnych do Celów Statystycz- nych
art.	=	artykuł <i>article</i>	NUTS	=	<i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
cd.	=	ciąg dalszy	EKG	=	Europejska Komisja Gospodarcza
cont.	=	<i>continued</i>	ECE	=	<i>Economic Commission for Europe</i>
dok.	=	dokończenie	EUROSTAT	=	Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich
cont.	=	<i>continued</i>			<i>Office Statistique des Commu- nautes Européennes</i>
Lp.	=	liczba porządkowa	ONZ	=	Organizacja Narodów Zjedno- czonych
No.	=	<i>number</i>	UN	=	<i>United Nations</i>
Kk	=	Kodeks karny	UNESCO	=	Organizacja Narodów Zjedno- czonych do Spraw Oświaty, Na- uki i Kultury
kl.	=	klasa			<i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organiza- tion</i>
nr (Nr)	=	numer			
No.	=	<i>number</i>			
poz.	=	pozycja			

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do dotychczas stosowanej klasyfikacji PKD 2004, wprowadza zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności (ujęcie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. W efekcie w PKD 2007 wyróżnia się m.in. 21 sekcji i 88 działów, wobec 17 sekcji i 62 działów w PKD 2004. Zmiany te powodują również w niektórych przypadkach brak porównywalności danych przy niezmienionych nazwach poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Dane z zakresu rachunków narodowych prezentowane są nadal w układzie PKD 2004; zgodnie z projektem rozporządzenia Komisji Europejskiej z listopada 2008 r., zmieniającego rozporządzenie Rady nr 2223/96 w odniesieniu do wdrożenia NACE Rev.2 i CPA 2008 do rachunków narodowych, obowiązek przekazania po raz pierwszy danych z tego zakresu w układzie PKD 2007 został wyznaczony na wrzesień 2011 r.;

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev.2 PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004.

PKD 2007/NACE Rev.2 differs from the previously used PKD 2004/NACE Rev.1.1 classification in the introduction of changes in its scope, i.e. new groupings of activity types (presentation of new types, division or aggregation of the previous ones) as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. As a result there are, among others, 21 sections and 88 divisions in PKD 2007/NACE Rev.2 compared with 17 sections and 62 divisions in PKD 2004/NACE Rev.1.1. In some cases these changes result in a lack of comparability of data if the names of classification levels remain unchanged.

The item “**Industry**” was introduced as an additional grouping, including sections “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

Data in scope of national accounts are still presented according to the Polish Classification of Activities – PKD 2004/NACE Rev.1.1; pursuant to the draft regulation of the European Commission of November 2008 amending the Council Regulation No. 2223/96 on the implementation of NACE Rev.2 and CPA 2008 into national accounts, the obligation to provide first data with in this scope according to the PKD 2007/NACE Rev.2 is to be fulfilled in September 2011;

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) według **sektorów własności**:

- sektor publiczny – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszana” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- sektor prywatny – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszana” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** według stanu:

- 1) dla 2000 roku wyszacowano przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w czerwcu 1996 r.;
- 2) dla lat 2005-2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego w 2002 r.

4. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD oraz według sektorów instytucjonalnych opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

3) *according to ownership sectors:*

- *public sector – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),*
- *grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.*

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. *Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:*

- *up to 9 persons,*
- *from 10 to 49 persons,*
- *more than 49 persons.*

*Data concerning **persons employed on private farms in agriculture** on a given day:*

- 1) *for 2000 estimated with the use of the results of Agricultural Census conducted in June 1996;*
- 2) *for 2005-2009 estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census and the Agricultural Census conducted in 2002.*

4. *Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.*

5. *Data according to NACE sections and divisions as well as by institutional sectors, are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.*

*In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.*

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, zatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja wprowadzona została z dniem 1 I 2005 r. rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644 z późniejszymi zmianami), w miejsce obowiązującej do 31 XII 2004 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316, z późniejszymi zmianami);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1317, z późniejszymi zmianami).

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

*The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.*

7. *Other than NACE rev. 1.1, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:*

- 1) *the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities, paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification was introduced on 1 I 2005 by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644 with later amendments), replacing the classification valid until 31 XII 2004;*
- 2) *the **Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) in place of the PKWiU classification used until 31 XII 2008;*
- 3) *the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;*
- 4) *the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316, with later amendments);*
- 5) *the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317, with later amendments).*

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta** i **wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym, z wyjątkiem zweryfikowanej liczby ludności dla 2000 r., którą podano zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r. (patrz uwagi ogólne działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 96). Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” – pozostałe terytorium województwa.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) od 2006 r.

11. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych

8. *Information on voivodship as well as by **urban and rural area** is presented according to administrative division in a given period, excluding the verified number of population for year 2000, which was given according to administrative division as of 31 XII 2002 (see general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 1 on page 98). The term urban area is understood as an area located within the administrative borders of these units, while a rural area is understood as the remaining territory of the voivodship.*

9. *Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

*In order to evaluate production, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.*

***Basic price** is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.*

Taxes on products include: the value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. *Constant prices were adopted as follows:*

- 1) *agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;*
- 2) *sold production of industry – 2005 constant prices (2005 average current prices) since 2006.*

11. *Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.*

***Indices** – in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system*

oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności faktycznej według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) – według stanu w dniu 30 VI.

U w a g a. Dane za 2000 r. obliczono przy przyjęciu skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

13. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the actually population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) – as of 30 VI.

N o t e. Data for 2000 are calculated assuming the revised number of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

13. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the rounding of data in some cases sums of components may differ from the amount given in the item „total”.

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)

INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych
Diseases of blood and blood-forming organs

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism

Wady rozwojowe wrodzone
Congenital anomalies

Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities

Objawy i stany niedokładnie określone

Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfikowane

Symptoms and ill-defined conditions

Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE – NACE rev. 2	
sekcje sections	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości X	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca X	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>
działy divisions	
Produkcja skór i wyrobów skórzanych X	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń X	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipments n.e.c</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep X	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Budowa budynków X	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej X	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

* *
*

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo	SPECIFICATION
	Poland	Voivodship	
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII
AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	25122	8,0	Area in km ²
Powiaty.....	314	20	6,4	Powiats
Miasta na prawach powiatu.....	65	4	6,2	Cities with powiat status
Gminy.....	2478	213	8,6	Gminas
Miasta.....	897	41	4,6	Towns
Miejscowości wiejskie.....	54033	4260	7,9	Rural localities
Sołectwa.....	40464	3711	9,2	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in thous. t:
pyłowych.....	61,7	3,0	4,8	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla).....	1590,7	33,0	2,1	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII).....	3153	260	8,2	Municipal waste water treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne.....	2277	216	9,5	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	813	32	3,9	with increased biogene removal (disposal)
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone (w ciągu roku) w tys. t.....	111060,2	5264,5	4,7	Waste (excluding municipal waste) generated (during the year) in thous. t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^b w tys. t.....	9264,6	303,8	3,3	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^b in thous. t
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				Investment expenditures (current prices):
na ochronę środowiska:				for environmental protection:
w mln zł.....	10671,9	197,3	1,8	in mln zł
w % nakładów inwestycyjnych ogółem.....	4,9	2,5	x	in % of total investment outlays
na gospodarkę wodną:				for water management:
w mln zł.....	2823,2	60,3	2,1	in mln zł
w % nakładów inwestycyjnych ogółem.....	1,3	0,8	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych.....	1129577	48307	4,3	in absolute numbers
na 10 tys. ludności.....	296	224	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % ...	67,1	70,1	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system. ^b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem	Polska = 100		
	total	Poland = 100		
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys. .	38167,3	2157,2	5,7	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23278,2	1003,9	4,3	urban areas
wieś	14889,1	1153,3	7,7	rural areas
w tym kobiety	19738,6	1112,6	5,6	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	122	86	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	55	58	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,86	-0,34	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,03	-1,92	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	13449,1	759,5	5,6	Employed persons ^a (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3101,74	2727,67	87,9	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1892,7	117,2	6,2	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) ^b w %	12,1	12,9	x	Registered unemployment rate (as of 31 XII) ^b in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej (bez magistralnej)...	267332,1	18871,5	7,1	water-line (excluding main)
kanalizacyjnej	100201,5	4099,4	4,1	sewerage
gazowej ^c	131538,1	7839,8	6,0	gas-line ^c
Zasoby mieszkaniowe (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks (as of 31 XII) :
mieszkania: w tys.	13302,4	722,6	5,4	dwellings: in thous.
na 1000 ludności	348,5	335,0	x	per 1000 population
izby: w tys.	49322,6	2713,0	5,5	rooms: in thous.
na 1000 ludności	1292,3	1257,6	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tys. m ²	938474,6	53826,9	5,7	usable floor space of dwellings: in thous. m ²
na 1000 ludności w m ²	24588,4	24952,2	x	per 1000 population in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania: w tys.	160,0	6,1	3,8	Dwellings completed: in thous.
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	4,2	2,8	x	dwellings
izby	17,2	13,1	x	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	417,9	299,3	x	usable floor space of dwellings in m ²

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy”, ust. 2 na str. 127. ^c Patrz uwagi ogólne do działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust. 2 na str. 171.

^a By actual workplace and kind of activity; for private farms in agriculture estimated data. ^b See general notes to the chapter “Labour market”, item 2 on page 127. ^c See general notes to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”, item 2 on page 171.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
		ogółem	Polska = 100	
		total	Poland = 100	

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^a — as of beginning of the school year

				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				
podstawowych	2234,9	131,5	5,9	<i>primary</i>
gimnazjalnych	1322,1	79,1	6,0	<i>lower secondary</i>
specjalnych przysposabiających do pracy	9,5	0,6	6,4	<i>special job-training</i>
zasadniczych zawodowych.....	235,7	11,5	4,9	<i>basic vocational</i>
liceach ogólnokształcących	656,5	47,7	7,3	<i>general secondary</i>
uzupełniających liceach ogólnokształcących.....	1,6	0,2	12,6	<i>supplementary general secondary</i>
liceach profilowanych.....	47,3	4,0	8,5	<i>specialized secondary</i>
technikach	552,0	31,6	5,7	<i>technical secondary</i>
technikach uzupełniających	3,8	0,7	18,9	<i>supplementary technical secondary</i>
ogólnokształcących artystycznych ^c	13,1	0,8	6,1	<i>general art^c</i>
policealnych	284,8	18,7	6,7	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^d :				<i>Children attending pre-primary education establishments^d:</i>
w tys.	994,1	52,2	5,3	<i>in thous.</i>
na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat	673	615	x	<i>per 1000 children aged 3—6</i>

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

				<i>Medical personnel^{e,f}:</i>
Pracownicy medyczni ^{e,f} :				
lekarze.....	79015	5139	6,5	<i>doctors</i>
dentyści	11855	988	8,3	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^g	186255	11855	6,4	<i>nurses^g</i>
Zakłady opieki zdrowotnej ambulatoryjnej ^h	16252	949	5,8	<i>Health care institutions out-patient care^h</i>
Szpitala ogólne	754	38	5,0	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	183,0	11,5	6,3	<i>Beds of general hospital in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ⁱ	10817	788	7,3	<i>Public pharmaciesⁱ</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu "Edukacja i wychowanie", ust. 1-3 na str. 186. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^c Dające uprawnienia zawodowe. ^d Patrz uwagi ogólne działu "Edukacja i wychowanie", ust. 17 na str. 189. ^e Łącznie z indywidualnymi praktykami lekarskimi i pielęgniarskimi zarejestrowanymi w Izbach Lekarskich, Pielęgniarskich. ^f Łącznie z lekarzami odbywającymi staż. ^g Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^h Czynne w dniu 31 XII. ⁱ Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, w sanatoriach.

^a See general notes to the chapter "Education", item 1-3 on page 186. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^c Leading to professional certification. ^d See general notes to the chapter "Education", item 17 on page 189. ^e Including individual medical and nurses practises registered at Chamber of Physicians. ^f Doctors including inters. ^g Including master nurses. ^h Opening 31 XII. ⁱ Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals and sanatoria.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
		ogółem	Polska = 100	
		total	Poland = 100	
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8392	601	7,2	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	134268,4	6450,9	4,8	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea (stan w dniu 31 XII)	774	46	5,9	Museums (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	20655,1	1023,4	5,0	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	448	28	6,3	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	38975,3	1165,9	3,0	Audience in fixed cinemas in thous.
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	606,5	18,9	3,1	Collective tourist accommodation establishments in thous.: number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów	19353,7	652,3	3,4	tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	16119,6	1587,3	9,8	Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha
grunty orne	12113,6	1233,9	10,2	arable land
sady (łącznie ze szkółkami drzew i krzewów)	331,4	63,8	19,3	orchards (including nurseries)
łąki i pastwiska trwałe	3179,7	256,9	8,1	permanent meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha:				Sown area (as of June) in thous. ha:
zboża ogółem	8582,8	946,0	11,0	total cereals
ziemniaki	508,0	41,5	8,2	potatoes
warzywa gruntowe	206,5	23,8	11,5	field vegetables
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża ogółem	29826,6	2869,5	9,6	total cereals
ziemniaki	9702,8	783,5	8,1	potatoes
warzywa gruntowe	4809,7	484,7	10,1	field vegetables
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża ogółem	34,8	30,3	87,1	total cereals
ziemniaki	191	189	99,0	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9088,6	573,7	6,3	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny bieżące):				Sold production of industry ^b (current prices):
w mln zł	834912,8	19476,8	2,3	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	21883	9018	41,2	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^{bc} (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^{bc} (current prices):
w mln zł	83676,4	2986,0	3,6	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	2193	1383	63,1	per capita in zł

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^c Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykonywania robót.

^a By administrative borders; excluding non-farm land. ^b Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^c Realized by construction units — by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>			Polska = 100 <i>Poland = 100</i>
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII <i>TRANSPORT. COMMUNICATIONS — as of 31 XII</i>				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km.....	268806,7	19581,9	7,3	<i>Hard surface public roads (urban and non-urban) in km</i>
w tym o nawierzchni ulepszonej w %.....	91,2	95,0	x	<i>of which improved in %</i>
Samochody zarejestrowane w tys. szt:				<i>Registered cars in thous. units:</i>
osobowe.....	16494,7	860,9	5,2	<i>passenger cars</i>
ciężarowe i ciągniki siodłowe.....	2796,8	136,3	4,9	<i>lorries and road tractors</i>
Placówki pocztowe.....	8343	603	7,2	<i>Post offices</i>
Telefoniczne łącza główne ^a :				<i>Fixed main line^a:</i>
w tys.	848,9	412,9	4,9	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności.....	222,4	191,4	x	<i>per 1000 population</i>
w tym standardowe łącza główne..	738,1	370,9	5,0	<i>of which standard main line</i>
HANDEL — stan w dniu 31 XII <i>TRADE — as of 31 XII</i>				
Sklepy.....	371839	18730	5,0	<i>Shops</i>
Liczba ludności na 1 sklep.....	103	115	x	<i>Population per shop</i>
FINANSE PUBLICZNE <i>PUBLIC FINANCE</i>				
Budżety gmin ^b				<i>Budgets of gminas^b</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w mln zł.....	64882,1	3771,6	5,8	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	2547	2332	91,6	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w mln zł.....	70002,6	3973,2	5,7	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	2748	2457	89,4	<i>per capita in zł</i>
Budżety miast na prawach powiatu				<i>Budgets of cities with powiat status</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w mln zł.....	50327,5	1809,6	3,6	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	3968	3336	84,1	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w mln zł.....	56201,1	2058,8	3,7	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	4431	3796	85,7	<i>per capita in zł</i>
Budżety powiatów				<i>Budgets of powiats</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w mln zł.....	20084,5	1148,1	5,7	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	789	710	90,0	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w mln zł.....	21155,8	1181,3	5,6	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	831	730	87,8	<i>per capita in zł</i>
Budżety województw				<i>Budgets of voivodships</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w mln zł.....	19548,3	989,7	5,1	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	512	458	89,5	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w mln zł.....	20468,7	954,3	4,7	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	536	442	82,5	<i>per capita in zł</i>

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Data concern operators of the public telecommunication network. ^b Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w mln zł	218580,9	7932,0	3,6	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	5729	3673	64,1	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w mln zł	2376908,4	102579,0	4,3	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	62276	47552	76,4	<i>per capita in zł</i>
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5862	297	5,1	<i>State owned enterprises included in the privatization process^a</i>
skomercjalizowane	1738	70	4,0	<i>commercialized</i>
objęte prywatyzacją bezpośrednią	2191	131	6,0	<i>included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	2110	119	5,7	<i>of which privatized</i>
poddane likwidacji	1933	96	5,0	<i>subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	1094	49	4,5	<i>of which liquidated</i>
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (stan w dniu 31 XII)	3742673	156180	4,2	<i>Entities of the national economy recorded in the REGON register (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	120488	5727	4,8	<i>public sector</i>
sektor prywatny	3622185	150453	4,2	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2008 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2008				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w mln zł	1275432	50233	3,9	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	33462	23219	69,4	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w mln zł	1116476	43972	3,9	<i>in mln zł</i>
na 1 pracującego w zł	78778	56096	71,2	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w mln zł	803351	37139	4,6	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	21076	17167	81,4	<i>per capita in zł</i>

^a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

^a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2009; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za rok 2000 dokonano przy przyjęciu skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 are based on the revised number of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA AREA					
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII).....	25114	25122	25122	25122	Area in km ² (as of 31 XII)
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Pobór wody - w % poboru ogółem - na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybołówstwem i rybactwem)	34,1	32,3	31,1	31,5	Water withdrawal - in % of total withdrawal - for purposes of: production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)
eksploatacji sieci wodociągowej ^b .	25,8	24,2	23,7	24,0	exploitation water-line system ^b
Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ : na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	13,5	13,6	13,8	13,7	Consumption of water per 1 km ² in dam ³ : for needs of the national economy and population
do produkcji przemysłowej	4,8	4,5	4,5	4,4	for industrial production
Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczenia ^c	96,9	97,6	97,2	98,5	Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^c
Ścieki przemysłowe i komunalne nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³ ..	0,1	0,1	0,1	0,0	Industrial and municipal waste water untreated per 1 km ² in dam ³
Ludność korzystająca ^d z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności	47,8	51,0	52,1	52,8	Population using ^d waste water treatment plants in % of total population
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ² w t: pyłowych	0,3	0,3	0,1	0,1	Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution per 1 km ² in t: particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1,6	1,5	1,3	1,3	gases (excluding carbon dioxide)
Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: pyłowych	97,7	98,2	99,0	98,6	Reduction of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced: particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	41,5	84,7	86,6	86,5	gases (excluding carbon dioxide)
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^e wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t	168,9	205,2	177,1	209,6	Waste (excluding municipal waste) ^e generated (during the year) per 1 km ² in t
Odpady komunalne zebrane przez zakłady oczyszczania ^f na 1 mieszkańca w kg	256	155	172	141	Municipal waste collected by purification plants ^f per capita in kg

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Odprowadzone do wód (do 2002 r. — do wód powierzchniowych) lub do ziemi. ^d Na podstawie szacunków; do 2000 r. określana jako ludność obsługiwana. ^e Patrz uwagi ogólne działu "Stan i ochrona środowiska", ust. 7 na str. 55. ^f Dane szacunkowe; do 2001 r. określone jako odpady stałe wywiezione.

^a From own intakes. ^b Water withdrawal by intakes before entering the water system. ^c Discharged into waters (until 2002 — into surface waters) or into the ground. ^d Estimated data; until 2000 defined as served population. ^e See general notes to the chapter "Environmental protection", item 7 on page 55. ^f Estimated data; until 2001 defined as solid waste removed.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące) – w % nakładów ogółem – na:					<i>Investment outlays^a (current prices) – in % of total outlays – for:</i>
ochronę środowiska	4,6	5,2	2,7	2,5	<i>environmental protection</i>
gospodarkę wodną	1,5	1,3	0,6	0,8	<i>water management</i>
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					<i>Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):</i>
w % powierzchni ogólnej	22,7	22,8	22,7	22,7	<i>in % of total area</i>
na 1 mieszkańca w m ²	2584	2625	2637	2641	<i>per capita in m²</i>
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY					
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:</i>
w liczbach bezwzględnych	54673	61358	50032	48307	<i>in absolute numbers</i>
na 10 tys. ludności	248	281	231	224	<i>per 10 thous. population</i>
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % ..	61,9	66,6	69,9	70,1	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %</i>
LUDNOŚĆ^b POPULATION^b					
Ludność (stan w dniu 31 XII)	2206200	2179611	2161832	2157202	<i>Population (as of 31 XII)</i>
miasta	1028876	1016865	1006032	1003920	<i>urban areas</i>
wieś	1177324	1162746	1155800	1153282	<i>rural areas</i>
z liczby ogółem kobiety	1133397	1121605	1114793	1112598	<i>of total females</i>
Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	106	106	106	107	<i>Females per 100 males (as of 31 XII)</i>
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	88	87	86	86	<i>Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)</i>
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					<i>Population of age (as of 31 XII):</i>
produkcyjnym	1287529	1348586	1359491	1361161	<i>working</i>
poprodukcyjnym	354234	360090	369955	374212	<i>postworking</i>
Małżeństwa na 1000 ludności	5,67	5,93	6,83	6,74	<i>Marriages per 1000 population</i>
Rozwoły na 1000 ludności	0,77	1,29	0,89	1,30	<i>Divorces per 1000 population</i>
Urodzenia żywe na 1000 ludności ...	10,42	9,75	10,61	10,61	<i>Live births per 1000 population</i>
Zgony ^c na 1000 ludności	10,48	10,58	10,80	10,95	<i>Deaths^c per 1000 population</i>
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,05	-0,84	-0,19	-0,34	<i>Natural increase per 1000 population</i>
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,00	7,31	6,43	4,88	<i>Infant deaths per 1000 live births</i>
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					<i>Life expectancy at the moment of birth:</i>
mężczyźni	69,1	69,9	70,2	70,8	<i>males</i>
kobiety	78,5	79,9	80,5	80,5	<i>females</i>
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,39	-2,24	-2,04	-1,92	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>

^a Do 2005 r. określane jako wydatki inwestycyjne. ^b Patrz uwagi ogólne działu "Ludność. Wyznania religijne", ust. 1 na str. 96. ^c Łącznie ze zgonami niemowląt.

^a Until 2005 defined as investment expenditures. ^b See general notes to the chapter "Population. Religious denominations", item 1 on page 96. ^c Including infant deaths.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
RYNEK PRACY					
LABOUR MARKET					
Pracujący ^a :					<i>Employed persons^a:</i>
ogółem: w tys.	979,1	729,6	769,3	759,5	<i>total: in thous.</i>
w tym kobiety	485,2	347,1	359,7	357,3	<i>of which women</i>
na 1000 ludności	443,8	334,7	355,9	352,1	<i>per 1000 population</i>
z liczby ogółem pracujący w sektorze prywatnym	77,6	74,0	75,9	75,6	<i>of total number employed persons in private sector</i>
Przeciętne zatrudnienie:					<i>Average paid employment:</i>
w przemyśle:					<i>in industry:</i>
w tys.	90,7	95,7	91,3	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	41,5	44,2	42,3	<i>per 1000 population</i>
w budownictwie:					<i>in construction:</i>
w tys.	18,6	27,1	28,1	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	8,5	12,5	13,0	<i>per 1000 population</i>
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII):					<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII):</i>
ogółem: w tys.	159,7	156,8	101,6	117,2	<i>total: in thous.</i>
1999 = 100	107,8	105,9	68,6	79,2	<i>1999 = 100</i>
z liczby ogółem w %:					<i>of total number in %:</i>
kobiety	52,4	50,0	53,1	49,0	<i>women</i>
w wieku do 24 lat	34,6	26,7	24,0	25,7	<i>up to age 24</i>
długotrwale bezrobotni	48,7	68,1	57,4	49,2	<i>long-term unemployed persons</i>
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	14,0	17,0	11,2	12,9	<i>Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %</i>

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w zł	1678,50	2076,81	2603,71	2727,67	<i>Average monthly gross wages and salaries in the national economy in zł</i>
1999 = 100	112,3	138,9	174,2	182,5	<i>1999 = 100</i>
w tym: przemysł	2067,01	2657,77	2721,98	<i>of which: industry</i>
budownictwo	1740,54	2197,26	2248,76	<i>onstruction</i>

^a Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy. Od 2004 r. według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe. Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 26.

^a As of 31 XII; by actual workplace. Since 2004 by actual workplace and kind of activity. For private farms in agriculture estimated data. See general notes, item 3 on page 26.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (dok.)					
WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS (cont.)					
Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^a w tys.	601,9	564,5	552,0	551,5	Average number of retirees and pensioners ^a in thous.
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	353,1	344,9	354,2	360,8	from non-agricultural system of social insurance
rolników indywidualnych	248,8	219,6	197,8	190,7	farmers
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto ^b w zł:					Average monthly gross retirement pay and pension ^b in zł:
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	726,42	988,02	1204,43	1316,63	from non-agricultural social security system
rolników indywidualnych ^c	596,42	749,45	849,93	902,71	farmers ^c
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA					
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS					
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:					Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej (bez magistralnej) ..	14813,7	17484,7	18610,8	18871,5	water-line (excluding main)
kanalizacyjnej	2380,4	3366,4	3979,7	4099,4	sewerage
gazowej ^d	5820,2	7403,6	7725,1	7839,8	gas-line ^d
Zużycie w gospodarstwach domowych:					Consumption in households:
wody z wodociągów:					water from water-line systems:
w hm ³	60,0	57,2	57,8	57,4	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	27,2	26,2	26,7	26,6	per capita in m ³
energii elektrycznej w miastach:					electricity in urban areas:
w GW·h	594,7	647,9	678,2	673,7	in GW·h
na 1 mieszkańca w kW·h	577,9	636,2	673,3	670,0	per capita in kW·h
gazu z sieci:					gas from gas-line system:
w hm ³	142,9	140,8	148,4	149,2	in hm ³
na 1 odbiorcę w m ³	598,2	510,6	513,8	512,7	per consumer in m ³
Zasoby mieszkaniowe (do 2001 r. – zamieszkane, stan w dniu 31 XII):					Dwellings stocks (until 2001 – inhabited; as of 31 XII):
mieszkania:					dwellings:
w tys.	674,3	700,8	717,0	722,6	in thous.
na 1000 ludności	305,6	321,5	331,7	335,0	per 1000 population

^a Bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych. ^b Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych; bez zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych. ^c Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. ^d Patrz uwagi ogólne działu „Infrastruktura komunalna. Mieszkania”, ust. 2 na str. 171.

^a Excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements. ^b Excluding retirement pay and pension paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pension execute under international agreements; excluding family and nursing benefits. ^c Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund. ^d See general notes to the chapter “Municipal infrastructure. Dwellings”, item 2 on page 171.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)					
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)					
Zasoby mieszkaniowe (stan w dniu 31 XII) (dok.):					<i>Dwellings stocks (as of 31 XII) (cont.):</i>
izby na 1000 ludności	1039,5	1197,2	1242,9	1257,6	<i>rooms per 1000 population</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					<i>usable floor space of dwellings in m²:</i>
na 1000 ludności	19232,6	23620,8	24624,5	24952,2	<i>per 1000 population</i>
przeciętna 1 mieszkania	62,9	73,5	74,2	74,5	<i>average per dwelling</i>
Mieszkania oddane do użytku:					<i>Dwellings completed:</i>
mieszkania:					<i>dwellings:</i>
w tys.	3,0	5,3	7,4	6,1	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	1,4	2,4	3,4	2,8	<i>per 1000 population</i>
izby na 1000 ludności	5,7	11,4	16,4	13,1	<i>rooms per 1000 population</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					<i>usable floor space of dwellings in m²:</i>
na 1000 ludności	116,1	255,4	368,2	299,3	<i>per 1000 population</i>
przeciętna 1 mieszkania	85,1	105,7	107,6	106,2	<i>average per dwelling</i>
EDUKACJA^a I WYCHOWANIE EDUCATION^a					
Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					<i>Pupils and students in schools^b (as of beginning of the school year) in thous.:</i>
podstawowych	195,7	156,1	136,7	131,5	<i>primary</i>
gimnazjach	72,2	97,9	83,0	79,1	<i>lower secondary</i>
specjalnych przysposabiających do pracy	x	0,4	0,6	0,6	<i>special job-training</i>
zasadniczych zawodowych	29,1	10,9	11,8	11,5	<i>basic vocational</i>
liceach ogólnokształcących	65,1	51,7	49,6	47,7	<i>general secondary</i>
uzupełniających liceach ogólnokształcących	x	0,4	0,2	0,2	<i>supplementary general secondary</i>
liceach profilowanych	x	13,0	5,5	4,0	<i>specialized secondary</i>
technikach	60,2 ^c	30,6	31,5	31,6	<i>technical secondary</i>
technikach uzupełniających	x	0,9	0,8	0,7	<i>supplementary technical secondary</i>
ogólnokształcących artystycznych ^d	x	1,4	0,8	0,8	<i>general art^d</i>
policealnych	11,8	19,8	20,6	18,7	<i>post-secondary</i>
Absolwenci szkół ^b w tys.:					<i>Graduates in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	73,7 ^e	30,9	25,4	25,2	<i>primary</i>
gimnazjów	x	32,9	30,2	28,1	<i>lower secondary</i>
specjalnych przysposabiających do pracy	x	0,0	0,1	0,1	<i>special job-training</i>
zasadniczych zawodowych	11,1	3,7	3,2	3,5	<i>basic vocational</i>
liceów ogólnokształcących	13,1	17,1	16,8	16,5	<i>general secondary</i>
uzupełniających liceów ogólnokształcących	x	x	0,2	0,1	<i>supplementary general secondary</i>
liceów profilowanych	x	4,6	3,0	2,3	<i>specialized secondary</i>
techników	11,6 ^c	9,9	5,8	6,1	<i>technical secondary</i>
techników uzupełniających	x	x	0,4	0,2	<i>supplementary technical secondary</i>
ogólnokształcących artystycznych ^d	x	0,2	0,1	0,2	<i>general art^d</i>
policealnych	4,0	6,1	5,3	5,2	<i>post-secondary</i>
Absolwenci szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych na 1000 ludności	16,2	16,2	16,2	15,8	<i>Graduates of upper secondary (post-primary) and upper secondary schools per 1000 population</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu "Edukacja i wychowanie", ust. 1-3 na str. 186. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych ^c Łącznie z artystycznymi. ^d Dające uprawnienia zawodowe (do roku szkolnego 2002/03 zaliczane do ponadpodstawowych średnich szkół zawodowych); patrz uwagi ogólne działu "Edukacja i wychowanie", ust. 20 na str. 190. ^e Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI (klasa VI – 34,9 tys.).

^a See general notes to the chapter "Education", item 1-3 on page 186. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^c Including art schools. ^d Leading to professional certification; until 2002/03 schools year rate to vocational secondary (post-primary) schools; see general notes to the chapter "Education", item 20 on page 190. ^e Data include graduates of 8th and 6th grade (6th grade – 34,9 thous.).

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
EDUKACJA^a I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION^a (cont.)					
Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	87,1	104,2	103,2	102,9	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.
Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	14,5	21,4	22,7	25,2	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	12,2	8,0	8,5	9,6	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.
Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	3,6	3,4	1,8	1,5	Graduates of schools for adults in thous.
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					Pre-primary education (as of beginning of the school year):
miejsca w przedszkolach w tys.	31,8	31,2	34,7 ^d	38,4 ^d	places in nursery schools in thous.
dzieci w tys.:					children in thous.:
w przedszkolach	32,0	30,1	34,4 ^d	37,9 ^d	in nursery schools
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	16,2	13,8	12,4	14,3	in pre-primary sections in primary schools
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	299	340	409 ^d	597 ^d	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6
OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE					
Pracownicy medyczni ^{ef} (stan w dniu 31 XII):					Medical personnel ^{ef} (as of 31 XII):
lekarze	5437	4622	5102	5139	doctors
dentyści	935	915	1056	988	dentists
pielęgniarki ^g	13243	11423	11835	11855	nurses ^g
Łóżka w szpitalach ogólnych (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	55,4	50,8	52,9	53,2	Beds in general hospitals (as of 31 XII) per 10 thous. population
Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1683	1873	2208	2184	In-patients in general hospitals per 10 thous population
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	626	747	893	949	Health care institutions (as of 31 XII)
Apteki ogólnodostępne ^h (stan w dniu 31 XII)	642	760	792	788	Public pharmacies ^h (as of 31 XII)
Liczba ludności na 1 aptekę	3436	2868	2730	2738	Population per 1 pharmacy

^a Patrz uwagi ogólne działu "Edukacja i wychowanie", ust. 1-3 na str. 186. ^b Łącznie z filiami, wydziałami zamiejscowymi i punktami konsultacyjnymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. ^c Z poprzedniego roku szkolnego, a w roku szkolnym 2000/01 — z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne działu "Edukacja i wychowanie", ust. 18 na str. 190. ^d Łącznie z zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi. ^e Od 2002 r. łącznie z indywidualnymi praktykami lekarskimi i pielęgniarskimi zarejestrowanymi w Izbach Lekarskich, Pielęgniarskich. ^f Łącznie z lekarzami odbywającymi staż. ^g Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^h Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, w sanatoriach.

^a See general notes to the chapter "Education", item 1-3 on page 186. ^b Including sections, branch departments and consultative units, excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. ^c From the previous school year, and in 2000/01 schools year — the calendar year; see general notes to the chapter "Education", item 18 on page 190. ^d Including pre-primary education groups and pre-primary points. ^e Since 2002 including individual medical and nurses practises registered at Chamber of Physicians. ^f Doctors including interns. ^g Including master nurses. ^h Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals and sanatoria.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA (dok.) HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE (cont.)					
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^a na 1 mieszkańca	6,1	6,7	8,3	7,9	Consultations provided within the scope of out-patient health care ^a per capita
lekarskie	5,4	5,9	7,1	6,8	doctors
stomatologiczne	0,7	0,8	1,1	1,2	dentists
Dzieci w żłobkach ^b (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3.....	13,7	13,2	18,5	18,6	Children in nurseries ^b (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM					
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	642	610	601	601	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3404	3170	3070	2990	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	203	198	182	180	Public library borrowers per 1000 population
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.: na 1000 ludności	3800	3761	3501	3491	Public library loans in vol.: per 1000 population
na 1 czytelnika	18,7	19,0	19,2	19,4	per borrower
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	0,8	0,9	0,8	0,8	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^c na 1000 ludności	128	101	121	105	Audience in theatres and music institutions ^c per 1000 population
Muzea (stan w dniu 31 XII)	39	39	38	46	Museums (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	361	455	453	474	Museum and exhibition visitors per 1000 population
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	37	30	31	28	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	5,0	3,9	4,8	4,4	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	293	247	487	540	Audience in fixed cinemas per 1000 population
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:
radiowi	221	221	169	160	radio
telewizji bezprzewodowej.....	214	212	163	154	cordless television
Turystyczne obiekty noclegowe zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	359	331	298	285	Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)
w tym hotele	32	30	43	39	of which hotels
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	106	89	87	88	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population
Korzystający z noclegów na 1000 ludności	232	249	313	302	Tourists accommodated per 1000 population

^a Porady z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują również porady lekarskie udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych. ^b Łącznie z oddziałami żłobkowymi. ^c Według siedziby

^a Tips from the scope of ambulatory health care include medical advice given in the emergency rooms of general hospitals. ^b Including nursery wards. ^c According to the seat.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY					
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu)					<i>Agricultural land^a (as of June)</i>
w tys. ha	1682,3	1497,4	1590,6	1587,3	<i>in thous. ha</i>
w tym grunty orne:					<i>of which arable land:</i>
w tys. ha	1322,2	1177,1	1239,5	1233,9	<i>in thous. ha</i>
w % powierzchni ogólnej	52,6	46,9	49,3	49,1	<i>in % of total area</i>
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	1257,0	1117,8	1209,0	1196,2	<i>Sown area (as of June) in thous. ha</i>
w tym w % :					<i>of which in %:</i>
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) ..	70,8	73,2	75,5	76,6	<i>basic cereals (including cereal mixed)</i>
w tym: pszenica	25,7	23,6	24,7	25,3	<i>of which: wheat</i>
żyto	13,1	8,6	7,9	7,8	<i>rye</i>
ziemniaki	10,9	4,6	3,7	3,5	<i>potatoes</i>
buraki cukrowe	3,9	4,0	2,5	2,4	<i>sugar beets</i>
Zbiory w tys. t:					<i>Crop production in thous. t:</i>
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	2185,7	2404,4	3014,4	2764,9	<i>basic cereals (including cereal mixed)</i>
w tym: pszenica	967,7	896,1	1135,2	1061,8	<i>of which: wheat</i>
żyto	308,7	229,5	256,7	226,5	<i>rye</i>
ziemniaki	2495,5	898,9	896,5	783,5	<i>potatoes</i>
buraki cukrowe	1883,3	1738,5	1362,7	1588,1	<i>sugar beets</i>
Plony z 1 ha w dt:					<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	24,6	29,4	33,0	30,2	<i>basic cereals (including cereal mixed)</i>
w tym: pszenica	29,9	33,9	38,0	35,0	<i>of which: wheat</i>
żyto	18,7	23,8	26,8	24,4	<i>rye</i>
ziemniaki	182	174	202	189	<i>potatoes</i>
buraki cukrowe	387	385	455	559	<i>sugar beets</i>
Zwierzęta gospodarskie:					<i>Livestock:</i>
bydło (stan w czerwcu):					<i>cattle (as of June):</i>
w tys. szt	503,1	434,9	407,8	364,1	<i>in thous. heads</i>
na 100 ha użytków rolnych ^b					<i>per 100 ha of agricultural land^b</i>
w szt	29,9	29,1	25,7	23,0	<i>in heads</i>
trzoda chlewna (stan w końcu lipca):					<i>pigs (end of July):</i>
w tys. szt	1197,3	1269,3	1017,4	936,1	<i>in thous. heads</i>
na 100 ha użytków rolnych ^b					<i>per 100 ha of agricultural land^b</i>
w szt	71,0	84,9	64,1	59,1	<i>in heads</i>
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^b :					<i>Production per 1 ha of agricultural land^b:</i>
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c w kg	97,9	142,2	149,3	140,2	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in kg</i>
mleka krowiego w l	623,4	691,5	541,5	519,3	<i>cows' milk in l</i>

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej.

^a By administrative borders; excluding non-farm land. ^b Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and venison; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
ROLNICTWO I LEŚNICTWO (dok.) AGRICULTURE AND FORESTRY (cont.)					
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^a :					<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land^a:</i>
ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	289,4	385,6	270,9	409,6	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>
ziemniaki w kg	20,3	16,2	17,1	13,5	<i>potatoes in kg</i>
buraki cukrowe w kg	1117,5	1163,4	858,3	1002,4	<i>sugar beets in kg</i>
żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w kg	68,7	101,7	105,7	97,4	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^b in kg</i>
mleko krowie w l	321,6	410,8	359,3	331,6	<i>cows' milk in l</i>
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{ac} w kg:					<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{ac} in kg:</i>
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	76,8	99,8	124,7	98,1	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>
wapniowych	68,6	62,9	35,9	19,6	<i>lime</i>
Ciągniki rolnicze (stan czerwcu) ^d na 100 ha użytków rolnych ^a w szt	8,7	11,3	11,2	11,3	<i>Agricultural tractors (as of June)^d per 100 ha of agricultural land^a in units</i>
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	559,7	572,0	576,9	582,2	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>
w tys. ha	551,5	563,6	568,4	573,7	<i>in thous. ha</i>
na 1 mieszkańca w ha	0,3	0,3	0,3	0,3	<i>per capita in ha</i>
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %..	22,0	22,4	22,6	22,8	<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³ ...	234,1	256,2	242,7	238,6	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
Produkcja sprzedana przemysłu ^e :					<i>Sold production of industry^e:</i>
w mln zł (ceny bieżące)	15999,4	21363,6	19476,8	<i>in mln zł (current prices)</i>
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	7332	9875	9018	<i>per capita in zł (current prices)</i>

a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. *b* Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. *c* W roku gospodarczym. *d* W 2000 r. stan w grudniu. *e* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land. *b* Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. *c* In farming year. *d* In 2000 as of December. *e* Data concern economic entities employing more than 9 persons.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):					<i>Sales of construction and assembly production^a (current prices):</i>
w mln zł	1340,8	2940,7	2986,0	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	614	1359	1383	<i>per capita in zł</i>
w tym sektor prywatny w % ogółem	95,1	95,7	98,9	<i>of which private sector in % of total</i>
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII TRANSPORT. COMMUNICATION – as of 31 XII					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe:					<i>Railway lines operated – standard gauge:</i>
w km	1043	1021	1021	1039	<i>in km</i>
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km.....	4,2	4,1	4,1	4,1	<i>per 100 km² of total area in km</i>
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>
w km	18154	18158	18812	19582	<i>in km</i>
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km.....	72,3	72,3	74,9	77,9	<i>per 100 km² of total area in km</i>
Samochody osobowe zarejestrowane:					<i>Registered passenger cars:</i>
w tys. szt	534,3	642,6	827,5	860,9	<i>in thous. units</i>
na 1000 ludności	242,2	294,8	382,8	399,0	<i>per 1000 population</i>
Placówki pocztowe ^b :					<i>Post offices^b:</i>
w liczbach bezwzględnych	672	597	599	603	<i>in absolute numbers</i>
na 10 tys. ludności	3,0	2,7	2,8	2,8	<i>per 10 thous. population</i>
Standardowe telefoniczne łącza główne ^c :					<i>Standard main telephone line^c:</i>
w tys.	549,9	549,9	412,5	370,9	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	249,3	252,3	190,8	171,9	<i>per 1000 population</i>
HANDEL TRADE					
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					<i>Retail sales (current prices):</i>
w mln zł.....	.	17620,8	19564,8	18528,8	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	8075	9043	8579	<i>per capita in zł</i>
Sklepy ^d (stan w dniu 31 XII).....	23088	22090	20119	18730	<i>Shops^d (as of 31 XII)</i>
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	96	99	107	115	<i>Population (as of 31 XII) per shop</i>

^a Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykonywania robót; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Do 2001 placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. ^c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^d Patrz uwagi ogólne działu "Handel i gastronomia", ust. 7 na str. 319.

^a Realized by construction units — by place of performing works; data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Until 2001 post offices and telecommunication service offices. ^c Data concern operators of the public telecommunication network. ^d See general notes to the chapter "Trade and catering", item 7 on page 319.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE					
Budżety gmin ^a					<i>Budgets of gminas ^a</i>
Dochody:					<i>Revenue:</i>
w mln zł	1785,6	2722,9	3592,5	3771,6	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	1079	1667	2217	2332	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:					<i>Expenditure:</i>
w mln zł	1831,3	2676,4	3543,3	3973,2	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	1107	1638	2187	2457	<i>per capita in zł</i>
Budżety miast na prawach powiatu					<i>Budgets of cities with powiat status</i>
Dochody:					<i>Revenue:</i>
w mln zł	1008,6	1245,8	1724,4	1809,6	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	1824	2271	3175	3336	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:					<i>Expenditure:</i>
w mln zł	1044,8	1265,9	1846,6	2058,8	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	1889	2308	3400	3796	<i>per capita in zł</i>
Budżety powiatów					<i>Budgets of powiats</i>
Dochody:					<i>Revenue:</i>
w mln zł	768,8	839,6	1080,3	1148,1	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	465	514	667	710	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:					<i>Expenditure:</i>
w mln zł	774,2	857,8	1071,0	1181,3	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	468	525	661	730	<i>per capita in zł</i>
Budżet województwa					<i>Budget of voivodship</i>
Dochody:					<i>Revenue:</i>
w mln zł	235,0	302,6	644,6	989,7	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	107	139	298	458	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:					<i>Expenditure:</i>
w mln zł	234,9	365,6	698,6	954,3	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	106	168	323	442	<i>per capita in zł</i>
INWESTYCJE I ŚRODKI TRWAŁE ^b INVESTMENTS AND FIXED ASSETS ^b					
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					<i>Investment outlays (current prices):</i>
w mln zł	4032,9	4347,2	7628,7	7932,0	<i>in mln zł</i>
na 1 mieszkańca w zł	1827	1992	3526	3673	<i>per capita in zł</i>
Udział w nakładach inwestycyjnych (ceny bieżące) w %:					<i>Share in investment outlays (current prices) in %:</i>
przemysłu	28,5	29,1	<i>industry</i>
budownictwa	2,6	4,5	<i>construction</i>
handlu; napraw pojazdów samochodowych ^Δ	6,8	8,1	<i>trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>
transportu i gospodarki magazynowej	20,1	17,0	<i>transportation and storage</i>
obsługi rynku nieruchomości ^Δ	19,7	17,3	<i>real estate activities</i>

^a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne działu "Inwestycje. Środki trwałe", ust. 3 na str. 350 i ust. 5 na str. 352.

^a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter "Investments. Fixed assets", item 3 on page 350 and item 5 on page 352.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
INWESTYCJE I ŚRODKI TRWAŁE ^a (dok.) INVESTMENTS AND FIXED ASSETS ^a (cont.)					
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w mln zł	69964,9	82403,3	99212,7	102579,0	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	31713	37806	45893	47552	per capita in zł
Udział w wartości brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %:					Share in gross value of fixed assets (as of 31 XII, current book-keeping prices) in %:
przemysłu	22,4	22,6	industry
budownictwa	4,8	5,2	construction
handlu; napraw pojazdów samochodowych ^Δ	5,0	4,9	trade; repair of motor vehicles ^Δ
transportu i gospodarki magazynowej	16,9	17,1	transportation and storage
obsługi rynku nieruchomości ^Δ	24,6	24,2	real estate activities
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^b W REJESTRZE REGON – stan w dniu 31 XII					
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^b IN THE REGON REGISTER – as of 31 XII					
Ogółem: w tys.	133,9	149,0	154,6	156,2	Total: in thous.
na 1000 ludności	60,0	68,4	71,5	72,4	per 1000 population
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					Legal persons and organizational entities without legal personality:
w tys.	28,7	33,2	34,4	35,2	in thous.
1999 = 100	110,3	127,4	132,1	135,0	1999 = 100
w tym:					of which:
przedsiębiorstwa państwowe....	0,1	0,1	0,0	0,0	state owned enterprises
spółdzielnie	1,3	1,2	1,2	1,2	co-operatives
spółki handlowe	4,9	7,1	7,9	8,2	commercial companies
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	0,7	0,8	1,0	1,0	of which with foreign capital participation
spółki cywilne	11,8	10,5	9,5	9,6	civil law partnerships
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					Natural persons conducting economic activity:
w tys.	105,1	115,7	120,1	121,0	in thous.
1999 = 100	102,1	112,4	116,7	117,5	1999 = 100
na 1000 ludności	47,1	53,1	55,6	56,1	per 1000 population
RACHUNKI REGIONALNE REGIONAL ACCOUNTS					
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					Gross domestic product (current prices):
w mln zł	30065	38388	50233	.	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	13620	17591	23219	.	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					Gross value added (current prices):
w mln zł	26747	33821	43972	.	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	12117	15499	20325	.	per capita in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych ^c :					Gross nominal disposable income of household sector ^c :
w mln zł	24304	30184	37139	.	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	11010	13832	17167	.	per capita in zł

^a Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne działu "Inwestycje. Środki trwałe", ust. 3 na str. 350 i ust. 5 na str. 352. ^b Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne. ^c Dane za 2005 r. zostały zmienione; patrz uwagi ogólne działu "Rachunki regionalne", ust. 12 na str. 364.

^a Since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter "Investments. Fixed assets", item 3 on page 350 and item 5 on page 352. ^b Excluding persons tending private farms. ^c Data for 2005 have been adjusted; see general notes to the chapter "Regional accounts", item 12 on page 364.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. **POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 1 I 2010 r.
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP
As of 1 I 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach i minutach <i>In degrees and minutes</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna).....	Konstantynów	52 ⁰ 17'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna).....	Lubycza Królewska	50 ⁰ 15'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia).....	Stężycza	21 ⁰ 37'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia).....	Horodło	24 ⁰ 08'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ.....	x	2 ⁰ 02'	226	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód.....	x	2 ⁰ 31'	176	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.

S o u r c e: data of the Marshal's Office of Lubelskie Voivodship in Lublin.

TABL. 2. **POWIERZCHNIA I GRANICE**
Stan w dniu 1 I 2010 r.
AREA AND BORDERS
As of 1 I 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	25122	x	<i>Area in km²</i>
Długość granic ^a w km.....	1196	100,0	<i>Length of borders^a in km</i>
z Białorusią.....	170	14,2	<i>with Belarus</i>
z Ukrainą.....	296	24,7	<i>with Ukraine</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
mazowieckim.....	372	31,1	<i>mazowieckie</i>
podkarpackim.....	321	26,8	<i>podkarpackie</i>
podlaskim.....	4	0,3	<i>podlaskie</i>
świętokrzyskim.....	33	2,8	<i>świętokrzyskie</i>

^a Systematyczna weryfikacja przebiegu granic (pozyskiwanie bardziej szczegółowych danych).

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.

^a Systematic verification of borders (gathering of more detailed data).

S o u r c e: data of the Marshal's Office of Lubelskie Voivodship in Lublin.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	<i>SPECIFICATION</i>
Najwyżej położony punkt — Kragły Goraj.....	Lubycza Królewska	388,7	<i>Highest point — Kragły Goraj</i>
Najniżej położony punkt (brak nazwy)	Stężycza	106,6	<i>Lowest point (without a name)</i>
Najwyżej położona miejscowość — Łuszczacz	Susiec	330 – 350	<i>Highest located town — Łuszczacz</i>
Najniżej położona miejscowość — Piotrowice	Stężycza	106,6 – 110,0	<i>Lowest located town — Piotrowice</i>

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie; na podstawie mapy topograficznej w skali 1:50000.

Source: data of the Marshal's Office of Lubelskie Voivodship in Lublin; on the basis of the topographic map to the scale of 1:50000.

TABL. 4. **DANE METEOROLOGICZNE**
METEOROLOGICAL DATA

LATA YEARS STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Średnia temperatura powietrza w °C <i>Average air temperature in °C</i>	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>	Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Usłonecz- nienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a <i>Average cloudiness in octants^a</i>
Lublin.....					
2000	9,0	626	2,7	2035	5,0
2005	7,8	559	3,1	1846	5,1
2008	8,9	649	3,1	1772	5,3
2009	8,2	681	2,8	1823	5,3
Terespol					
2000	9,2	576	2,6	1944	5,0
2005	8,0	443	3,0	1920	5,1
2008	9,0	599	3,1	1893	5,3
2009	8,1	683	2,7	1950	5,3

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 121 z 2004 r., poz. 1266), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I—III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV—VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V—VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne — RZ; pastwiska — PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz zbudowanie lub odbudowanie niezbędnych dróg.

CHAPTER II

ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **status and use of voivodship land** is classified according to ownership and register groups, according to a land register as a result of the decree of the Minister of the Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws, No. 38, item 454).

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, based on to the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (Unified text: Journal of Laws 2004, No. 121, item 1266), which protects all agricultural land included in quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI, comprised of organic soils. It does not, however, include land of V—VI quality classes, originating from mineral-derived soils.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ — for arable land and PsZ — for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybołówstwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o ocenie sanitarnej wodociągów i studni oraz jakości wody pobieranej z tych urządzeń opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 XI 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 203, poz. 1718); dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne.

Wodociągi pogrupowano według ich wydajności dobowej, a studnie podzielono na publiczne i inne, z tym że nadzorowi podlegają tylko studnie, z których korzystają gospodarstwa agroturystyczne i sezonowe obiekty wypoczynkowe, znajdujące się w pobliżu potencjalnych źródeł zanieczyszczeń wody i na terenach objętych powodzią oraz te, na które wpływają skargi mieszkańców. Na podstawie wyników analiz fizykochemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń — dostarczające wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczające wodę złą (tj. nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym).

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) *in the item “for production purposes (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing)” — organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines, which is discharged to reservoir without further use;*
- 2) *in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” — agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;*
- 3) *in the item “exploitation water-line system” — all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces).*

4. Information concerning the sanitary evaluation of waterworks and wells as well as the quality of the water drawn from these facilities are compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Health, dated 19 XI 2002 regarding the requirements on quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 203, item 1718); data were compiled on the basis of field and laboratory test results conducted by sanitary-epidemiological stations.

Waterworks are divided into groups according to their capacity, wells into public and others, however only wells used by agrotourist farms and sources of water pollution and in flood prone areas as well as wells concerning which complaints have been filed by users are subject to monitoring. On the basis of physical-chemical analyses and bacteriological tests two categories of facilities – supplying good quality water (i.e. meeting sanitary requirements) and bad quality water (i.e. not meeting sanitary requirements) are distinguished.

5. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód powierzchniowych oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Mechaniczne oczyszczanie ścieków polega na poddaniu procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sił, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

5. *Data regarding waste water concern waste water discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment of waste water treatment plants** concerns the same entities.*

***Waste water requiring treatment** is understood as waste water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage systems of entities engaged in production (including polluted cooling water and water from mine drainage and constructions), other entities as well as households.*

***Cooling water** comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.*

***Cooling water not requiring treatment** is water which meets the following conditions:*

- *is discharged in surface waters by a separate sewerage system,*
- *the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,*
- *the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.*

*Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.*

***Mechanical treatment of waste water** is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.*

***Chemical treatment of waste water** consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.*

***Biological treatment of waste water** occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.*

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Graduated mechanical and biological or mechanical and chemical **treatment**, of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

Note. Until 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogen removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data concerning **the population using waste treatment plants** is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population using waste water treatment plants treating urban and rural waste.

6. Information regarding the sources and amounts of industrial atmospheric pollutant emissions as well as the equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization concerns organizational entities established by the Minister of the Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).

The established group of surveyed entities maintained annually which, in principle, assures comparability may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną oraz niezorganizowaną.

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględnymi wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach za rok 2000 opracowane zostały na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów, a od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów (wprowadzonym w życie 1 I 2002 r.) opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów.

Przez **magazynowanie odpadów** rozumie się czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem.

*Data regarding **gas emissions** concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants.*

Data regarding particulate and gas emissions include organized and disorganized emissions.

*Due to the high absolute values which characterise the emission of **carbon dioxide** the **indicator of reduction of gas pollutants** was calculated and presented **with exclusion of carbon dioxide emission**.*

*The **emission volumes of different pollutant types from various sources** were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.*

7. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act of 27 IV 2001 on Waste (Journal of Laws No. 62, item 628), which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste for the year 2000 was compiled on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue, since 2002 on the basis of a catalogue of waste (introduced 1 I 2002), based on List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002.

*Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).*

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment. Storing waste is also a method of rendering waste harmless.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery to treatment.

Przez **odpady składowane** rozumie się odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** rozumie się tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Ochrona przyrody i krajobrazu polega na tworzeniu parków narodowych i rezerwatów przyrody, uznaniu za pomniki przyrody poszczególnych tworów przyrody i ich skupień, wprowadzeniu ochrony gatunkowej roślin i zwierząt zagrożonych w swym byciu lub rzadko występujących, tworzeniu parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu i innych form ochrony, jak: stanowiska dokumentacyjne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne.

Parki narodowe są najwyższą formą ochrony przyrody tworzoną w celu zachowania w niezmiennym stanie najbardziej cennych fragmentów przyrody.

Rezerваты przyrody są obszarami, na których zachowane są w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych lub krajobrazowych.

Parki krajobrazowe są przestrzennie wydzielonymi obszarami o ściśle określonych granicach, poddanyymi ochronie ze względu na nieprzeciętne właściwości naturalne środowiska przyrodniczego oraz wysokie walory estetyczne i turystyczne krajobrazu. Na terenie parku obowiązuje zakaz lokalizacji inwestycji, które powodują degradację środowiska.

Obszary chronionego krajobrazu są przestrzennie wydzielonymi jednostkami o ściśle określonych granicach, poddanych ochronie ze względu na mało zmienione środowisko przyrodnicze, zachowujące zdolności równowagi biologicznej. Na obszarach chronionego krajobrazu zabronione jest fizyczne i chemiczne zanieczyszczenie środowiska.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do udostępnienia, ważne pod względem naukowym

***Landfilled waste** is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.*

*Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.*

***Reclaimed waste disposal sites** are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.*

***8. Nature and landscape protection** consists in creating national parks and nature reserves, acknowledging individual natural objects or their clusters as natural monuments, introducing protection for endangered or rare species of flora and fauna, creating scenic parks, protected landscape areas and other forms of protection such as: documentation sites, natural and scenic complexes and ecological areas.*

***National parks** are the highest form of environmental protection, created for the purpose of maintaining the most valuable natural areas.*

***Nature reserves** are areas in which defined species of flora and fauna and elements of inanimate nature, having a significant scientific, natural, cultural or scenic value, are maintained in their natural or insignificantly altered ecosystems.*

***Scenic parks** are areas with strictly defined boundaries, subject to protection due to the outstanding properties of their natural environment as well as the high aesthetic and tourist value of the landscape. Investment activities which result in a degradation of the natural environment are prohibited in these parks.*

***Areas of protected landscape** are areas with strictly defined boundaries, subject to protection due to the relatively unchanged natural environment and capable of maintaining a biological balance. Physical and chemical pollution of the natural environment is prohibited in these areas.*

***Documentation sites** are sites where geological formations, fossil accumulations or mineral objects occur as well as exploited and discarded*

i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych oraz fragmenty eksploatawanych i nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe są wyznaczane w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości estetycznych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów siedliskowych, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody lub ich skupiska chronione ze względu na szczególne wartości naukowe, kulturowe, historyczno-pamiętkowe oraz swoiste cechy krajobrazu.

9. Fundusze ekologiczne (Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) są to fundusze tworzone z **opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian**, tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz z **kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska**, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej. Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

10. Dane o nakładach i efektach rzeczowych inwestycji związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych Dotyczących Ochrony Środowiska (SERRIE) wdrożonego przez Unię Europejską.

opencast and underground workings which are not visible on the surface or can be rendered accessible and are important for scientific and educational reasons.

***Natural and scenic complexes** are created for the purpose of protecting extremely valuable fragments of the natural and cultural environment and preserving their aesthetic values.*

***Ecological areas** comprise the remains of ecosystems which are worthy of protection and having a significance in maintaining unique gene pools and settlement typology, such as: natural water basins, field and forest ponds, tree and bush clusters, swamps, peat-bogs, dunes, areas of unused flora, old river-beds, rock outcrops, scarps, gravel-banks, etc.*

***Nature monuments** are individual natural objects, or their clusters, protected due to their scientific, cultural, historic and commemorative values as well as due to their unique landscape characteristics.*

***9. Ecological funds (Environmental Protection and Water Management Funds and Agricultural Land Protection Fund)** are funds created from income originating from **fees for the use of the natural environment and for introducing changes to it**, i.e.: payments collected for releasing air pollutants, storing waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing sewage into water or the ground, payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes, **finances for violating the requirements of environmental protection** issued for exceeding the permissible norms of released pollutants as well as other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration. These funds are used to finance, in part or in full, activity connected with environmental protection and water management.*

***10. Data regarding outlays and tangible effects of investments connected with environmental protection and water management** are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERRIE), implemented by the European Union.*

TABL. 1 (5). **STAN GEODEZYJNY I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA^a**
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS AND USE OF VOIVODSHIP LAND^a
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010		SPECIFICATION
	w ha in ha	przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do roku 2009 increase (+) or de- crease (-) in ha in relation to 2009		
Powierzchnia ogólna	2512250	2512249	-1	Total area
Użytki rolne	1785153	1778331	-6822	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	1339959	1334648	-5311	<i>arable land</i>
sady	32795	32264	-531	<i>orchards</i>
łąki trwałe	254556	253407	-1149	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe	79299	79050	-249	<i>permanent pastures</i>
grunty:				<i>land:</i>
rolne zabudowane	58670	58265	-405	<i>agricultural built-up</i>
pod stawami	8089	8950	861	<i>under ponds</i>
pod rowami	11785	11747	-38	<i>under ditches</i>
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	587444	593977	6533	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
lasy	568601	572620	4019	<i>forests</i>
grunty zadrzewione i zakrzewione	18843	21357	2514	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	19261	19039	-222	<i>Lands under surface waters flowing</i>
stojącymi	10711	11123	412	<i>standing</i>
stojącymi	8550	7916	-634	
Grunty zabudowane i zurbanizowane... tereny:	88670	89786	1116	<i>Built-up and urbanized areas areas:</i>
mieszkaniowe	8161	8633	472	<i>residential</i>
przemysłowe	3752	3774	22	<i>industrial</i>
inne zabudowane	5868	6238	370	<i>other built-up</i>
zurbanizowane niezabudowane	1749	1748	-1	<i>urbanized non-built-up</i>
rekreacji i wypoczynku	2305	2379	74	<i>recreational and rest</i>
komunikacyjne	66178	66370	192	<i>transport</i>
drogi	59236	59502	266	<i>roads</i>
kolejowe	6007	5925	-82	<i>railway</i>
inne	935	943	8	<i>other</i>
użytki kopalne	657	644	-13	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne	4343	4357	14	<i>Ecological areas</i>
Nie użytki	23367	22954	-413	<i>Wasteland</i>
Tereny różne	4012	3805	-207	<i>Miscellaneous land</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 51.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a See general notes, item 1 on page 51.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (6). **GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYŁĄCZONE Z PRODUKCJI ROLNICZEJ I LEŚNEJ^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
OGÓŁEM	104	130	176	82	GRAND TOTAL
Grunty rolne	93	123	159	72	Agricultural land
w tym użytki rolne	93	123	150	69	<i>of which agricultural land</i>
klasy bonitacyjne:					<i>quality classes:</i>
I—III	85	117	146	65	<i>I—III</i>
IV	8	5	4	4	<i>IV</i>
V i VI oraz VI RZ i PsZ ^b	-	1	-	-	<i>V and VI as well as VI RZ and PsZ^b</i>
Grunty leśne	11	7	17	10	Forest land
Kierunki wyłączenia:					<i>Directions of designated:</i>
Tereny:					<i>Land:</i>
komunikacyjne	5	53	17	-	<i>transport</i>
osiedlowe	64	43	99	57	<i>residential</i>
przemysłowe	5	20	42	7	<i>industrial</i>
Użytki kopalne	5	4	7	9	<i>Minerals</i>
Zbiorniki wodne	-	-	2	-	<i>Water reservoirs</i>
Inne	25	10	9	10	<i>Other</i>

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 51.

Źródło: w zakresie gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land. ^b See general notes, item 1 on page 51

Source: in regard to agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land — data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (7). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	3812	3402	3359	3083	<i>Land requiring reclamation (as of 31 XII)</i>
zdevastowane	3601	3197	3142	2880	<i>devastated</i>
zdegradowane	211	205	217	203	<i>degraded</i>
Grunty (w ciągu roku):					<i>Land (during the year):</i>
zrekultywowane	62	48	54	57	<i>reclaimed</i>
w tym na cele:					<i>of which for purposes:</i>
rolnicze	48	29	30	49	<i>agricultural</i>
leśne	13	19	8	8	<i>forest</i>
zagospodarowane	23	26	18	38	<i>managed</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (8). **ZASOBY EKSPLOATACYJNE WÓD PODZIEMNYCH**
EXPLOITABLE UNDERGROUND WATER RESOURCES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2001	2006	2009	2010	SPECIFICATION
	w m ³ /h		in m ³ /h		
Zasoby wód podziemnych ogółem (stan w dniu 1 I)	126392,8	130455,5	133656,2	133918,0	<i>Total underground water resources (as of 1 I)</i>
z utworów geologicznych:					<i>from geological formations:</i>
Czwartorzędowych	20925,6	21397,6	21638,4	21816,1	<i>Quaternary period</i>
Trzeciorzędowych	11752,8	12101,1	12435,3	12504,8	<i>Tertiary period</i>
Kredowych	92909,1	96151,5	98777,2	98785,8	<i>Cretaceous period</i>
Starszych	805,3	805,3	805,3	811,3	<i>Older</i>

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie .

S o u r c e: data of Marshals' Office Lubelskie Voivodship in Lublin.

TABL. 5 (9). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in per-cent	
OGÓŁEM	366,3	363,7	367,9	365,7	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybołówstwem i rybactwem) — z ujęć własnych	124,9	117,4	114,6	115,3	31,5	Production (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing) — from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	102,7	98,2	96,7	97,4	26,6	surface
podziemne.....	20,2	17,4	16,1	16,4	4,5	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych.....	146,9	158,4	166,2	162,7	44,5	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	94,4	87,9	87,1	87,7	24,0	Exploitation water-line system ^a
wody: powierzchniowe	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	waters: surface
podziemne	94,2	87,9	87,1	87,7	24,0	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed włączeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 6 (10). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in per-cent	
OGÓŁEM	339,6	341,0	347,1	344,7	100,0	TOTAL
Przemysł	121,7	114,0	112,1	113,4	32,9	Industry
w tym na cele produkcyjne	114,4	111,2	109,5	110,2	32,0	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	146,9	158,4	166,2	162,7	47,2	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	71,0	68,6	68,8	68,7	19,9	Exploitation of water-line system ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fish ponds. ^b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 7 (11). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	14336	7280	7924	7330	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^b w ha	6604	6730	6603	7012	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	146920	154693	166175	162684	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	8780	3720	4697	4162	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	0,6	0,5	0,6	0,6	per 1 ha
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	138140	154693	161478	158522	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	20,9	22,9	24,5	22,6	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. *b* O powierzchni co najmniej 10 ha. *c* Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

a Area of 20 ha and more. *b* Area of 10 ha and more. *c* Including water withdrawal for waste waters irrigation.

TABL. 8 (12). **JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA Z WODOCIĄGÓW W 2009 R.**
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION FROM WATERWORKS IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność — w % ludności korzystającej z urządzeń — zaopatrywana w wodę <i>Population — in % of population using facilities — supplied with water</i>		SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>meeting sanitary requirements</i>	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>non meeting sanitary requirements</i>	
Wodociągi o wydajności w m ³ /d: poniżej 100	90,8	9,2	Waterworks with a capacity of m ³ /24h: below 100
100— 1000	91,2	8,8	100— 1000
1001— 10000	99,7	0,3	1001— 10000
10001—100000	100,0	-	10001—100000
powyżej 100000	-	-	over 100000

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 9 (13). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in per-cent		
OGÓŁEM	152,1	137,3	148,2	150,3	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	92,5	86,7	97,4	100,0	66,5	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	70,3	64,6	76,4	77,3	51,4	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	59,6	50,6	50,8	50,3	33,5	discharged through sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	81,8	72,7	71,9	73,0	48,6	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	79,3	70,9	69,9	71,9	47,8	treated
mechanicznie	12,6	13,5	13,4	15,1	10,0	mechanically
chemicznie	2,1	2,2 ^b	1,8	2,0	1,3	chemically
biologicznie	51,3	37,5	14,1	14,0	9,3	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	13,3	17,7	40,6	40,8	27,1	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	2,5	1,7	1,9	1,1	0,7	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,3	0,0	0,2	0,2	0,1	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	2,2	1,7	1,6	0,9	0,6	discharged through sewerage system

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions, and waste water. ^b Refers only to industrial waste water.

TABL. 10 (14). **JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
 As of 31 XII

JEDNOSTKI	2000	2005	2008	2009	ENTITIES
OGÓŁEM	191	161	143	142	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi	98	80	69	66	Discharging waste water directly into waters or into the ground
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	92	76	63	62	possessing waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości	90	76	61	60	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	2	-	2	2	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	6	4	6	4	not possessing waste water treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	93	81	74	76	Discharging waste water into sewerage system (not possessing waste waters treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

TABL. 11 (15). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTE WATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Me- chanical</i>	Che- miczne <i>Chem- ical</i>	Biolo- giczne <i>Biologi- cal</i>	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów <i>With in- creased biogene removal (disposal)</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							Industrial waste water treatment plants
Liczba	2000	112	35	6	69	2	<i>Number</i>
	2005	83	18	7	56	2	
	2008	68	16	4	46	2	
	2009	68	16	3	47	2	
Przepustowość w dam ³ /d.....	2000	153	63	30	57	3	<i>Capacity in dam³/24h</i>
	2005	141	60	31	47	3	
	2008	135	64	23	45	3	
	2009	142	70	23	46	3	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a							Municipal^a waste water treatment plants
Liczba	2000	187	15	1	159	12	<i>Number</i>
	2005	223	12	-	186	25	
	2008	252	9	-	214	29	
	2009	260	12	-	216	32	
Przepustowość w dam ³ /d.....	2000	433	1	0	336 ^b	96	<i>Capacity in dam³/24h</i>
	2005	362	1	-	221 ^b	140	
	2008	348	1	-	76 ^b	271	
	2009	348	1	-	75^b	272	
Ludność korzystająca ^c z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem	2000	47,8	0,1	0,0	35,4	12,3	<i>Population using^c waste water treatment plants in % of total population</i>
	2005	51,0	0,1	-	31,5	19,4	
	2008	52,1	0,1	-	12,0	40,0	
	2009	52,8	0,1	-	12,4	40,3	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej; od 2003 r. bez oczyszczalni chemicznych, patrz uwagi ogólne ust. 5 na str. 53. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Na podstawie szacunków; w 2000 r. określana jako ludność obsługiwana.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system; since 2003 excluding chemical waste water treatment plants, see general notes item 5 on page 53. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Estimated data; in 2000 defined as served population.

TABL. 12 (16). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII).....	95	103	105	96	<i>Plants generating substantial air pollution^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	75	74	70	64	<i>particulates</i>
gazowych	15	10	9	7	<i>gases</i>
posiadające zagospodarowaną strefę ochronną	8	6	.	.	<i>with managed protective zone</i>
nieposiadające wyników pomiarów:					<i>without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	31	46	44	38	<i>particulates</i>
gazów	28	43	39	35	<i>gases</i>
imisji	79	95	100	92	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń na 1 km ² w t:					<i>Emission of pollutants per km² in t:</i>
pyłowych	0,3	0,3	0,1	0,1	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw.....	0,3	0,2	0,1	0,1	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)....	1,6	1,5	1,3	1,3	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	0,9	0,8	0,6	0,6	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla.....	0,3	0,3	0,3	0,3	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	0,4	0,4	0,4	0,3	<i>nitrogen oxides</i>
na 1 mieszkańca w t:					<i>per capita in t:</i>
pyłowych	0,00	0,00	0,00	0,00	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)....	0,02	0,02	0,02	0,02	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tys. t:					<i>in thous. t:</i>
pyłowe	333,9	371,3	327,9	209,7	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	29,0	212,6	213,9	210,8	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	97,7	98,2	99,0	98,6	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)....	41,5	84,7	86,6	86,5	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a *Emitting particulates, gases or particulates and gases.*

TABL. 13 (17). **EMISJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA ^a**
WEDŁUG RODZAJÓW SUBSTANCJI
EMISSION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS ^a BY TYPES
OF SUBSTANCES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2008	2009		
	w t in t				2008=100	w odset- kach in percent
OGÓŁEM.....	4582611	5290406	4908716	4904816	99,9	100,0
TOTAL						
w tym: of which						
Benzo(a)piren..... <i>Benzo(a)pyrene</i>	1	1	1	1	100,0	0,0
Amoniak..... <i>Ammonia</i>	628	934	769	856	111,3	0,0
Dwutlenek siarki..... <i>Sulphur dioxide</i>	21834	19103	15641	14939	95,5	0,3
Dwutlenek węgla..... <i>Carbon dioxide</i>	4533680	5245365	4872364	4868817	99,9	99,3
Metan..... <i>Methane</i>	89	85	98	90	91,8	0,0
Pyły ze spalania paliw..... <i>Particulates from the combustion of fuel</i>	6399	5580	2335	2103	90,1	0,0
Pyły z przemysłu cementowo-wapien- niczego i materiałów ogniotrwałych..... <i>Ceramic and lame particulates as well as fire-resistant materials</i>	711	477	289	140	48,4	0,0
Pyły węglowo-grafitowe, sadza..... <i>Carbon-graphite particulates, soot</i>	51	38	31	26	83,9	0,0
Pyły nawozów sztucznych..... <i>Particulates of chemical fertilizers</i>	656	461	535	565	105,6	0,0
Pyły pozostałe..... <i>Other particulates</i>	193	176	116	83	71,6	0,0

^a Z zakładów szczególnie uciążliwych.

^a From plants generating air pollutants.

TABL. 13 (17). **EMISJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA^a**
WEDŁUG RODZAJÓW SUBSTANCJI (dok.)
EMISSION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS^a BY TYPES
OF SUBSTANCES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2008	2009		
	w t in t				2008=100	w odsetkach in percent
Tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)..... <i>Nitrogen oxides (in terms of NO₂)</i>	10518	10803	9606	8497	88,5	0,2
Tlenek węgla <i>Carbon monoxide</i>	7137	6970	6308	7243	114,8	0,1
Węglowodory alifatyczne i ich pochodne ^b <i>Aliphatic hydrocarbons and its derivatives^b</i>	211	162	125	207	99,9	0,0
Węglowodory pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne <i>Cyclic, aromatic hydrocarbons and its derivatives</i>	226	117	108	90	83,3	0,0
Alkohole alifatyczne i ich pochodne <i>Aliphatic alcohols and its derivatives</i>	56	64	101	106	105,0	0,0
Etery i ich pochodne..... <i>Ethers and its derivatives</i>	10	1	4	4	100,0	0,0
Ketony i ich pochodne..... <i>Ketones and its derivatives</i>	32	19	90	78	86,7	0,0
Kwasy nieorganiczne, ich sole i bezwodniki <i>Inorganic acids, its salts and anhydrides</i>	14	15	15	11	73,3	0,0
Oleje (mgła olejowa) <i>Oils (oil fog)</i>	6	-	-	-	-	-

^a Z zakładów szczególnie uciążliwych. ^b Z wyjątkiem wymienionych w innych grupach.

^a From plants generating air pollutants. ^b Excluding mentioned in other groups.

TABL. 14 (18). URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony <i>Cyclones</i>	Multicyklony <i>Multi-cyclones</i>	Filtry tkaninowe <i>Fabric filters</i>	Elektrofiltry <i>Electrofilters</i>	Urządzenia mokre <i>Wet air cleaners</i>	Inne <i>Others</i>	
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII EQUIPMENT — as of 31 XII							
OGÓŁEM	2000	268	102	124	29	49	48
TOTAL	2005	230	103	108	19	47	38
	2008	177	76	138	16	58	35
	2009	166	77	145	16	55	33
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	47	3	10	-	40	.
<i>low</i>	2005	29	8	7	-	40	.
	2008	31	5	4	-	39	.
	2009	34	4	4	-	39	.
średnia	2000	78	53	64	8	5	.
<i>moderate</i>	2005	67	36	52	5	3	.
	2008	61	27	58	3	6	.
	2009	49	26	57	3	3	.
wysoka	2000	143	46	50	21	4	.
<i>high</i>	2005	134	59	49	14	4	.
	2008	85	44	76	13	13	.
	2009	83	47	84	13	13	.
PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2000	4285	4885	2662	5395	2917	1605
TOTAL	2005	4886	3722	2305	3799	3122	1179
	2008	3896	3192	3660	2673	3350	753
	2009	3360	3238	3773	2929	3329	742
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	549	139	95	-	2826	.
<i>low</i>	2005	1217	275	142	-	2999	.
	2008	506	146	136	-	2841	.
	2009	538	98	136	-	2841	.
średnia	2000	1323	3076	599	1706	48	.
<i>moderate</i>	2005	1281	1682	624	633	80	.
	2008	1172	1210	565	452	100	.
	2009	688	1248	606	462	79	.
wysoka	2000	2413	1670	1968	3689	43	.
<i>high</i>	2005	2388	1765	1539	3166	43	.
	2008	2218	1836	2959	2221	409	.
	2009	2134	1892	3031	2467	409	.

TABL. 15 (19). **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	87	83	78	76	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	4242,6	5155,4	4449,4	5264,5	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
poddane odzyskowi ^b	3368,8	4860,4	3726,3	2866,2	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione	697,9	247,1	670,4	1803,4	<i>treated</i>
w tym składowane ^c	671,5	207,4	642,7	1777,8	<i>of which landfilled^c</i>
magazynowane czasowo ^d	175,9	47,9	52,7	594,9	<i>temporarily stored^d</i>
W % wytworzonych:					<i>In % generated:</i>
poddane odzyskowi ^b	79,4	94,3	83,7	54,4	<i>recovered^b</i>
unieszkodliwione	16,4	4,8	15,1	34,3	<i>treated</i>
w tym składowane ^c	15,8	4,0	14,4	33,8	<i>of which landfilled^c</i>
magazynowane czasowo ^d	4,1	0,9	1,2	11,3	<i>temporarily stored^d</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^e ; stan w końcu roku) w tys. t	14275,0	14234,7	15830,6	17344,4	<i>Waste landfilled up to now (accumulated^e; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi ^b z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	119,8	430,3	0,3	158,0	<i>Waste recovered^b from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Area of storage yards in ha:</i>
nie zrehabilitowane (stan w końcu roku)	178,9	132,3	141,2	127,8	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrehabilitowane (w ciągu roku)	13,8	0,1	-	1,0	<i>reclaimed (during the year)</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 55. *b* Do 2001 r. — wykorzystane. *c* Na terenach własnych zakładów i obcych. *d* Do 2001 r. — gromadzone przejściowo. *e* Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 55. *b* Until 2001 — utilized. *c* On own plant grounds and other land. *d* Until 2001 — accumulated temporarily. *e* On own plant grounds.

TABL. 16 (20). **ODPADY¹ WEDŁUG ŹRÓDEŁ POWSTAWANIA**
WASTE¹ BY SOURCES OF GENERATING

Kod grupy Code of group	GRUPY ODPADÓW GROUPS OF WASTE	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year					Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^{5,6} w tys. t Waste landfilled up to now (accumulated) ^{5,6} in thous. t	
		ogółem w tys. t grand total in thous. t	poddane odzyskowi ² w tys. t utilized ² in thous. t	unieszkodliwione treated		magazy- nowane czaso- wo ⁴ tempo- rarily accumu- lated ⁴		
				razem total	w tym składo- wane ³ of which stored ³			w % ogółem in % of total
a – 2000 b – 2005 c – 2008 d – 2009								
	OGÓŁEM	a	4242,6	3368,8	16,4	15,8	4,1	14275,0
	TOTAL	b	5155,4	4860,4	4,8	4,0	0,9	14234,7
		c	4449,4	3726,3	15,1	14,4	1,2	15830,6
		d	5264,5	2866,2	34,3	33,8	11,3	17344,4
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobyciu, fizycznej i chemicznej przeróbce kopalin.....	a	2045,4	1551,1	24,2	24,2	0,0	7788,4
	Waste generated as a result of prospecting and mining, physical and chemical processing of crude minerals	b	2671,3	2531,9	5,2	5,2	0,0	8001,9
		c	3060,1	2444,9	20,1	20,1	0,0	9623,0
		d	3802,1	1510,1	46,0	46,0	14,3	11373,0
02	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności.....	a	1508,2	1320,4	2,7	2,6	9,8	91,7
	Waste from agriculture, horticulture, hydroponic crops, fishing, forestry, hunting and food processing	b	1345,3	1252,4	4,4	3,5	2,5	92,2
		c	854,3	815,0	1,7	-	2,9	-
		d	928,7	873,5	1,5	-	4,5	-
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury.....	a	36,5	31,4	2,2	-	11,8	-
	Waste from wood processing and production of paperboard wood pulp and furniture, cellulose pulp, paper and particle board furniture	b	32,1	29,0	9,7	-	-	0,5
		c	38,4	32,6	14,6	-	0,5	-
		d	42,2	35,1	10,2	-	6,6	-
04	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego.....	a	1,7	0,4	76,4	76,4	-	81,2
	Waste from leather, fur, and textile industry	b	-	-	-	-	-	-
		c	-	-	-	-	-	-
		d	-	-	-	-	-	-
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania związków nieorganicznych.....	a	0,4	0,2	50,0	50,0	-	50,8
	Waste from production, preparing, turnover and using inorganic compounds	b	-	-	-	-	-	-
		c	0,2	0,2	-	-	-	-
		d	-	-	-	-	-	-
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej.....	a	21,5	21,2	1,4	1,4	-	-
	Waste from production, preparation, turnover and usage of products of organic chemistry industry	b	0,2	0,2	-	-	-	-
		c	0,2	-	100,0	100,0	-	-
		d	0,3	-	100,0	100,0	-	-
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich.....	a	0,3	-	66,7	66,7	33,3	-
	Waste from production, preparing, turnover and using protective coats (paints, lacquers, ceramic enamels), putty, glues, packing, and printing inks	b	6,2	-	100,0	-	-	-
		c	0,1	-	100,0	100,0	-	-
		d	0,2	0,1	50,0	50,0	-	-

¹ Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 55. ² Do 2001 r. - wykorzystane. ³ Na terenach własnych zakładów i obcych. ⁴ Do 2001 r. - przejściowo gromadzone. ⁵ Stan w końcu roku. ⁶ Na terenach własnych zakładów.

¹ Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 55. ² Until 2001 - used. ³ On own plant grounds and other. ⁴ Until 2001 - temporarily landfilled. ⁵ As of end of the year. ⁶ On own plant grounds.

TABL. 16 (20). **ODPADY¹ WEDŁUG ŹRÓDEŁ POWSTAWANIA (dok.)**
WASTE¹ BY SOURCES OF GENERATING (cont.)

Kod grupy Code of group	GRUPY ODPADÓW GROUPS OF WASTE a – 2000 b – 2008 c – 2009	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year					Odpady dotychczas składowane (na-gromadzo-ne) ^{5,6} w tys. t Waste landfilled up to now (accumu-lated) ^{5,6} in thous. t	
		ogółem w tys. t grand total in thous. t	poddane odzyskowi ² w tys. t utilized ² in thous. t	unieszkodliwione treated		magazy-nowane czaso-wo ⁴ tempo-rarily accumu-lated ⁴		
				razem total	w tym składo-wane ³ of which stored ³			
								w % ogółem in % of total
10	Odpady z procesów termicznych Waste from thermal processes	a	419,2	365,4	10,1	10,1	2,7	5348,3
		b	509,0	493,5	0,7	-	2,4	4779,0
		c	324,8	303,2	-	-	6,7	4743,2
		d	300,8	293,4	-	-	2,5	4585,2
12	Odpady z kształtowania oraz fizycz-nej i mechanicznej obróbki po-wierzchniowej metali i tworzyw sztucznych Waste from forming and physical and mechanical surface treatment of metals and plastic	a	34,8	30,9	7,2	7,2	4,0	7,0
		b	17,4	17,4	-	-	-	-
		c	16,6	16,5	-	-	0,6	-
		d	5,0	4,6	8,0	-	-	-
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów ja-dalnych oraz grup 05, 18 i 19)..... Wasted oils and waste of liquid fuels (excluding eatable oils and groups 05, 18 and 19)	a	5,8	1,2	-	-	79,3	-
		b	1,2	1,2	-	-	-	-
		c	0,4	0,4	-	-	-	-
		d	0,2	0,2	-	-	-	-
15	Odpady opakowaniowe, sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach Waste of packages, sorbents, fab-rics, filter and protective materials not mentioned in other groups	a	3,8	1,6	7,9	7,9	50,0	0,3
		b	4,9	3,4	28,6	-	2,0	-
		c	2,7	2,5	-	-	7,4	-
		d	3,3	3,3	-	-	-	-
16	Odpady nie ujęte w innych grupach ... Other waste, not mentioned in other groups	a	22,2	10,8	48,2	22,1	3,2	4,1
		b	1,6	1,1	25,0	-	6,3	-
		c	2,7	0,6	-	-	77,8	-
		d	6,6	6,6	-	-	-	-
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowla-nych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z tere-nów zanieczyszczonych) Waste from construction, refurbish-ment and dismantling of construc-tion and road objects (including the soil on and under the surface of the earth in contaminated areas)	a	12,3	11,1	6,5	6,5	3,3	2,5
		b	433,2	428,0	1,2	0,2	0,0	1,1
		c	32,7	28,3	5,5	0,3	8,0	1,5
		d	60,2	58,5	2,8	-	-	-
19	Odpady z instalacji i urządzeń słu-żących zagospodarowaniu odpa-dów z oczyszczalni ścieków oraz uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych..... Waste from waste managing facilities which manage waste generated dur-ing sewage treatment and drinking and industrial water purification	a	130,0	22,9	79,6	65,5	-	900,7
		b	132,0	102,3	22,1	16,3	0,4	1360,0
		c	116,2	82,1	28,8	23,5	0,5	1462,9
		d	114,9	80,8	28,8	23,8	0,9	1384,7

¹ Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 55. ² Do 2001 r. - wykorzystane. ³ Na terenach własnych zakładów i obcych. ⁴ Do 2001 r. - przejściowo gromadzone. ⁵ Stan w końcu roku. ⁶ Na terenach własnych zakładów.

¹ Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 55. ² On own plant grounds and other lands. ³ End of year. ⁴ Until 2001 - temporarily landfilled. ⁵ As of end of the year. ⁶ On own plant grounds.

TABL. 17 (21). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2009 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone ^b Waste generated ^b		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^c ; end of year)	SPECIFICATION
	ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recovered		
	w tys. t in thous. t			
OGÓŁEM	5264,5	2866,2	17344,4	TOTAL
w tym:				of which:
Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopalin.....	3802,1	1510,1	11373,0	Waste from rinsing and cleaning fossils
Wysłodki.....	453,3	453,3	-	Beet pulp
Osady z oczyszczania i mycia buraków.....	142,1	116,2	-	Sediments from cleaning and washing sugar beets
Nienormatywny węgiel wapnia oraz kreta cukrownicza (wapno defekacyjne).....	66,7	65,3	-	Non-normative calcium carbonate and sugar chalk (defecation lime)
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	111,6	110,5	4585,2	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	58,2	52,6	-	Slag, furnace ash and particulates from boilers
Ustabilizowane komunalne osady ściekowe.....	87,4	79,3	929,0	Stabilized municipal waste sediments

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 55. ^b W ciągu roku. ^c Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 55. ^b During the year. ^c On own plant grounds.

TABL. 18 (22). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA**

Stan w dniu 31 XII

LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION	
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa	na 1 mieszkańca w m ²		
				in % of total area of the voivodship	per capita in m ²		
OGÓŁEM^a	570019,9	572112,7	570428,4	569801,8	22,7	2641	TOTAL^a
Parki narodowe ^b	18245,1	18245,1	18247,1	18247,2	0,7	85	National parks ^b
Rezerваты przyrody ^b	11378,2	11549,5	11549,6	11549,6	0,5	54	Nature reserves ^b
Parki krajobrazowe ^{bc}	231139,4	233594,2	233595,4	233211,7	9,3	1081	Scenic parks ^{bc}
Obszary chronionego krajobrazu ^c	300980,3	300857,1	299169,5	299152,7	11,9	1387	Areas of protected landscape ^c
Stanowiska dokumentacyjne	17,7	4,5	4,5	7,1	0,0	0	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	768,8	768,8	768,8	768,8	0,0	4	Natural and scenic complexes
Użytki ekologiczne	7490,4	7093,5	7093,5	6864,7	0,3	32	Ecological areas

^a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwały rady gmin. ^b Bez otuliny. ^c Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a Including those created on the basis of gmina resolutions. ^b Excluding buffer zones. ^c Excluding nature reserves and other forms of nature protection within scenic parks and areas of protected landscape.

TABL. 19 (23). **PARKI NARODOWE**
Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Powierzchnia w ha Area in ha				
	parków narodowych national parks				otuliny (strefy ochron- nej) buffer zones (of the pro- tected areas)
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą of grand total number — strictly protected		
			razem total	w tym lasów of which forests	
OGÓŁEM^a 2000	18245,1	12882,3	921,9	921,0	52137,8
TOTAL^a 2005	18245,1	12882,1	921,9	921,0	52137,8
..... 2008	18247,1	12886,4	921,0	921,0	52137,8
..... 2009	18247,2	12886,1	921,9	921,0	52137,8
Poleski.....	9764,4	4784,8	116,0	115,1	14041,9
Roztoczański.....	8482,8	8101,3	805,9	805,9	38095,9

^a Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Area of parks on the area of voivodship.

TABL. 20 (24). **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 XII
SCENIC PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SCENIC PARKS ^a	Powierzchnia ^b Area ^b			
	ogółem total	w tym of which		
		lasów forest	użytków rol- nych agricultural land	wód water
	w ha in ha			
OGÓŁEM 2000	238727,2	112415,2	105889,6	4062,1
TOTAL 2005	241182,0	114380,2	105647,6	4192,7
..... 2008	241182,0	114380,2	105647,6	4192,7
..... 2009	241182,0	114380,2	105647,6	4192,7
Skierbieszowski	35488,0	5173,0	29216,0	60,0
Lasy Janowskie.....	35095,0	27812,0	6898,0	324,0
Puszczy Solskiej	21305,0	18884,0	2394,0	27,0
Szczebrzeszyński	20209,0	5625,0	13811,0	-
Chełmski	16457,0	8125,0	5358,0	160,6
Podlaski Przełom Bugu.....	15511,0	3874,2	5420,6	463,1
Kazimierski.....	14961,0	3130,0	10039,0	441,0
Krzczonowski	12421,0	3075,0	9169,0	9,0
Strzelecki	12026,0	7488,0	2053,0	40,0
Pojezierze Łęczyńskie	11816,0	3781,0	6014,0	1182,0
Sobiborski	10000,0	8500,0	700,0	245,0
Krasnobrodzki	9390,0	5693,0	3636,0	61,0
Nadwięprzański.....	6261,0	2509,0	3481,0	127,0
Kozłowiecki	6121,0	5315,0	364,0	195,0
Poleski.....	5113,0	380,0	3500,0	765,0
Wrzelowiecki	4989,0	1916,0	2867,0	41,0
Południoworoztoczański	4019,0	3100,0	727,0	52,0

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z rezerwatami i pozostałymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks.

TABL. 21 (25). **REZERWATY PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 XII

LATA REZERWATY PRZYRODY	Obiekty Number	Powierzchnia Area			YEARS NATURE RESERVES
		ogółem total	rezerwatów reserves		
			ścisłych ^a strictly protected ^a	częściowych ^b partially protected ^b	
		w ha	in ha		
OGÓŁEM 2000	82	11378,2	459,5	10918,7	TOTAL
2005	85	11549,5	457,7	11091,8	
2008	85	11549,6	457,7	11091,9	
2009	85	11549,6	457,7	11091,9	
Faunistyczne	11	1086,4	-	1086,4	Fauna
Krajobrazowe	6	636,7	67,9	568,8	Scenic
Leśne.....	35	6166,1	337,4	5828,7	Forest
Torfowiskowe	15	3134,3	-	3134,3	Peat-bog
Florystyczne	6	153,8	50,2	103,6	Flora
Wodne	1	203,0	-	203,0	Water
Przyrody nieożywionej	3	13,0	1,2	11,8	Inanimate nature
Stepowe	8	156,3	1,0	155,3	Steppe

^a Rezerwaty, w których chroniona jest cała przyroda i zakazane są wszelkie czynności gospodarcze. ^b Rezerwaty, w których chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

^a Reserves in which all forms of nature are protected and all economic activity is prohibited. ^b Reserves in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 22 (26). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE MONUMENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Poje- dyncze drzewa Individual trees	Grupy drzew Tree clusters	Głazy narzu- towe Erratic boulders	Skalki, groty, jaskinie i inne Stones, grottos, caves and others	Aleje Alleys
OGÓŁEM 2000	1545	1106	268	50	75	46
TOTAL						
2005	1550	1095	268	50	96	41
2008	1478	1046	272	43	77	40
2009	1506	1158	184	42	75	47

TABL. 23 (27). **WYMIAR I WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**
RATES AND RECEIPTS FROM FEES AND FINES TO THE ECOLOGICAL FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wymierzono	Wpłynęło	SPECIFICATION
	<i>Administred</i>	<i>Income</i>	
	<i>w tys. zł</i>	<i>in thous. zł</i>	
FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS			
Opłaty	2000 33376,0	41465,8	Payments
	2005 .	36164,7	
	2008 .	63755,3	
	2009 .	64703,8	
w tym za:			<i>of which for:</i>
Gospodarkę ściekową i ochronę wód.....	.	18716,5	<i>Waste water management and protec-</i>
Ochronę powietrza atmosferycznego	.		<i>tion of waters</i>
i klimatu	19732,9	<i>Protection of ambient air</i>
Gospodarkę odpadami	24982,1	<i>and climate</i>
			<i>Waste management</i>
Kary za nieprzestrzeganie prze-			Fines for not meeting
pisów ochrony środowiska.....	2000 806,7	406,5	environmental protection
	2005 5920,4	241,7	norms
	2008 438,2	125,3	
	2009 366,2	145,8	
w tym za przekroczenie:			<i>of which for exceeding:</i>
Warunków wprowadzania ścieków do			<i>Norms of discharging waste water into</i>
wód lub do ziemi	195,6	76,4	<i>waters and into the ground</i>
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do			
powietrza	74,2	44,6	<i>Permissible emissions of air pollutants</i>
FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND			
O G Ó Ł E M — opłaty za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze	2000 8914,1	3859,2	T O T A L — payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes
	2005 7766,4	7327,9	
	2008 13362,1	12858,6	
	2009 9589,7	8678,7	
w tym:			<i>of which:</i>
Roczne	8116,9	7268,7	<i>Annual</i>
Jednorazowe należności	1469,5	1065,4	<i>One-time payments</i>

Ź r ó d ł o: w zakresie funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej — dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w zakresie wymierzonych kar dane Inspekcji Ochrony Środowiska, w zakresie Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: in regard to inflicted fines data of the Inspectorate of Environmental Protection, in regard to the funds for environmental protection and water management — data of the Administration of National Environmental Protection and Water Management Fund, in regard to the Agricultural Land Protection Fund — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 24 (28). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DIRECTIONS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION	
	<i>w tys. zł</i> <i>in thous. zł</i>		<i>w odsetkach</i> <i>in percent</i>		
O G Ó Ł E M	61841,5	71607,5	74526,6	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	8608,0	24390,4	17221,1	23,1	<i>Protection of ambient air and climate</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód.....	38025,2	30301,2	43678,3	58,6	<i>Waste water management and protection of waters</i>
Gospodarka odpadami	3662,1	7817,3	4677,6	6,3	<i>Waste management</i>
Pozostałe	11546,2	9098,6	8949,7	12,0	<i>Others</i>

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 25 (29). **NAKLADY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS^a FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	186515,1	225295,3	206929,2	197262,4	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	37403,4	27203,4	23502,7	13382,5	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	30664,6	11550,4	10253,8	6057,9	of which expenditures on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	101786,8	179444,0	151722,7	155531,8	Waste water management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which expenditures on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	34213,6	58951,6	30292,0	25278,9	municipal waste water treatment sewerage system for the transport of waste water and waste water basins
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	58088,4	85975,0	57971,9	120227,1	
Gospodarka odpadami	30211,3	13345,1	12208,0	10387,3	Waste management
w tym nakłady na:					of which expenditures on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	3134,7	4735,0	5053,9	2127,2	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	654,0	674,5	1297,3	45,9	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	25952,1	6116,1	1581,1	3837,5	removal and treatment of waste ^b
rekułtywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	503,2	264,0	182,4	257,1	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas
Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	16570,1	3682,1	4043,1	2173,0	Protection and restoration of the value in use of soil, protection of underground and surface waters
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	32,9	41,4	75,0	3547,4	Protection of nature, biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	283,2	137,8	9432,9	2365,4	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	59061,2	58184,1	48175,5	60266,6	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	39379,8	35860,9	35764,6	53716,4	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	4539,8	5593,5	6816,7	4727,0	Water treatment plants
Zbiorniki wodne	4342,7	7053,7	2561,2	153,2	Reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	2035,4	433,8	2449,5	1123,5	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	8763,5	9242,2	583,5	546,5	Flood embankments and pump stations

^a Do 2005 r. określone jako wydatki; według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a Until 2005 defined as expenditures; by investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 26 (30). **NAKŁADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKE WODNĄ NA WSI W 2009 R.**
INVESTMENT OUTLAYS ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT IN RURAL AREAS IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wodociągi zbiorowe	Kanalizacja zbiorcza	Oczyszczalnie ścieków zbiorcze	Indywidualne wiejskie oczyszczalnie ścieków	Wysypiska odpadów	SPECIFICATION
	<i>Collective water-line systems</i>	<i>Collective sewerage systems</i>	<i>Collective waste water treatment plants</i>	<i>Individual waste water treatment plants on rural areas</i>	<i>Landfill sites</i>	
	w tys. zł / in thous. zł					
OGÓŁEM	39406,0	48538,1	11584,2	6778,0	467,7	TOTAL
ze środków:						<i>funds from:</i>
Budżetu państwa	36,6	-	-	-	-	<i>State budget</i>
Samorządów gmin	29335,1	24576,9	5247,6	2863,2	333,7	<i>Local selfgovernments</i>
Mieszkańców wsi	3158,4	1191,6	-	1651,0	-	<i>Rural residents</i>
Funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.....	4599,6	20772,3	4996,5	1757,9	134,0	<i>Funds of environmental protection and water management</i>
w tym pożyczki	3793,0	19469,3	4443,5	1711,1	128,0	<i>of which loans</i>
Funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.....	1161,1	1545,3	529,7	505,9	-	<i>Structural funds of the European Union</i>
Innych ^b	1115,2	452,0	810,4	-	-	<i>Others ^b</i>

^a Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Sektorowy Program Operacyjny. ^b M. in.: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencja Nieruchomości Rolnych, Bank Ochrony Środowiska S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego, RZGW, Ekofundusz.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a European Agriculture Guidance and Guarantee Fund, European Social Fund, Cohesion Fund, Sectoral Operational Programme. ^b Among others: Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund, Agricultural Property Agency, Bank Ochrony Środowiska S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego, RZGW, Ecofund.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 27 (31). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					<i>Ability of completed systems to reduce pollutants in t/y:</i>
pyłowych.....	528	335	998	2455	<i>particulates</i>
gazowych	311	-	378	-	<i>gases</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					<i>Sewerage system in km for the transport of:</i>
ścieki	159,5	147,0	139,2	145,8	<i>waste water</i>
wody opadowe	6,9	16,8	24,2	28,5	<i>waste water basins</i>
Oczyszczalnie ścieków:					<i>Waste water treatment plants:</i>
obiekty	9	15	2	5	<i>facilities</i>
w tym oczyszczalnie komunalne.....	9	14	1	4	<i>of which municipal</i>
mechaniczne	5	-	1	1	<i>mechanical</i>
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	4	14	1	4	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	-	1	-	-	<i>with increased biogene removal (disposal)</i>
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d.....	981	15133	827	1587	<i>capacity of treatment plants in m³/24h</i>
w tym oczyszczalni komunalnych	981	14733	477	887	<i>of which municipal</i>
mechanicznych	481	-	450	725	<i>mechanical</i>
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	500	3983	377	862	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	-	11150	-	-	<i>with increased biogene removal (disposal)</i>
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					<i>Farmstead treatment facilities (homestead):</i>
obiekty	2	562	607	631	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	3	555	417	461	<i>capacity in m³/24h</i>

TABL. 27 (31). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)</i>					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)					Waste water management and protection of waters (cont.)
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					<i>Industrial waste pre-treatment plants:</i>
obiekty	-	-	1	-	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	-	-	600	-	<i>capacity in m³/24h</i>
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					<i>Treatment systems of waste:</i>
obiekty	-	-	-	-	<i>facilities</i>
wydajność w t/r	-	-	-	-	<i>capacity in t/y</i>
Składowiska dla odpadów komunalnych:					<i>Landfills of municipal waste:</i>
obiekty	9	-	-	-	<i>facilities</i>
powierzchnia w ha	10,4	-	-	-	<i>area in ha</i>
wydajność w t/r	19824	-	-	-	<i>capacity in t/y</i>
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów w t/r	412	20	1	2197	<i>Capacity of waste utilization systems in t/y</i>
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych w m ³ /d.....	9593	8090	6129	7608	<i>Capacity of water intakes in m³/24h</i>
Uzdatnianie wody w m ³ /d	900	505	2148	1083	<i>Water treatment in m³/24h</i>
Sieć wodociągowa w km.....	563,7	217,8	290,6	323,3	<i>Water-line system in km</i>
Zbiorniki wodne:					<i>Water reservoirs:</i>
obiekty	3	3	1	-	<i>facilities</i>
pojemność w tys. m ³	622	4402	19500	-	<i>capacity in thous. m³</i>

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2009, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 12 XI 2006 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644) z późniejszymi zmianami.

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji:

- instytucje naczelne i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
- jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytutach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2009, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 12 XI 2006 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of occupations is made on the basis of the classification of occupations and specialities for needs of labour market introduced by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644) with later amendments.

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

1) State **administration** comprises:

a) principle and central organs of administration:

- principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),
- foreign service institutions, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions, and information and cultural centres abroad,

- terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, okręgowe inspektoraty gospodarki energetycznej i materiałowej, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);
 - b) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urzędów wodnych oraz kuratoriami oświaty).
- 2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:
- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);
 - b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);
 - c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. zarządy melioracji i urzędów wodnych).
- 3) **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.
5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.
- *territorial organs of special government administration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional accounting chambers, district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);*
 - b) *territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as education offices).*
- 2) **Local self-government administration** comprises:
- a) *gminas and cities with powiat status:*
 - *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities),*
 - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);*
 - b) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., veterinary inspectorates, public road boards);*
 - c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., drainage and water facility boards).*
- 3) **Self-government appeal council** are bodies competent for examining, *inter alia*, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.
5. Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.

TABL. 1 (32). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powiaty.....	20	20	20	20	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	4	4	4	4	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy.....	213	213	213	213	<i>Gminas</i>
miejskie	20	20	20	20	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	21	21	21	21	<i>urban-rural</i>
wiejskie.....	172	172	172	172	<i>rural</i>
Miasta.....	41	41	41	41	<i>Towns</i>

TABL. 2 (33). **GMINY W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2009
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>								
		poniżej <i>below</i> 5,0 km ²	5,0— —19,9	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM..... TOTAL	213^a	-	7	13	58	87	36	7	3	2
Poniżej 2500	3	-	-	-	1	2	-	-	-	-
<i>Below</i>										
2500— 4999.....	71	-	2	2	32	27	7	1	-	-
5000— 7499.....	73	-	1	-	15	40	13	4	-	-
7500— 9999.....	23	-	-	-	5	10	7	1	-	-
10000— 14999.....	20	-	1	-	3	6	5	1	3	1
15000— 19999.....	10	-	2	4	-	1	2	-	-	1
20000— 39999.....	8	-	1	4	1	-	2	-	-	-
40000— 99999.....	4	-	-	3	1	-	-	-	-	-
100000—199999.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
200000 i więcej	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
<i>and more</i>										

^a W tym 4 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.
^a Of which 4 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (34). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2009 R.**
 Stan w dniu 31 XII
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2009
 As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni Area							2000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9	1500,0— —1999,9	
OGÓŁEM TOTAL	24	3	-	1	1	7	7	4	1
Poniżej 50000..... <i>Below</i>	3	-	-	-	-	2	1	-	-
50000— 74999.....	10	3	-	-	1	4	2	-	-
75000— 99999.....	4	-	-	-	-	-	3	1	-
100000— 149999.....	6	-	-	-	-	1	1	3	1
150000— 199999.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-
200000 i więcej..... <i>and more</i>	1	-	-	1	-	-	-	-	-

TABL. 4 (35). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2009 R.**
 Stan w dniu 31 XII
**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2009**
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	
OGÓŁEM TOTAL	3196	100	406	33	TOTAL
w tym kobiety.....	559	19	54	7	<i>of which women</i>
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
29 lat i mniej.....	80	4	5	-	<i>29 and less</i>
30—39.....	454	19	29	3	<i>30—39</i>
40—59.....	2204	62	303	25	<i>40—59</i>
60 lat i więcej.....	458	15	69	5	<i>60 and more</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 4 (35). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2009 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
**COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2009 (cont.)**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	782	84	274	29	<i>Tertiary</i>
Policealne	108	3	6	-	<i>Post-secondary</i>
Średnie	1188	13	111	4	<i>Secondary</i>
Zasadnicze (zawodowe)	881	-	14	-	<i>Basic vocational</i>
Gimnazjalne	6	-	-	-	<i>Lower secondary</i>
Podstawowe i pozostałe	231	-	1	-	<i>Primary and others</i>
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW BY OCCUPATIONAL GROUPS					
Parlamentarzyści, wyżsi urzędni- cy i kierownicy	163	39	151	21	<i>Legislators, senior officials and managers</i>
Specjaliści	465	42	103	8	<i>Professionals</i>
Technicy i inny średni personel	321	3	28	1	<i>Technicians and associate professionals</i>
Pracownicy biurowi	203	13	25	-	<i>Clerks</i>
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	188	2	21	-	<i>Service workers and shop and market sales workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1319	-	55	3	<i>Skilled agricultural and fishery workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rze- mieślnicy	159	-	2	-	<i>Craft and related trades workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	130	-	1	-	<i>Plant and machine operators and assemblers</i>
Pracownicy przy pracach prostych	47	-	-	-	<i>Elementary occupations</i>
Siły zbrojne	17	-	1	-	<i>Armed forces</i>
Pozostali niesklasyfikowani	184	1	19	-	<i>Others unclassified</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 5 (36). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE <i>AVERAGE EMPLOYMENT</i>				
OGÓŁEM	19925	21244	22795	TOTAL
w tym:				<i>of which:</i>
Administracja państwowa	7822	8022	7973	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego	12053	13172	14768	<i>Local self-government administration</i>
w tym:				<i>of which:</i>
gminy i miasta na prawach powiatu.....	8370	9127	9617	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	2818	2863	3590	<i>powiats</i>
województwo.....	865	1182	1561	<i>voivodship</i>
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a w zł <i>AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a in zł</i>				
OGÓŁEM	2699,70	3294,37	3404,32	TOTAL
w tym:				<i>of which:</i>
Administracja państwowa	3074,10	3758,42	3912,29	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego .	2447,11	2999,66	3119,17	<i>Local self-government administration</i>
w tym:				<i>of which:</i>
gminy i miasta na prawach powiatu.....	2551,27	3039,61	3160,13	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	2069,06	2746,19	2871,97	<i>powiats</i>
województwo.....	2670,87	3305,15	3437,27	<i>voivodship</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 155.
^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 155.

TABL. 6 (37). **WYKAZ JEDNOSTEK PODZIAŁU TERYTORIALNEGO W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII
LIST OF TERRITORIAL DIVISION ENTITIES IN 2009
As of 31 XII

Powiaty Miasta na prawach powiatu <i>Powiats</i> <i>Cities with powiat status</i>	Gminy <i>Gminas</i>	Miejskie <i>Urban</i>	Miejsko-wiejskie <i>Urban-rural</i>	Wiejskie <i>Rural</i>
Białski	060101 Międzyrzec Podlaski 060102 Terespol	—		060103 Biała Podlaska 060104 Drelów 060105 Janów Podlaski 060106 Kodeń 060107 Konstantynów 060108 Leśna Podlaska 060109 Łomazy 060110 Międzyrzec Podlaski 060111 Piszczac 060112 Rokito 060113 Rossosz 060114 Sławatycze 060115 Sosnówka 060116 Terespol 060117 Tucznia 060118 Wisznice 060119 Zalesie
Biłgorajski	060201 Biłgoraj	060205 Frampol 060207 Józefów 060212 Tarnogród		060202 Aleksandrów 060203 Biłgoraj 060204 Biszczka 060206 Goraj 060208 Księżpol 060209 Łukowa 060210 Obsza 060211 Potok Górny 060213 Tereszpol 060214 Turobin
Chełmski	060301 Rejowiec Fabryczny	—		060302 Białopole 060303 Chełm 060304 Dorohusk 060305 Dubienka 060306 Kamień 060307 Leśniowice 060308 Rejowiec Fabryczny 060309 Ruda-Huta 060310 Sawin 060311 Siedliszcze 060312 Wierzbica 060313 Wojsławice 060314 Żmudź 060315 Rejowiec
Hrubieszowski	060401 Hrubieszów	—		060402 Dołhobyczów 060403 Horodło 060404 Hrubieszów 060405 Mircze 060406 Trzeszczany 060407 Uchanie 060408 Werbkowice

TABL. 6 (37). **WYKAZ JEDNOSTEK PODZIAŁU TERYTORIALNEGO W 2009 R. (cd.)**
Stan w dniu 31 XII
LIST OF TERRITORIAL DIVISION ENTITIES IN 2009 (cont.)
As of 31 XII

Powiaty Miasta na prawach powiatu <i>Powiats</i> <i>Cities with powiat status</i>	Gminy <i>Gminas</i>	Miejskie <i>Urban</i>	Miejsko-wiejskie <i>Urban-rural</i>	Wiejskie <i>Rural</i>
Janowski	—	060505 Janów Lubelski	060501 Batorz 060502 Chrzanów 060503 Dzwola 060504 Godziszów 060506 Modliborzyce 060507 Potok Wielki	
Krasnostawski	060601 Krasnystaw	—	060602 Fajstławice 060603 Gorzków 060604 Izbica 060605 Krasnystaw 060606 Kraśniczyn 060607 Łopiennik Górny 060609 Rudnik 060610 Siennica Różana 060611 Żółkiewka	
Kraśnicki	060701 Kraśnik	060702 Annapol	060703 Dzierzkowice 060704 Gościeradów 060705 Kraśnik 060706 Szastarka 060707 Trzydnik Duży 060708 Urzędów 060709 Wilkołaz 060710 Zakrzówek	
Lubartowski	060801 Lubartów	060806 Kock 060810 Ostrów Lubelski	060802 Abramów 060803 Firlej 060804 Jeziorzany 060805 Kamionka 060807 Lubartów 060808 Michów 060809 Niedźwiada 060811 Ostrówek 060812 Serniki 060813 Uścimów	
Lubelski	—	060901 Bełżyce 060903 Bychawa	060902 Borzechów 060904 Garbów 060905 Głusk 060906 Jabłonna 060907 Jastków 060908 Konopnica 060909 Krzczonów 060910 Niedrzwica Duża 060911 Niemce 060912 Strzyżewice 060913 Wojciechów 060914 Wólka 060915 Wysokie 060916 Zakrzew	

TABL. 6 (37). **WYKAZ JEDNOSTEK PODZIAŁU TERYTORIALNEGO W 2009 R. (cd.)**

Stan w dniu 31 XII

LIST OF TERRITORIAL DIVISION ENTITIES IN 2009 (cont.)

As of 31 XII

Powiaty Miasta na prawach powiatu <i>Powiats</i> <i>Cities with powiat status</i>	Gminy <i>Gminas</i>	Miejskie <i>Urban</i>	Miejsko-wiejskie <i>Urban-rural</i>	Wiejskie <i>Rural</i>
Łęczyński	—	061003 Łęczna	061001 Cyców 061002 Ludwin 061004 Milejów 061005 Puchaczów 061006 Spiczyn	
Łukowski	061101 Łuków 061102 Stoczek Łukowski	—	061103 Adamów 061104 Krzywda 061105 Łuków 061106 Serokomla 061107 Stanin 061108 Stoczek Łukowski 061109 Trzebieszów 061110 Wojcieszków 061111 Wola Mysłowska	
Opolski	—	061205 Opole Lubelskie 061206 Poniatowa	061201 Chodel 061202 Józefów 061203 Karczmiska 061204 Łaziska 061207 Wilków	
Parczewski	—	061304 Parczew	061301 Dębowa Kłoda 061302 Jabłoń 061303 Milanów 061305 Podedwórze 061306 Siemień 061307 Sosnowica	
Puławski	061401 Puławy	061404 Kazimierz Dolny 061408 Natęczów	061402 Baranów 061403 Janowiec 061405 Końskowola 061406 Kurów 061407 Markuszów 061409 Puławy 061410 Wąwolnica 061411 Żyrzyn	
Radzyński	061501 Radzyń Podlaski	—	061502 Borki 061503 Czemierniki 061504 Kąkolewnica Wschodnia 061505 Komarówka Podla- ska 061506 Radzyń Podlaski 061507 Ulan-Majorat 061508 Wołyń	
Rycki	061601 Dęblin	061604 Ryki	061602 Kłoczew 061603 Nowodwór 061605 Stężycza 061606 Uleź	

TABL. 6 (37). **WYKAZ JEDNOSTEK PODZIAŁU TERYTORIALNEGO W 2009 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
LIST OF TERRITORIAL DIVISION ENTITIES IN 2009 (cont.)
As of 31 XII

Powiaty Miasta na prawach powiatu <i>Powiats Cities with powiat status</i>	Gminy <i>Gminas</i>	Miejskie <i>Urban</i>	Miejsko-wiejskie <i>Urban-rural</i>	Wiejskie <i>Rural</i>
Świdnicki	061701 Świdnik	061703 Piaski	061702 Mełgiew 061704 Rybczewice 061705 Trawniki	
Tomaszowski	061801 Tomaszów Lubelski	061812 Tyszowce	061802 Bełzec 061803 Jarczów 061804 Krynice 061805 Lubycza Królewska 061806 Łaszczów 061807 Rachanie 061808 Susiec 061809 Tarnawatka 061810 Telatyn 061811 Tomaszów Lubelski 061813 Ulhówek	
Włodawski	061901 Włodawa	—	061902 Hanna 061903 Hańsk 061904 Stary Brus 061905 Urszulin 061906 Włodawa 061907 Wola Uhruska 061908 Wiryki	
Zamojski	—	062004 Krasnobród 062013 Szczepieszyn 062015 Zwierzyniec	062001 Adamów 062002 Grabowiec 062003 Komarów-Osada 062005 Łabunie 062006 Miączyn 062007 Nielisz 062008 Radecznica 062009 Sitno 062010 Skierbieszów 062011 Stary Zamość 062012 Sułów 062014 Zamość	
MIASTA na prawach powiatu <i>CITIES with powiat status</i>				
Biała Podlaska	066101 Biała Podlaska	—	—	
Chełm	066201 Chełm	—	—	
Lublin	066301 Lublin	—	—	
Zamość	066401 Zamość	—	—	

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania policji i sądownictwa.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych i skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami), Kodeksu karnego skarbowego (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., Dz. U. Nr 83, poz. 930, z późniejszymi zmianami; jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej, uzupełnianej informacjami o śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach i o postępowaniach wobec nieletnich w sądach rodzinnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. **Dorośli skazani** są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

6. **Wpływ spraw do sądów** oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

7. **Sądy okręgowe** rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the police and the courts of law.

2. Data concerning ascertained crimes and adults convicted according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), the Treasury Penal Code (the Law dated 10 IX 1999, Journal of Laws No. 83, item 930, with later amendments; uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765) or other specific laws.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. Crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by a public prosecutor, moreover every revenue related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police statistics, supplemented with information on investigations conducted by the public prosecutor's offices and family on juvenile proceeding in courts.

4. **The rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. **Adult convicts** are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

6. **Incoming cases** are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

7. **Regional courts** consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze. Z tego względu w tablicy 4 (41) znak „x” oznacza, że dany sąd okręgowy nie jest właściwy do rozpatrywania tego rodzaju spraw, mimo ich występowania; przedmiotowe sprawy rozpatruje sąd okręgowy określony w przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

8. Sprawą załatwioną jest sprawa, w której: wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu.

Zgodnie ze zmianami w zasadach rejestracji spraw w sądach, wprowadzonymi zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 XII 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 31 XII 2003 r., z późniejszymi zmianami) sprawy zawieszono od dnia 1 I 2004 r. nie są już traktowane jako załatwione.

W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób. Liczba spraw do załatwienia jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

9. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst, Dz. U. 2002 Nr 11, poz. 109, z późniejszymi zmianami).

Not all regional courts try commercial cases. Therefore, in a field of table 4 (42), the “x” indicate that the given regional court does not hear this type of case, despite the appearance of such cases; objective cases are heard by the regional court defined in the regulations of the Minister of Justice.

8. A resolved case is a case with regard to which: a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority.

According to changes to the rules of registering cases in courts, introduced by the directive of the Minister of Justice of 12 XII 2003 on organization and scope of activities of court secretariats and other departments of court administration (Official Gazette of the Ministry of Justice of 31 XII 2003, with late amendments) cases suspended since 1 I 2004 are no longer treated as finished.

A case which involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons. The number of cases for hearing is the sum of all unresolved cases from the previous years and the cases which were brought in the given year.

9. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and custody law,
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteraction demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons between the age of 13-17,
 - c) execution of educative and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (pt. 3a and 3b) are based on the Law dated 26 X 1982 on Proceedings Involving Juveniles (uniform text, Journal of Laws 2002 No. 11, item 109 with later amendments).

TABL. 1 (38). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW^a**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS
BY TYPE OF CRIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	54673	61358	50032	48307	TOTAL
miasta	38164	39790	32779	30975	urban areas
wieś	16509	21568	17253	17332	rural areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	2115	1752	1729	1604	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo — art. 148 Kk	75	50	53	62	homicide — Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 Kk	905	696	646	626	damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 Kk	1066	922	843	776	participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji.	1172	13976	9592	10057	Against public safety and safety of transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a Kk ^b	x	13030	8543	9130	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code ^b
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	} 2366	2164	1881	1627	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		242	256	222	Against sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie — art. 197 Kk	130	118	99	115	of which rape — Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece	3999	2847	2643	3086	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 Kk	x	2183	1893	1889	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
Przeciwko mieniu	35263	30519	24470	22119	Against property

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 i 3 na str. 90. ^b Artykuł dodany przez ustawę z dnia 14 IV 2000 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny (Dz. U. Nr 48, poz. 548), z mocą obowiązującą od 15 XII 2000 r.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.

^a See general notes, item 2 and 3 on page 90. ^b Article added by the Law on Amending the Criminal Code, dated 14 IV 2000 (Journal of Laws No. 48, item 548), valid since 15 XII 2000.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Lublin.

TABL. 2 (39). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH^a**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	61,9	66,6	69,9	70,1	T O T A L
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu		87,0	84,0	88,2	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji		99,4	99,1	99,2	Against public safety and safety of transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania		94,9	95,1	94,0	Against freedom, freedom conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności ..		90,9	89,1	91,0	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece		100,0	100,0	99,9	Against the family and custody
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej		92,0	96,3	88,7	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu		38,9	47,1	45,5	Against property

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 90.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.

^a See general notes, item 3 and 4 on page 90.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Lublin.

TABL. 3 (40). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
**ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED
ON THE BASIS OF AN INDICTMENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	13657	33723	22824	T O T A L
w tym mężczyźni	12693	31471	21121	of which men
W tym rodzaje przestępstw:				Of which type of crime:
Przeciwko życiu i zdrowiu	1655	2787	2177	Against life and health
w tym:				of which:
zabójstwo — art. 148 Kk	26	42	36	homicide — Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu — art. 156, 157, 158 i 159 Kk	1328	1707	1262	damage to health, participation in violence or assault — Art. 156, 157, 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji		12548	7300	Against safety of transport
w tym za prowadzenie pojazdu na dro- dze w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a Kk		11818	6655	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajowości	604	981	802	Against freedom, freedom conscience and religion, sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie — art. 197 Kk	47	69	63	of which rape — Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece	2510	2275	1857	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 Kk	1371	1599	1279	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
Przeciwko mieniu	5264	8792	5801	Against property
w tym:				of which:
kradzież rzeczy — art. 278 Kk	1183	2208	1496	property theft — Art. 278 Criminal Code
kradzież z włamaniem — art. 279 Kk ...	1615	1604	864	burglary — Art. 279 Criminal Code
rozbój — art. 280 Kk	489	907	489	robbery — Art. 280 Criminal Code

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (41). **WPŁYW SPRAW^a DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2009 R.**
INCOMING CASES^a IN COMMON COURTS IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Okręg District	
		Lubelski	Zamojski
SĄDY REJONOWE DISTRICT COURTS			
Sprawy	535117	399669	135448
Cases			
karne i o wykroczenia	133865	97439	36426
<i>criminal and concerning offences</i>			
w tym o wykroczenia	22952	17561	5391
<i>of which concerning offences</i>			
cywilne ^b	284918	206157	78761
<i>civil^b</i>			
w tym wieczysto-księgowe	163983	123037	40946
<i>of which involving real estate registry</i>			
gospodarcze	15549	8949	6600
<i>commercial law</i>			
rodzinne	73454	60768	12686
<i>family</i>			
z zakresu prawa pracy	2989	2387	602
<i>labour law</i>			
z zakresu ubezpieczeń społecznych	1320	947	373
<i>related to social security law</i>			
SĄDY OKRĘGOWE REGIONAL COURTS			
Sprawy	37983	28783	9200
Cases			
karne	18267	13357	4910
<i>criminal</i>			
cywilne ^b	11042	8539	2503
<i>civil^b</i>			
gospodarcze	1458	1458	x
<i>commercial law</i>			
z zakresu prawa pracy	558	462	96
<i>labour law</i>			
z zakresu ubezpieczeń społecznych	6556	4882	1674
<i>related to social security law</i>			

^a Obejmuje sprawy pierwszej i drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the first and second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including family cases (among others, divorces).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (42). **SPRAWY RODZINNE W SĄDACH OKRĘGOWYCH W 2009 R.**
FAMILY CASES IN REGIONAL COURTS IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Okręg District	
		Lubelski	Zamojski
OGÓŁEM	22092	17254	4838
TOTAL			
W tym załatwiono spraw: Of which cases settled:			
o rozwód	3906	2973	933
<i>by divorce</i>			
o separację	349	271	78
<i>by separation</i>			
o alimenty	8029	6217	1812
<i>by alimony</i>			
nietletnich ^a : concerning juveniles ^a :			
w postępowaniu wyjaśniającym: <i>in investigation proceedings:</i>			
w związku z demoralizacją	2116	1581	535
<i>involving demoralization</i>			
w związku z czynami karalnymi	4000	3169	831
<i>involving punishable acts</i>			
na posiedzeniu lub rozprawie ^b : <i>at session or hearing</i> ^b			
w związku z demoralizacją	1449	1200	249
<i>involving demoralization</i>			
w związku z czynami karalnymi	2243	1843	400
<i>involving punishable acts</i>			

^a Dane dotyczą osób. ^b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons. ^b Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

Source: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V

LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
- 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji — o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały;
- 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego — o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- 4) sprawozdawczości sądów okręgowych — o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

U w a g a. Począwszy od danych za 2000 r. bilans stanu i struktury ludności oraz wszystkie współczynniki demograficzne są opracowywane przy uwzględnieniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. **Dane za rok 2000** publikowane wcześniej z tego zakresu były zbilansowane przy przyjęciu za bazę wyjściową wyników NSP 1988 — obecnie **zostały zweryfikowane**. Liczbę ludności dla tych lat obliczono zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r.

2. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18—64 lata, dla kobiet 18—59 lat. Wśród ludności w wieku pro-

CHAPTER V

POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- 1) the balances of the size and structure of the **population** (actually living in a gmina). Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 than 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
- 2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence;
- 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
- 4) documentation of regional courts — regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

Note. Since 2000 the data regarding the population and its structure as well as all demographic indices are compiled on the basis of the Population and Housing Census 2002. The **data for 2000** regarding this subject, previously published — had been compiled on basis of Population Census 1988, **have been recently verified**. The number of population for these years has been calculated according to the administrative division as of 31 XII 2002.

2. The **working age population** refers to males, aged 18—64, and females, aged 18—59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18—44) and **non-mobility** (i.e. 45—64 for males

dukcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18—44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni — 45—64 lata, kobiety — 45—59 lat. Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

3. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa — według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia — według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony — według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siómeo, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15—49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby

and 45—59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- *marriages* — according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- *separations* — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons — residence of husband is used);
- *divorces* — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- *births* — according to the mother's place of permanent residence;
- *deaths* — according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon law marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siómeo, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15—49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from

kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15—19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45—49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15—49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

4. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

5. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

6. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

7. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

mothers in the age under 15 are counted to the group 15—19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45—49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15—49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

4. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

5. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

6. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

7. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI).

TABL. 1 (43). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
OGÓŁEM	2207417	2182191	2163437	2159800	TOTAL
mężczyźni	1073628	1059642	1048295	1045909	males
kobiety.....	1133789	1122549	1115142	1113891	females
miasta.....	1029020	1018406	1007279	1005497	urban areas
wieś.....	1178397	1163785	1156158	1154303	rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
OGÓŁEM	2206200	2179611	2161832	2157202	TOTAL
mężczyźni	1072803	1058006	1047039	1044604	males
kobiety.....	1133397	1121605	1114793	1112598	females
miasta.....	1028876	1016865	1006032	1003920	urban areas
wieś.....	1177324	1162746	1155800	1153282	rural areas
Kobiety na 100 mężczyzn..	106	106	106	107	Females per 100 males
Ludność w miastach w % ogółu ludności.....	46,6	46,7	46,5	46,5	Urban population in % of total population
Ludność na 1 km ² powierz- chni ogólnej.....	88	87	86	86	Population per 1 km ² of total area

TABL. 2 (44). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

WIEK AGE	2000	2005	2008	2009					
				ogółem grand total	w tym mę- czyźni of which males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mę- czyźni of which males	razem total	w tym mę- czyźni of which males
OGÓŁEM	2206200	2179611	2161832	2157202	1044604	1003920	473683	1153282	570921
TOTAL									
0— 2 lata..... years	69144	62338	65315	66873	34170	30033	15262	36840	18908
3— 6.....	105123	86323	81664	82313	42223	36277	18657	46036	23566
7—12.....	195335	156670	138642	133129	68211	55136	28315	77993	39896
13—15.....	112254	97351	83009	79355	40423	31956	16231	47399	24192
16—18.....	121436	103258	97153	92891	47603	41717	21113	51174	26490
19—24.....	208006	230130	217036	209997	107078	98248	49404	111749	57674
25—29.....	153057	167143	179389	184138	95690	90515	45895	93623	49795
30—34.....	135419	147220	153839	156226	81194	78728	39697	77498	41497
35—39.....	141118	132852	138031	140829	71909	67748	33770	73081	38139
40—44.....	167006	138934	131804	130863	66269	60252	29175	70611	37094
45—49.....	167048	163487	144559	139322	69561	65581	30581	73741	38980
50—54.....	138714	161741	164200	162833	79975	82087	37173	80746	42802
55—59.....	94358	132501	148574	151981	72044	79431	35245	72550	36799
60—64.....	96772	88643	108566	116307	52240	58970	25491	57337	26749
65—69.....	96254	88226	81627	81072	34568	38152	15980	42920	18588
70—74.....	89213	83733	79614	78588	31660	34037	13634	44551	18026
75—79.....	62855	71677	71544	69975	25278	26842	9780	43133	15498
80 lat i więcej ... and more	53088	67384	77266	80510	24508	28210	8280	52300	16228

TABL. 3 (45). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2206200	2179611	2161832	2157202	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	564437	470935	432386	421829	Pre-working age
mężczyźni.....	289218	241218	221259	215858	males
kobiety.....	275219	229717	211127	205971	females
Miasta.....	252475	201812	184181	205971	Urban areas
mężczyźni.....	129521	103109	93907	92097	males
kobiety.....	122954	98703	90274	88236	females
Wieś	311962	269123	248205	241496	Rural areas
mężczyźni.....	159697	138109	127352	123761	males
kobiety.....	152265	131014	120853	117735	females
W wieku produkcyjnym	1287529	1348586	1359491	1361161	Working age
mężczyźni.....	668220	698737	709438	712732	males
kobiety.....	619309	649849	650053	648429	females
Miasta.....	648716	672514	666251	662867	Urban areas
mężczyźni.....	320485	333885	334169	333912	males
kobiety.....	328231	338629	332082	328955	females
Wieś	638813	676072	693240	698294	Rural areas
mężczyźni.....	347735	364852	375269	378820	males
kobiety.....	291078	311220	317971	319474	females
W wieku poprodukcyjnym	354234	360090	369955	374212	Post-working age
mężczyźni.....	115365	118051	116342	116014	males
kobiety.....	238869	242039	253613	258198	females
Miasta.....	127685	142539	155600	160720	Urban areas
mężczyźni.....	38678	44522	46752	47674	males
kobiety.....	89007	98017	108848	113046	females
Wieś	226549	217551	214355	213492	Rural areas
mężczyźni.....	76687	73529	69590	68340	males
kobiety.....	149862	144022	144765	145152	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUK- CYJNYM	71	62	59	58	NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
mężczyźni.....	61	51	48	47	males
kobiety.....	83	73	71	72	females

TABL. 4 (46). **PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM DO 2030 R.**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION UNTIL 2030
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2020	2025	2030	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.....	2144,0	2104,8	2063,0	2011,9	1946,6	T O T A L in thous.
mężczyźni	1038,5	1019,4	999,7	975,3	943,7	males
kobiety	1105,5	1085,3	1063,3	1036,6	1002,9	females
Miasta.....	994,4	970,5	947,0	918,3	881,5	Urban areas
mężczyźni	469,0	456,4	444,4	430,3	412,8	males
kobiety	525,4	514,1	502,6	488,0	468,8	females
Wieś	1149,6	1134,2	1116,1	1093,6	1065,1	Rural areas
mężczyźni	569,5	563,0	555,3	544,9	531,0	males
kobiety	580,1	571,2	560,8	548,7	534,1	females
W wieku przedprodukcyjnym	413,0	390,7	384,6	370,4	332,4	Pre-working age
mężczyźni	211,6	200,5	197,5	190,2	170,7	males
kobiety	201,4	190,1	187,1	180,1	161,7	females
Miasta.....	176,3	169,5	167,8	161,0	143,9	Urban areas
mężczyźni	90,1	86,7	85,8	82,4	73,6	males
kobiety	86,3	82,7	82,0	78,6	70,3	females
Wieś	236,6	221,2	216,8	209,4	188,5	Rural areas
mężczyźni	121,5	113,8	111,6	107,9	97,1	males
kobiety	115,2	107,4	105,2	101,5	91,4	females
W wieku produkcyjnym	1351,9	1294,6	1212,9	1145,3	1104,1	Working age
mężczyźni	710,6	689,2	649,9	612,0	591,5	males
kobiety	641,3	605,4	563,1	533,3	512,7	females
Miasta.....	652,2	601,3	548,9	512,1	489,8	Urban areas
mężczyźni	330,2	310,2	285,9	266,1	255,2	males
kobiety	322,1	291,2	263,1	246,0	234,7	females
Wieś	699,7	693,2	664,0	633,3	614,3	Rural areas
mężczyźni	380,4	379,0	364,0	346,0	336,3	males
kobiety	319,2	314,2	300,0	287,3	278,0	females
W wieku poprodukcyjnym ..	379,1	419,5	465,5	496,2	510,1	Post-working age
mężczyźni	116,3	129,7	152,4	173,0	181,6	males
kobiety	262,8	289,8	313,1	323,2	328,5	females
Miasta.....	165,8	199,8	230,2	245,2	247,8	Urban areas
mężczyźni	48,7	59,5	72,7	81,9	84,0	males
kobiety	117,1	140,2	157,5	163,3	163,8	females
Wieś	213,3	219,8	235,3	250,9	262,3	Rural areas
mężczyźni	67,6	70,2	79,7	91,1	97,6	males
kobiety	145,7	149,5	155,6	159,9	164,7	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE-PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	57	59	65	70	72	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
mężczyźni.....	45	45	50	55	57	males
kobiety	71	75	83	87	89	females

TABL. 5 (47). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION</i>		Miasta <i>Towns</i>	Ludność w miastach <i>Urban population</i>	
			w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM	2000	41	1028876	46,6
TOTAL	2005	41	1016865	46,7
	2008	41	1006032	46,5
	2009	41	1003920	46,5
Poniżej 2000		1	1411	0,1
<i>Below</i>				
2000— 4999		13	40194	1,9
5000— 9999		7	51358	2,4
10000— 19999		9	144028	6,7
20000— 49999		7	225406	10,4
50000— 99999		3	192083	8,9
100000—199999		-	-	-
200000 i więcej		1	349440	16,2
<i>and more</i>				

TABL. 6 (48). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ <i>GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION</i>		Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Ludność na wsi <i>Rural population</i>	
			w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>
OGÓŁEM	2000	193	1177324	53,4
TOTAL	2005	193	1162746	53,3
	2008	193	1155800	53,5
	2009	193	1153282	53,5
Poniżej 2000		1	1746	0,1
<i>Below</i>				
2000— 4999		83	321798	14,9
5000— 6999		63	376531	17,5
7000— 9999		29	238353	11,0
10000 i więcej		17	214854	10,0
<i>and more</i>				

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.

^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 7 (49). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mażeństwa Marriages		Separa- cje Separations	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase	
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religi- ous ^a				ogółem total	w tym niemo- włął of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM TOTAL	2000	12561	9536	35	1712	23111	23228	185	-117
	2005	12994	9767	648	2828	21346	23182	156	-1836
	2008	14812	11090	159	1939	23009	23428	148	-419
	2009	14590	10952	164	2814	22964	23703	112	-739
Miasta..... Urban areas	2000	5781	4086	20	1284	9770	8287	90	1483
	2005	6032	4285	308	1858	9410	8532	68	878
	2008	6914	4954	87	1299	10078	8651	60	1427
	2009	6962	4950	91	1888	10647	9011	45	1636
Wieś..... Rural areas	2000	6780	5450	15	428	13341	14941	95	-1600
	2005	6962	5482	340	970	11936	14650	88	-2714
	2008	7898	6136	72	640	12931	14777	88	-1846
	2009	7628	6002	73	926	12317	14692	67	-2375
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM TOTAL	2000	5,67	4,30	1,58 ^b	0,772	10,42	10,48	8,00 ^c	-0,05
	2005	5,93	4,46	29,59 ^b	1,291	9,75	10,58	7,31 ^c	-0,84
	2008	6,83	5,11	7,33 ^b	0,894	10,61	10,80	6,43 ^c	-0,19
	2009	6,74	5,06	7,58^b	1,300	10,61	10,95	4,88^c	-0,34
Miasta..... Urban areas	2000	5,67	4,00	1,96 ^b	1,258	9,58	8,12	9,21 ^c	1,45
	2005	5,97	4,24	30,48 ^b	1,839	9,31	8,44	7,23 ^c	0,87
	2008	6,93	4,96	8,72 ^b	1,302	10,10	8,67	5,95 ^c	1,43
	2009	6,99	4,97	9,14^b	1,895	10,69	9,05	4,23^c	1,64
Wieś..... Rural areas	2000	5,66	4,55	1,25 ^b	0,358	11,15	12,48	7,12 ^c	-1,34
	2005	5,90	4,65	28,82 ^b	0,822	10,12	12,42	7,37 ^c	-2,30
	2008	6,74	5,24	6,15 ^b	0,546	11,04	12,62	6,81 ^c	-1,58
	2009	6,53	5,14	6,25^b	0,792	10,54	12,57	5,44^c	-2,03

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b Na 100 tys. ludności. ^c Na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b Per 100 thous. population. ^c Per 1000 live births.

TABL. 8 (50). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a <i>Difference between contracted and dissolved marriages^a</i>
		ogółem <i>total</i>		przez śmierć <i>by death</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>		
		w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>	męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>	
OGÓŁEM 2000	12561	12362	.	8017	2633	1712	0,8	199
TOTAL 2005	12994	12969	25,2	7783	2358	2828	5,5	-1284
2008	14812	11973	23,2	7631	2403	1939	3,8	1395
2009	14590	12856	24,9	7661	2381	2814	5,4	370
Miasta..... 2000	5781	5150	.	2905	961	1284	1,2	631
<i>Urban areas</i> 2005	6032	5746	23,9	2968	920	1858	7,7	-953
2008	6914	5236	21,7	2928	1009	1299	5,4	651
2009	6962	5944	24,7	3024	1032	1888	7,8	-61
Wieś 2000	6780	7212	.	5112	1672	428	0,4	-432
<i>Rural areas</i> 2005	6962	7223	26,4	4815	1438	970	3,5	-331
2008	7898	6737	24,4	4703	1394	640	2,3	744
2009	7628	6912	25,0	4637	1349	926	3,4	431

^a W 2000 r. po uwzględnieniu salda migracji zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim; od 2002 r. uwzględniono również saldo migracji wewnętrznych.

^a In 2000 after considering net international migration for permanent residence of married persons; since 2002 net internal migration is also considered.

TABL. 9 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2009 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2009

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							60 lat i więcej <i>and more</i>
		19 lat i mniej <i>and less</i>	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM GRAND TOTAL	14590	885	5700	5586	1437	418	275	173	116
19 lat i mniej <i>and less</i>	143	93	43	6	1	-	-	-	-
20—24.....	3558	577	2393	543	39	4	2	-	-
25—29.....	6827	172	2732	3555	328	34	6	-	-
30—34.....	2458	37	445	1202	656	97	21	-	-
35—39.....	750	2	67	213	284	136	41	7	-
40—49.....	471	4	19	61	113	124	122	24	4
50—59.....	207	-	1	6	12	21	70	86	11
60 lat i więcej <i>and more</i>	176	-	-	-	4	2	13	56	101

TABL. 9 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2009 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2009 (cont.)

MĘŻCZYŻNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	6962	234	2314	3041	800	226	158	116	73
19 lat i mniej and less	43	31	11	1	-	-	-	-	-
20—24	1363	151	932	254	20	4	2	-	-
25—29	3324	41	1129	1938	192	20	4	-	-
30—34	1318	10	206	690	355	47	10	-	-
35—39	406	-	25	115	165	74	22	5	-
40—49	254	1	10	37	57	65	67	14	3
50—59	135	-	1	6	8	14	42	57	7
60 lat i więcej and more	119	-	-	-	3	2	11	40	63
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	7628	651	3386	2545	637	192	117	57	43
19 lat i mniej and less	100	62	32	5	1	-	-	-	-
20—24	2195	426	1461	289	19	-	-	-	-
25—29	3503	131	1603	1617	136	14	2	-	-
30—34	1140	27	239	512	301	50	11	-	-
35—39	344	2	42	98	119	62	19	2	-
40—49	217	3	9	24	56	59	55	10	1
50—59	72	-	-	-	4	7	28	29	4
60 lat i więcej and more	57	-	-	-	1	-	2	16	38

TABL. 10 (52). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2009 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU
CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
*MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND
BRIDES CONTRACTED IN 2009*

POPZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN <i>PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES</i>	Ogółem <i>Total</i>	Popzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny <i>single</i>	wdowy <i>widows</i>	rozwiedzione <i>divorced</i>
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM GRAND TOTAL	14590	13535	232	823
Kawalerowie..... <i>Single</i>	13502	12999	76	427
Wdowcy..... <i>Widowers</i>	166	32	78	56
Rozwiedzeni..... <i>Divorced</i>	922	504	78	340
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	6962	6343	117	502
Kawalerowie..... <i>Single</i>	6224	5984	26	214
Wdowcy..... <i>Widowers</i>	110	27	39	44
Rozwiedzeni..... <i>Divorced</i>	628	332	52	244
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	7628	7192	115	321
Kawalerowie..... <i>Single</i>	7278	7015	50	213
Wdowcy..... <i>Widowers</i>	56	5	39	12
Rozwiedzeni..... <i>Divorced</i>	294	172	26	96

TABL. 11 (53). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY CHURCHES	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM2000	9536	4086	5450
TOTAL 2005	9767	4285	5482
2008	11090	4954	6136
2009	10952	4950	6002
Kościół Katolicki.....	10922	4938	5984
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny.....	15	7	8
Kościół Ewangelicko-Augsburski.....	3	2	1
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny.....	1	-	1
Kościół Chrześcijan Baptystów.....	1	-	1
Kościół Polskokatolicki.....	5	-	5
Kościół Zielonoświątkowy.....	5	3	2

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 12 (54). **SEPARACJE ORZECZONE W 2009 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW**
W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA
SEPARATIONS ADJUDICATED BY AGE A OF SPOUSES AT THE MOMENT
OF FILLING PETITION FOR A SEPARATION IN 2009

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age						
		24 lat i mniej and less	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM	164	7	25	23	32	44	29	4
GRAND TOTAL								
24 lat i mniej..... and less	3	2	1	-	-	-	-	-
25—29.....	19	4	14	1	-	-	-	-
30—34.....	23	-	8	13	2	-	-	-
35—39.....	29	1	1	9	15	3	-	-
40—49.....	48	-	-	-	15	32	1	-
50—59.....	34	-	1	-	-	9	23	1
60 lat i więcej..... and more	8	-	-	-	-	-	5	3

TABL. 12 (54). **SEPARACJE ORZECZONE W 2009 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW
W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA (dok.)**
*SEPARATIONS ADJUDICATED BY AGE A OF SPOUSES AT THE MOMENT
OF FILLING PETITION FOR A SEPARATION IN 2009 (cont.)*

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age						
		24 lat i mniej and less	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
W TYM MIASTO OF WHICH URBAN AREAS								
RAZEM..... TOTAL	91	3	13	14	18	21	19	3
24 i mniej..... and less	1	1	-	-	-	-	-	-
25—29.....	13	2	10	1	-	-	-	-
30—34.....	12	-	3	8	1	-	-	-
35—39.....	16	-	-	5	9	2	-	-
40—49.....	26	-	-	-	8	17	1	-
50—59.....	19	-	-	-	-	2	16	1
60 lat i więcej..... and more	4	-	-	-	-	-	2	2

TABL. 13 (55). **SEPARACJE ORZECZONE WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a
W MAŁŻEŃSTWIE**
*SEPARATIONS ADJUDICATED BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a
IN THE MARRIAGE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM.....	35	648	159	164	TOTAL
separacje małżeństw:					separations:
Bez dzieci.....	8	83	33	35	Marriages without children
Z dziećmi.....	27	565	126	129	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1.....	12	208	55	50	1
2.....	9	210	40	45	2
3.....	5	91	17	24	3
4 i więcej.....	1	56	14	10	4 and more

^a Poniżej 18 lat.
^a Below age 18.

TABL. 14 (56). **ROZWODY W 2009 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE
WNIESIENIA POWÓDZTWA**
**DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION
FOR DIVORCE IN 2009**

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age						
		24 lat i mniej and less	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM GRAND TOTAL	2814	260	570	557	462	607	295	63
24 lat i mniej and less	106	88	16	1	1	-	-	-
25—29	443	127	269	41	4	2	-	-
30—34	582	34	226	276	43	3	-	-
35—39	483	9	45	180	219	26	4	-
40—49	731	1	11	52	181	458	28	-
50—59	371	-	2	7	14	114	229	5
60 lat i więcej and more	98	1	1	-	-	4	34	58
MIASTA URBAN AREAS								
RAZEM TOTAL	1888	141	367	365	313	442	213	47
24 lat i mniej and less	69	53	14	1	1	-	-	-
25—29	278	68	179	27	3	1	-	-
30—34	380	16	136	191	35	2	-	-
35—39	317	4	31	114	146	18	4	-
40—49	508	-	6	30	122	335	15	-
50—59	269	-	1	2	6	83	173	4
60 lat i więcej and more	67	-	-	-	-	3	21	43

TABL. 14 (56). **ROZWODY W 2009 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA (dok.)**
DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE IN 2009 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age						
		24 lat i mniej and less	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
WIEŚ RURAL AREAS								
RAZEM TOTAL	926	119	203	192	149	165	82	16
24 lat i mniej and less	37	35	2	-	-	-	-	-
25—29	165	59	90	14	1	1	-	-
30—34	202	18	90	85	8	1	-	-
35—39	166	5	14	66	73	8	-	-
40—49	223	1	5	22	59	123	13	-
50—59	102	-	1	5	8	31	56	1
60 lat i więcej and more	31	1	1	-	-	1	13	15

TABL. 15 (57). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1712	2828	1939	2814	TOTAL
rozwoły małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	634	807	743	1091	Marriages without children
Z dziećmi	1078	2021	1196	1723	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	632	1173	759	1123	1
2	346	606	351	463	2
3	75	176	70	100	3
4 i więcej	25	66	16	37	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below age 18.

TABL. 16 (58). **URODZENIA
BIRTHS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Urodzenia żywe	23111	21346	23009	22964	10647	12317	Live births
Mażeńskie	21125	18763	20056	19859	9004	10855	<i>Legitimate</i>
chłopcy	10998	9651	10236	10192	4618	5574	<i>males</i>
dziewczęta	10127	9112	9820	9667	4386	5281	<i>females</i>
Pozamażeńskie	1986	2583	2953	3105	1643	1462	<i>Illegitimate</i>
chłopcy	998	1285	1491	1564	836	728	<i>males</i>
dziewczęta	988	1298	1462	1541	807	734	<i>females</i>
Urodzenia martwe	115	69	100	101	47	54	Live still births

TABL. 17 (59). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA
ORAZ WIEKU MATKI ^a**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER AND AGE OF MOTHER ^a

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem <i>Total</i>	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze <i>and over</i>

W LICZBACH BEZWZGLEDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2000	23111	10523	6862	3130	1322	613	661
TOTAL	2005	21346	10405	6780	2457	898	421	385
	2008	23009	11522	7576	2485	831	310	284
	2009	22964	11358	7854	2456	752	294	249
19 lat i mniej		1198	1110	81	7	-	-	-
<i>and less</i>								
20—24		4922	3510	1191	184	31	6	-
25—29		8460	4627	2977	633	149	57	17
30—34		5892	1754	2762	990	253	68	65
35—39		2048	320	759	525	237	104	103
40—44		426	36	82	114	77	55	61
45 lat i więcej		18	1	2	3	5	4	3
<i>and more</i>								

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM	2000	100,0	45,5	29,7	13,5	5,7	2,7	2,9
TOTAL	2005	100,0	48,7	31,8	11,5	4,2	2,0	1,8
	2008	100,0	50,1	32,9	10,8	3,6	1,3	1,2
	2009	100,0	49,5	34,2	10,7	3,3	1,3	1,1
19 lat i mniej		100,0	92,7	6,8	0,6	-	-	-
<i>and less</i>								
20—24		100,0	71,3	24,2	3,7	0,6	0,1	-
25—29		100,0	54,7	35,2	7,5	1,8	0,7	0,2
30—34		100,0	29,8	46,9	16,8	4,3	1,2	1,1
35—39		100,0	15,6	37,1	25,6	11,6	5,1	5,0
40—44		100,0	8,5	19,2	26,8	18,1	12,9	14,3
45 lat i więcej		100,0	5,6	11,1	16,7	27,8	22,2	16,7
<i>and more</i>								

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia
^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 18 (60). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓLCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2008	2009		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility — live births per 1000 women aged:						
15—49.....	41,32	38,76	42,82	43,11	41,71	44,41
15—19.....	16,61	13,58	16,97	15,67	14,02	16,84
20—24.....	89,89	61,06	60,12	55,50	46,39	63,01
25—29.....	103,23	95,65	96,34	96,26	91,77	100,78
30—34.....	59,47	64,15	74,16	78,46	78,59	78,32
35—39.....	24,18	25,27	29,42	29,86	31,93	27,90
40—44.....	5,71	5,96	6,48	6,56	5,77	7,30
45—49.....	0,31	0,30	0,22	0,25	0,25	0,26
Współczynniki: Rates:						
Dzielnosci ogólnej..... <i>Total fertility</i>	1,502	1,329	1,412	1,406	1,332	1,468
Reprodukcji brutto..... <i>Gross reproduction</i>	0,722	0,648	0,692	0,686	0,650	0,717
Dynamiki demograficznej..... <i>Demographic dynamics</i>	0,995	0,921	0,982	0,969	1,182	0,838

TABL. 19 (61). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Fe- males	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2000	23228	12493	10735	8287	4426	3861	14941	8067	6874
TOTAL 2005	23182	12635	10547	8532	4637	3895	14650	7998	6652
..... 2008	23428	12743	10685	8651	4680	3971	14777	8063	6714
2009	23703	12773	10930	9011	4776	4235	14692	7997	6695
0—4 lata..... years	129	70	59	49	23	26	80	47	33
5—9.....	17	8	9	3	1	2	14	7	7
10—14.....	18	11	7	5	4	1	13	7	6
15—19.....	89	68	21	21	14	7	68	54	14
20—24.....	160	137	23	48	38	10	112	99	13
25—29.....	152	121	31	66	51	15	86	70	16
30—34.....	201	162	39	74	59	15	127	103	24
35—39.....	246	198	48	111	87	24	135	111	24
40—44.....	355	282	73	152	116	36	203	166	37
45—49.....	669	519	150	302	218	84	367	301	66
50—54.....	1188	911	277	529	378	151	659	533	126
55—59.....	1623	1216	407	750	530	220	873	686	187
60—64.....	1602	1128	474	778	510	268	824	618	206
65—69.....	1625	1074	551	766	472	294	859	602	257
70—74.....	2473	1535	938	950	563	387	1523	972	551
75—79.....	3594	1934	1660	1311	679	632	2283	1255	1028
80—84.....	4249	1729	2520	1363	543	820	2886	1186	1700
85 lat i więcej..... and more	5313	1670	3643	1733	490	1243	3580	1180	2400

TABL. 20 (62). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2008 R.**
DEATHS BY CAUSES^a IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. popula- tion	Z liczby ogółem Of total number			
			męż- czyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM TOTAL	23428	1080,1	12743	10685	8651	14777
Choroby zakaźne i pasożytnicze..... <i>Infectious and parasitic diseases</i>	94	4,3	68	26	42	52
Nowotwory..... <i>Neoplasms</i>	5170	238,4	3066	2104	2253	2917
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ <i>Diseases of blood and blood-forming organs^Δ</i>	39	1,8	21	18	12	27
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej..... <i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>	335	15,4	143	192	158	177
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania..... <i>Mental and behavioural disorders</i>	209	9,6	166	43	82	127
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów.... <i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>	345	15,9	166	179	132	213
Choroby układu krążenia..... <i>Diseases of the circulatory system</i>	11445	527,7	5300	6145	3883	7562
Choroby układu oddechowego..... <i>Diseases of the respiratory system</i>	943	43,5	634	309	338	605
Choroby układu trawiennego..... <i>Diseases of the digestive system</i>	898	41,4	536	362	381	517
Choroby skóry i tkanki podskórnej..... <i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>	3	0,1	2	1	-	3
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej..... <i>Diseases of the musculoskeletal system and con- nective tissue</i>	38	1,8	9	29	19	19
Choroby układu moczowo-płciowego..... <i>Diseases of the genitourinary system</i>	205	9,5	102	103	86	119
Ciąża, poród, połóg..... <i>Pregnancy, delivery, confinement</i>	2	0,1	-	2	-	2
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodo- wym..... <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	83	3,8	52	31	29	54
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital anomalies^Δ</i>	65	3,0	38	27	33	32
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>	1985	91,5	1226	759	670	1315
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny..... <i>Injuries and poisonings by external cause</i>	1569	72,3	1214	355	533	1036

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 21 (63). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM 2000	185	8,005	113	72	90	95
TOTAL 2005	156	7,308	86	70	68	88
2008	148	6,432	92	56	60	88
2009	112	4,877	57	55	45	67
0 dni..... days	36	1,568	15	21	14	22
1— 6.....	22	0,958	10	12	6	16
7—29 dni..... days	18	0,784	11	7	10	8
1 miesiąc..... month	8	0,348	5	3	4	4
2.....	6	0,261	3	3	2	4
3—11 miesięcy..... months	22	0,958	13	9	9	13

TABL. 22 (64). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYŃ^a W 2008 R.**
INFANT DEATHS BY CAUSES^a IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziew- częta females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM TOTAL	148	6,432	92	56	60	88
Choroby zakaźne i pasożytnicze..... Infectious and parasitic diseases	1	0,043	1	-	1	-
Nowotwory..... Neoplasms	1	0,043	-	1	1	-
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów..... Diseases of the nervous system and sense organs	5	0,217	2	3	1	4
Choroby układu krążenia..... Diseases of the circulatory system	2	0,087	1	1	1	1
Choroby układu oddechowego..... Diseases of respiratory system	6	0,261	4	2	3	3
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym . Conditions originating in the preinatal period	83	3,607	52	31	29	54
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ Congenital anomalies ^Δ	42	1,825	26	16	22	20
w tym wrodzone wady serca..... of which congenital anomalies of heart	14	0,608	9	5	8	6
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ Symptoms and ill-defined conditions ^Δ	5	0,217	5	-	2	3
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny..... Injuries and poisonings by external cause	1	0,043	-	1	-	1
Pozostałe przyczyny zgonów..... Other causes of deaths	2	0,087	1	1	-	2

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision)".

TABL. 23 (65). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
OGÓŁEM	288	383	398	390	326	TOTAL
w tym dokonane.....	259	309	299	309	263	of which committed
Wiek samobójców:						Age of suicidal persons:
14 lat i mniej.....	7	3	6	2	1	14 and less
15—19 ^b	25	22	43	31	22	15—19 ^b
20—29 ^c	46	76	77	75	67	20—29 ^c
30—49 ^d	117	129	128	136	123	30—49 ^d
50—69 ^e	67	117	114	122	95	50—69 ^e
70 lat i więcej ^f	24	27	30	24	18	70 and more ^f

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku. ^{b - f} W roku 2000: ^b - 15—20, ^c - 21—30, ^d - 31—50, ^e - 51—70, ^f - 71 lat i więcej.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown. ^{b - f} In 2000: ^b - 15—20, ^c - 21—30, ^d - 31—50, ^e - 51—70, ^f - 71 and more.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Lublin.

TABL. 24 (66). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŹNI MALES						
OGÓŁEM	2000	69,1	55,0	40,9	27,7	16,8
TOTAL	2005	69,9	55,7	41,4	28,1	17,2
	2008	70,2	56,0	41,9	28,6	17,6
	2009	70,8	56,4	42,3	28,8	17,6
Miasta..... Urban areas		72,4	57,7	43,4	29,7	18,4
Wieś..... Rural areas		69,7	55,3	41,4	28,0	17,1
KOBIETY FEMALES						
OGÓŁEM	2000	78,5	64,2	49,5	35,1	21,8
TOTAL	2005	79,9	65,6	50,8	36,3	22,9
	2008	80,5	66,1	51,4	36,9	23,3
	2009	80,5	66,1	51,3	36,8	23,3
Miasta..... Urban areas		80,6	66,1	51,3	36,8	23,3
Wieś..... Rural areas		80,5	66,1	51,3	36,9	23,3

TABL. 25 (67). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odptyw ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2000	23254	10105	13002	147	26336	13797	12279	260	-3082
TOTAL 2005	23421	11750	11340	331	28322	14398	13597	327	-4901
2008	20711	9996	10191	524	25144	12160	12145	839	-4433
2009	20643	9723	10344	576	24796	12249	12055	492	-4153
Miasta..... 2000	10770	4155	6544	71	11511	5677	5619	215	-741
Urban areas 2005	9749	3813	5760	176	14384	6468	7649	267	-4635
2008	8448	3339	4810	299	12456	5544	6454	458	-4008
2009	8570	3095	5174	301	12055	5247	6487	321	-3485
Wieś 2000	12484	5950	6458	76	14825	8120	6660	45	-2341
Rural areas 2005	13672	7937	5580	155	13938	7930	5948	60	-266
2008	12263	6657	5381	225	12688	6616	5691	381	-425
2009	12073	6628	5170	275	12741	7002	5568	171	-668
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM 2000	10,49	4,56	5,86	0,07	11,88	6,22	5,54	0,12	-1,39
TOTAL 2005	10,69	5,36	5,18	0,15	12,93	6,57	6,21	0,15	-2,24
2008	9,55	4,61	4,70	0,24	11,59	5,61	5,60	0,39	-2,04
2009	9,54	4,49	4,78	0,27	11,45	5,66	5,57	0,23	-1,92
Miasta..... 2000	10,56	4,07	6,41	0,07	11,28	5,56	5,51	0,21	-0,73
Urban areas 2005	9,65	3,77	5,70	0,17	14,24	6,40	7,57	0,26	-4,59
2008	8,47	3,35	4,82	0,30	12,48	5,56	6,47	0,46	-4,02
2009	8,60	3,11	5,19	0,30	12,10	5,27	6,51	0,32	-3,50
Wieś 2000	10,43	4,97	5,40	0,06	12,39	6,78	5,56	0,04	-1,96
Rural areas 2005	11,59	6,73	4,73	0,13	11,81	6,72	5,04	0,05	-0,23
2008	10,47	5,68	4,59	0,19	10,83	5,65	4,86	0,33	-0,36
2009	10,33	5,67	4,42	0,24	10,90	5,99	4,76	0,15	-0,57

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 26 (68). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS						
OGÓŁEM 2000	23107	19079	4028	26076	19079	6997
TOTAL 2005	23090	19253	3837	27995	19253	8742
2008	20187	16696	3491	24305	16696	7609
2009	20067	16662	3405	24304	16662	7642
Miasta..... 2000	10699	8447	2252	11296	7441	3855
<i>Urban areas</i> 2005	9573	7463	2110	14117	9043	5074
2008	8149	6246	1903	11998	7617	4381
2009	8269	6440	1829	11734	7458	4276
Wieś..... 2000	12408	10632	1776	14780	11638	3142
<i>Rural areas</i> 2005	13517	11790	1727	13878	10210	3668
2008	12038	10450	1588	12307	9079	3228
2009	11798	10222	1576	12570	9204	3366
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION						
OGÓŁEM 2000	10,42	8,60	1,82	11,76	8,60	3,16
TOTAL 2005	10,54	8,79	1,75	12,78	8,79	3,99
2008	9,31	7,70	1,61	11,21	7,70	3,51
2009	9,27	7,70	1,57	11,23	7,70	3,53
Miasta..... 2000	10,49	8,28	2,21	11,07	7,29	3,78
<i>Urban areas</i> 2005	9,47	7,39	2,09	13,97	8,95	5,02
2008	8,17	6,26	1,91	12,02	7,63	4,39
2009	8,30	6,46	1,84	11,78	7,49	4,29
Wieś..... 2000	10,37	8,88	1,48	12,35	9,72	2,63
<i>Rural areas</i> 2005	11,46	9,99	1,46	11,76	8,65	3,11
2008	10,28	8,92	1,36	10,51	7,75	2,76
2009	10,09	8,75	1,35	10,75	7,87	2,88

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.
^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 27 (69). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a <i>Inflow^a</i>			Odływ ^b <i>Outflow^b</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>Females</i>
OGÓŁEM ... 2000	23107	10703	12404	26076	11995	14081	-2969	-1292	-1677
TOTAL									
2005	23090	10685	12405	27995	12714	15281	-4905	-2029	-2876
2008	20187	9046	11141	24305	10800	13505	-4118	-1754	-2364
2009	20067	8742	11325	24304	10486	13818	-4237	-1744	-2493
0— 4 lata	2079	1054	1025	2471	1251	1220	-392	-197	-195
<i>years</i>									
5— 9	1315	697	618	1439	755	684	-124	-58	-66
10—14	862	430	432	978	484	494	-116	-54	-62
15—19	1111	415	696	1204	462	742	-93	-47	-46
20—24	2907	824	2083	3356	959	2397	-449	-135	-314
25—29	3919	1520	2399	5610	2134	3476	-1691	-614	-1077
30—34	2502	1197	1305	3436	1646	1790	-934	-449	-485
35—39	1458	755	703	1748	906	842	-290	-151	-139
40—44	816	448	368	883	476	407	-67	-28	-39
45—49	639	329	310	698	358	340	-59	-29	-30
50—54	620	318	302	625	308	317	-5	10	-15
55—59	615	294	321	602	278	324	13	16	-3
60—64	380	170	210	364	166	198	16	4	12
65 lat i więcej	844	291	553	890	303	587	-46	-12	-34
<i>and more</i>									

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. *b* Cancelled registrations.

TABL. 28 (70). **NIKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2009 R.**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2009
End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE <i>CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS</i>	Wierni, wyznawcy <i>Adherents, faithful</i>	Duchowni <i>Clergy</i>	Jednostki kościelne ^a <i>Church units^a</i>
Kościół Katolicki <i>Catholic Church</i>			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	2326854	2379	691
Kościół Grekokatolicki ^c	1	1
Kościół Neounicki ^d	190	1	1
Starokatolickie <i>Old Catholic</i>			
Kościół Polskokatolicki	3838	15	17
Kościół Starokatolicki Mariawitów.....	150	1	3
Kościół Katolicki Mariawitów ^c	144	1	2
Prawosławne <i>Orthodox</i>			
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^e	12250	35	28
Protestanckie i tradycji protestanckiej <i>Protestant and Protestant-tradition</i>			
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^c	240	1	1
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny ^f	35	1	1
Kościół Chrześcijan Baptystów ^f	235	3	5
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	476	2	9
Kościół Boży w Chrystusie.....	45	4	1
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej.....	176	6	8
Kościół Zielonoświątkowy	1138	22	13
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego.....	14	2	1
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego.....	375	48	12
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	170	31	6
Nowoapostolski Kościół w Polsce	124	-	3
Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP ^c	200	5	3
Kościół Chrystusowy ^d	30	1	-
Kościół Wolnych Chrześcijan	32	1	1
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan ^f	218	8	6
Wspólnota Chrześcijańska „Pojednanie”	15	12	1
Wspólnota Uniatarian Universalistów ^{eg}	278	3	-
Kościół Jezusa Chrystusa w Werbkowicach ^c	55	6	2
Islamskie <i>Muslim</i>			
Islamskie zgromadzenie Ahl-UI-Bayt ^c	6	-	1
Liga muzułmańska w RP ^{fg}	1500	2	1
Dalekiego Wschodu <i>Far Eastern Religions</i>			
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang	85	-	-
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^c	150	2	2
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	280	25	1
Związek Taoistów Tao Te King	200	-	2
Inne <i>Other</i>			
Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe Zarejestrowany Związek Wyznania Świadców Jehowy	8973	-	130
Polski Ewangeliczny Kościół Braterski ^f	16	3	4
Miejscowy Kościół w Lublinie ^d	17	2	1
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych Dni Ostatnich ^c	38	4	1

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^b Dane dotyczą diecezji: lubelskiej, siedleckiej i zamojsko-lubaczowskiej. ^c Dane dotyczą 2008 r. ^d Dane dotyczą 2006 r. ^e Dane dotyczą diecezji lubelsko-chełmskiej. ^f Dane dotyczą 2007 r. ^g Dane dotyczą całego kraju.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^b Data concern dioceses: lubelska, siedlecka and zamojsko-lubaczowska. ^c Data concern year 2008. ^d Data concern year 2006. ^e Data concern lubelsko-chełmska diocese. ^f Data concern year 2007. ^g Data concern all country.

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 3 miesięcy, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Od I kwartału 2003 r. wyniki BAEL uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, w związku z czym nie są w pełni porównywalne z danymi z lat poprzednich.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowią: praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

— wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,

— formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych); jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium od 2006 r. w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia;

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is surveyed each week during the course of every quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for longer than 3 months except for persons whose absence results from the type of their job. The survey does not include institutional households.

Since I quarter 2003 the results of the LFS are generalized on the basis of the balances of the population compiled on the basis of the National Population and Housing Census 2002. Due to this fact, the data are not fully comparable.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is job, i.e. performing, holding or looking for a job.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed** persons are persons, who during the reference week:

— performed, for at least 1 hour any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business beyond agriculture,

— formally had a work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather); if the break in work exceeded 3-months, the additional criterion since 2006 in case of employment as paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration;

2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15—74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym były gotowe podjąć pracę.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Stopę bezrobocia w badanym okresie obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy.

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań wczności z badań prowadzonych poprzez przedsiębiorstwa i jednostki sfery budżetowej oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; bez osób pracujących na umowę zlecenie lub umowę o dzieło.

Do pracujących zalicza się:

1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego, łącz-

2) **unemployed persons** are persons aged 15—74, who simultaneously fulfill three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a four week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- within a two week period after the reference week were available for work.

The unemployed also include persons who have found and were waiting to begin work within a 3-month period.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The **activity rate** is calculated as the share of economically active persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The **employment rate** is calculated as the share of employed persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The **unemployment rate** for a survey period is calculated as the relation of the number of unemployed persons to the total economically active population as well as to a given group.

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item “total”.

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports from enterprises and budgetary sphere entities as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income; excluding persons working on the basis of mandatory contract and works contract.

Employed persons are:

1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, ap-

nie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo oraz osoby zatrudnione za granicą na rzecz jednostek krajowych;

- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych; patrz ust. 5 na str. 123,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody (np. architekt, lekarz, adwokat);
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych, innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną i spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

W liczbie pracujących ujęto zarówno obywateli polskich pracujących za granicą, jak i cudzoziemców pracujących w Polsce.

Za osoby zatrudnione poza granicami kraju zaliczone do pracujących, przyjęto osoby wykonujące prace poza granicami kraju na rzecz krajowych jednostek, w których zostały zatrudnione np. przy realizacji budów eksportowych, jako pracownicy polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych, pracownicy stałych polskich przedstawicielstw przy ONZ i innych misji za granicą oraz instytutów i ośrodków informacji i kultury za granicą, pracownicy polskich placówek handlowych za granicą, pracownicy spółek handlowych i innych polskich przedstawicielstw za granicą, pracownicy skierowani za granicę w celach szkoleniowych i badawczych. Do zatrudnionych za granicą nie zalicza się tych pracowników, którzy przebywają za granicą na podstawie delegacji służbowej i przez okres jej trwania otrzymują diety w walucie obcej,

pointment or election) or service relation, including seasonal workers and temporary workers and persons working abroad for Polish enterprises;

- 2) *employers and own-account workers, i.e.:*
 - a) *owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land; see item 5 on page 123,*
 - b) *owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,*
 - c) *other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions (e.g. architect, doctor, barrister);*
- 3) *outworkers;*
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) *members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives, other co-operatives engaged in agricultural production and agricultural farmers' co-operatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

In the number of employed persons have been included both Polish citizens working abroad and foreigners working in Poland.

Persons working abroad, included to employed persons, are persons performing work abroad for national entities, in which they were employed for example in execution of export construction, as employees of Polish diplomatic representation and consular offices, employees of Polish representation for UN and other missions abroad as well as institutions of information and culture abroad, employees of Polish trade entities abroad, employees of commercial companies and other Polish representatives abroad, persons appointed to work abroad for training and research purposes. Employees staying abroad on the basis of field assignment, and for the duration of the field assignment receiving daily allowance in foreign currency, and simultaneously receiving

a równocześnie pobierają w kraju wynagrodzenie w złotych, bez względu na okres pobytu za granicą. Nie zalicza się do pracujących w Polsce tych osób, które pracują za granicą na rzecz zagranicznych firm i instytucji.

Cudzoziemcy zaliczeni do pracujących w Polsce to osoby, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20.04.2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz.1001, z późniejszymi zmianami) zostały zatrudnione przez zakłady pracy lub osoby fizyczne na podstawie zezwolenia wojewody, wydanego na czas określony pracodawcy zainteresowanemu zatrudnieniem cudzoziemców.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące **pracujących według stanu** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** dla 2000 roku wyznaczono przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w czerwcu 1996 r., a dla lat 2005-2007 na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2002 r. według stanu w dniu 20 V.

Od 2002 r. do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie nie zalicza się osób pracujących w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych:

- 1) powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
- 2) do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

wages and salaries in Poland regardless of duration of staying abroad are not counted as working abroad. Persons working abroad for the benefit of foreign companies and institutions are not counted as working in Poland

Foreigners classified as working in Poland are persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments) are employed by companies or natural persons on the basis of a permit issued by a voivod for a specified time period to an employer who is interested in employing foreigners.

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning **employment on a given day** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning **persons employed on private farms in agriculture** for 2000 estimated with the use of the results of Agricultural Census conducted in June 1996 and for 2005-2007 on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as of Agricultural Census, conducted in 2002 as of 20 V.

Since 2002 the following employed persons are not included in the employed on private farms:

- 1) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;
- 2) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs.

6. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do osób wykonujących pracę nakładczą zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem, niezależnie od tego, czy podjęły one pracę w okresie sprawozdawczym, czy nie podjęły jej z uzasadnionych przyczyn (zwolnienia lekarskiego, urlopu wypoczynkowego, urlopu macierzyńskiego, przejściowego braku surowca, sezonowych prac polowych i in.), a które zgodnie z ogólnie obowiązującymi przepisami o zatrudnieniu nie mogą być skreślone z ewidencji zatrudnionych przy pracy nakładczej.

8. Do agentów zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw** z wyjątkiem informacji o pracujących wg stanu w dniu 31 XII, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

10. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego miejsca pracy pracownika. Od 2004 r. wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. Natomiast w pozostałych tablicach — według siedziby zarządu jednostki.

11. Prezentowane dane o pracujących, z wyjątkiem tabl. 3 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń,

1) **the employment, on a given 31 XII**, of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;

2) **the average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. Outworkers are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities, regardless of the fact either they took the job in reporting period or did not take it by justified reasons (sick leave, vacation, maternity vacation, temporary lack of raw material, seasonal agricultural works etc.), and who according to regulations on employment cannot be excluded from evidence of outworkers.

8. Agents are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. Data grouped according to sections were compiled using the **enterprise method**, excluding information regarding employment as of given day 31 XII, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.

10. In table 3 data are presented by actual workplace of employed person. Since 2004 by actual workplace and type of activity. In other tables — by seat of management of unit.

11. Presented data on employed persons, excluding table 3, do not include: foundations, asso-

partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Dane o pracujących nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

12. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku innych zmian niż ruch zatrudnionych, tj. m.in. w wyniku zmian organizacyjnych w jednostce sprawozdawczej (np. rozszerzenie lub zmiana profilu działalności). W jednostkach nowopowstałych, wszystkie miejsca pracy będą jednocześnie miejscami nowo utworzonym.

Wolne miejsca pracy to miejsca powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czyni starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

13. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo oraz bez pracowników zmieniających wymiar etatu z pełnego na niepełny lub odwrotnie. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które porzuciły pracę, przeszły na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, a także — ze względów ewidencyjnych — osoby zmarłe. Ponadto do przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację, a także w związku z innymi przyczynami np. powołaniem do zasadniczej

ciations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy and economic entities employing up to 9 persons.

Data on employed persons do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

12. Newly created jobs are vacancies established due to other changes than labour turnover, i.e. among others due to organization changes in reporting entity (for example expansion or change of activity profile). In newly established entities, all jobs are newly created.

Vacancies job are created due to labour turnover or newly established fulfilling simultaneously three criteria:

- 1) they are actually free to take on the reporting day,
- 2) employer made attempts to find persons willing to take the job,
- 3) in case of finding adequate persons, the employer would be ready to employ them immediately.

13. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees excluding seasonal and temporary employees and excluding employees changing work from full-time to part-time or inversely. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons who have left work, who have retired or pension resulting from an inability to work, as well as, for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation benefit, as well as in connection with other reasons e.g.: draft to military service, arrest (more than 3 months), leaving the job.

służby wojskowej, aresztowaniem (powyżej 3 miesięcy), porzuceniem pracy.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjętych, pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby pracowników zwolnionych, pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo) oraz zatrudnionych, którzy zmienili wymiar etatu według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

Do **korzystających z urlopów wychowawczych** zalicza się osoby (matki oraz inne osoby uprawnione do sprawowania opieki nad dzieckiem), którym zakład pracy udzielił urlopu zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 XII 2003 r. w sprawie szczególnych warunków udzielania urlopu wychowawczego (Dz. U. Nr 230, poz. 2291).

14. Prezentowane dane o absolwentach podejmujących pierwszą pracę dotyczą pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo). Za absolwentów uznaje się osoby, które uzyskały świadectwo szkoły: wyższej, policealnej, średniej zawodowej bądź ogólnokształcącej lub zasadniczej zawodowej, a praca w jednostce sprawozdawczej jest ich pierwszą pracą zawodową podjętą w okresie 12 miesięcy od ukończenia nauki oraz te osoby, które po ukończeniu w jednostce sprawozdawczej nauki zawodu otrzymały zaświadczenie o odbytej nauce i zostały przeniesione do grupy zatrudnionych.

Bezrobocie

1. Dane o liczbie bezrobotnych zarejestrowanych, zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 z późniejszymi zmianami), obejmują osoby niezatrudnione i niewykonyjące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne – zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub szkół wyższych gdzie studiuje w formie studiów

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hired persons less the number of persons returning to work from child-care and unpaid vacations (or the number of employees terminated less the number of persons granted child-care and unpaid vacations) during a survey period to the number of full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees) and employees changing work-time as of 31 XII the previous year.

Persons taking child-care leave include persons (mothers as well as other persons authorized to care for the child), to whom a workplace has granted leave in accordance with the regulations of the decree of the Minister of Ministry of Economy, Labour and Social Policy, dated 16 XII 2003 (Journal of Laws No. 230, item 2291).

14. Data regarding school leavers starting work for the first time concern full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees). Graduates are understood as persons who received report card of: tertiary school, post-secondary school, vocational or general secondary or basic vocational school, and job in reporting unit is the first job taken within 12 months from graduation, as well as persons who after finishing job occupational training in reporting unit received certificate on undergoing a learning and were transferred to employed persons.

Unemployment

1. Data regarding registered unemployed persons in accordance with the Law dated 20 April 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 June 2004 (Journal of Laws 2004 No. 99, item 1001 with later amendments), include persons who are not employed and not performing any other kind of paid work, able and ready to take full-time employment (or in case of disabled persons – are able and ready to take employment at least half the full work-time required within a given occupation or service), not attending any full-time school with the exception of schools for adults or taking extra curriculum exam with the scope of this school programme exam or tertiary schools

niestacjonarnych zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- 1) ukończyli 18 lat,
- 2) nie ukończyli: kobiety — 60 lat, mężczyźni — 65 lat,
- 3) nie nabyli prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobierają świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
- 4) nie są właścicielami lub posiadaczami (samodzielnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- 5) nie podjęły pozarolniczej działalności lub nie podlegają — na podstawie odrębnych przepisów — obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
- 6) nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych.

Od 1997 r. za bezrobotnego nie uważa się osoby odbywającej szkolenie lub staż u pracodawcy oraz od 1 VI 2004 r. również młodocianego absolwenta oraz osoby odbywającej przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

Za **długotrwale bezrobotne** uważa się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

where they are studying in the form of evening weekend studies and registered in the powiat labour office corresponding to the person's permanent or temporary place of residence, and seeking employment or any other paid work if they, among others:

- 1) *are aged 18 or more,*
- 2) *are aged less than 60 (women), less than 65 (men),*
- 3) *did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, pension due to training, disability welfare pension, are not receiving: a pre-retirement benefit or allowance, a rehabilitation benefit, a sick or maternity benefit,*
- 4) *are not owners or holders (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha; are not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha,*
- 5) *did not undertake non-agricultural activity or are not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or a retirement provision, excluding social insurance of farmers,*
- 6) *do not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work; excluding income generated from interests or other income generated from, money gathered on bank accounts.*

Since 1997 among the unemployed is not person undergoing training, an internship with the employer as well as since 1 VI 2004 also juvenile school-leaver and person undergoing a job occupational training.

Long-term unemployed persons are persons registered in powiat labour office for longer than 12 months during last 2 years, excluding (since November 2005) the periods of traineeship and occupational preparation at the work place.

2. The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Stopę bezrobocia rejestrowanego podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników spisów.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252); do 31 VII 2004 r. finansowane były ze środków Funduszu Pracy.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy oraz sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) w przypadku poszkodowanych w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagle zdarzenie powodujące uraz u osoby poszkodowanej, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika: zwykłych czynności, poleceń przełożonych, czynności wykonywanych w interesie zakładu pracy, również bez polecenia, a także w czasie pozostawania w dyspozycji zakładu pracy, w drodze między siedzibą zakładu pracy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkami przy pracy traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
- w związku z odbywaniem służby w zakładowych i resortowych formacjach samoobrony albo w związku z przynależnością do obowiązkowej lub ochotniczej straży pożarnej działającej w zakładzie pracy,

The registered unemployment rate is given considering the employed persons on private farms in agriculture (as a part of economically active civilian population) estimated on the basis of the censuses results.

3. *Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1 VII 2004 are financed from state budget (on the basis on the Law dated 30 IV 2004 on preretirement benefits – Journal of Laws No. 120, item 1252); until 31 VII 2004 were financed from the Labour Fund means.*

Work conditions

1. *Information regarding accidents at work also includes accidents considered equivalent to accidents at work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.*

Data were compiled on the basis of statistical reports of accidents at work as well as on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) in cases of persons injured on private farms in agriculture.

An accident at work is a sudden event resulting in the injury of a person, caused by an outside factor, which occurred during or in connection with an employee performing: normal tasks, orders of superiors, tasks in the interest of the company (including employee initiated) as well as while an employee is at the company's disposal or while travelling between the company's head office and the workplace as defined in the work agreement.

Accidents considered equivalent to accidents at work include accidents which occur:

- during a business trip,
- in connection with performing service in company or institutional security units or in connection with serving as a member of an obligatory or voluntary fire-brigade operating in a company,

— przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające w zakładzie pracy organizacje, np. zawodowe.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie rejestrowane przez oddziały KRUS dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m. in. według **wydarzeń** bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

5. Do młodocianych zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego zaliczono osoby w wieku 15-18 lat oraz te, które jako młodociane zawarły umowę o pracę w celu nauki zawodu lub przyuczenia do określonej pracy i po osiągnięciu pełnoletności kontynuują naukę na tych samych zasadach – niezależnie od tego czy uczęszczają do szkół zawodowych dla młodocianych pracowników czy też nie uczęszczają do tych szkół.

— while performing tasks for organizations operating in the company, e.g., trade unions.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or a mass accident, is counted as a single accident at work.

Accidents at work on private farms in agriculture, registered by branches of the ASIF, concern only those accidents for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

2. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

4. Accidents at work are classified, i.a., according to the **events** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents.

5. Apprentices employed in order to undergo an occupational training are persons at age 15-18 years and those who have concluded a contract for occupational training or training for a given job as adolescents and after reaching legal age continued learning on the same basis – regardless of their further education at schools for adolescent workers.

6. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

7. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

8. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” — „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

6. Information regarding **persons working in hazardous conditions i.e.**, with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports. Data concern persons exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

7. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

8. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and report" — "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (71). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a**
W 2009 R.
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE^a IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeciętne roczne <i>Annual averages</i>	Kwartały <i>Quarters</i>				SPECIFICATION
		I	II	III	IV	
LUDNOŚĆ w tys.	1950	1907	1965	1960	1970	POPULATION <i>in thous.</i>
Mężczyźni	932	929	947	926	926	<i>Men</i>
Kobiety	1018	978	1017	1034	1044	<i>Women</i>
Aktywni zawodowo	1087	1039	1062	1136	1110	Economically active persons
mężczyźni	592	571	588	614	596	<i>men</i>
kobiety	495	468	474	522	514	<i>women</i>
Pracujący	982	935	973	1026	993	<i>Employed persons</i>
mężczyźni	533	509	534	554	534	<i>men</i>
kobiety	449	426	439	472	459	<i>women</i>
Bezrobotni	105	104	89	110	116	<i>Unemployed persons</i>
mężczyźni	59	62	54	60	62	<i>men</i>
kobiety	46	43	35	50	55	<i>women</i>
Bierni zawodowo	864	868	902	823	860	Economically inactive persons
Mężczyźni	340	358	359	312	330	<i>Men</i>
Kobiety	524	510	543	512	530	<i>Women</i>
WSPÓŁCZYNNIK AKTYW- NOŚCI ZAWODOWEJ w %	55,7	54,5	54,0	58,0	56,3	ACTIVITY RATE <i>in %</i>
mężczyźni	63,5	61,5	62,1	66,3	64,4	<i>men</i>
kobiety	48,6	47,9	46,6	50,5	49,2	<i>women</i>
Miasta	53,6	51,2	51,7	57,7	53,8	<i>Urban areas</i>
Wieś	57,8	57,8	56,4	58,4	58,7	<i>Rural areas</i>
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	50,4	49,0	49,5	52,3	50,4	EMPLOYMENT RATE <i>in %</i>
mężczyźni	57,2	54,8	56,4	59,8	57,7	<i>men</i>
kobiety	44,1	43,6	43,2	45,6	44,0	<i>women</i>
Miasta	47,4	44,4	46,7	51,0	47,3	<i>Urban areas</i>
Wieś	53,3	53,5	52,4	53,8	53,5	<i>Rural areas</i>
STOPA BEZROBOCIA w % .	9,7	10,0	8,4	9,7	10,5	UNEMPLOYMENT RATE <i>in %</i>
mężczyźni	10,0	10,9	9,2	9,8	10,4	<i>men</i>
kobiety	9,3	9,2	7,4	9,6	10,7	<i>women</i>
Miasta	11,6	13,2	9,8	11,5	12,1	<i>Urban areas</i>
Wieś	7,8	7,2	7,1	7,8	8,9	<i>Rural areas</i>

^a Dane uogólnione na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r., patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 120.

^a Data generalized on the basis of the balance of population compiled using the results of the National Census 2002, see general notes, item 1 on page 120.

TABL. 2 (72). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2009 R.**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Eco- nomi- cally inactive persons</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaź- nik za- trudnie- nia <i>Em- ploy- ment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ploy- ment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>em- ployed</i>	bezro- botni <i>unem- ployed</i>				
OGÓŁEM^a TOTAL^a	1970	1110	993	116	860	56,3	50,4	10,5
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyj- nym ^b <i>of which of working age^b</i>	1482	1069	954	116	413	72,1	64,4	10,9
15—24 lata.....	348	95	64	32	253	27,3	18,4	33,7
25—34.....	391	332	291	41	58	84,9	74,4	12,3
35—44.....	298	268	249	20	29	89,9	83,6	7,5
45—54.....	329	272	255	17	57	82,7	77,5	6,3
55 lat i więcej <i>and more</i>	605	142	136	7	463	23,5	22,5	4,9
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe..... <i>Tertiary</i>	342	289	263	25	53	84,5	76,9	8,7
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	481	344	314	30	137	71,5	65,3	8,7
Średnie ogólnokształcące..... <i>General secondary</i>	209	87	71	16	123	41,6	34,0	18,4
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	428	285	249	37	143	66,6	58,2	13,0
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego <i>Lower secondary, primary, incomplete primary and without school education</i>	510	105	96	8	405	20,6	18,8	7,6

^a Dane uogólnione na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r., patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 120. ^b Mężczyźni 18—64 lata, kobiety 18—59 lat.

^a Data generalized on the basis of the balance of population compiled using the results of the National Census 2002, see general notes, item 1 on page 120. ^b Men aged 18—64, women aged 18—59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (73). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009			
					ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem kobiety of total women
OGÓŁEM TOTAL	729555	741423	758017	769300	759509	185026	574483	357255
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	278600	278880	279123	279295	278283	1727	276556	123316
Przemysł <i>Industry</i>	108761	109816	112228	109315	104180	23525	80655	31976
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	92150	93104	95148	92016	86299	12351	73948	29057
Budownictwo <i>Construction</i>	24679	27723	31354	36211	35746	1007	34739	3320
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	87694	89611	93519	96449	93490	538	92952	48472
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	31753	33400	34342	35051	32064	15476	16588	7052
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	7105	7564	7806	8998	8520	847	7673	5734
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	3047	3252	2411	3893	6675	531	6144	2611
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	12771	12823	14312	14981	13259	2360	10899	9272
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	5924	6697	6860	6973	6944	1691	5253	2954
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	17395	17586	19344	18923	14143	3300	10843	7128
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	1710	1691	1822	2066	7846	796	7050	3272
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	30345	30966	31039	31897	32795	#	#	19114
Edukacja <i>Education</i>	64885	64980	65270	65019	66231	60925	5306	49708
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	40960	42011	43804	44972	44460	34497	9963	35175
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	6030	6207	6335	6522	6078	#	#	3730
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	7896	8216	8448	8735	8795	32	8763	4421

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

^a By actual workplace and kind of activity; excluding employed persons in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

TABL. 4 (74). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		zatrudnieni na pod- stawie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an employment contract</i>	osoby wykonujące pracę nakładczą <i>outworkers</i>	agenci <i>agents</i>	właściciele, współwła- ściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin <i>owners, co-owners including contributing family workers</i>
OGÓŁEM 2005	317939	313685	15	654	2877
TOTAL 2006	322295	317989	16	608	2964
..... 2007	331708	327494	19	616	2912
..... 2008	341682	337422	7	586	3145
..... 2009	333926	330069	11	666	2671
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	169729	169729	-	-	-
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	164197	160340	11	666	2671
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	4094	3572	-	4	32
Przemysł..... <i>Industry</i>	84360	83435	4	-	898
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	68990	68071	4	-	892
Budownictwo..... <i>Construction</i>	20232	19935	-	-	297
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	45302	44209	4	276	813
Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transportation and storage</i>	10473	10329	-	-	144
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	3377	3266	-	-	111
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	2029	2024	-	-	5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	9928	9531	-	386	11
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	4795	4787	-	-	8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	5561	5523	-	-	38
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2430	2402	-	-	28
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	32885	32885	-	-	-
Edukacja..... <i>Education</i>	64094	64074	-	-	20
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	38690	38440	3	-	247
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	5109	5105	-	-	4
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	563	548	-	-	15

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo oraz zatrudnionymi poza granicami kraju; wg siedziby zarządu jednostki, patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 124.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; including seasonal and temporary employees also persons employed abroad, by seat of management of unit; item 11 on page 124.

TABL. 5 (75). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009
OGÓŁEM TOTAL	360130	365050	377074	396048	387167
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	8919	9036	9134	8993	8541
Przemysł <i>Industry</i>	90658	91467	93113	95708	91322
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	75257	76269	77767	79974	75743
Budownictwo <i>Construction</i>	18618	19934	23626	27138	28052
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	52903	53284	56550	62459	63734
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	18423	18949	19569	21486	14804
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	4205	4323	4640	5227	5319
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2320	1575	2008	2358	2580
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	11325	11985	11902	12142	10468
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	5164	5910	5932	5928	5473
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	6824	7130	7446	8666	8707
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2821	2906	2773	3092	3273
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	29087	29407	30002	30996	32761
Edukacja <i>Education</i>	63619	63436	63509	63269	63540
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	36973	37505	38456	39586	39745
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	4865	4897	4952	5084	5236
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	3406	3306	3462	3916	3612

TABL. 6 (76). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees		
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	
OGÓŁEM	2005	288494	148641	25191	15520
TOTAL	2006	293010	149870	24979	15323
	2007	302233	154535	25261	15661
	2008	311504	158802	25918	15875
	2009	304908	156030	25161	15417
sektor publiczny		154643	96876	15086	10291
public sector					
sektor prywatny		150265	59154	10075	5126
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..		2672	661	900	227
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		80187	24921	3248	1474
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		65063	22319	3008	1380
of which manufacturing					
Budownictwo		19179	1447	756	220
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		41885	21308	2324	1386
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		9996	1402	333	97
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		2712	1984	554	353
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		1866	614	158	78
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..		8890	6656	641	538
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4272	1698	515	232
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		5128	2959	395	215
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..		2055	783	347	179
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..		31521	18375	1364	643
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		53788	41109	10286	7328
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		36257	29340	2183	1619
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		4107	2585	998	725
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa		393	188	155	101
Other service activities					

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z zatrudnionymi poza granicami kraju, wg siedziby zarządu jednostki, patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 124. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a In main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons; including persons employed abroad, by seat of management of unit, see general notes, item 11 on page 124. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (77). **WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE MIEJSCA PRACY ^a**
W 2009 R.
VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS ^a IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs					
	wolne ^b vacancies ^b			nowo utworzone newly created		zlikwidowa- ne w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób <i>liquidated in entities employing more than 9 persons</i>
	ogółem <i>total</i>	w tym nowo utworzone <i>of which newly created jobs</i>	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób <i>of total number in entities employing more than 9 persons</i>	ogółem <i>total</i>	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób <i>of which in entities employing more than 9 persons</i>	
OGÓŁEM TOTAL	1385	455	823	16938	10813	10391
sektor publiczny <i>public sector</i>	395	78	.	4583	.	.
sektor prywatny <i>private sector</i>	990	377	.	12355	.	.
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	11	-	11	94	65	80
Przemysł <i>Industry</i>	160	12	74	3482	2915	3700
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	135	10	55	3310	2801	3578
Budownictwo <i>Construction</i>	225	-	168	2578	1445	965
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	263	225	47	3394	1248	1585
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	68	10	32	841	279	530
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	59	34	4	478	149	73
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	16	4	12	176	120	49
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	8	-	2	191	129	409
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities ^Δ</i>	19	3	13	89	33	106
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	6	4	6	642	284	135
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ... <i>Administrative and support service activities</i>	132	55	112	344	227	315
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>	169	51	165	2222	2196	1278
Edukacja <i>Education</i>	60	28	50	1397	1219	764
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	133	9	105	566	359	286
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	19	2	11	223	117	71
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	37	18	11	221	28	45

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 125. ^b Stan w dniu 31 XII.

^a See general notes, item 12 on page 125. ^b As of 31 XII.

TABL. 8 (78). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podjemu- jący pier- wszą pracę persons starting work for the first time	zmienia- jący pracę changing work	powracający z urlopów wychowaw- czych i bez- płatnych persons returning from child- -care leaves and unpaid leaves		
OGÓŁEM	2005	51209	21718	9222	24400	1389	17,7
TOTAL	2006	57545	23420	11492	10013	1428	19,7
	2007	67512	28137	12256	13835	1642	22,4
	2008	63843	26977	11968	12565	1663	20,2
	2009	52145	22070	8343	25736	1071	16,7
sektor publiczny		15008	8599	2750	7338	452	9,4
public sector							
sektor prywatny		37137	13471	5593	18398	619	24,1
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo		353	109	76	157	2	12,7
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		11713	4174	1850	5818	302	13,6
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		10469	3999	1670	5255	293	14,7
Budownictwo		7357	288	760	3492	26	37,8
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		13677	6835	2208	7124	200	34,7
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa .. Transportation and storage		1559	199	140	800	12	14,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		640	410	137	273	12	22,2
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		464	119	36	149	1	27,4
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		718	494	149	342	61	6,7
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		362	140	38	239	6	8,0
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		988	619	238	547	15	18,8
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		866	238	132	397	4	39,7
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne		5028	2243	986	2353	87	16,3
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		4913	3632	698	2456	147	8,9
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna .. Human health and social work activities		2988	2275	782	1359	179	7,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		478	272	111	227	17	11,5
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		41	23	2	3	-	10,6
Other service activities							

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg siedziby zarządu jednostki, patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 124.

^a Data concern full-time paid employees in the main workplace, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, by seat of management of unit, see general notes, item 11 on page 124.

TABL. 9 (79). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to reha- bilitation	korzystają- cy z urlopów wychow- awczych i bezpłat- nych taking child- -care and unpaid leaves	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
OGÓŁEM 2005	45871	19592	5016	3666	3983	2183	15,5
TOTAL 2006	51108	21504	5640	5435	5064	2381	17,1
2007	60538	24291	5245	6960	5494	2559	19,7
2008	61412	25215	6450	7159	5729	2325	19,2
2009	51165	20806	7605	3029	3191	1585	16,2
sektor publiczny..... public sector	14350	7787	1133	383	2068	519	8,9
sektor prywatny..... private sector	36815	13019	6472	2646	1123	1066	23,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.. Agriculture, forestry and fishing	432	128	30	16	51	3	15,5
Przemysł..... Industry	14833	5250	3135	877	972	394	17,2
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	13842	5076	3056	838	687	383	19,5
Budownictwo..... Construction	7007	256	653	283	134	21	36,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	10640	5143	1970	1055	197	476	26,1
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	1885	228	309	129	144	7	18,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	703	458	86	61	8	31	23,8
Informacja i komunikacja..... Information and communication	263	102	48	59	7	4	15,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	1587	1121	348	114	77	75	15,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	479	142	111	11	70	11	10,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	974	627	188	55	67	50	17,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	856	256	128	43	14	19	38,6
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... Public administration and defence; com- pulsory social security	3796	1520	107	110	428	111	12,1
Edukacja..... Education	4510	3274	232	102	641	180	8,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	2806	2094	231	105	340	192	7,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	364	194	25	8	40	11	8,8
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	30	13	4	1	1	-	7,8

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg siedziby zarządu jednostki, patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 124.

^a Data concern full-time paid employees in the main workplace, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, by seat of management of unit, see general notes, item 11 on page 124.

TABL. 10 (80). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>		Ogółem <i>Total</i>	W tym kobiety <i>Of which women</i>	Z liczby ogółem — absolwenci szkół <i>of total number — school leavers</i>			
				wyższych <i>tertiary</i>	policealnych i średnich zawodowych <i>post-secondary and secondary vocational</i>	liceów ogólnokształcących <i>general secondary</i>	zasadniczych zawodowych <i>basic vocational</i>
OGÓŁEM	2005	8120	3859	3151	2456	932	1581
TOTAL	2006	10192	4660	3724	3264	1221	1983
	2007	10760	5135	4018	3141	1300	2301
	2008	10210	4894	4096	2396	1372	2346
	2009	6577	3345	2770	1610	832	1365
sektor publiczny		2252	1426	1602	377	189	84
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		4325	1919	1168	1233	643	1281
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		69	22	25	26	5	13
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		1290	447	282	392	190	426
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		1179	420	226	358	178	417
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		601	53	146	168	59	228
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1810	985	429	556	311	514
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		60	24	28	18	4	10
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		90	61	18	35	4	33
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		34	11	32	1	1	-
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		134	93	92	17	20	5
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		34	23	23	3	3	5
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		203	128	96	38	46	23
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		96	49	36	12	14	34
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		801	460	563	116	86	36
<i>Public administration and defence, compulsory social security</i>							
Edukacja		583	452	478	45	42	18
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		673	476	456	163	34	20
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		97	61	66	19	12	-
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		2	-	-	1	1	-
<i>Other service activities</i>							

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg siedziby zarządu jednostki, patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 124.

^a Data concern full-time paid employees in the main workplace, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, by seat of management of unit, see general notes, item 11 on page 124.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 11 (81). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
 Stan w dniu 31 XII
**REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
 JOB OFFERS**
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani	159717	156832	101561	117237	Registered unemployed persons
mężczyźni	75957	78474	47593	59778	men
kobiety	83760	78358	53968	57459	women
Oferty pracy	319	536	569	485	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	501	293	178	242	Unemployed persons per a job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący	32,1	34,2	33,8	32,5	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	4,9	4,4	3,6	4,1	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	15,6	8,8	11,5	12,8	Possessing benefit rights
Długotrwale bezrobotni	48,7	68,1	57,4	49,2	Long-term unemployed persons
W % IN %					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a	14,0	17,0	11,2	12,9	Registered unemployment rate ^a

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 127.

^a See general notes, item 2 on page 127.

TABL. 12 (82). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
**NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
 FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani z liczby bezrobotnych:	133078	148277	141814	167312	Newly registered unemployed persons of number of unemployed persons:
Kobiety	58772	67563	69285	77582	Women
Dotychczas niepracujący	45819	60236	55111	60536	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	7755	4767	3471	5769	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	121457	156197	158399	151636	Persons removed from unemployment rolls of number of unemployed persons:
Kobiety	51733	70580	78091	74091	Women
Z tytułu podjęcia pracy	55270	59042	55512	51548	Received jobs

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 13 (83). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2008		2009	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	159717	83760	156832	78358	101561	53968	117237	57459
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej <i>and less</i>	55210	29281	41871	21344	24375	13717	30141	14956
25—34	46961	26796	49776	27002	32136	18541	37947	20417
35—44	34758	18176	29170	15073	17914	9880	19789	10173
45—54	20757	9140	30121	13580	20218	10103	21047	9771
55 lat i więcej <i>and more</i>	2031	367	5894	1359	6918	1727	8313	2142
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe <i>Tertiary</i>	6063	4158	12671	8482	11366	7540	14970	9704
Policealne oraz średnie za- wodowe <i>Post-secondary as well as vocational secondary</i>	39608	25229	40390	23220	24722	14567	28575	15125
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	11721	9424	14010	9755	12280	8397	15269	9378
Zasadnicze (zawodowe) <i>Basic vocational</i>	57954	26294	47071	20002	26127	11889	29324	11895
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	44371 ^a	18655 ^a	42690	16899	27066	11575	29099	11357
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{bc} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{bc}								
3 miesiące i mniej <i>months and less</i>	33871	13537	34587	14006	32458	14391	38299	16576
3—6	22154	11818	20766	10517	15253	8187	21099	10437
6—12	25862	12212	20724	9758	13310	7019	20601	9361
12—24	36670	18444	23493	11834	13152	7517	15739	8184
Powyżej 24 miesięcy <i>More than 24 months</i>	41160	27749	57262	32243	27388	16854	21499	12901

^a Bez wykształcenia gimnazjalnego. ^b Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^c Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

^a Excluding lower secondary education. ^b From the date of registering in a labour office. ^c Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 13 (83). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2008		2009	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>
WEDŁUG STAŻU PRACY ^a BY WORK SENIORITY ^a								
Bez stażu pracy	51272	29220	53714	29440	34364	20529	38063	20941
<i>No work seniority</i>								
Ze stażem pracy: <i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej	30953	17084	25532	13635	17326	9786	20801	11069
<i>and less</i>								
1— 5	26597	12529	26678	11875	17693	8369	22012	9617
5—10	17310	8740	16911	8189	10399	5223	12000	5499
10—20	22708	12102	20953	10537	12873	6623	13941	6566
20—30	10308	4043	11729	4483	7474	3030	8469	3228
powyżej 30 lat	569	42	1315	199	1432	408	1951	539
<i>more than 30 years</i>								

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 5—10 uwzględniono osoby ze stażem pracy 5 lat i 1 dzień do 10 lat.

^a Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 5—10 persons with work seniority from 5 years and 1 day to 10 years.

TABL. 14 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Podejmujący zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	5907	3582	2228	1740	<i>Persons undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety	2645	1696	1306	1079	<i>of which women</i>
Podejmujący zatrudnienie przy robotach publicznych	1663	2353	2381	2663	<i>Persons undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety	490	1047	560	772	<i>of which women</i>
Rozpoczynający szkolenie	6505	9793	8205	8960	<i>Persons starting training</i>
w tym kobiety	3638	4717	3531	3986	<i>of which women</i>

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 15 (85). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009		SPECIFICATION
		w mln zł <i>in mln zł</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	
OGÓŁEM	294,1	402,1	100,0	TOTAL
w tym:				<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	75,6	106,3	26,4	<i>Unemployment benefits</i>
Szkolenia	13,9	19,9	4,9	<i>Training</i>
Prace interwencyjne	9,7	8,1	2,0	<i>Intervention works</i>
Roboty publiczne	13,7	16,6	4,1	<i>Public works</i>
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	37,0	68,2	17,0	<i>Funds to run/start an economic activity</i>
Stypendia za okres przygotowa- nia zawodowego i stażu	103,0	120,4	30,0	<i>Scholarship for a pre-service training and internship</i>

Warunki pracy Work conditions

TABL. 16 (86). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem <i>Of total number</i>		SPECIFICATION	
		śmier- telnych <i>fatal</i>	cięż- kich <i>seri- ous</i>	lżej- szych <i>lighter</i>	kobiety <i>females</i>	młodo- ciani ^b <i>adde- scents^b</i>		
O G Ó Ł E M	2005	3352	14	22	3316	1101	11	TOTAL
	2008	3759	28	18	3713	1229	6	
	2009	3508	15	35	3458	1269	6	
sektor publiczny		1578	3	7	1568	781	.	<i>public sector</i>
sektor prywatny		1930	12	28	1890	488	.	<i>private sector</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		45	-	-	45	12	-	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł		1171	2	8	1161	238	2	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe		971	2	8	961	231	2	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo		292	5	6	281	9	-	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		405	1	8	396	142	2	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazyno- wa		240	2	5	233	33	1	<i>Transportation and stor- age</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		20	-	-	20	10	-	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja		11	-	-	11	4	-	<i>Information and commu- nication</i>
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		43	3	1	39	28	-	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		57	-	2	55	8	-	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		45	-	1	44	18	-	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		60	-	1	59	18	-	<i>Administrative and sup- port service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		228	2	-	226	119	-	<i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>
Edukacja		299	-	1	298	199	-	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		507	-	2	505	383	-	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		38	-	-	38	20	1	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa		47	-	-	47	28	-	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 129.

^a Registered in a given year. ^b See general notes, item 5 on page 129.

TABL. 17 (87). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- port and storage	opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna health and social work
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- factur- ing				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY
EVENTS CAUSING INJURY

OGÓŁEM2005	3352	45	1362	1181	264	322	218	488
TOTAL 2008	3759	64	1309	1137	404	463	270	477
2009	3508	45	1171	971	292	405	240	507
w tym: of which:								
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi	123	-	55	43	9	13	7	9
Contact with electrical voltage tem- perature, hazardous substances and chemicals								
Zderzenie z / uderzenie w nieru- chomy obiekt	1029	7	283	240	86	104	86	186
Horizontal or vertical impact with or against a stationary object								
Uderzenie przez obiekt w ruchu	724	15	280	216	82	87	60	54
Struck by object in motion, collision								
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	512	6	244	229	49	77	8	37
Contact with sharp, coarse and rough object								
Uwięzienie, zmiżdżenie.....	219	3	131	113	18	24	8	11
Pretension, crush, etc.								
Obciążenie fizyczne lub psychiczne .	424	2	102	74	23	57	39	93
Physical or mental stress								
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia.....	84	5	11	6	-	4	17	22
Aggression human or animal								

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (87). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- port and storage	opieka zdrowotna i pomoc spo- leczna health and social work
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemys- łowe of which manu- factur- ing				
OGÓŁEM2005	6335	78	2751	2372	653	597	384	732
TOTAL2008	6776	115	2646	2303	799	809	486	698
.....2009	6374	76	2401	2016	607	725	449	754
Niewłaściwy stan czynnika materialnego <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>	628	12	256	222	70	54	55	66
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>								
pracy <i>work</i>	269	-	133	116	38	28	11	22
stanowiska pracy <i>work post</i>	344	2	127	112	50	31	19	58
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>	456	5	206	161	47	50	33	46
Nieuzywanie sprzętu ochronnego <i>Not using protective equipment</i>	80	1	44	35	12	8	3	5
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika <i>Inappropriate wilful employee action</i>	351	3	188	141	37	41	16	19
Stan psychofizyczny pracownika nie zapewniający bezpiecznego wykonania pracy <i>Psychophysical state of employee not securing safe work conduct/completion</i>	127	-	35	27	8	12	9	24
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika <i>Incorrect employee action</i>	3627	45	1294	1109	320	459	275	413
Inne <i>Other</i>	492	8	118	93	25	42	28	101

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 18 (88). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	4616	3041	2785	2424	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	26	20	16	15	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	2328	1516	1357	1203	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	296	200	242	217	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwylenie przez środki transportu w ruchu	114	78	69	56	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwylenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	605	371	392	286	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	543	371	321	270	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie:					influence of:
skrajnych temperatur	43	23	23	11	extreme temperatures
materiałów szkodliwych	5	2	1	-	hazardous materials
inne wydarzenia	682	480	380	381	other events

TABL. 19 (89). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
				ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dangerous machinery	
		ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2000	112,3	94,5	78,7	63,2	26,5	25,6	7,2	5,7
TOTAL	2005	110,6	85,0	80,3	56,8	19,6	19,2	10,8	9,0
	2008	97,6	67,8	71,5	47,1	15,8	14,3	10,3	6,4
	2009	94,8	67,6	68,9	46,4	14,8	13,2	11,1	8,0
sektor publiczny		97,8	58,7	74,3	37,4	15,1	13,9	8,3	7,4
public sector									
sektor prywatny		93,1	72,8	65,7	51,6	14,6	12,7	12,7	8,4
private sector									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 19 (89). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dangerous machinery	
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	110,6	105,8	101,6	97,7	3,6	3,6	5,4	4,5
Przemysł <i>Industry</i>	160,2	111,8	123,1	81,6	19,5	17,4	17,6	12,8
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	155,8	118,6	116,8	86,9	19,2	17,9	19,8	13,8
Budownictwo <i>Construction</i>	123,8	70,8	82,2	35,6	24,4	21,2	17,2	14,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	16,4	13,0	7,2	6,5	6,4	3,9	2,8	2,6
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	64,9	60,8	15,2	12,8	38,2	37,9	11,5	10,2
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	10,8	10,8	-	-	10,8	10,8	-	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	3,4	3,4	1,1	1,1	-	-	2,2	2,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	24,9	5,0	12,5	5,0	-	-	12,5	-
Edukacja <i>Education</i>	42,9	42,9	41,8	41,8	0,5	0,5	0,6	0,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	26,3	20,7	19,2	17,4	3,0	2,9	4,0	0,4

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 20 (90). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA ^a WEDŁUG GRUP CZYNNIKÓW ZAGROŻEŃ**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYEES WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS ^a BY GROUPS OF HAZARDOUS FACTORS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w osobach in persons					
OGÓŁEM	25989	22422	19827	18675	100,0	TOTAL
zagrożenia związane:						<i>hazard connected</i>
Ze środowiskiem pracy	18219	16268	14530	13575	72,7	<i>With work environment</i>
działanie:						<i>influence of:</i>
jednej grupy czynników.....	14629	11506	9562	9135	48,9	<i>one group of factors</i>
dwóch i więcej grup czynników.....	3590	4762	4968	4440	23,8	<i>two or more groups of factors</i>
Z uciążliwością pracy	6106	3963	3204	2916	15,6	<i>With strenuous work</i>
działanie:						<i>influence of:</i>
jednej grupy czynników.....	5929	3898	2909	2592	13,9	<i>one group of factors</i>
dwóch i więcej grup czynników.....	177	65	295	324	1,7	<i>two or more groups of factors</i>
Z czynnikami mechanicznymi	1664	2191	2093	2184	11,7	<i>With mechanical factors</i>
działanie:						<i>influence of:</i>
jednej grupy czynników.....	1325	1823	1302	1582	8,5	<i>one group of factors</i>
dwóch i więcej grup czynników.....	339	368	791	602	3,2	<i>two or more groups of factors</i>

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 21 (91). **CHOROBY ZAWODOWE**^a
OCCUPATIONAL DISEASES^a

CHOROBY	2005	2008	2009	DISEASES
OGÓŁEM	304	297	178	TOTAL
w tym:				<i>of which:</i>
Pylice płuc.....	38	29	19	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu.....	57	14	7	<i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>
Astma oskrzelowa.....	4	8	4	<i>Bronchial asthma</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	101	78	56	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi.....	4	5	2	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry.....	6	16	9	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy.....	6	4	3	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy.....	4	6	6	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem.....	5	3	1	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type</i>
Zespół wibracyjny.....	3	1	2	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa.....	68	130	63	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

^a Choroby zawodowe podano zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VII 2002 r. (Dz. U. Nr 132, poz. 1115); nowa lista chorób obowiązuje od 2 IX 2002 r.

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

^a Occupational diseases are given in accordance with decree of the Council of Ministers dated 30 VII 2002 (Journal of Laws No. 132, item 1115); the new list of diseases came into force 2 IX 2002.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (92). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions</i>
OGÓŁEM	2000	27939	51496	12878	44978	2410	2325	27560
TOTAL	2005	24212	30414	5467	35239	1654	1183	11436
	2008	20861	32925	3896	27811	2406	412	721
	2009	24154	29792	4862	22750	2553	586	578
sektor publiczny		9212	9537	870	11557	1787	417	469
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		14942	20255	3992	11193	766	169	109
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		905	566	-	217	-	-	14
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		13902	17498	3280	13349	1040	116	380
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		7241	14263	1676	8719	578	51	35
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		3267	4055	803	2055	23	98	11
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4209	1622	263	1161	12	12	35
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa ..		1494	1356	466	3933	44	18	10
<i>Transportation and storage</i>								
Informacja i komunikacja		73	6	-	199	-	15	-
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		51	668	-	710	22	-	2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		21	106	-	8	-	-	-
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		3	590	-	953	1	1	17
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..		229	3325	50	165	1411	326	109
<i>Human health and social work activities</i>								

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons as well as persons employed on private farms in agriculture.

TABL. 23 (93). **ODSZKODOWANIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY
I CHORÓB ZAWODOWYCH^a**
**OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES
COMPENSATIONS^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba odszkodowań Number of compensations		Średni koszt świadczenia Average cost of benefit	
	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions
			w zł in zł	
OGÓŁEM 2000	1487	1364	3249	2687
TOTAL 2005	1106	1061	2485	2331
2008	1525	1496	3242	3188
2009	1337	1292	3125	2982
sektor publiczny public sector	592	559	3394	3130
sektor prywatny private sector	745	733	2911	2868
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	50	27	5346	3500
Przemysł Industry	577	568	2896	2815
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	464	455	2841	2738
Budownictwo Construction	160	156	3214	3176
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	119	116	2706	2676
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	79	79	3784	3784
Informacja i komunikacja Information and communication	1	1	4300	4300
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	7	7	2743	2743
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	10	10	3640	3640
Edukacja Education	54	53	3207	3157
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	280	275	3111	3007

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons as well as persons employed on private farms in agriculture.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Prezentowane dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto z wyjątkiem tabl. 2 nie obejmują wynagrodzeń pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego i podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria (wynagrodzenia z tytułu korzystania lub rozporządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi).

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), nagrody jubileuszowe, odprawy rentowe i emerytalne, ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i inne, świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej obejmują wypłaty z wyodrębnionych na ten cel środków na

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Presented data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover excluding tables 2, do not include wages and salaries of employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government and economic entities employing less than 9 persons.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees (wages and salaries for using copyrights or related rights).

Personal wages and salaries comprise, i.a.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) jubilee prizes, severance payments, monetary equivalents for unused holidays and other, allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities include payments from separated resources for wages and salaries cre-

wynagrodzenia, tworzonych na podstawie odrębnych przepisów.

Wypłaty z tytułu udziału w zysku obejmują wypłaty dla pracowników z funduszu nagród, tworzonych na podstawie odrębnych przepisów w przedsiębiorstwach państwowych i innych jednostkach z zysku po opodatkowaniu. Wypłaty z tytułu udziału w nadwyżce bilansowej obejmują premie i nagrody dla członków spółdzielni będących pracownikami i pracowników spółdzielni, a w spółdzielniach pracy – także wypłaty dla członków z tytułu wkładu pracy.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

ated on the basis of other regulations.

Payments from profits include payments for employees from prize fund created on the basis of other regulations in state owned enterprises and other entities from earnings after taxes. Payments from balance surplus in co-operatives include premiums and prizes for co-operative members and employees of co-operative, and in co-operatives for work also payments for members for work.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) introduced with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887, with later amendments).

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits financed from the Social Insurance Fund of the Social Insurance Institution.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych funduszy.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi oraz kombataneci.

3. Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wyplacane także na podstawie ustawy o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt od 1) do 10).

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych).

5. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

*Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits financed from the Pension Fund of the Agricultural Social Insurance Fund as well as from the Social Insurance Fund, in the case of farmers who are authorized to receive benefits from both of these funds simultaneously.*

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and agricultural farmers' co-operatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Border Guard, State Fire Department and Penitentiary Staff functionaries
- 9) farmers;
- 10) war and military invalids as well as combatants.

3. Retirement pay as well as pensions resulting from an inability to work and family pensions (also paid on the basis of the Law on Benefits from Work-related Accidents and Illnesses) concern the persons mentioned in pts. 1) to 10).

4. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory).

5. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data concerning average retirement and pension benefits are presented **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (94). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI I SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ**
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS AND COMPONENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Osobowe ^b	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej	Pozostałe ^c	Uczniów
		Total	Personal ^b	Payments from profit and balance surplus in co-operatives	Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities	Other ^c	Apprentices
		w mln zł in million zł					
OGÓŁEM	2005	8343,8	7819,0	25,9	175,7	320,9	2,4
TOTAL	2006	8881,2	8306,3	19,4	187,6	365,7	2,2
	2007	9919,2	9274,5	22,8	194,1	425,3	2,4
	2008	11447,7	10799,4	23,4	202,9	419,3	2,6
	2009	11749,4	11055,1	17,7	227,3	446,4	2,9
sektor publiczny		6799,7	6373,3	14,4	227,3	184,0	0,6
public sector							
sektor prywatny		4949,8	4681,8	3,3	-	262,4	2,3
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		125,5	113,2	-	-	12,3	0,0
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		2904,4	2819,6	15,4	3,0	65,4	0,9
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		2083,0	2013,7	13,2	0,8	54,4	0,9
of which manufacturing							
Budownictwo		627,8	600,5	1,8	0,1	25,2	0,2
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1143,1	1097,5	-	-	44,8	0,8
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		302,2	296,0	-	0,0	6,1	0,1
Transport and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		70,3	65,8	-	1,2	3,1	0,2
Accommodation and catering ^Δ							

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z zatrudnionymi poza granicami kraju.
^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; including persons employed abroad. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 1 (94). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI I SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ (dok.)**
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS AND COMPONENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Osobowe ^b <i>Personal^b</i>	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej	Pozostałe ^c <i>Other^c</i>	Uczniów <i>Apprentices</i>
			<i>Payments from profit and balance surplus in co-operatives</i>	<i>Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities</i>		
w mln zł <i>in million zł</i>						
Informacja i komunikacja	107,8	102,3	-	0,0	5,4	-
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	512,1	475,2	0,6	-	36,4	0,0
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	159,4	151,2	0,0	1,9	6,4	-
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	215,8	200,2	-	2,1	13,5	0,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	66,9	57,1	-	0,4	9,4	0,0
<i>Administrative and support service activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1505,7	1365,3	-	85,4	55,0	-
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	2386,2	2162,6	-	115,0	108,1	0,5
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1451,7	1393,7	0,0	15,8	42,2	0,0
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	160,6	145,3	-	2,4	12,8	0,0
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa ..	10,0	9,8	-	0,0	0,2	0,0
<i>Other service activities</i>						

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z zatrudnionymi poza granicami kraju.
^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; including persons employed abroad. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 2 (95). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG SEKCJI**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł					
OGÓŁEM	2076,81	2173,08	2341,59	2603,71	2727,67	TOTAL
sektor publiczny	2428,05	2559,10	2764,63	3098,55	3283,71	public sector
sektor prywatny	1732,07	1800,38	1960,18	2205,10	2291,29	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2419,49	2417,08	2651,41	2820,18	3000,63	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2067,01	2157,83	2348,30	2657,77	2721,98	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe .	1816,76	1904,62	2078,57	2365,21	2378,72	of which manufacturing
Budownictwo	1740,54	1824,17	1949,39	2197,26	2248,76	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1481,59	1545,34	1683,61	1909,77	2010,63	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazyno- wa	1965,75	2010,25	2111,35	2317,86	2170,25	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1263,77	1321,62	1365,40	1560,08	1634,83	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3225,18	2815,86	3253,33	3618,35	3995,95	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	3039,88	3255,94	3544,11	3695,78	3913,53	Financial and insurance activi- ties
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2183,85	2187,48	2341,61	2585,71	2801,12	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2 242,26	2 377,60	2 549,23	2519,63	2751,76	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1515,83	1569,05	1673,55	1792,08	1847,49	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2868,47	3028,85	3151,36	3492,13	3689,97	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2322,67	2416,56	2550,47	2794,94	3001,14	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1833,26	2003,83	2381,49	2872,51	3046,25	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1933,85	2075,55	2204,12	2412,03	2586,23	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2107,98	2147,70	2125,94	2139,63	2281,59	Other service activities

TABL. 3 (96). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a**
WEDŁUG SEKTORÓW EKONOMICZNYCH
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a
BY ECONOMIC SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009
	w zł in zł				
OGÓŁEM TOTAL	2180,18	2290,60	2486,22	2771,99	2891,30
sektor publiczny <i>public sector</i>	2428,05	2559,10	2764,63	3098,55	3283,71
sektor prywatny <i>private sector</i>	1844,70	1931,41	2137,55	2407,43	2471,44
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	2592,58	2608,77	2960,62	3246,57	3309,75
Przemysł i budownictwo <i>Industry i construction</i>	2098,71	2201,11	2399,90	2698,14	2759,64
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja..... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ; transport and storage, accommodation and catering^Δ; information and communication</i>	1808,94	1849,80	2019,76	2251,77	2263,73
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Financial and insurance activities; real estate activities</i>	2850,24	2986,35	3257,70	3485,55	3651,71
Pozostałe usługi ^b <i>Other services^b</i>	2291,51	2423,22	2627,50	2952,99	3147,21

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; bez zatrudnionych poza granicami kraju. ^b Sekcje: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Administrowanie i działalność wspierająca^Δ; Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, Edukacja; Opieka zdrowotna i pomoc społeczna; Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; Pozostała działalność usługowa.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad. ^b Sections: Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities; Public administration and defence; compulsory social security; Education; Human health and social work activities; Arts, entertainment and recreation; Other service activities.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 4 (97). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	601868	564527	552021	551472	TOTAL
Pobierający emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ^b	353117	344899	354166	360752	<i>Persons receiving retirement pay and pensions from the Social Insurance Fund^b</i>
emerytury	130620	164243	209463	221581	<i>retirement pay</i>
renty z tytułu niezdolności do pracy	170639	126353	90174	84511	<i>pensions resulting from an inability to work</i>
renty rodzinne	51858	54303	54529	54660	<i>family pensions</i>
Rolnicy indywidualni	248751	219628	197855	190720	<i>Farmers</i>
w tym pobierający emerytury	135785	166132	152485	147952	<i>of which receiving retirement pay</i>

^a Przeciętne w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych. ^b W ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements. ^b In regard to non-agricultural social security system.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 5 (98). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^a**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł	4858,4	6064,4	7136,8	7765,7	Benefits in mln zł
Z FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH^b FROM THE SOCIAL INSURANCE FUND^b					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	3078,1	4089,2	5118,8	5699,7	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	726,42	988,02	1204,43	1316,63	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	1331,6	2232,9	3316,6	3829,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	849,54	1132,91	1319,48	1440,18	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	1309,0	1253,1	1077,6	1089,6	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	639,28	826,44	995,84	1074,37	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	437,5	603,2	724,6	780,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	703,01	925,75	1107,39	1190,37	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^c FARMERS^c					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	1780,3	1975,2	2018,0	2066,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	596,42	749,45	849,93	902,71	Average monthly retirement pay and pension in zł
w tym emerytury of which retirement pay					
Świadczenia w mln zł	1028,1	1569,5	1629,8	1678,6	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	630,94	787,30	890,69	945,44	Average monthly retirement pay in zł

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. ^b W ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. ^c Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements. ^b In regard to non-agricultural social security system. ^c Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. nie łącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych za 2005, 2008 i 2009 r. przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z NSP 2002.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data obtained from the household budget survey for 2005, 2008 and 2009 were weighted with the structure of households on the basis of Population and Housing Census 2002.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

Począwszy od 2005 r. nie wyodrębnia się grupy społeczno ekonomicznej pracowników użytkujących gospodarstwo rolne.

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.); do tej grupy pracujących zaliczono również pracowników zatrudnionych w spółdzielniach produkcji rolniczej,
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym z wynajmu nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu; a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej,
- 2) osoby utrzymujące się ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, których głównym źródłem utrzymania jest m.in. emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych, świadczenia i zasiłki emerytalne, zasiłek pielęgnacyjny, dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w czasie korzystania z urlopu wychowawczego, dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, pomoc materialna i pomoc w formie usług, stypendia;

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

The group of employee-farmers has been not distinguished as a social-economic group since 2005.

3. *The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:*

- 1) *employed persons include:*
 - a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, , commission contracts, verbal contracts, etc.); as well as employees of agricultural production cooperatives,*
 - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
 - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), of which leasing buildings and structures and persons practicing a learned profession as well as members of agricultural production cooperatives since 2005,*
- 2) *persons maintained from social security benefits and from social assistance benefits, for whom the main source of maintenance is retirement pay, pension, unemployment benefit, retirement pay and retirement benefits, nursing benefits, child-care addition, alimony addition for a person, material assistance and assistance in the form of services, scholarships;*

3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) są utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pomocy społecznej), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 155) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia (patrz dział „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 1 na str. 154), wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za użytkowanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z użytkowania gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie), w tym dochód z wynajmu nieru-

3) dependents (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with income from hired labour and social security benefits and from social assistance benefits excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 155) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries (see the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 1 on page 154), payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);
- 2) income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies in agriculture;
- 3) income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture), of which income from leasing real estate and income from prac-

chomości oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);

- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) i z wynajmu nieruchomości (dochód netto, tj. przychody minus nakłady i ewentualne podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);
- 5) dochód ze świadczeń: **z ubezpieczeń społecznych**, który obejmuje emerytury, renty i zasiłki (chorobowe – po ustaniu stosunku pracy, świadczenia rehabilitacyjne), renty strukturalne dla rolników indywidualnych (od 2005 roku) i **pomocy społecznej**, który obejmuje m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne (od 30 IV 2004 r. – tylko zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne, wychowawcze oraz świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego), rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

ting a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);

- 4) *income from property (interest, shares in company profits, including dividends) and income from property lease (measured as a difference between revenues and investment and taxes, from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity and land);*
- 5) *income from social **security benefits**, which includes retirement pay, pensions and benefits (sick benefits – after termination of employment, rehabilitation benefits), early retirement pay for farmers (since 2005) and **assistance benefits**, which includes among others: unemployment benefits, pre-retirement benefits and allowances, family allowances (since 30 IV 2004) – family, nursing and child – care benefits only as well as alimony paid from the Alimony Fund, disability welfare pension, monetary and non – monetary assistance provided on the basis of the Law and Social Welfare, scholarships;*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts (of which private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z obowiązującą na lata 2009–2012 nomenklaturą według Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted for the period 2005–2009 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash with the use of cash or credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 (99). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem.....	2162	2046	2233	2205	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,24	3,23	3,08	3,03	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,08	1,13	1,18	1,18	<i>employed</i>
pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej	0,99	0,96	0,92	0,88	<i>receiving social security benefits and social assistance benefits</i>
w tym emeryturę lub rentę	x	0,81	0,80	0,76	<i>of which retirement pay and pension</i>
pozostających na utrzymaniu.....	1,14	1,08	0,93	0,91	<i>dependents</i>

TABL. 2 (100). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	501,73	672,37	880,62	908,99	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji	476,76	637,80	835,80	861,42	<i>of which disposable income</i>
w tym dochody:					<i>of which incomes:</i>
z pracy najemnej	190,61	257,20	411,40	449,48	<i>from hired work</i>
z użytkowania gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.	53,52	68,56 ^a	64,19 ^b	45,91 ^c	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek....	34,45	41,87	69,90	62,10	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych ^d	164,54	251,54	290,32	250,17	<i>from social security benefits^d</i>
ze świadczeń pozostałych	x	x	x	38,28	<i>from other benefits</i>

^{a-c} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: *a* – 22,35%, *b* – 35,71%, *c* – 16,49%. ^d Do 2008 r. dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^{a-c} *Relative error of estimates more than 10% and is: a – 22,35%, b – 35,71%, c – 16,49%. d Until 2008 income from social security benefits and social assistance benefits.*

TABL. 3 (101). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem ^a	513,64	629,51	810,70	826,98	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne	488,67	594,94 ^b	765,89 ^b	779,41 ^b	of which consumer goods and services
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	165,96	179,51	210,26	217,93	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	14,14	16,25	19,23	19,63	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	31,10	36,20	47,06	46,75	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	83,40	112,89	144,44	149,54	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	31,15	31,86 ^c	47,36	48,62	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	25,30	35,47	41,09	41,33	health
w tym artykuły farmaceutyczne.	x	x	26,06	26,57	of which pharmaceuticals
transport	49,70	62,11	89,78	86,38	transport
łączność	17,63	30,85	38,26	38,73	communication
rekreacja i kultura	32,61	37,10	55,46	57,03	recreation and culture
edukacja (łącznie z wychowaniem przedszkolnym)	7,84	6,40 ^d	7,19 ^e	10,08	education (Including pre-school education)
restauracje i hotele	5,33	8,32	15,42 ^f	12,84	restaurants and hotels
inne towary i usługi	21,84	30,64	42,44	43,19	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	x	x	20,09	23,55	of which personal hygiene

^a Od 2005 r. bez funduszu remontowego, który został zaklasyfikowany do rozchodów kapitałowych. ^b Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^{c-f} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: ^c – 11,83%, ^d – 11,22%, ^e – 11,43%, ^f – 22,39%.

^a Since 2005 excluding a redecoration fund which was classified to capital expenditures. ^b Including pocket money not considered in items by types of expenditure. ^{c-f} Relative error of estimates more than 10% and is: ^c – 11,83%, ^d – 11,22%, ^e – 11,43%, ^f – 22,39%.

TABL. 4 (102). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg ..	9,84	9,06	7,82	7,62	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	6,74	6,05	5,17	4,96	of which bread
Mięso w kg	5,11	5,54	5,53	5,40	Meat in kg

TABL. 4 (102). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Ryby ^a w kg.....	0,43	0,40	0,43	0,43	Fish ^a in kg
Mleko ^b w l.....	6,38	5,04	3,96	3,79	Milk ^b in l
Napoje mleczne i jogurty w kg.....	0,35	0,41	0,50	0,53	Milk based beverages and yoghurt in kg
Sery w kg.....	0,76	0,81	0,78	0,81	Cheese in kg
Jaja w szt.....	14,56	15,61	13,78	14,08	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg.....	1,56	1,59	1,39	1,36	Oils and fats in kg
Owoce ^c w kg.....	4,37	3,62	3,37	3,78	Fruit in kg
Warzywa w kg.....	13,77	13,01	11,20	10,63	Vegetables in kg
Cukier w kg.....	1,96	1,65	1,58	1,55	Sugar in kg
Napoje bezalkoholowe w l.....	x	x	6,27	6,80	Non-alcoholic beverages in l

^a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. ^b Bez zagęszczonego i w proszku. ^c Od 2005 r. łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi (do 2004 r. w grupie warzywa).

^a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. ^b Excluding condensed and powdered milk. ^c Since 2005 including seeds and edible stories (until 2004 in group vegetables).

TABL. 5 (103). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka.....	95,5	97,0	98,0	98,3	Refrigerator
Zamrażarka.....	41,2	38,9	42,9	39,7	Freezer
Zmywarka do naczyń.....	x	2,0	6,3	6,5	Dishwasher
Automat pralniczy.....	49,5	63,5	74,4	78,8	Automatic washing machine
Kuchenka mikrofalowa.....	x	25,1	40,5	44,1	Microwave oven
Samochód osobowy.....	45,9	50,4	57,1	56,8	Passenger car
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża).....	22,2	37,6	39,3	38,8	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny.....	92,5	97,8	97,7	98,5	Television
Magnetowid, odtwarzacz video.....	37,6	43,4	33,7	28,9	Videorecorder, video player
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej ^b	27,0	31,7	42,0	48,6	Satellite television equipment ^b
Komputer osobisty.....	10,6	33,4	51,2	56,7	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu.....	x	16,4	36,4	46,0	of which with access to the Internet
Telefon komórkowy.....	x	62,4	79,7	83,6	Mobile phone
Drukarka.....	x	x	34,7	35,9	Printer
Odtwarzacz płyt kompaktowych.....	x	x	13,2	12,4	Compact disc player
Odtwarzacz DVD.....	x	x	40,5	43,5	DVD player
Zestaw kina domowego.....	x	x	9,7	10,5	Home theatre system
Aparat fotograficzny cyfrowy.....	x	x	30,5	37,5	Digital camera

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Łącznie z telewizją kablową.
^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Including cable television.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 26.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą przewodów ulicznych (tzw. sieci rozdzielczej) bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Informacje o sieci gazowej uwzględniają dane o sieci przesyłowej (magistralnej).

Przez **przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Zdrój uliczny** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji — wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water-line and gas-line network** concerns street conduits (the so-called distribution network) excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Information connected to the gas-line networks includes data on the transmission (main) network.

Water-line, sewerage and gas-line connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system, with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water-line system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water-line systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in the case of sewerage — sewerage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej dotyczą gospodarstw domowych, od 2005 r. obejmują także gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348, z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych i trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

8. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze wzglę-

Data regarding the population using the water-line system, the sewerage system and the gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

*5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity**, concern households, from 2005 include also households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

*The **consumption of electricity and gas from the gas-line network** in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.*

*6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348, with later amendments).*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-ops or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

***Boiler-house** is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.*

*7. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.*

***Transport line** is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.*

*8. Data on **municipal waste** concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of their character or composition is similar*

du na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytku dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nie przeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanymi (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych dla jednej rodziny, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię, – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi,

to the waste produced in households.

Information on communal wastes is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of wastes (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. Data on liquid waste concern waste which comes from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business – in case they are not discharged by sewerage system.

Dwellings

1. Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes for a single family, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.

The usable floor space of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen,

łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** podano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych — według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym. Dane te są nieporównywalne z prezentowanymi w poprzednich edycjach Rocznika (do 2001 r. dotyczyły one mieszkań zamieszkałych).

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu bieżącej sprawozdawczości, tj. przyrostów i ubytków zasobów mieszkaniowych.

4. Dane o **liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje** (na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych) uwzględniają modernizację mieszkań spółdzielni mieszkaniowych, gmin, zakładów pracy, wspólnot mieszkaniowych i budownictwa społecznego czynszowego oraz szacunek przyrostu mieszkań, które zostały wyposażone w instalacje w budynkach indywidualnych w wyniku ich modernizacji.

5. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytku** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytku przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytku przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytku przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytku przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytku przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające

foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. *Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division. Data presented on dwelling stocks aren't comparable with data presented in the previous editions of yearbook (till 2001 concerns inhabited dwellings).*

3. *The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census with regard to the current reporting i.e. increase and decrease in dwelling stock.*

4. *Data regarding the number of dwellings fitted with installations (on the basis of balances of dwelling stocks) include the modernization of dwellings belonging to housing co-operatives, gminas, employers, condominiums and public building society dwellings as well as the estimate of the increase of dwellings which were fitted with installations in private buildings as a result of their modernization.*

5. *Information regarding dwellings, usable floor space of dwellings as well as regarding rooms completed concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.*

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit granted by

na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);

- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytku przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

6. Informacje o dokonanych transakcjach kupna/sprzedaży nieruchomości potwierdzone aktem notarialnym pochodzą od organów prowadzących ewidencję gruntów i budynków (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r.), tj. od starostw powiatowych i prezydentów miast na prawach powiatu.

the Bank of National Economy (since 31 V 2009 from the National Housing Fund);

- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

6. Data regarding purchase/sale transactions of real estates confirmed by notarial act come from bodies managing record of land and buildings (according to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001), i.e. from Powiat Starosty and presidents of cities with powiat status.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (104). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa.....	14813,7	17484,7	18610,8	18871,5	Water-line:
miasta.....	2195,2	2421,4	2545,6	2580,9	urban areas
wieś.....	12618,5	15063,3	16065,2	16290,6	rural areas
Kanalizacyjna ^a	2380,4	3366,4	3979,7	4099,4	Sewerage ^a
miasta.....	1621,1	1936,1	2108,6	2159,0	urban areas
wieś.....	759,3	1430,3	1871,1	1940,4	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w tys. szt					Connections leading to residential buildings in thous. pcs
Wodociągowe.....	265,1	313,8	332,8	338,9	Water-line system
miasta.....	68,5	80,4	83,0	84,3	urban areas
wieś.....	196,6	233,3	249,8	254,5	rural areas
Kanalizacyjne.....	49,8	75,8	90,5	93,9	Sewerage system
miasta.....	37,2	50,5	56,9	58,6	urban areas
wieś.....	12,6	25,2	33,6	35,3	rural areas
Zdroje uliczne.....	1388	979	1090	1016	Street outlets
Miasta.....	467	409	433	425	Urban areas
Wieś.....	921	570	657	591	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³.....	60,0	57,2	57,8	57,4	Consumption of water from water-line system in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	38,6	33,5	32,9	32,2	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	37,5	32,9	32,7	32,1	per capita in m ³
Wieś w hm ³	21,4	23,7	24,9	25,2	Rural areas in hm ³

^a Łącznie z kolektorami.

^a Including collectors.

TABL. 2 (105). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	476,3	755,4	758,6	763,2	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta.....	348,5	375,1	380,8	383,5	Urban areas
Wieś.....	127,8	380,3	377,8	379,7	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW·h.....	844,7	1336,1	1402,4	1409,8	In GW·h
miasta.....	594,7	647,9	678,2	673,7	urban areas
wieś.....	250,0	688,3	724,2	736,1	rural areas
W kW·h:					In kW·h:
miasta: na 1 mieszkańca	578,2	636,2	673,3	670,0	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę.....	1715,7	1727,3	1781,2	1756,7	per consumer
wieś — na 1 odbiorcę	1956,2	1809,9	1916,5	1938,8	rural areas — per consumer

TABL. 3 (106). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
 Stan w dniu 31 XII
GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			Miasta Urban areas			Wieś Rural areas			SPECIFICATION
	2005	2008	2009	2005	2008	2009	2005	2008	2009	
Sieć gazowa w km ..	7403,6	7725,1	7839,8	2089,1	2193,8	2224,5	5314,5	5531,3	5615,3	Gas-line network in km
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych	116880	124583	126985	56293	60467	61506	60587	64116	65479	Connections leading to residential buildings
Odbiorcy gazu z sieci w tys.....	275,8	288,9	291,1	236,8	245,1	246,4	39,0	43,8	44,7	Consumers of gas from gas-line system in thous.
Zużycie gazu z sieci ^a (w ciągu roku) w hm ³	140,8	148,4	149,2	109,3	115,5	115,1	31,5	32,9	34,1	Consumption of gas from gas-line system ^a (during the year) in hm ³
na 1 mieszkańca ^b w m ³	64,6	68,6	69,1	107,5	114,7	114,5	27,1	28,5	29,6	per capita ^b in m ³

^a W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. ^b Do przeliczeń przyjęto ludność ogółem.

^a Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur. ^b Population total was used in calculations.

TABL. 4 (107). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>			Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>			SPECIFICATION
	2005	2008	2009	2005	2008	2009	2005	2008	2009	
Sieć ciepła (przesyłowa) w km	679,7	694,3	746,9	621,0	606,7	668,6	58,7	87,6	78,3	Heating network (transmission) in km
Kotłownie	578	572	579	395	379	403	183	193	176	Boiler rooms
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w TJ.....	9767	9381	9526	9442	9023	9189	324	358	337	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	82339	81745	89597	79859	79324	87195	2480	2421	2402	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	54474	53462	55776	53277	52393	54744	1197	1069	1032	of which residential buildings

TABL. 5 (108). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
POPULATION USING WATER-LINE, SEWERAGE AND GAS-LINE SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>			Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>			SPECIFICATION
	2005	2008	2009	2005	2008	2009	2005	2008	2009	
Ludność w tys. — korzystająca ^a z:										Population in thous. — using ^a :
wodociągu	1718,2	1733,7	1738,9	949,2	942,1	941,5	769,0	791,6	797,4	water-line system
kanalizacji	978,6	999,2	1006,0	862,9	860,9	861,6	115,7	138,3	144,4	sewerage system
gazu	794,8	825,6	842,4	681,0	685,7	692,2	113,8	139,8	150,1	gas-line system
Ludność — w % ogółu ludności — korzystająca a z:										Population — in % of total population — using ^a :
wodociągu	78,8	80,2	80,6	93,6	93,6	93,8	66,1	68,5	69,1	water-line system
kanalizacji	44,9	46,2	46,6	84,9	85,6	85,8	10,0	12,0	12,5	sewerage system
gazu	36,5	38,2	39,0	67,0	68,2	69,0	9,8	12,1	13,0	gas-line system

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

TABL. 6 (109). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**
 Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Miasta obsługiwane przez zakłady komunikacji miejskiej	7	7	7	7	Towns served by urban transport companies
Ludność w miastach obsługiwanych przez zakłady komunikacji miejskiej w tys.	650	638	631	629	Population in urban areas served by urban transport companies in thous.
Sieć komunikacyjna – linie w km.....	2204	2125	1924	1883	Transportation network – lines in km
Tabor autobusowy	421	417	390	401	Bus fleet

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons.

TABL. 7 (110). **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku, bez wyselekcjonowanych) ^b w t	563912,9	326219,9	354047,0	303803,6	Municipal waste collected (during the year) ^b in t
miasta.....	512462,0	258012,8	267680,1	241067,1	urban areas
wieś	51450,9	68207,1	86366,9	62736,5	rural areas
w tym z gospodarstw domowych ^c .	430729,4	248177,5	270226,0	233654,4	of which from households ^c
miasta.....	390743,5	192278,1	204271,5	185795,6	urban areas
wieś	39985,9	55899,5	65954,5	47858,8	rural areas
Odpady wyselekcjonowane w t	500,7	11886,9	18330,7	28113,5	Selected waste in t
makulatura.....	127,8	5704,8	6248,0	7162,2	waste-paper
szkło	68,2	2996,7	5629,3	9076,9	glass
tworzywa sztuczne	10,7	1327,0	2148,6	3090,0	plastic
metale.....	16,6	328,2	244,9	513,0	metals
inne.....	277,4	1530,2	4059,9	8271,4	other
Czynne składowiska kontrolowane ^d (stan w dniu 31 XII):					Controlled landfill sites in operation ^d (as of 31 XII):
liczba	60	123	112	101	number
miasta.....	19	14	13	15	urban areas
wieś	41	109	99	86	rural areas
powierzchnia w ha	124,6	220,4	210,8	185,5	area in ha
miasta.....	48,7	43,6	42,6	34,8	urban areas
wieś	75,9	176,8	168,2	150,7	rural areas
Zreklamowana powierzchnia kontrolowanych składowisk ^d (w ciągu roku) w ha.....	2,1	-	1,7	6,4	Reclaimed area of controlled landfill sites ^d (during the year) in ha
Nieczystości ciekłe ^e wywiezione (w ciągu roku) w dam ³	766,2	930,4	1301,4	1293,0	Liquid waste ^e removed (during the year) in dam ³
miasta.....	469,7	325,6	438,5	407,4	urban areas
wieś	296,6	604,9	863,0	885,6	rural areas
w tym z gospodarstw domowych ^c .	521,9	469,7	767,5	794,8	of which from households ^c
miasta.....	309,6	197,8	278,0	289,5	urban areas
wieś	212,2	272,0	489,6	505,3	rural areas

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 8 i 9 na str. 172 i 173. ^{b, c} Dane szacunkowe; do 2001 r. określane jako odpady: ^b — stałe wywiezione, ^c — wywiezione z budynków mieszkalnych. ^d Do 2001 r. określane jako zorganizowane. ^e Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes, item 8 and 9 on page 172 and 173. ^{b, c} Estimated data; until 2001 defined as solid waste: ^b — removed, ^c — removed from residential buildings. ^d Until 2001 defined as organized landfills. ^e Collected temporarily in cesspools.

TABL. 8 (111). **ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNIEM W 2009 R.**
MUNICIPAL WASTE SELECTIVELY COLLECTED IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Handel, mały biznes, biura i instytucje <i>Trade, small- scale business, offices and institutions</i>	Usługi komunalne ^a <i>Municipal services ^a</i>	Gospodarstwa domowe <i>Households</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	28113,5	4787,1	3035,8	20290,6	TOTAL
Makulatura	7162,2	2987,7	424,2	3750,3	Wastepaper
Szko.....	9076,9	766,6	398,4	7911,9	Glass
Tworzywa sztuczne.....	3090,0	651,4	141,8	2296,8	Plastics
Metale.....	513,0	66,1	154,5	292,4	Metals
Inne	8271,4	315,3	1916,9	6039,2	Others

^a Odpady zebrane przez służby komunalne z targowisk, terenów zieleni miejskiej, oczyszczania ulic.

^a Waste collected by municipal service from marketplaces, urban area green belts, cleaning streets.

TABL. 9 (112). **TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE URBAN AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM:					TOTAL:
w ha.....	1881,6	2574,1	2608,6	2605,9	in ha
w % powierzchni miast	2,0	2,7	2,7	2,7	in % of urban area space
na 1 mieszkańca miast w m ²	19,6	25,3	25,9	26,0	per capita in urban areas in m ²
Tereny zieleni miejskiej ogólnodo- stępnej w ha:					Generally accessible urban area green belts in ha:
parki spacerowo-wypoczynkowe	452,6	836,3	850,3	848,3	strolling-recreational parks
zieleńce	368,8	405,9	408,3	423,6	lawns
Tereny zieleni osiedlowej w ha	1060,2	1331,9	1350,0	1334,0	Estate green belts in ha

Mieszkania Dwellings

TABL. 10 (113). **ZASOBY MIESZKANIOWE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
Mieszkania w tys.	700,8	717,0	722,6	365,7	Dwellings in thous.
Izby w tys.	2609,4	2687,0	2713,0	1352,5	Rooms in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	51484,1	53233,9	53826,9	23445,6	Usable floor space of dwellings in thous. m ²
Przeciętna:					Average:
liczba izb w mieszkaniu	3,72	3,75	3,75	3,70	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :					usable floor space in m ² :
1 mieszkania	73,5	74,2	74,5	64,1	per dwelling
na 1 osobę	23,6	24,6	25,0	23,4	per person
liczba osób na:					number of persons:
1 mieszkanie	3,11	3,02	2,99	2,74	per dwelling
1 izbę.....	0,84	0,80	0,80	0,74	per room

TABL. 11 (114). **MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w % ogółu mieszkań zamieszkanyc in % of total inhabited dwellings			
Miasta				Urban areas
Wodociąg	97,3	97,4	97,4	Water-line system
Ustęp	94,0	94,1	94,2	Lavatory
Łazienka	92,4	92,6	92,7	Bathroom
Gaz z sieci	67,8	69,2	69,2	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	88,5	88,9	89,1	Central heating
Wieś				Rural areas
Wodociąg	79,0	79,4	79,6	Water-line system
Ustęp	57,3	58,1	58,4	Lavatory
Łazienka	59,6	60,3	60,6	Bathroom
Gaz z sieci	9,6	11,7	11,9	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	52,9	53,8	54,1	Central heating

^a Dane szacunkowe.
^a Estimated data.

TABL. 12 (115). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKU**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Mieszkania	3009	5268	7400	6087	Dwellings
miasta	2524	3385	4232	3670	urban areas
wieś	485	1883	3168	2417	rural areas
Spółdzielcze	740	642	357	349	Co-operative
Komunalne (gminne).....	57	92	51	215	Municipal (gmina)
Zakładowe	67	20	2	97	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	892	1182	2325	1762	For sale or rent
Spoleczne czynszowe.....	48	128	88	137	Public building society
Indywidualne	1205	3204	4577	3527	Private
miasta	772	1375	1494	1188	urban areas
wieś	433	1829	3083	2339	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	240	405	500	417	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	437	561	612	527	Urban areas
Wieś	72	270	401	317	Rural areas
Izby	12574	24946	35575	28315	Rooms
miasta	10110	14131	17737	14816	urban areas
wieś	2464	10815	17838	13499	rural areas
Spółdzielcze	2417	1959	1206	1087	Co-operative
Komunalne (gminne).....	137	147	67	545	Municipal (gmina)
Zakładowe	251	48	10	249	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2824	3692	8100	6024	For sale or rent
Spoleczne czynszowe.....	144	432	248	474	Public building society
Indywidualne	6801	18668	25944	19936	Private
miasta	4488	8031	8403	6672	urban areas
wieś	2313	10637	17541	13264	rural areas

TABL. 12 (115). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKU (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	256058	556567	796471	646455	Usable floor space of dwellings in m²
miasta.....	199864	301062	368519	314951	urban areas
wieś.....	56194	255505	427952	331504	rural areas
Spółdzielcze.....	42257	34286	19621	19801	Co-operative
Komunalne (gminne)	2091	4946	1507	9068	Municipal (gmina)
Zakładowe.....	4112	1148	260	4805	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	47760	63863	141598	113501	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	2602	6577	3599	6652	Public building society
Indywidualne	157236	445747	629886	492628	Private
miasta.....	103471	194003	207612	165278	urban areas
wieś.....	53765	251744	422274	327350	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	85,1	105,7	107,6	106,2	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta.....	79,2	88,9	87,1	85,8	urban areas
wieś.....	115,9	135,7	135,1	137,2	rural areas
Spółdzielcze.....	57,1	53,4	55,0	56,7	Co-operative
Komunalne (gminne)	36,7	53,8	29,5	42,2	Municipal (gmina)
Zakładowe.....	61,4	57,4	130,0	49,5	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	53,5	54,0	60,9	64,4	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	54,2	51,4	40,9	48,6	Public building society
Indywidualne	130,5	139,1	137,6	139,7	Private
miasta.....	134,0	141,1	139,0	139,1	urban areas
wieś.....	124,2	137,6	137,0	140,0	rural areas

TABL. 13 (116). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKU WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych <i>In private buildings</i>					W budynkach poza indywidualnymi <i>In non-private buildings</i>					
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>				
			1	2	3	4 i więcej <i>and more</i>		1	2	3	4 i więcej <i>and more</i>	
OGÓŁEM 2000 TOTAL	3009	1205	-	1,6	5,0	93,4	1804	1,3	19,6	48,3	30,8	
	2005	5268	3204	0,3	1,6	4,2	94,0	2064	5,3	21,5	42,9	30,3
	2008	7400	4577	0,4	1,7	4,2	93,7	2823	1,8	11,8	46,9	39,5
	2009	6087	3527	0,1	1,3	4,8	93,8	2560	1,3	16,9	47,3	34,5
Miasta..... 2000 <i>Urban areas</i>	2524	772	-	1,2	5,0	93,8	1752	1,3	19,1	48,7	30,9	
	2005	3385	1375	0,7	2,4	5,0	91,9	2010	5,5	21,9	42,2	30,4
	2008	4232	1494	1,1	3,5	5,7	89,8	2738	1,8	11,8	46,6	39,7
	2009	3670	1188	0,3	2,4	8,2	89,1	2482	1,4	16,5	47,2	34,9
Wieś 2000 <i>Rural areas</i>	485	433	-	2,5	4,8	92,6	52	-	36,5	36,5	26,9	
	2005	1883	1829	-	1,0	3,5	95,5	54	-	3,7	68,5	27,8
	2008	3168	3083	-	0,9	3,5	95,6	85	-	11,8	56,5	31,8
	2009	2417	2339	0,1	0,8	3,1	96,0	78	-	30,8	48,7	20,5

TABL. 14 (117). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo <i>Area of grounds transferred to investors for dwelling construction</i>			Grunty w zasobie gminy pod budownictwo mieszkańcowskie <i>Gminas' stock of grounds for dwelling construction</i>			
		ogółem total	w tym of which		wielorodzinne <i>multi-family</i>		jednorodzinne <i>single-family</i>	
			spółdziel- cze <i>co- operative</i>	osób fizycznych <i>of natural persons</i>	razem total	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>	razem total	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>
			w ha		in ha			
OGÓŁEM 2000 TOTAL	2000	39,4	1,8	31,0	162,6	76,8	1038,4	606,6
	2005	47,5	2,1	40,2	137,1	61,4	901,7	583,2
	2008	51,0	2,6	39,0	169,8	114,2	910,5	601,2
	2009	63,3	0,4	50,1	167,0	107,4	893,2	592,0

TABL. 14 (117). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE (dok.)**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo <i>Area of grounds transferred to investors for dwelling construction</i>			Grunty w zasobie gminy pod budownictwo mieszkaniowe <i>Gminas' stock of grounds for dwelling construction</i>			
		ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		wielorodzinne <i>multi-family</i>		jednorodzinne <i>single-family</i>	
			spółdziel- cze <i>co- operative</i>	osób fizycznych <i>of natural persons</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which developed</i>
		w ha <i>in ha</i>						
Miasta <i>Urban areas</i>	2000	17,5	1,0	9,9	140,9	61,0	182,9	100,8
	2005	15,2	2,1	8,9	115,1	45,4	206,1	114,4
	2008	24,5	2,6	13,6	138,1	90,1	226,9	138,2
	2009	21,5	0,4	14,0	142,3	89,4	205,6	123,1
Wieś..... <i>Rural areas</i>	2000	21,9	0,8	21,1	21,7	15,8	855,5	505,8
	2005	32,3	-	31,3	22,0	16,0	695,6	468,8
	2008	26,5	-	25,4	31,7	24,1	683,6	463,0
	2009	41,8	-	36,1	24,7	18,0	687,6	468,9

TABL. 15 (118). **ZAWARTE TRANSAKCJE KUPNA-SPRZEDAŻY LOKALI, BUDYNKÓW,
NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH I ZABUDOWANYCH W 2009 R.**
**REACHED PURCHASE-SALE TRANSACTIONS OF THE PREMISES,
BUILDINGS, LAND REAL ESTATES AND BUILT-UP REAL ESTATES IN 2009**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zawarte umowy w formie aktu notarialnego <i>Reached contracts by form of notarial act</i>	Wartość w tys. zł <i>Value in thous. zł</i>	Powierzchnia w m ² <i>Area in m²</i>	Średnia cena 1 m ² powierzchni w zł <i>Average price per 1 m² of area in zł</i>	SPECIFICATION
LOKALE^a PREMISES^a					
Mieszkalne	2478	443664	137104	3236	<i>Residential</i>
Niemieszkalne.....	524	21720	19963	1088	<i>Non-residential</i>
BUDYNKI^a BUILDINGS^a					
Mieszkalne	14	22812	26757	853	<i>Residential</i>
Przemysłowe	2	155	187	829	<i>Industrial</i>
Handlowo-usługowe	3	5530	1333	4149	<i>Wholesale and retail trade</i>
Biurowe	2	222	394	563	<i>Office buildings</i>
Inne niemieszkalne	5	13906	12262	1134	<i>Others non-residential</i>
NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWE^b LAND REAL ESTATES^b					
Grunty przeznaczone pod zabudowę:					<i>Land designated for development:</i>
mieszkaniową.....	728	49813	2721920	18	<i>housing</i>
przemysłową	42	5323	1819658	3	<i>industrial</i>
inną.....	667	89148	1975727	45	<i>another</i>
Użytki rolne	7651	246089	118172128	2	<i>Agricultural land</i>
Nieruchomości leśne	248	3451	2629306	1	<i>Forest estates</i>
NIERUCHOMOŚCI ZABUDOWANE^b BUILT-UP REAL ESTATES^b					
Nieruchomości zabudowane budynkami mieszkalnymi....	1158	214825	3118417	69	<i>Real estates built-up with residential buildings</i>
Nieruchomości zabudowane budynkami pełniącymi inne funkcje niż zagrodowa i mieszkaniowa.....	538	118166	5783105	20	<i>Real estates built-up with buildings not functioning as farmstead and residential buildings</i>
Grunty rolne zabudowane.....	1118	82027	13625629	6	<i>Agricultural built-up land</i>

a Powierzchnia użytkowa. *b* Rodzaj prawa do działki – własność.

a The usable floor space. *b* Type of the right to parcel – ownership.

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. 2004 Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Dane dotyczące wychowania przedszkolnego oraz szkół i edukacji na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym od roku szkolnego 2007/08 pochodzą z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Dane te gromadzone są przez MEN na podstawie ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej (DZ.U.Nr 49, poz.463, z późn. zm.). Dane dotyczące szkolnictwa wyższego pochodzą z badania pełnego realizowanego przez Główny Urząd Statystyczny na formularzach o symbolu „S”.

3. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa, powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie licea ogólnokształcące i 3-letnie technika) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły policealne,
- szkoły artystyczne.

Ponadto działające do zakończenia cyklu kształcenia szkoły ponadpodstawowe (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) i ich oddziały będące w strukturze szkół ponadgimnazjalnych, tj. 4-letnie licea ogólnokształcące i 4–5-letnie średnie zawodowe (obejmujące technika oraz licea zawodowe i techniczne) ujmuje się

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act of 7 IX 1991 (consolidated text, Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Act of 27 VII 2005 – Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

2. Data concerning pre-primary education and primary, lower secondary and upper secondary education since 2007/08 school year come from Educational Information System (SIO) managed by the Ministry of National Education. These data are collected by MEN on the basis of the Law on educational information system dated 19 February 2004 (Journal of Laws No. 49, item 463, with later amendments). Data concerning higher education come from full polls realized by Central Statistical Office on forms with symbol “S”.

3. Among schools covered by the educational system, there are:

- since 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools, where education is compulsory, and which replaced 8-year primary schools,
- since 2002/03 school year upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year general secondary schools and 3-year technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also post-secondary schools,
- art schools.

Moreover, upper secondary (post-primary) schools operating until the end of the education cycle (for graduates from 8-year primary school) and their sections in the structure of upper secondary schools, i.e. 4-year general secondary schools and 4–5-year secondary vocational schools (including technical secondary schools

w szkołach ponadgimnazjalnych (odpowiednio: liceach ogólnokształcących i technikach).

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne (do roku szkolnego 2004/05 – państwowe i niepaństwowe); uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowe-go,
 - b) szkoły filialne,
 - c) szkoły artystyczne, realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowe-go,
 - b) szkoły przysposabiające do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące;
- 6) licea profilowane;
- 7) technika;
- 8) technika uzupełniająca;
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe;
- 10) specjalne szkoły przysposabiające do pracy.

as well as vocational and general technical secondary schools) belong to upper secondary schools (respectively: general secondary schools and technical secondary schools).

4. Data, presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and natural persons.

6. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public (until 2004/05 school year – state and non-state); non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which:
 - a) sports schools and athletic schools,
 - b) branch schools,
 - c) art schools simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary school, of which:
 - a) sports schools and athletic schools,
 - b) job-training schools on the basis of 6th grade of primary school;
- 3) basic vocational schools;
- 4) general secondary schools;
- 5) supplementary general;
- 6) specialized secondary schools;
- 7) technical secondary schools;
- 8) supplementary technical schools;
- 9) general art schools leading to professional certification;
- 10) special job-training schools.

8. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej i stacjonarnej – obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie (w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata) prowadzone przez wydziały edukacji wojewódzkich urzędów marszałkowskich;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; do roku szkolnego 2005/06 dane dotyczyły studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

Informacje z zakresu **szkół wyższych**:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

Nazwy kierunków studiów zgodne są z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 czerwca 2006 r. w sprawie nazw kierunków studiów i rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 28 marca 2002 r.

10. Szkoły dla dorosłych – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej i stacjonarnej – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 6) licea profilowane dla dorosłych;
- 7) technika dla dorosłych, łącznie z liceami zawodowymi;
- 8) technika uzupełniająca dla dorosłych.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane

8. Post-secondary schools – educating in day, evening, weekend and full-time programmes form include:

- 1) post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- 2) foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges (in which graduates do not receive the title of licentiate) conducted by education departments of voivodship marshals' offices;
- 3) colleges of social work (3-year) – since 2005/06 school year.

9. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes; until 2005/06 school year included day, evening, weekend and extramural studies.

Data regarding **tertiary education** (university level):

- 1) include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad.

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, faculties and institutes operating in a place different than the place of their seat and consultative points. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

The names of educational profiles are consistent with the decree of the Minister of Science and Higher Education dated 13 VI 2006 concerning the names of educational profiles and the decree of the Minister of National Education and Sport dated 28 III 2002.

10. Schools for adults educating in day, evening, weekend and full-time programmes form include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) basic vocational schools for adults;
- 4) general secondary schools for adults;
- 5) supplementary general schools for adults;
- 6) specialized secondary schools for adults;
- 7) technical secondary schools for adults, including vocational secondary schools;
- 8) supplementary technical schools for adults.

11. Special schools are organized for handicapped children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually.

w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne, terapeutyczne i wyrównawcze) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych lub zakładach opieki zdrowotnej.

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

17. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Wychowanie przedszkolne, jako pierwszy etap edukacji, realizowane jest w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz w roku szkolnym 2008/09 również w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 38).

Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special departments or integration, mainstream, therapeutic and compensatory classes are established) as well as in special educational centres or health care institutions

12. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and older who, for reasons of their disability, are not able to attend regular schools or nursery schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a mental retardation-profound to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Data regarding academic teachers concern the positions: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor, certificated librarian and certificated worker of documentary materials and science information.

17. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children 3 of age until beginning education in primary school secured children for care and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education as a first stage of education is realized in nursery schools and pre-primary sections of primary schools; and in 2008/09 school year also in pre-primary education groups and pre-primary points according to a decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 (Journal of Laws No. 7, item 381).

Z dniem 1 IX 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi); do roku szkolnego 2003/04 dzieci miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych — prezentuje się według stanu w dniu 30 XI, a do roku szkolnego 1999/2000 — według stanu w dniu 31 XII; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku szkolnego (np. dla roku szkolnego 2007/08 absolwenci z roku szkolnego 1 X 2006—30 IX 2007); do roku szkolnego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

19. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2004/05 – w szkołach wyższych.

20. Dane dotyczące ogólnokształcących szkół artystycznych podaje się od roku szkolnego 2007/08, a w przypadku absolwentów — od roku szkolnego 2006/07, z wyłączeniem szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. Dane za lata poprzednie podano łącznie ze szkołami kształcącymi wyłącznie w zakresie artystycznych.

21. Współczynnik skolaryzacji brutto – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

22. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

23. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

Since 1 IX 2004 an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools); until school year 2003/04 children had a right to receive 1 year pre-primary education.

18. Data regarding:

- 1) pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions), concern the beginning of the school year; data concerning graduates — the end of the school year;
- 2) tertiary education are presented as of 30 XI, and until 1999/2000 school year as of 31 XII; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous school year (e.g., for 2007/08 school year, graduates from 1 X 2006—30 IX 2007 school year); until 2000/01 school year graduates were shown according to the calendar year.

19. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults as well as until 2004/05 school year – tertiary education.

20. Data for general art schools are presented since 2007/08 school year, and for graduates — since 2006/07 school year excluding art schools providing art education only. Data for previous years are presented including art schools providing art education only.

21. Gross enrolment rate is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) on a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

22. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. **A dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

23. Extracurricular education offered young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provided recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

TABL. 1 (119). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	1307	1154	1088	1064	primary
gimnazja	380	451	464	466	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	20	23	24	special job-training
zasadnicze zawodowe	146	104	111	110	basic vocational
licea ogólnokształcące	155	168	165	162	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	10	9	7	supplementary general secondary
licea profilowane	x	104	61	43	specialized secondary
technika	394 ^a	200	152	153	technical secondary
technika uzupełniająca	x	26	22	21	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^b	x	15	6	6	general art ^b
policealne	131	195	199	193	post-secondary
wyższe	13	20	19	18	tertiary
dla dorosłych	125	132	132	152	for adults
podstawowe	-	-	-	-	primary
gimnazja	1	2	3	4	lower secondary
zasadnicze zawodowe	10	4	3	3	basic vocational
licea ogólnokształcące	41	45	41	49	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	21	45	54	supplementary general secondary
licea profilowane	x	2	3	2	specialized secondary
technika ^c	73	32	5	6	technical secondary ^c
technika uzupełniająca	x	26	32	34	supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE CLASSROOMS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	11480	10368	11532	11476	primary
gimnazja	2707	4159	4814	4792	lower secondary
zasadnicze zawodowe	1112	333	391	456	basic vocational
licea ogólnokształcące	1956	2183	2643	2738	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	3	46	7	supplementary general secondary
licea profilowane	x	480	221	177	specialized secondary
technika ^c	1524	1946	1938	2015	technical secondary ^c
technika uzupełniająca	x	30	57	46	supplementary technical secondary

^a Łącznie z artystycznymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 190. ^c Łącznie z ponadpodstawowymi średnimi szkołami zawodowymi.

^a Including art schools. ^b Leading to professional certification; see general notes, item 20 on page 190. ^c Including vocational secondary (post-primary) schools.

TABL. 1 (119). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI <i>PUPILS AND STUDENTS</i>					
Wychowanie przedszkolne ^a	27774	22073	18795	18197	<i>Pre-primary education^a</i>
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	195697	156115	136652	131540	<i>primary</i>
gimnazja	72190	97895	83039	79111	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	x	351	592	605	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	29110	10864	11773	11455	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	65075	51728	49642	47676	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	390	199	211	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	x	13000	5524	4011	<i>specialized secondary</i>
technika	60164 ^b	30615	31482	31611	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	x	900	770	720	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^c	x	1367	849	801	<i>general art^c</i>
policealne	11758	19791	20576	18699	<i>post-secondary</i>
wyższe	87106	105007	103209	102912	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	12227	7961	8519	9594	<i>for adults</i>
podstawowe	-	-	-	-	<i>primary</i>
gimnazja	54	124	125	158	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	685	158	109	121	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	4122	3770	3214	4043	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	620	2991	3359	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	x	313	264	198	<i>specialized secondary</i>
technika ^d	7366	1945	275	210	<i>technical secondary^d</i>
technika uzupełniająca	x	1031	1541	1505	<i>supplementary technical secondary</i>
ABSOLWENCI <i>GRADUATES</i>					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	34237	28754	25179	.	<i>primary</i>
gimnazja	x	32785	28088	.	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	x	10	106	.	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	10704	3606	3458	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	14170	16496	16494	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	80	95	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	x	4485	2272	.	<i>specialized secondary</i>
technika ^d	11729 ^b	7540	6130	.	<i>technical secondary^d</i>
technika uzupełniająca	x	x	237	.	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące	x	203	171	.	<i>general art</i>
policealne	4082	6704	5218	.	<i>post-secondary</i>
wyższe	13555	22364	25242	.	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	3766	3428	1494	.	<i>for adults</i>
podstawowe	-	-	-	.	<i>primary</i>
gimnazja	x	31	39	.	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	288	46	30	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	1388	1790	529	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	215	471	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	x	69	70	.	<i>specialized secondary</i>
technika ^d	2090	1277	14	.	<i>technical secondary^d</i>
technika uzupełniająca	x	x	341	.	<i>supplementary technical secondary</i>

^a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach, ujętych również w tabl. 34 na str. 217. ^b Łącznie z artystycznymi. ^c Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 190. ^d Łącznie z ponadpodstawowymi średnimi szkołami zawodowymi.

^a Concerns children aged 6 attending pre-school sections of primary and nursery schools, also described in table 34 on page 217. ^b Including art schools. ^c Leading to professional certification; see general notes, item 20 on page 190. ^d Including vocational secondary (post-primary) schools.

TABL. 2 (120). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates			
	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09
Szkoły podstawowe Primary schools	1307	1154	1088	1064	195697	156115	136652	131540	34237	28754	25373	25179
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	2	2	2	2	307	333	319	302	43	52	65	49
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	1292	1096	1013	987	194558	153590	133378	128192	34051	28388	24857	24664
Organizacje społeczne i stowarzyszenia Social organizations and associations	10	38	50	55	701	1668	2258	2328	132	255	360	405
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	1	1	2	2	89	73	140	190	11	13	15	15
Pozostałe Others	2	17	21	18	42	451	557	528	-	46	76	46
Gimnazja Lower secondary schools	380	451	464	466	72190	97895	83039	79111	x	32785	30191	28088
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	1	1	1	1	28	24	25	27	x	9	8	5
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	363	424	434	433	71583	95751	80417	76283	x	32074	29176	27361
Organizacje społeczne i stowarzyszenia Social organizations and associations	11	17	19	22	343	1079	1396	1476	x	356	647	366
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	2	3	3	3	140	606	617	649	x	197	210	195
Pozostałe Others	3	6	7	7	96	435	584	676	x	149	150	161
Zasadnicze szkoły zawodowe ^a Basic vocational schools ^a	146	124	134	134	29110	11215	12365	12060	10704	3616	3352	3564
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	1	1	5	6	18	12	144	207	18	-	41	60
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	135	110	114	114	27317	9933	10307	9874	10125	3204	2830	2957
Organizacje społeczne i stowarzyszenia Social organizations and associations	6	8	7	7	991	566	750	761	417	189	164	221
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe Others	4	5	8	7	784	1076	1164	1218	144	223	317	326

^a Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy.

^a Including social job-training schools.

TABL. 2 (120). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates			
	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09
Licea ogólnokształcące^a General secondary schools^a	155	178	174	169	65075	52118	49841	47887	14170	16576	17014	16589
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	1	1	1	1	458	116	160	173	101	35	39	39
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	125	152	147	141	61270	49900	46958	44752	13219	15909	16259	15805
Organizacje społeczne i stowarzyszenia Social organizations and associations	13	12	12	13	1117	764	1176	1218	305	216	291	268
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	5	5	5	5	1301	941	864	869	338	300	282	268
Pozostałe Others	11	8	9	9	929	397	683	875	207	116	143	209
Licea profilowane Specialized secondary schools	x	104	61	43	x	13000	5524	4011	x	4485	3013	2272
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	x	-	-	-	x	-	-	-	x	-	-	-
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	x	97	55	38	x	12427	5190	3803	x	4320	2867	2126
Organizacje społeczne i stowarzyszenia Social organizations and associations	x	6	5	4	x	448	271	140	x	141	122	129
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	x	-	-	-	x	-	-	-	x	-	-	-
Pozostałe Others	x	1	1	1	x	125	63	68	x	24	24	17
Technika^b Specialized secondary schools^b	394	241	180	180	60164	32882	33101	33132	11729	7743	6335	6538
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	7	8	17	15	1131	1084	2545	2469	185	178	522	692
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	370	218	148	146	57226	31200	29230	28986	11156	7489	5696	5734
Organizacje społeczne i stowarzyszenia Social organizations and associations	10	9	9	13	1275	441	658	935	308	64	97	70
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe Others	7	6	6	6	532	157	668	742	80	12	20	42

a, b Łącznie ze szkołami: *a* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *b* – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 190.

a, b Including: *a* – supplementary general secondary schools, *b* – supplementary technical secondary schools as well as art schools leading to professional certification; general notes, item 20 on page 190.

TABL. 2 (120). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates			
	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09
Szkoły policealne Post-secondary schools	131	195	199	193	11758	19791	20576	18699	4082^a	6704	5298	5218
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	-	-	5	8	-	-	257	268	-	-	48	83
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	77	107	74	72	7666	11824	7510	6026	2726	4051	2789	2299
Organizacje społeczne i stowarzyszenia Social organizations and associations	14	21	21	21	796	1148	1353	947	346	488	403	392
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe Others	40	67	99	92	3296	6819	11456	11458	986	2165	2058	2444
Szkoły wyższe Tertiary education	13	20	19	18	87106	105007	103209	102912	13555	22364	27735	25242
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	5	7	7	7	57397	68390	65317	63890	8156	14309	14031	16080
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	1	1	1	1	16891	20654	17364	17199	2232	4847	4591	4447
Pozostałe Others	7	12	11	10	12818	15963	20528	21823	3167	3208	9113	4715
Szkoły dla dorosłych Schools for adults	125	132	132	152	12227	7961	8519	9594	3766^b	3428	1811	1494
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	-	-	3	4	-	-	137	152	-	-	38	22
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	102	98	60	60	11172	6335	4486	4187	3343	3009	1331	889
Organizacje społeczne i stowarzyszenia Social organizations and associations	13	17	25	35	605	992	1344	1732	13	245	295	264
Organizacje wyznaniowe Religious organizations	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe Others	10	17	44	53	450	634	2552	3523	50	174	147	319

a, b W tym eksterni: a – 24, b – szkół zawodowych – 360.

a, b Of which extramural students: a – 24, b – of vocational schools – 360.

TABL. 3 (121). UCZNIOWIE I STUDENCI WEDŁUG GRUP WIEKU
PUPILS AND STUDENTS BY GROUPS OF AGE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wieku At age					25 lat i więcej 25 years and more	
		6 lat 6 years	7-12	13-15	16-18	19-24		
OGÓŁEM	2000/01	558206	27977	193651	109952	110108	94639	21879
TOTAL	2005/06	515697	22238	154880	96200	99844	121433	21102
	2008/09	470693	19031	135499	81206	93860	119263	21834
	2009/10	462231	18999	129719	77587	90148	119074	26704
w tym kobiety	2000/01	281373	13735	94396	53640	55697	51099	12806
<i>of which females</i>	2005/06	259976	10831	75565	46944	48978	65171	12487
	2008/09	236919	9278	66094	39630	46230	63391	12296
	2009/10	233649	9201	63136	38026	43976	65091	14219
Wychowanie przedszkolne ^a		18197	18197	-	-	-	-	-
<i>Pre-school education</i> ^a								
w tym dziewczęta		8731	8731	-	-	-	-	-
<i>of which girls</i>								
Szkoły: <i>Schools:</i>								
podstawowe		131540	802	129602	1073	63	-	-
<i>primary</i>								
w tym dziewczęta		63907	470	63059	359	19	-	-
<i>of which girls</i>								
gimnazja		79111	-	117	76143	2760	91	-
<i>lower secondary</i>								
w tym dziewczęta		38261	-	77	37435	719	30	-
<i>of which girls</i>								
specjalne przysposabiające do pracy		605	-	-	1	207	397	-
<i>special job-training</i>								
w tym kobiety		251	-	-	-	89	162	-
<i>of which females</i>								
zasadnicze zawodowe		11455	-	-	1	10066	1388	-
<i>basic vocational</i>								
w tym kobiety		2893	-	-	-	2598	295	-
<i>of which females</i>								
licea ogólnokształcące		47676	-	-	124	46799	753	-
<i>general secondary</i>								
w tym kobiety		29381	-	-	82	28972	327	-
<i>of which females</i>								
uzupełniające licea ogólnokształcące		211	-	-	-	41	170	-
<i>supplementary general secondary</i>								
w tym kobiety		94	-	-	-	23	71	-
<i>of which females</i>								
licea profilowane		4011	-	-	-	3723	288	-
<i>specialized secondary</i>								
w tym kobiety		2509	-	-	-	2372	137	-
<i>of which females</i>								
technika		31611	-	-	19	24100	7492	-
<i>technical</i>								
w tym kobiety		10638	-	-	8	8179	2451	-
<i>of which females</i>								
technika uzupełniająca		720	-	-	-	128	592	-
<i>supplementary technical</i>								
w tym kobiety		289	-	-	-	63	226	-
<i>of which females</i>								

^a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach.

^a Concerns children aged 6 attending pre-school sections of primary schools and nursery schools.

TABL. 3 (121). **UCZNIOWIE I STUDENCI WEDŁUG GRUP WIEKU (dok.)**
PUPILS AND STUDENTS BY GROUPS OF AGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wieku At age					
		6 lat 6 years	7-12	13-15	16-18	19-24	25 lat i więcej 25 years and more
Szkoły (dok.) Schools (cont.)							
artystyczne ogólnokształcące ^a	801	-	-	208	464	123	6
<i>general art</i> ^a							
w tym kobiety	574	-	-	135	348	90	1
<i>of which females</i>							
policealne	18699	-	-	-	8	14553	4138
<i>post-secondary</i>							
w tym kobiety	11016	-	-	-	5	8465	2546
<i>of which females</i>							
wyższe ^b	104300	-	-	-	155	85056	19089
<i>tertiary</i> ^b							
w tym kobiety	62346	-	-	-	110	51298	10938
<i>of which females</i>							
dla dorosłych	9594	x	x	16	1124	6146	2308
<i>for adults</i>							
w tym kobiety	3700	x	x	2	510	2025	1163
<i>of which females</i>							
podstawowe	-	x	x	x	-	-	-
<i>primary</i>							
w tym kobiety	-	x	x	x	-	-	-
<i>of which females</i>							
gimnazja	158	x	x	16	105	36	1
<i>lower secondary</i>							
w tym kobiety	49	x	x	2	33	13	1
<i>of which females</i>							
zasadnicze zawodowe	121	x	x	x	15	51	55
<i>basic vocational</i>							
w tym kobiety	30	x	x	x	6	16	8
<i>of which females</i>							
licea ogólnokształcące	4043	x	x	x	604	2658	781
<i>general secondary</i>							
w tym kobiety	1671	x	x	x	259	1029	383
<i>of which females</i>							
uzupełniające licea ogólnokształcące	3359	x	x	x	198	1860	1301
<i>supplementary general secondary</i>							
w tym kobiety	1472	x	x	x	107	636	729
<i>of which females</i>							
licea profilowane	198	x	x	x	48	144	6
<i>specialized secondary</i>							
w tym kobiety	85	x	x	x	26	56	3
<i>of which females</i>							
technika ^c	210	x	x	x	32	142	36
<i>technical</i> ^c							
w tym kobiety	50	x	x	x	9	23	18
<i>of which females</i>							
technika uzupełniająca	1505	x	x	x	122	1255	128
<i>supplementary technical</i>							
w tym kobiety	343	x	x	x	70	252	21
<i>of which females</i>							

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Łącznie z filiami, bez cudzoziemców. ^c Łącznie z ponadpodstawowymi średnimi szkołami zawodowymi.

^a Leading to professional certification. ^b Including branches; excluding foreigners. ^c Including vocational secondary (post-primary) schools.

TABL. 4 (122). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI BRUTTO^a W ROKU SZKOLNYM 2009/10**
GROSS ENROLMENT RATE^a IN 2009/10 SCHOOL YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku Age groups	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	SPECIFICATION
		Total	Males	Females	
		w %	in %		
Szkoły:					Schools:
podstawowe	7-12	98,8	99,2	98,4	primary
gimnazja	13-15	99,9	101,3	98,4	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^b	16-18	13,1	18,9	7,0	basic vocational ^b
licea ogólnokształcące ^c	16-18	59,5	47,6	72,0	general secondary ^c
technika i licea profilowane ^d	16-18	41,9	51,4	31,9	technical and specialized secondary ^d
policealne	19-21	18,7	15,1	22,4	post-secondary
wyższe ^e	19-24	48,6	37,4	60,3	tertiary ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 190. ^b Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy. ^c Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^d Łącznie z technikami uzupełniającymi, ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe i ponadpodstawowymi średnimi szkołami zawodowymi. ^e Bez cudzoziemców.

^a See general notes, item 21 on page 190. ^b Including special job-training schools. ^c Including supplementary general secondary schools. ^d Including supplementary technical secondary schools, general art schools leading to professional certification and vocational secondary (post-primary) schools. ^e Excluding foreigners.

TABL. 5 (123). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2009/10

Stan w dniu 30 IX

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2009/2010 SCHOOL YEAR

As of 30 IX

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students								
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^a general secondary ^a	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^b technical secondary ^b	policealnych ^c post-secondary ^c
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						

**NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE
OBLIGATORY EDUCATION**

Angielski	282815	91,5	94,6	88,9	92,0	55,7	98,0	95,6	96,9	15,6
English										
Francuski	7181	0,0	0,1	-	1,5	-	10,0	4,9	3,0	0,2
French										
Niemiecki	67673	2,9	3,5	2,4	21,6	12,9	49,6	65,0	57,0	1,9
German										
Rosyjski	39077	4,0	0,2	7,2	11,1	26,3	19,5	30,0	34,7	0,5
Russian										
Łacina	2721	-	-	-	-	-	5,6	-	0,1	-
Latin										
Włoski	838	-	-	-	0,1	-	1,5	-	0,1	-
Italian										
Hiszpański	2686	0,1	0,2	-	0,0	-	3,4	0,4	0,5	-
Spanish										
Inne	91	0,0	-	0,1	0,1	-	-	-	-	0,6
Others										

^{a, b} Łącznie ze szkołami: ^a – liceami uzupełniającymi, ^b – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^c Bez kolegów nauczycielskich i nauczycielskich kolegów języków obcych.

^{a, b} Including: ^a – supplementary general secondary schools, ^b – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^c Excluding teacher training colleges and foreign language teacher training colleges.

TABL. 5 (123). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2009/10 (dok.)
 Stan w dniu 30 IX
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2009/2010 SCHOOL YEAR (cont.)
 As of 30 IX

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students								
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^a general secondary ^a	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^b technical secondary ^b	policealnych ^c post-secondary ^c
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						
NAUCZANIE DODATKOWE^d ADDITIONAL EDUCATION^d										
Angielski..... English	11139	4,7	1,6	7,3	4,2	0,7	0,2	0,2	0,3	47,2
Francuski..... French	2411	0,3	0,6	0,1	2,1	-	0,8	-	0,0	-
Niemiecki..... German	30019	6,2	7,8	4,9	22,1	0,6	6,8	2,0	2,8	0,1
Inne..... Others	24313	7,5	3,3	11,0	13,4	-	6,7	1,1	1,5	4,6

^{a-c} Patrz notki na str. 198. ^d Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły oraz w ramach programu Ministra edukacji Narodowej w zakresie języka angielskiego w klasach pierwszych szkoły podstawowej.

^{a-c} See footnotes on page 198. ^d Conducted during the hours which are at disposal of headperson and in also within the Minister of National Education English language programme in the first classes of primary school.

TABL. 6 (124). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a W ROKU SZKOLNYM 2009/10
 Stan w dniu 30 IX
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a IN 2009/2010 SCHOOL YEAR
 As of 30 IX

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students					
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^b general secondary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^c technical secondary ^c	policealnych post-secondary
Angielski..... English	13151	44,9	38,8	74,3	100,0	52,5	43,2
Francuski..... French	8	-	-	-	-	-	0,1
Niemiecki..... German	861	-	-	2,2	-	10,2	3,5
Rosyjski..... Russian	2516	63,3	28,9	19,1	-	34,2	2,8
Włoski..... Italian	36	-	-	0,0	-	-	0,2

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego. ^{b, c} Łącznie z: ^b – liceami uzupełniającymi, ^c – technikami uzupełniającymi.

^a Data concern obligatory education. ^{b, c} Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools.

TABL. 7 (125). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2008/09	2009/10	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>			absolwenci <i>graduates</i>			
Szkoły:							Schools:
podstawowe	3857	2897	2694	612	630	570	<i>primary</i>
w tym specjalne	1258	994	1000	204	264	188	<i>of which special</i>
gimnazja	2773	2582	2375	860	793	786	<i>lower secondary</i>
w tym specjalne	1464	1228	1197	441	448	376	<i>of which special</i>
specjalne przysposabiają- ce do pracy	351	592	605	21	112	105	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	994	865	872	349	324	260	<i>basic vocational</i>
w tym specjalne	876	743	766	319	280	240	<i>of which special</i>
licea ogólnokształcące ^a	364	232	252	97	74	75	<i>general secondary ^a</i>
w tym specjalne	31	53	72	8	16	9	<i>of which special</i>
licea profilowane	198	88	63	34	72	38	<i>specialized secondary</i>
w tym specjalne	40	30	27	7	12	14	<i>of which special</i>
technika ^b	74	85	124	24	5	2	<i>technical secondary ^b</i>
w tym specjalne	-	-	12	-	-	-	<i>of which special</i>
policealne	28	26	39	21	7	11	<i>post-secondary</i>
w tym specjalne	-	-	-	-	-	-	<i>of which special</i>

a, b Łącznie z: *a* – liceami uzupełniającymi, *b* – technikami uzupełniającymi.

a, b Including: *a* – supplementary general secondary schools, *b* – supplementary technical secondary schools.

TABL. 8 (126). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, OŚRODKI
 REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI
 WYCHOWAWCZE ORAZ MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII**

Stan w dniu 30 IX

**SPECIAL EDUCATION CENTRES, REHABILITATION-EDUCATION
 CENTRES YOUTH EDUCATION CENTRES AND YOUTH SOCIAL
 THERAPY CENTRES**

As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Specjalne ośrodki szkolno-wycho- wawcze ^b					Special education centres ^b
Ośrodki	28	29	28	29	<i>Centres</i>
Miejsca	1937	2039	2211	2016	<i>Places</i>
Wychowankowie	2084	2039	1822	1682	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
niewidomi i słabowidzący	59	54	51	29	<i>blind and sight impaired</i>
niesłyszący i słabosłyszący	128	192	147	124	<i>deaf and hearing impaired</i>
z niepełnosprawnością ruchową .	4	-	-	1	<i>motor-skill impaired</i>
z upośledzeniem umysłowym	1882	1645	1415	1343	<i>mentally disabled</i>
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	4	6	-	-	<i>socially maladjusted</i>

a Stan w dniu 31 X. *b* Od 2004 r. łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (2009 r. – 4 ośrodki z 186 wychowankami).

a As of 31 X. *b* Since 2004 including special educational centres (2009 - 4 centres with 186 residents).

TABL. 8 (126). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE ORAZ MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII (dok.)**
 Stan w dniu 30 IX
SPECIAL EDUCATION CENTRES, REHABILITATION-EDUCATION CENTRES YOUTH EDUCATION CENTRES AND YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES (cont.)
 As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze ^c					Rehabilitation-education centres
Ośrodki	5	3	5	6	Centres
Miejsca	25	-	189	223	Places
Wychowankowie	166	137	180	184	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	40	73	101	107	mental retardation-profound associated with defects
z zaburzeniami sprzężonymi	94	41	77	65	
Młodzieżowe ośrodki wychowawcze					Youth education centres
Ośrodki	2	2	2	2	Centres
Miejsca	174	180	158	156	Places
Wychowankowie	184	181	159	155	Residents
Młodzieżowe ośrodki socjoterapii					Youth social therapy centres
Ośrodki	1	1	3	4	Centres
Miejsca	8	8	110	145	Places
Wychowankowie	56	61	158	194	Residents

^a Stan w dniu 31 X. ^c Do 2002 r. określane jako ośrodki rehabilitacyjno-wychowawcze.

^a As of 31 X.

TABL. 9 (127). **INTERNATY I BURSYP DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2009/2010**
 Stan w dniu 30 IX
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH IN 2009/10 SCHOOL YEAR
 As of 30 IX

SZKOŁY SCHOOLS	Placówki Institutions	Miejsca Beds	Korzystający Boarders	
			ogółem	na 100 miejsc per 100 beds
OGÓŁEM TOTAL	88	9600	7094	73,9
Internaty Boarding-schools	73	7033	4846	68,9
w tym of which:				
szkół ogólnokształcących general secondary schools	25	2138	1742	81,5
liceów profilowanych specialized secondary	3	189	94	49,7
szkół zawodowych vocational schools	42	4493	2953	65,7
zakładu kształcenia nauczycieli teachers' education establishment	1	49	35	71,4
Bursy Dormitories	15	2567	2248	87,6

TABL. 10 (128). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIE DAJĄCE UPRAWNIEŃ ZAWODOWYCH <i>LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION</i>					
Szkoły	28	26	29	29	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	27	25	29	29	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	2798	2891	1902	1944	Pupils
w tym kobiety	1666	1846	1221	1246	of which females
Absolwenci	163	435	257	.	Graduates
w tym kobiety	102	276	166	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE <i>LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION</i>					
Szkoły	13	15	15	16	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	9	10	9	10	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	1443	1367	1357	1289	Students
w tym kobiety	939	888	887	835	of which females
Absolwenci	243	203	211	.	Graduates
w tym kobiety	165	140	157	.	of which females

TABL. 11 (129). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2009/10**
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2009/10 SCHOOL YEAR

SZKOŁY SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół <i>Schools, which possess personal computers in % of a given group of schools</i>	Pracownie komputerowe <i>Computer laboratory</i>	Komputery ^a w szkołach <i>Personal computers^a in schools</i>			
			ogółem <i>grand total</i>	w tym z dostępem do internetu <i>of which with Internet access</i>	z liczby ogółem – przeznaczone do użytku uczniów <i>of grand total – used by pupils and youth</i>	
					razem <i>total</i>	w tym z dostępem do internetu <i>of which with Internet access</i>
Podstawowe	95,4	1107	20547	17711	16467	14658
<i>Primary</i>						
Gimnazja	83,5	467	10428	9705	8112	7791
<i>Lower secondary</i>						
Zasadnicze zawodowe	30,9	48	1111	1046	918	876
<i>Basic vocational</i>						

^a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz.

^a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once.

TABL. 11 (129). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2009/10 (dok.)**
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2009/10 SCHOOL YEAR (cont.)

SZKOŁY SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools, which possess personal computers in % of a given group of schools	Pracownie komputerowe Computer laboratory	Komputery ^a w szkołach Personal computers ^a in schools			
			ogółem grand total	w tym z dostępem do internetu of which with Internet access	z liczby ogółem – przeznaczone do użytku uczniów of grand total – used by pupils and youth	
					razem total	w tym z dostępem do internetu of which with Internet access
Licea ogólnokształcące ^b General secondary ^b	79,9	250	6518	6273	5129	5081
Licea profilowane Specialized secondary	46,5	22	585	552	477	456
Technika ^c Technical ^c	62,2	274	6966	6763	5699	5599
Policealne ^d Post-secondary ^d	54,5	21	467	442	372	368

^a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. ^b, ^c Łącznie ze szkołami: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; ^c – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^d Dotyczy szkół działających w formie dziennej.

^a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. ^b Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^d It concerns schools of day education.

TABL. 12 (130). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE W 2009 R.**
Stan w dniu 30 IX
EXTRACURRICULAR EDUCATION IN 2009
As of 30 IX

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki Institutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć Participants of permanent and temporary forms of pursuits							
		ogółem total	artystycznych arts	technicznych technical	informatyczne computing	przedmiotowe objective	turystyczno-krajoznawcze touring and sight-seeing	sportowych sports	innych other
OGÓŁEM TOTAL	17	71441	56326	505	244	267	306	1297	12496
Młodzieżowe domy kultury Youth community centres	9	69710	55398	488	212	206	294	1272	11840
Ogniska pracy pozaszkolnej Extracurricular interest groups	2	956	916	-	-	40	-	-	-
Pozostałe placówki Other institutions	6	775	12	17	32	21	12	25	656

TABL. 13 (131). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2008/09			2009/10		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły..... Schools	1307	195	1112	1185	171	1014	1088	176	912	1064	176	888
w tym filialne..... of which branch	197	-	197	135	-	135	84	-	84	70	-	70
Pomieszczenia szkolne..... Classrooms	11480	3396	8084	10368	2887	7481	11532	3411	8121	11476	3456	8020
Oddziały..... Sections	9973	3714	6259	8460	2972	5488	8014	2791	5223	7831	2736	5095
Uczniowie..... Pupils	195697	90891	104806	156155	69847	86268	136652	62067	74585	131540	60192	71348
w tym I klasa ... of which 1st grade	29336	13087	16249	12278	10521	12757	21087	9832	11255	20178	9328	10850
w tym kobiety..... of which females	94969	44135	50834	75959	34017	41942	66466	30130	36336	63907	29118	34789
w tym szkoły filial- ne..... of which branch schools	3983	-	3983	2160	-	2160	1366	-	1366	1070	-	1070
Absolwenci..... Graduates	34237	16703	17534	28754	12859	15895	25179	11390	13789	.	.	.
w tym kobiety..... of which females	16717	8219	8498	13900	6243	7657	12424	5635	6789	.	.	.
w tym szkoły filial- ne..... of which branch schools	199	-	199	44	-	44	92	-	92	.	.	.
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę..... school	150	466	94	132	408	85	126	353	82	124	342	80
1 pomieszczenie szkolne..... classroom	17	27	13	15	24	12	12	18	9	11	17	9
1 oddział..... section	20	24	17	18	24	16	17	22	14	17	22	14

TABL. 14 (132). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2008/09			2009/10		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja <i>Lower secondary</i>	380	138	242	453	150	303	464	158	306	466	160	306
Pomieszczenia szkolne <i>Classrooms</i>	2707	1369	1338	4159	1991	2168	4808	2268	2540	4763	2242	2521
Oddziały <i>Sections</i>	2954	1552	1402	4035	1954	2081	3713	1766	1947	3607	1715	1892
Uczniowie <i>Pupils</i>	72190	39608	32582	98019	49320	48699	83039	41375	41664	79111	39485	39626
w tym I klasa <i>of which 1st grade</i>	35473	19219	16254	31570	15546	16024	26261	13049	13212	25494	12724	12770
w tym kobiety . <i>of which fe- males</i>	34930	19179	15751	47359	23804	23555	40029	20050	19979	38261	19181	19080
Absolwenci <i>Graduates</i>	x	x	x	32816	16716	16100	28088	13842	14246	.	.	.
w tym kobiety . <i>of which fe- males</i>	x	x	x	16089	8168	7921	13714	6802	6912	.	.	.
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę <i>school</i>	190	287	135	216	329	161	179	262	136	170	247	129
1 pomieszczenie szkolne <i>classroom</i>	27	29	24	24	25	22	17	18	16	17	18	16
1 oddział <i>section</i>	24	26	23	24	25	25	22	23	21	22	23	21

TABL. 15 (133). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2008/09	2009/10		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		w tym miasta <i>of which urban areas</i>		
Szkoły	87	95	92	69	Schools
Oddziały	393	451	435	380	Sections
Uczniowie	9984	11018	10689	9604	Students
w tym I klasa	3815	4710	4029	3607	of which 1st grade
w tym kobiety	2382	2669	2577	2350	of which females
Absolwenci	3300 ^a	3218 ^c	.	.	Graduates
w tym kobiety	904 ^b	905 ^d	.	.	of which females

a – d W tym absolwentów w miastach: *a – 2872 b – 788, c – 2889 d – 816.*

a – d Of which graduates in urban areas: *a – 2872, b – 788, c – 2889 d – 816.*

TABL. 16 (134). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH
DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW
KSZTAŁCENIA**
**STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION**

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie <i>students</i>		absolwenci <i>graduates</i>		
OGÓŁEM	11018	10689	2960	3218	TOTAL <i>of total:</i>
w tym:					
Artystyczne	39	7	27	5	Arts
Ekonomiczne i administracyjne	296	303	133	126	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	4535	4387	1040	1228	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1634	1391	489	434	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1605	1806	221	310	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	150	128	70	72	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	2758	2667	953	1029	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 17 (135). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)** ^a
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2008/09	2009/10		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		w tym miasta <i>of which urban areas</i>		
Szkoły	177	171	166	128	<i>Schools</i>
Oddziały	1780	1744	1707	1537	<i>Sections</i>
Uczniowie	52087	49788	47815	44027	<i>Students</i>
w tym I klasa	18021	16543	15895	14669	<i>of which 1st grade</i>
w tym kobiety	31424	30682	29442	27275	<i>of which females</i>
Absolwenci	16567 ^b	16580 ^d	.	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	10114 ^c	10227 ^e	.	.	<i>of which females</i>

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^b – ^e W tym absolwentów w miastach: ^b – 14956, ^c – 9172, ^d – 15146, ^e – 9404.

^a Including supplementary general secondary schools. ^b – ^e Of which graduates in urban areas: ^b – 14956, ^c – 9172, ^d – 15146, ^e – 9404.

TABL. 18 (136). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2008/09	2009/10		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		w tym miasta <i>of which urban areas</i>		
Szkoły	103	60	42	36	<i>Schools</i>
Oddziały	490	220	158	145	<i>Sections</i>
Uczniowie	12960	5494	3984	3640	<i>Students</i>
w tym I klasa	3825	1319	1130	1057	<i>of which 1st grade</i>
w tym kobiety	6939	3346	2494	2325	<i>of which females</i>
Absolwenci	4469 ^a	2258 ^c	.	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	2371 ^b	1370 ^d	.	.	<i>of which females</i>

^a – ^d W tym absolwentów w miastach: ^a – 3670, ^b – 1956, ^c – 2084, ^d – 1287.

^a – ^d Of which graduates in urban areas: ^a – 3670, ^b – 1956, ^c – 2084, ^d – 1287.

TABL. 19 (137). **TECHNIKA DLA MŁODZIEŻY^a I OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SZKOŁY ARTYSTYCZNE^b**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a AND GENERAL ART SCHOOLS^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas		
Szkoły	180	180	139	Schools
Oddziały	1376	1410	1191	Sections
Uczniowie	33101	33132	28697	Students
w tym I klasa.....	10106	9356	8317	of which 1st grade
w tym kobiety	11242	11501	9935	of which females
Absolwenci	6538 ^c	.	.	Graduates
w tym kobiety.....	2149 ^d	.	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 190. ^{c, d} W tym absolwentów w miastach: ^c – 5374, ^d – 1758.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b Leading to professional certification; see general notes, item 20 on page 190. ^{c, d} Of which graduates in urban areas: ^c – 5374, ^d – 1758.

TABL. 20 (138). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY^a I OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH^b WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a AND GENERAL ART SCHOOLS^b BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^c	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	FIELDS OF EDUCATION ^c
	uczniowie students		absolwenci graduates		
OGÓŁEM	33101	33132	6335	6538	TOTAL
w tym:					of total:
Artystyczne.....	849	801	149	171	Arts
Społeczne.....	2912	2849	757	729	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne ..	1499	1355	281	224	Business and administration
Fizyczne ^d	71	108	-	16	Physical sciences ^d
Informatyczne.....	3990	4462	276	666	Computing
Inżynieryjno-techniczne	8987	8820	2114	1892	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1422	1102	373	386	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	2914	3117	280	371	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	2593	2246	579	642	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	87	59	14	13	Veterinary
Usług dla ludności	7185	7722	1328	1273	Personal services
Usług transportowych	323	300	86	86	Transport services
Ochrony środowiska.....	269	191	89	69	Environmental protection

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 190. ^c Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^d Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b Leading to professional certification; see general notes, item 20 on page 190. ^c According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^d Among others: physics, chemistry, geology.

TABL. 21 (139). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
Oddziały	491	810	916	907	Sections
Uczniowie	11758	19791	20576	18699	Students
w tym kobiety	7849	10536	9139	11016	of which females
Absolwenci	4082	6704	5218	.	Graduates
w tym kobiety	2913	3905	3069	.	of which females

TABL. 22 (140). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates		
OGÓŁEM	20576	18699	5298	5218	TOTAL
w tym:					of which:
Pedagogiczne	535	453	197	105	Education science and teacher training
Artystyczne	396	360	8	73	Arts
Spoleczne	810	392	347	247	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	29	39	-	10	Journalism and information
Ekonomiczne i administracyjne	5264	4872	740	646	Business and administration
Fizyczne ^b	76	70	25	22	Physical science ^b
Informatyczne	2473	1322	682	558	Computing
Inżynierjno-techniczne	211	224	45	20	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	177	258	-	6	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	437	493	86	113	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	1096	1347	250	330	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	13	10	24	11	Veterinary
Medyczne	2019	2456	697	840	Health
Opieki społecznej	697	563	179	262	Social services
Usług dla ludności	4542	4146	1186	1208	Personal services
Ochrony środowiska	21	-	32	22	Environmental protection
Ochrony i bezpieczeństwa	1710	1666	419	410	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b Among others: physics, chemistry, geology.

TABL. 23 (141). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły <i>Schools</i>	Nauczyciele akademicy ^a <i>Academic teachers^a</i>	Studenci <i>Students</i>	Absol- wenci ^b <i>Gradu- ates^b</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2000/01	13	5014	87106	13555	TOTAL
2005/06	20	6037	105007	22364	
2008/09	19	6240	103209	25242	
2009/10	18	6358	102912	.	
Uniwersytety	2	3084	45626	13320	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	1	569	10088	1694	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	1	778	11331	2360	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	1	75	2718	700	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne.....	1	12	740	166	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	1	1053	6890	1329	<i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	11	787	25519	5673	<i>Other higher education institu- tions</i>

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy. ^b W podziale według typów szkół – z roku szkolnego 2008/09.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. ^b According to type of school – for 2008/09 school year.

TABL. 24 (142). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW
I TYPÓW SZKÓŁ**
*STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS
AND TYPE OF SCHOOLS*

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Studia <i>Study</i>		TYPE OF SCHOOLS
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjonarne <i>part-time programmes</i>	
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>				
OGÓŁEM 2000/01	87106	41621	45485	TOTAL
2005/06	105007	59059	45948	
2008/09	103209	60951	42258	
2009/10	102912	61407	41505	
Uniwersytety	45626	32617	13009	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	10088	6600	3488	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	11331	8011	3320	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	2718	662	2056	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne ...	740	-	740	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	6890	4919	1971	<i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	25519	8598	16921	<i>Other higher education institu- tions</i>
W tym KOBIETY <i>Of which FEMALES</i>				
OGÓŁEM 2000/01	51570	24078	27492	TOTAL
2005/06	62004	34625	27379	
2008/09	61407	36782	24625	
2009/10	62723	37678	25045	
Uniwersytety	31562	22153	9409	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	2700	1815	885	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	6378	4787	1591	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	1707	403	1304	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne ...	379	-	379	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	5058	3792	1266	<i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	14939	4728	10211	<i>Other higher education institu- tions</i>

TABL. 25 (143). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW STUDIÓW**^a
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY FIELDS
OF EDUCATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym kobiety <i>of which females</i>	Z liczby ogółem na studiach <i>Of total – studies</i>		SPECIFICATION
			stacjo- narnych <i>full-time pro- grammes</i>	niestacjo- narnych <i>part-time program- mes</i>	
OGÓŁEM2000/01	87106	51570	41621	45485	TOTAL
2005/06	105007	62004	59059	45948	
2008/09	103209	61407	60951	42258	
2009/10	102912	62723	61407	41505	
Architektury i budownictwa.....	2835	1047	2006	829	<i>Architecture and building</i>
Artystyczna.....	719	516	644	75	<i>Arts</i>
Biologiczna.....	2506	1811	2152	354	<i>Life science</i>
Dziennikarstwa i informacji.....	1292	881	914	378	<i>Journalism and information</i>
Ekonomiczna i administracyjna.....	18655	11770	7293	11362	<i>Business and administration</i>
Fizyczna.....	1615	1121	1503	112	<i>Physical science</i>
Humanistyczna.....	10998	7720	9204	1794	<i>Humanities</i>
Informatyczna.....	2965	265	1746	1219	<i>Computing</i>
Inżynieryjno-techniczna.....	5179	783	3833	1346	<i>Engineering and engineering trades</i>
Matematyczna i statystyczna.....	805	457	718	87	<i>Mathematics and statistics</i>
Medyczna.....	11784	8556	6255	5529	<i>Health</i>
Ochrony i bezpieczeństwa.....	73	27	10	63	<i>Security services</i>
Ochrony środowiska.....	1230	469	914	316	<i>Environmental protection</i>
Opieki społecznej.....	200	173	124	76	<i>Social services</i>
Pedagogiczna.....	10968	8657	5472	5496	<i>Education science and teacher training</i>
Prawna.....	6008	3319	3939	2069	<i>Law</i>
Produkcji i przetwórstwa.....	2328	1315	1703	625	<i>Manufacturing and processing</i>
Rolnicza, leśna i rybactwa.....	4544	2498	3088	1456	<i>Agriculture, forestry and fishery</i>
Spoleczna.....	13291	8999	7601	5690	<i>Social and behavioural science</i>
Usług dla ludności.....	2611	1617	1291	1320	<i>Personal services</i>
Usługi transportowe.....	1260	69	126	1134	<i>Transport services</i>
Weterynaryjna.....	1046	653	871	175	<i>Veterinary</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 26 (144). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Studia <i>Study</i>		TYPE OF SCHOOLS
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjonarne <i>part-time programmes</i>	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM 2000/01	13555	6868	6687	TOTAL
2005/06	22364	9992	12372	
2007/08	22735	11807	10928	
2008/09	25242	13465	11777	
Uniwersytety	13320	7616	5704	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	1694	925	769	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	2360	1460	900	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	700	80	620	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne ...	166	-	166	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	1329	941	388	<i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	5673	2443	3230	<i>Other higher education institutions</i>

W tym KOBIETY
Of which FEMALES

OGÓŁEM 2000/01	8643	4166	4477	TOTAL
2005/06	15341	6457	8884	
2007/08	15291	7700	7591	
2008/09	16915	8670	8245	
Uniwersytety	9524	5115	4409	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	640	298	342	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	1410	950	460	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	457	47	410	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne ...	94	-	94	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	1083	731	352	<i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	3707	1529	2178	<i>Other higher education institutions</i>

TABL. 27 (145). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW STUDIÓW^a**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY FIELDS OF EDUCATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym kobiety <i>of which females</i>	Po studiach <i>Of studies</i>		SPECIFICATION
			stacjo- narnych <i>full-time pro- grammes^a</i>	niestacjo- narnych <i>part-time pro- grammes</i>	
O G Ó Ł E M 2000/01	13555	8643	6868	6687	TOTAL
2005/06	22364	15341	9992	12372	
2007/08	22735	15291	11807	10928	
2008/09	25242	16915	13465	11777	
Architektury i budownictwa.....	383	167	302	81	<i>Architecture and building</i>
Artystyczna.....	136	108	108	28	<i>Arts</i>
Biologiczna.....	639	474	502	137	<i>Life science</i>
Dziennikarstwa i informacji.....	369	287	248	121	<i>Journalism and information</i>
Ekonomiczna i administracyjna.....	5427	3681	1882	3545	<i>Business and administration</i>
Fizyczna.....	445	253	377	68	<i>Physical science</i>
Humanistyczna.....	3537	2677	2267	1270	<i>Humanities</i>
Informatyczna.....	603	72	397	206	<i>Computing</i>
Inżynieryjno-techniczna.....	946	168	577	369	<i>Engineering and engineering trades</i>
Matematyczna i statystyczna.....	243	125	178	65	<i>Mathematics and statistics</i>
Medyczna.....	2276	1763	1222	1054	<i>Health</i>
Ochrony i bezpieczeństwa.....	-	-	-	-	<i>Security services</i>
Ochrony środowiska.....	146	80	124	22	<i>Environmental protection</i>
Opieki społecznej.....	-	-	-	-	<i>Social services</i>
Pedagogiczna.....	3273	2724	1312	1961	<i>Education science and teacher training</i>
Prawna.....	1092	627	727	365	<i>Law</i>
Produkcji i przetwórstwa.....	402	236	282	120	<i>Manufacturing and processing</i>
Rolnicza, leśna i rybactwa.....	954	596	540	414	<i>Agriculture, forestry and fishery</i>
Spoleczna.....	3635	2498	1974	1661	<i>Social and behavioural science</i>
Usług dla ludności.....	449	287	266	183	<i>Personal services</i>
Usługi transportowe.....	133	8	26	107	<i>Transport services</i>
Weterynaryjna.....	154	84	154	-	<i>Veterinary</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 28 (146). **STUDIA PODYPLOMOWE I STUDIA DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
STUDIA PODYPLOMOWE^a <i>POSTGRADUATE STUDIES^a</i>					
Słuchacze ogółem.....	7146	5443	6864	11152	Total students
w tym kobiety.....	5243	3930	5075	7876	of which females
Wydane świadectwa	3737	4029	6565	5408	Issued certificates
w tym kobietom	2627	3000	5015	3958	of which for females
STUDIA DOKTORANCKIE^a <i>DOCTORAL STUDIES^a</i>					
Uczestnicy studiów – ogółem.....	2411	2724	2298	2250	Students of studies – total
stacjonarnych	1601	1250	1176	full-time programmes
w tym kobiety	748	684	644	of which females
niestacjonarnych	1123	1048	1074	part-time programmes
w tym kobiety	611	595	647	of which females
Liczba otwartych przewodów doktorskich	422	869	545	458	Number of open PhD courses
w tym kobiety.....	177	441	306	246	of which females
Liczba cudzoziemców przeprowadza- jących przewody doktorskie w Polsce ..	125	188	98	75	Number of foreigners carrying out PhD courses in Poland

^a Łącznie z instytutami naukowo-badawczymi; bez cudzoziemców.

^a Including research institutes; excluding foreigners.

TABL. 29 (147). **CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM					TOTAL
2000/01	542	286	94	45	
2005/06	837	474	138	79	
2008/09	1205	614	183	97	
2009/10	1546	795	.	.	
studia: stacjonarne	720	430	95	58	full-time programmes
niestacjonarne	826	365	88	39	part-time programmes
Uniwersytety	352	222	136	74	Universities
Wyższe szkoły techniczne	4	-	3	-	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	5	4	2	1	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	106	65	8	4	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	-	-	-	-	Teacher education schools
Akademie medyczne	766	325	20	9	Medical academies
Pozostałe szkoły wyższe	313	179	14	9	Other higher education institu- tions

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według typów szkół – z roku szkolnego 2008/09.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to type of school – for 2008/09 school year.

TABL. 30 (148). **NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	5014	6037	6315	6358	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
profesorowie	895	1223	1258	1285	<i>professors</i>
docenci	5	-	25	30	<i>associate professors</i>
adiunkci.....	1773	2331	2733	2750	<i>tutors</i>
asystenci.....	1485	1383	1144	1154	<i>assistants</i>

^a Pełnozatrudnieni.
^a Full-time employed.

TABL. 31 (149). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
 Stan w dniu 30 XI
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING
SCHOLARSHIPS^a
 As of 30 XI

SZKOŁY	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10			SCHOOLS
				ogółem <i>total</i>	w tym sty- pendia soc- jalne <i>of which social schol- ar- ships</i>	otrzymu- jący stypen- dia w % ogółu stu- dentów <i>scholar- ship re- cipients in % of total students</i>	
O G Ó Ł E M	17389	41012	35795	33642	1763	32,9	T O T A L
Uniwersytety	11439	22075	17572	15740	57	29,0	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	1782	3682	3145	3237	-	32,1	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	2522	4499	4065	3897	157	34,4	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	106	1634	1021	1088	-	41,7	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne.....	-	354	202	235	55	31,8	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	1400	1905	2086	2069	-	33,8	<i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	140	6863	7704	7376	1494	29,3	<i>Other higher education institutions</i>

^a Do roku akademickiego 2003/2004 studenci studiów stacjonarnych; bez cudzoziemców, a od roku 2004/2005 studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; bez cudzoziemców.

^a Until 2003/2004 school year students in the full-time programmes, excluding foreigners, and since 2004/2005 school year students in the full-time programmes and part-time programmes; excluding foreigners.

TABL. 32 (150). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
Stan w dniu 30 XI
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS
As of 30 XI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE^a					
STUDENT DORMITORIES^a					
Domy	29	27	28	28	Dormitories
Miejsca	9396	8560	8858	8462	Beds
Studenci korzystający	9453	8206	7842	7497	Students
w % ogółu studentów studiów stacjonarnych	22,7	13,9	12,9	12,2	in % of total students in the full-time programmes
STOŁÓWKI STUDENCKIE					
STUDENT CANTEENS					
Stołówki	6	6	3	2	Canteens
Miejsca konsumenckie	1606	1326	776	576	Seating

^a Dla studentów studiów stacjonarnych.

^a For students in the full-time programmes.

TABL. 33 (151). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates	
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Szkoły podstawowe.....2000/01	-	-	-	-	-	-
Primary schools						
2005/06	-	-	-	-	-	-
2008/09	-	-	-	-	-	-
2009/10	-	-	-	-	-	-
Gimnazja2000/01	1	2	54	10	x	x
Lower secondary						
schools						
2005/06	2	4	124	29	31	6
2008/09	3	5	125	38	39	13
2009/10	4	10	158	49	.	.
Licea ogólnokształcące ^a2000/01	41	137	4122	2250	1388	776
General secondary						
schools ^a						
2005/06	66	183	4390	2007	2005	1038
2008/09	86	226	6205	2164	1000	467
2009/10	103	300	7402	3143	.	.
Szkoły zasadnicze (zawodowe)2000/01	10	27	685	79	288	47
Basic vocational						
schools						
2005/06	4	7	158	17	46	5
2008/09	3	5	109	18	30	1
2009/10	3	5	121	30	.	.
Szkoły zawodowe ^b . 2000/01	73	250	7366	2120	2090	587
Vocational secondary						
schools ^b						
2005/06	60	138	3289	889	1346	363
2008/09	40	104	2080	539	425	114
2009/10	42	109	1913	478	.	.

^a Łącznie z liceami uzupełniającymi. ^b Obejmują: ponadpodstawowe szkoły średnie zawodowe oraz ponadgimnazjalne: licea profilowane, technika i technika uzupełniające.

^a Including supplementary general secondary schools. ^b Includes: vocational secondary (post-primary) schools, upper secondary: schools specialized secondary schools, technical secondary schools and supplementary technical schools.

TABL. 34 (152). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Placówki	1226	1271	1204	1261	Establishments
miasta	262	271	299	322	urban areas
wieś	964	1000	905	939	rural areas
Przedszkola	354	335	364	388	Nursery schools
w tym specjalne	2	3	4	5	of which special
miasta	223	213	233	247	urban areas
wieś	131	122	131	141	rural areas
Zespoły wychowania przed- szkolnego	-	-	2	6	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	-	-	2	48	Pre-primary points
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	872	936	836	819	Pre-primary sections in primary schools
Miejsca w przedszkolach, zespołach wychowania przedszkolnego i punk- tach przedszkolnych	31821	31159	34725	38396	Places in nursery schools, pre-primary education groups, pre-primary points
w tym specjalnych	185	215	133	94	of which special
miasta	25139	24828	27119	28968	urban areas
wieś	6682	6331	7606	9428	rural areas
Dzieci	48151	43932	46792	52220	Children
miasta	27378	26715	29277	31386	urban areas
wieś	20773	17217	17515	20834	rural areas
w tym w wieku 6 lat	27774	22073	18795	18197	of which aged 6
Przedszkola, zespoły wy- chowania przedszkolnego i punkty przedszkolne	32001	30086	34371	37873	Nursery schools, pre-primary education groups, pre-primary points
w tym specjalne	62	93	84	111	of which special
miasta	25694	24389	26911	28807	urban areas
wieś	6307	5697	7460	9066	rural areas
w tym w wieku 6 lat	13582	9928	8868	8787	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	16150	13846	12421	14347	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	14192	12145	9927	9410	of which aged 6
Dzieci w placówkach wychowania przedszkol- nego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3– 6 lat	451	498	557	615	3– 6
3– 5	254	329	434	523	3– 5
6 lat	987	976	934	885	6
Dzieci w przedszkolach, zespołach wychowania przedszkolnego i punk- tach przedszkolnych na:					Children attending nursery schools, pre-primary education groups, pre-primary points per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3– 6 lat	299	340	409	597	3– 6
6 lat	483	439	441	427	6
1 przedszkole, zespół wy- chowania przedszkolnego, punkt przedszkolny	90	90	93	86	Nursery school, pre-primary education group, pre-primary point
100 miejsc	101	97	99	99	100 places

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane obejmują informacje z obszaru ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej, z wyłączeniem **jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.**

2. Dane o **pracownikach medycznych** ochrony zdrowia obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Dane o **lekarzach i lekarzach dentyście** oraz o **farmaceutach** obejmują też osoby odbywające staż podyplomowy.

Dane o osobach **posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego** podaje się na podstawie rejestrów: lekarskich, pielęgniarek i położnych oraz farmaceutycznych.

3. Informacje o **szpitalach** podano łącznie z filiami szpitali - oznacza to, że oddziały te nie są wykazane jako odrębne zakłady, a dane o ich działalności zaliczono do macierzystego szpitala.

4. Dane o **łóżkach w szpitalach** oraz pozostałych zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla pacjentów (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Do 2007 r. informacje o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków oraz miejsc dziennego pobytu. Od 2008 r. dane o łóżkach w szpitalach ogólnych wykazano łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków.

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter within the scope of health care include information concerning public and non-public activities of the health care services excluding **health care services of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as health care in prisons.**

2. Data regarding **medical personnel** of the health service include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character; these persons are counted once regardless of the time worked.

Data regarding **doctors, dentists** as well as **pharmacists** were listed together with persons undergoing training.

Data about persons **with the right to practice medical profession** are quoted on the basis of the registers of: doctors, nurses and midwives as well as pharmaceutical.

3. Information regarding **hospitals** is given together with hospital branches located in other places; i.e., these branches are not listed as separate facilities, and data concerning their activity is included in that of the main hospital.

4. Data regarding **beds in hospitals** and other in-patient units concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

Until 2007 information regarding **beds in general hospitals** do not include places (beds and incubators) for newborns as well as places in day wards. Since 2008 beds and incubators for newborns are included in total number of beds.

Oddziały chirurgiczne obejmują: chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękowo-twarzową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, a także urologię.

Łóżka na oddziałach gruźlicy i chorób płuc wykazano łącznie z łózkami na oddziałach pulmonologicznych.

5. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

6. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

7. Zgodnie z ustawą z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408) z późniejszymi zmianami, działają **publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej**.

8. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyków w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej wykazano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz poradami udzielonymi w ramach praktyk lekarskich, a także w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

Do porad udzielonych w podstawowej i specjalistycznej opiece zdrowotnej, oprócz porad udzielonych dla ogółu ludności, włączono także porady udzielone w przychodniach medycyny pracy.

Praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe tworzy się na mocy ustawy z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (jednolity tekst Dz. U. 2005 Nr 226, poz. 1943, z późniejszymi zmianami). Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ludności, także w ramach środków publicznych. Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**.

Dane o praktykach lekarskich wykazywane są łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy.

A surgical ward includes: general surgery, paediatric surgery, maxilla-facial surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, cardiosurgery and urology.

Beds in tubercular wards are given together with beds in pulmonology wards.

5. Chronic medical care home and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

6. Health resort treatment includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

7. Public and non-public health care institutions are established on the basis of the Law on Health Care Institutions, dated 30 VIII 1991 (Journal of Laws No. 91, item 408) with later amendments.

8. Consultations provided by doctors and dentists in out-patient health care facilities are presented together with preventive examinations and with consultations provided as well as in admission rooms in general hospitals.

Other than consultations granted for the general population, consultations granted in the following out-patient departments are also included in consultations granted in basic and out-patient departments.

Medical practices: individual, individual specialized and group private practices are established on the basis of the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text, Journal of Laws No. 226, item 1943, with later amendments). The basis of this form of activity is the realization of health care services for the general population by private entities, as well as within the framework of public funds. Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**.

Presented data concerning medical practices include medical practices conducted within the framework of workplace medical service.

9. Pomoc doraźną i ratownictwo medyczne zapewniają wyodrębnione jednostki, posiadające odpowiednie wyposażenie i kadrę medyczną, pracujące całą dobę i realizujące zadania pierwszej pomocy medycznej w nagłych przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia w miejscu zdarzenia.

10. Działalność aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. 2004 Nr 53, poz. 533) z późniejszymi zmianami.

Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (np. w szpitalach, w sanatoriach), które działają na potrzeby tych zakładów.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Za prowadzenie punktu aptecznego jest odpowiedzialny kierownik, którym może być farmaceuta z rocznym stażem lub technik farmaceutyczny, posiadający trzyletni staż pracy w aptekach ogólnodostępnych.

11. Dane o zachorowaniach podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

12. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. Nr 115, poz. 728).

Placówka zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia. Wyróżnia się placówki:

— **wsparcia dziennego** — działające w najbliższym środowisku dziecka, wspierające funkcje opiekuńcze rodziny, w tym:

— **opiekuńcze** — prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego,

9. First aid and emergency medical services are provided by separate entities possessing the appropriate facilities and medical staff, operating 24 hours and providing first-aid in emergency situations with risk to life or health in the place of occurrence.

10. The activity of public pharmacies and pharmaceutical outlets is normalized by Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (Journal of Laws 2004 No. 53, item 533) with later amendments.

The data concerning **public pharmacies** do not include dispensaries in stationary health care institutions (e.g., in hospitals and sanatoria) which operate for the needs of these.

Pharmaceutical outlets are public sales outlets for selling prepared medicines. The assortment of medicines available in pharmaceutical outlets is precisely defined. The manager of pharmaceutical outlet is responsible for running the outlet. The manager may be a pharmacist with a 1-year service or pharmaceutical technician with a 3-year service in public pharmacies.

11. Data regarding incidence of illnesses is given in accordance with the “International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems” valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

12. Care and education centres for children and young people are presented in accordance with the Act on Social Welfare of 12 III 2004 (Journal of Laws No. 115, item 728).

The centre provides the child with round-the-clock permanent or temporary care and also secures the necessary livelihood, developmental including emotional, social and religious needs of the child, and secures the child's benefiting from services to which he/she is entitled on the basis of separate regulations on health care services and education. There are following types of such centres:

— **daily assistance** — operating in the immediate vicinity of the child, supporting protective, functions of the family, including:

— **care** — carried out in the form of special interests groups, after-school clubs, clubs and childcare centres helping children to overcome school difficulties and to organize free time,

- specjalistyczne — realizujące program psychokorekcyjny lub psychoprotetyczny, w tym terapię pedagogiczną, psychologiczną, rehabilitację, resocjalizację,
- **interwencyjne** — zapewniają dzieciom znajdującym się w sytuacji kryzysowej doraźną, całodobową opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości. Przygotowują diagnozę stanu psychofizycznego, sytuacji życiowej oraz opis wskazań do dalszej pracy z dzieckiem,
- **rodzinne** — tworzące wielodzietną rodzinę, umożliwiającą całodobową opiekę i wychowanie (np. licznemu rodzeństwu), zapewniającą kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- **socjalizacyjne** — zapewniające całodobową opiekę, wychowanie i kształcenie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, zapewniające zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym — odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne,
- **wielofunkcyjne** — zapewniające dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki: wsparcia dziennego, interwencyjnej i socjalizacyjnej, a także łączące dzienne i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i socjalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka.

13. Rodzina zastępcza to rodzina, w której umieszcza się małe dziecko, w celu sprawowania nad nim opieki i jego wychowania, w przypadku gdy rodzice nie spełniają swojej funkcji.

14. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami założycielskimi i podmiotami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne, pracodawcy. Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

15. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. Nr 115,

— specialized — realizing psychocorrective and psychoprotective programme, including pedagogic and psychological therapy, rehabilitation, resocialization,

*— **intervention** — provide children in an immediate crisis situation 24-hour care as well as education adapted to age and abilities. Intervention centres diagnose the psychophysical state of a given child, the child's living conditions as well as recommend the further course of working with the child,*

*— **family** — creating family with many children, allowing for 24-hour care for e.g. numerous brothers and sisters, providing education, compensating for worse development and performance at school,*

*— **socialization** — providing 24-hour care and education as well as fulfilling the necessary needs of the child, providing corrective activities, compensatory classes, speech therapy classes, therapeutic classes compensating lack of family care and preparing for life in society, and providing appropriate rehabilitation and specialised activities for children with disabilities,*

*— **multi-functional** — providing daytime and 24-hour care by performing tasks of: daytime assistance centre, intervention and socialization centre, as well as by combining daytime and 24-hour therapeutic, intervention and socialization activity, directed to child and child's family.*

13. Foster families are homes in which a small child is placed in order to supervise the care and upbringing of the child should the natural parents not meet this obligation.

14. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons, employers. Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Welfare dated 12 III 2004.

15. Data on social benefits are presented according to the Act on Social Welfare of 12 III 2004 (Journal of Laws No. 115, item 728)

poz. 728) z późniejszymi zmianami, według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne.

Zasilek stały wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasilek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasilek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

with later amendments, following which the division into monetary and non-monetary assistance was made.

Permanent benefit paid in respect of complete inability to work because of age or disability.

*A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.*

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, liquid and solid fuels, clothes, goods necessary for routine household maintenance, making small repairs in the dwelling, covering burial costs. May be given to a person or a family that incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (153). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**

Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Lekarze	5437	4622	5102	5139	Doctors
w tym kobiety	2869	2555	2988	2938	of which women
Lekarze dentyści	935	915	1056	988	Dentists
w tym kobiety	758	753	871	817	of which women
Farmaceuci	1811	1811	1801	1814	Pharmacists
w tym kobiety	1761	1634	1591	1625	of which women
Pielęgniarki ^b	13243	11423	11835	11855	Nurses ^b
w tym mgr pielęgniarstwa	706	658	952	1017	of which master of nursing
Położne	1490	1363	1407	1418	Midwives

^a Od 2002 r. — łącznie z indywidualnymi praktykami lekarskimi i pielęgniarzkimi zarejestrowanymi w Izbach Lekarskich, pielęgniarzkich, które realizują świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; od 2005 r. — bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^b łącznie z asystentkami pielęgniarzkimi.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Since 2002 — including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; since 2005 — excluding persons for whom the primary workplace is university, social welfare, units of state or local self-government administration and National Health Fund. ^b Including nurses assistants.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 2 (154). **AMBULATORIJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	626	747	893	949	Health care institutions (as of 31 XII)
miasta	356	459	576	610	urban areas
wieś	270	288	317	339	rural areas
Praktyki lekarskie (stan w dniu 31 XII)	373	449	476	476	Medical practices (as of 31 XII)
miasta	250	289	313	305	urban areas
wieś	123	160	163	171	rural areas
Porady udzielone w tys.	13815,9	14727,5	17862,6	17150,2	Consultations provided in thous.
lekarskie	12214,2	12884,9	15396,0	14656,7	doctors
w tym specjalistyczne	4144,0	4408,7	5778,9	5158,2	of which specialized
stomatologiczne	1601,7	1842,6	2466,6	2493,6	dental

^a Dane o zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia i od 2001 r. poradnie (samodzielne). Porady z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielają również praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów, realizujące świadczenia zdrowotne finansowane za środków publicznych (umowy z NFZ). Od 2009 r. porady ambulatoryjne nie uwzględniają działalności orzeczniczej lekarzy medycyny pracy. Porady z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują również porady lekarskie udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

^a Data on ambulatory health care facilities include dispensaries, health centers and clinics since 2001 (independent). Advice from the scope of ambulatory health care practices also provide doctors and dentists, performing health care services financed by public funds (contracts with the NFZ). Since 2009, outpatient counseling does not include judicial activity of occupational physicians. Tips from the scope of ambulatory health care include medical advice given in the emergency rooms of general hospitals.

TABL. 3 (155). **PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA**
BASIC HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Porady udzielone <i>Consultations provided</i>			
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		z ogółem wizyty domowe <i>of total home visits</i>
		dzieciom w wieku do 18 lat <i>children at age to 18</i>	osobom w wieku 65 lat i więcej <i>person at age 65 and more</i>	

W TYSIĄCACH
IN THOUSANDS

OGÓŁEM2005	8156,9	2082,4	1808,1	174,2
TOTAL2008	9250,7	2104,9	2619,5	163,5
2009	9137,0	2142,1	2645,1	159,8
miasta..... <i>urban areas</i>	5649,8	1419,6	1543,6	88,9
wieś..... <i>rural areas</i>	3487,3	722,5	1101,4	70,9
Publiczne zakłady opieki zdrowotnej.... <i>Public health care institutions</i>	1598,8	385,4	452,0	29,3
Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej <i>Non-public health care institutions</i>	7400,0	1717,6	2160,8	127,8
Praktyki lekarskie..... <i>Medical practices</i>	138,2	39,2	32,3	2,8

NA 1 MIESZKAŃCA
PER CAPITA

OGÓŁEM2005	3,7	1,0	0,8	0,1
TOTAL2008	4,3	1,0	1,2	0,1
2009	4,2	1,0	1,2	0,1

TABL. 4 (156). **SPECJALISTYCZNA OPIEKA ZDROWOTNA**
SPECIALIZED HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Porady udzielone <i>Consultations provided</i>			SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		
		dzieciom w wieku do 18 lat <i>children at age to 18</i>	osobom w wieku 65 lat i więcej <i>person at age 65 and more</i>	
W TYSIĄCACH IN THOUSANDS				
OGÓŁEM2005	6251,3	961,5	649,9	TOTAL
.....2008	8245,5	1968,5	1475,5	
..... 2009	7651,8	1734,0	1358,1	
Lekarskie	5158,2	775,0	1116,8	<i>Medical</i>
z tego w poradniach:				<i>of which in out-patient clinics</i>
Chorób wewnętrznych.....	64,6	6,2	8,0	<i>Internal diseases</i>
Kardiologicznych	289,6	21,8	114,0	<i>Cardiological</i>
Pediatrycznych.....	34,2	33,7	0,0	<i>Paediatric</i>
Ginekologiczno-położniczych.....	608,9	16,3	40,6	<i>Gynaecological-obstetric</i>
Chirurgicznych.....	867,7	160,2	173,4	<i>Surgical</i>
Gruźlicy i chorób płuc	161,7	31,6	45,7	<i>Tubercular and pulmonary diseases</i>
Dermatologicznych.....	368,3	70,5	67,0	<i>Dermatological</i>
Okulistycznych	597,8	105,0	184,2	<i>Ophthalmologic</i>
Otolaryngologicznych.....	401,6	110,9	79,9	<i>Laryngological</i>
Neurologicznych.....	465,0	37,1	96,9	<i>Neurological</i>
Onkologicznych.....	92,1	0,3	31,8	<i>Oncological</i>
Zdrowia psychicznego.....	223,5	18,7	36,7	<i>Psychiatric</i>
Leczenia uzależnień.....	28,3	0,3	0,7	<i>Cure dependence</i>
Rehabilitacyjnych	133,7	16,8	33,5	<i>Rehabilitation</i>
Chorób zakaźnych	23,6	2,3	3,1	<i>Infections diseases</i>
Medycyny sportowej.....	17,4	15,9	0,0	<i>Sporting</i>
Innych.....	780,2	127,4	201,5	<i>Other</i>
Stomatologiczne.....	2493,6	959,0	241,3	<i>Dental</i>
NA 1 MIESZKAŃCA PER CAPITA				
OGÓŁEM2005	2,9	0,4	0,3	TOTAL
.....2008	3,8	0,9	0,7	
..... 2009	3,5	0,8	0,6	
Lekarskie	2,4	0,4	0,5	<i>Medical</i>
Stomatologiczne.....	1,2	0,4	0,1	<i>Dental</i>

TABL. 5 (157). **ZATRUDNIENI LEKARZE SPECJALIŚCI^a**
 Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED SPECIALIST DOCTORS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			w tym ze specjali- zacją II stopnia <i>of which with grade II speciali- zation</i>	
OGÓŁEM	4040	4124	4079	2811	TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:					<i>of which specialists in the field of:</i>
Anestezjologii i intensywnej terapii	204	205	202	159	<i>Anaesthesiology and intensive therapy</i>
Chirurgii ^b	485	407	379	258	<i>Surgery^b</i>
Chorób płuc	109	100	106	96	<i>Pulmonary diseases</i>
Chorób wewnętrznych	486	493	483	255	<i>Internal diseases</i>
Dermatologii i wenerologii ^c	83	74	73	43	<i>Dermatology and venereology^c</i>
Kardiologii ^c	71	89	95	71	<i>Cardiology^c</i>
Medycyny rodzinnej	660	677	696	610	<i>Family medicine</i>
Neurologii ^c	169	175	182	124	<i>Neurology^c</i>
Okulistyki	156	152	128	67	<i>Ophthalmology</i>
Onkologii ^c	8	17	28	1	<i>Oncology^c</i>
Otolaryngologii ^c	111	113	102	71	<i>Otolaryngology^c</i>
Pediatrici	317	305	289	131	<i>Paediatrics</i>
Położnictwa i ginekologii	311	295	298	216	<i>Obstetrics and gynecology</i>
Psychiatrii ^c	129	134	138	71	<i>Psychiatry^c</i>
Lekarze specjaliści w % ogółu lekarzy pracujących	87,4	80,8	79,4	54,7	<i>Specialists in % of total working doctors</i>

^a Lekarze, którzy uzyskali uprawnienia specjalistyczne I i II stopnia oraz od 2005 r. lekarze posiadający tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny. ^b Chirurgia: ogólna, dziecięca, klatki piersiowej, neurochirurgii, stomatologiczna, onkologii, plastyczna i szczękowa, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Doctors, who obtained specialists grade I and II qualifications as well as since 2005 doctors acquiring the specialist's title in adequate medicine field. ^b Surgery: general, paediatric, thorax, neurosurgery, dental, oncology, plastic and jawbone, cardiosurgery, vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 6 (158). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII
 FACILITIES — as of 31 XII

Szpital ogólny	33	41	37	38	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	4	8	10	12	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^a	3	5	4	4	Nursing homes ^a
Hospicja	3	4	4	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment:
sanatoria	4	4	4	4	sanatoria
szpitale	2	2	2	2	hospitals

ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII
 BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII

Szpital ogólny	12226	11072	11437	11477	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	314	370	452	553	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^a	97	155	168	162	Nursing homes ^a
Hospicja	29	38	40	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment:
sanatoria	832	950	950	929	sanatoria
szpitale	339	348	348	351	hospitals

LECZENI
 IN-PATIENTS

Szpital ogólny ^b	371550	408744	449263	431675	General hospitals ^b
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	497	637	813	986	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^a	388	755	350	388	Nursing homes ^a
Hospicja	522	767	735	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe – kura- cjusze:					Health resort treatment patients:
w sanatoriach	13480	19508	19869	13357	in sanatoria
w szpitalach	4613	6743	6137	6551	in hospitals

^a W 2000 r. łącznie z zakładami leczniczo-wychowawczymi. ^b Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.
^a In 2000 including treatment and education homes. ^b Excluding inter-ward patient transfers.

TABL. 7 (159). **SZPITALE OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Szpital (stan w dniu 31 XII)	33	41	37	38	Hospitals (as of 31 XII)
Publiczne.....	33	34	31	31	Public
Niepubliczne.....	-	7	6	7	Non-public
Łóżka ^a (stan w dniu 31 XII)	12226	11072	11437	11477	Beds ^a (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych.....	12226	10784	11005	11082	in: public hospitals
niepublicznych	-	288	432	395	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	55,4	50,8	52,9	53,2	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:					of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	2326	2290	2289	2309	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	413	435	456	454	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	2646	1998	1947	2002	Surgical
Pediatrycznych	725	550	529	574	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych.....	1482	1300	1232	1223	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych.....	177	206	204	204	Oncological
Intensywnej terapii	114	143	122	145	Intensive therapy
Zakaźnych	459	329	322	360	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc.....	769	793	654	678	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	150	107	115	80	Dermatology
Neurologicznych.....	494	525	533	590	Neurological
Psychiatrycznych	744	685	661	663	Psychiatric
Ruch chorych					Patients
Leczeni ^c w tys.	371,6	408,7	449,3	431,7	In-patients ^c in thous.
w tym na oddziałach ^d :					of which in specified wards ^d :
chorób wewnętrznych	88,8	101,1	105,6	106,5	internal diseases
w tym kardiologicznych.....	19,8	26,2	27,1	27,1	of which cardiological
chirurgicznych	90,5	82,5	84,2	83,6	surgical
pediatrycznych	22,1	22,1	24,7	23,8	paediatric
ginekologiczno-położniczych	51,1	62,8	66,5	68,2	gynaecological-obstetric
onkologicznych.....	5,9	7,0	9,8	11,6	oncological
intensywnej terapii	3,9	4,6	2,9	2,7	intensive therapy
zakaźnych	9,4	12,1	13,0	10,8	communicable
gruźlicy i chorób płuc	16,8	18,9	19,7	19,8	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	2,6	3,1	3,7	2,6	dermatology ^f
neurologicznych	16,1	19,5	22,3	24,6	neurological
psychiatrycznych.....	6,4	7,2	7,7	7,8	psychiatric
Wypisani w tys.	353,7	400,8	431,0	414,2	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	11,0	11,3	12,1	12,0	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności.....	1683	1873	2208	2184	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko	30,4	36,9	41,8	41,1	bed
Przeciętny pobyt chorego w dniach.....	9,2	7,2	6,7	6,6	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	277	272	286	277	Average bed use in days

^a Od 2008 r. łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków. ^b łącznie z oddziałami intensywnego nadzoru kardiologicznego. ^c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^d łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Since 2008 including incubators as well as places for newborns. ^b Including intensive cardiological care wards. ^c Excluding inter-ward patient transfers. ^d Including inter-ward patient transfers.

S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 (160). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA** ^a
Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego.....	55	103	91	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
w tym:				<i>of which:</i>
podstawowe	x	42	42	<i>basic</i>
specjalistyczne	x	30	32	<i>specialization</i>
wypadkowe	28	13	7	<i>accident</i>
reanimacyjne	23	12	7	<i>reanimation</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe ^b	15	17	19	<i>Hospital emergency wards ^b</i>
Izby przyjęć	15	22	16	<i>Admission room</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	<i>Medical air rescue ^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d				<i>Calls to the incident places ^d</i>
w tys.....	156,7	183,0	188,1	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	71,8	84,6	87,1	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotne ^d (w ciągu roku):				<i>Person who received health care benefits ^d (during the year):</i>
w tys.....	160,6	185,4	189,4	<i>in thous.</i>
na 1000 ludności	73,6	85,7	87,7	<i>per 1000 population</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 220. ^b Oddział szpitalny będący komórką organizacyjną szpitala w rozumieniu przepisów o zakładach opieki zdrowotnej, stanowiący jednostkę systemu. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmujące medyczne działania ratunkowe. ^d W danych tych nie ujęto zachorowań oraz osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w nagłych wypadkach w trybie ambulatoryjnym (w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym).

^a See general notes, item 9 on page 220. ^b Hospital ward that is organization cell of hospital in accordance with the Law of Health Care Facilities, hospital ward composes entity of the system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid acting as medical rescue. ^d Excluding incidence of people who received health care benefits in emergency accidents in ambulatory mode (in admission room or in hospital emergency ward).

TABL. 9 (161). **PLACÓWKI LECZNICTWA UZDROWISKOWEGO**
Stan w dniu 31 XII
FACILITIES OF HEALTH RESORT TREATMENT
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
PLACÓWKI FACILITIES					
Szpitala uzdrowiskowe.....	2	2	2	2	Health resort hospitals
Sanatoria uzdrowiskowe.....	4	4	4	4	Health resort sanatoria
Zakłady przyrodolecznicze.....	1	1	1	.	Natural therapy homes
Sanatoria rehabilitacyjne.....	1	1	1	.	Rehabilitation sanatoria
DZIAŁALNOŚĆ PLACÓWEK ACTIVITY OF FACILITIES					
Średnia liczba łóżek czynnych.....	1099	1261	1270	1429	Average number of beds occupied
w tym w:					of which in:
szpitalach uzdrowiskowych.....	331	348	348	351	health resort hospitals
sanatoriach uzdrowiskowych.....	768	913	922	929	health resort sanatoria
Kuracjusze lecznictwa uzdrowiskowego..	18962	27445	28733	22899	Health resort patients
w tym w:					of which in:
szpitalach uzdrowiskowych.....	4613	6743	6137	6551	health resort hospitals
sanatoriach uzdrowiskowych.....	13480	19508	19869	13357	health resort sanatoria
Osobodni leczenia kuracjuszy.....	382682	385788	407592	415859	Persons-days of patients' cure
w tym w:					of which in:
szpitalach uzdrowiskowych.....	101067	112013	109214	120477	health resort hospitals
sanatoriach uzdrowiskowych.....	252796	246669	262644	257813	health resort sanatoria

TABL. 10 (162). **PLACÓWKI OPIEKI ZDROWOTNEJ TYPU OPIEKUŃCZO-LECZNICZEGO W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE CENTRES PROVIDING CHRONIC MEDICAL TREATMENT IN 2009
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Opiekuńczo- lecznicze Chronic medical care homes	Pielęgnacyjno- opiekuńcze Nursing homes	Hospicjum Hospice
OGÓŁEM TOTAL	20	12	4	4
Liczba miejsc..... Numbers of places	755	553	162	40
Liczba pacjentów objętych opieką w ciągu roku sprawozdawczego..... Numbers of patients during the reporting year	2109	986	388	735
w tym kobiety..... of which females	1214	596	269	349
Osobodni pobytu mieszkańców ^a Persons-days of residences stay ^a	238524	164817	59495	14212

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 11 (163). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
 Stan w dniu 31 XII
PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Apteki	642	760	792	788	Pharmacies
w tym prywatne	599	759	782	779	of which private
w tym na wsi	196	224	241	241	of which in rural areas
Punkty apteczne ^b	6	49	53	55	Pharmaceutical outlets ^b
w tym na wsi	4	48	52	55	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny ^b	3405	2694	2558	2559	pharmacy and pharmaceutical outlet ^b
1 aptekę	3436	2868	2730	2738	pharmacy
w tym na wsi	6009	5191	4796	4785	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący ^c w aptekach i w punktach aptecznych ^b	1356	1619	1644	1667	Pharmacists employed ^c in pharmacies and pharmaceutical outlets ^b

^a Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, w sanatoriach. ^b Od 2002 r. nie określa się typów punktów aptecznych. ^c W 2000 r. – w przeliczeniu na pełne etaty; od 2002 r. – w osobach. Tylko magistrowie farmacji.

^a Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals and sanatoria. ^b Since 2002 the types of pharmaceutical outlet are not defined. ^c In 2000 – calculated as full-time employment; since 2002 calculated per person. Only masters of pharmacy.

TABL. 12 (164). **KRWIODAWSTWO**
BLOOD DONATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	20	11	10	10	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	20173	32212	29631	28329	Blood donors
w tym honorowi	20110	32146	29601	28321	of which honorary blood donors
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a ..	39442	47837	50666	51408	Blood taken in units of whole blood ^a
Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP) ^b	61719	57269	52514	52728	Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP) ^b

^a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. ^b Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

U w a g a. Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii.

^a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. ^b One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

N o t e. Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Internal Affairs.

S o u r c e: data of Institute of Haematology and Transfusion Science.

TABL. 13 (165). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Tężec.....	1	1	1	1	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>Tetanus</i>
Krztusiec.....	6	37	17	15	0,3	1,7	0,8	0,7	<i>Whooping cough</i>
Odra	2	-	6	47	0,1	-	0,3	2,2	<i>Measles</i>
Wirusowe zapalenie wątroby.....	185	337	323	315	8,4	15,5	14,9	14,6	<i>Viral hepatitis</i>
w tym typ B	80	95	106	76	3,6	4,4	4,9	3,5	<i>of which type B</i>
Różyczka.....	1609	225	165	203	72,9	10,3	7,6	9,4	<i>Rubella</i>
AIDS	1	7	6	1	0,0	0,3	0,3	0,0	<i>AIDS</i>
Salmonellozy	2214	1504	696	607	100,3	68,9	32,2	28,1	<i>Salmonella infections</i>
Czerwonka bakteryjna ...	13	6	1	1	0,6	0,3	0,0	0,0	<i>Shigellosis</i>
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe.....	361	78	122	104	16,4	3,6	5,6	4,8	<i>Other bacterial food borne intoxications</i>
Biegunki u dzieci do lat 2 ^a	752	915	1456	2766	161,6	219,1	334,3	606,9	<i>Diarrhoea and gastroenteritis of presumed of infections origin (under 2 years)^a</i>
Szkarlatyna (płonica)	239	236	308	625	10,8	10,8	14,2	28,9	<i>Scarlet fever</i>
Zapalenie opon mózgo- wych	88	68	76	64	4,0	3,1	3,5	3,0	<i>Meningitis</i>
Zapalenie mózgu.....	17	6	7	18	0,8	0,3	0,3	0,8	<i>Encephalitis</i>
Świnka (zapalenie przy- uszniczy nagminne)	1092	5887	170	144	49,5	269,8	7,9	6,7	<i>Mumps</i>
Grypa.....	87590	13443	4378	31285	3968,0	616,0	202,4	1448,5	<i>Influenza</i>
Szczepieni przeciw wściekliznie	659	221	264	249	29,9	10,1	12,2	11,5	<i>Rabies vaccinations</i>
Gruźlica ^b	781	874	663	741	35,4	40,1	30,6	34,3	<i>Tuberculosis^b</i>
układu oddechowego.	755	806	622	679	34,2	36,9	28,8	31,4	<i>respiratory</i>
innych układów i na- rzędów	26	68	41	62	1,2	3,1	1,9	2,9	<i>other systems and or- gans</i>
Choroby weneryczne ^b ...	47	61	40	59	2,1	2,8	1,8	2,7	<i>Venereal diseases^b</i>
kiła i jej następstwa....	29	51	31	50	1,3	2,3	1,4	2,3	<i>syphilis</i>
rzeżączka.....	18	10	9	9	0,8	0,5	0,4	0,4	<i>gonococcal infections</i>

^a Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^b Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych.

Źródło: dane Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie.

^a Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^b Refers to newly registered.

Source: data of the National Voivodship Sanitary Inspector in Lublin.

TABL. 14 (166). **OSOBY LECZONE W PORADNIACH ZDROWIA PSYCHICZNEGO**
PERSONS TREATED IN OUT-PATIENT MENTAL HEALTH CLINICS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Leczeni <i>Patients</i>		Z ogółem w wieku 0-19 lat <i>Of total aged 0-19 years</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym po raz pierw- szy <i>of which treated for the first time</i>	ogółem <i>total</i>	w tym po raz pierw- szy <i>of which treated for the first time</i>	
OGÓŁEM 2000	58544	15986	4364	2147	TOTAL
2005	69182	15476	5735	2006	
2008	79243	20788	4724	1786	
2009	66662	18136	3803	1741	
w tym kobiety	39129	10453	1703	841	<i>of which females</i>
według rozpoznania zasadni- czego:					<i>according to basic diag- nosis:</i>
Organiczne zaburzenia psychotycz- ne i niepsychotyczne	9096	2168	29	21	<i>Organic psychotic and non- psychotic disorders</i>
Schizofrenia.....	5984	1009	59	33	<i>Schizophrenia</i>
Inne zaburzenia psychotyczne i urojeniowe ^a	4035	783	50	16	<i>Psychotic and imaginary disorders^a</i>
Epizody afektywne	5567	1843	193	84	<i>Affective episodes</i>
Depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe	10018	1431	62	28	<i>Relapsing bipolar depres- sions and disorders</i>
Inne zaburzenia nastroju (afektyw- ne)	4543	887	30	10	<i>Other affective disorders</i>
Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne.....	17926	6319	1045	501	<i>Neurotic disorders connected with stress and somatic form disorders</i>
Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami odżywiania.....	398	165	106	62	<i>Behavioral syndromes related to nutrition disorders</i>
Inne zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi	452	304	19	9	<i>Other behavioral syndromes related to physiological disorders and manual fac- tors</i>
Zaburzenia osobowości i zachowa- nia dorosłych.....	1585	592	52	37	<i>Adult personality and behav- ioural disorders</i>
Upośledzenie umysłowe	3955	832	573	197	<i>Mental retardation</i>
Całościowe zaburzenia rozwojowe....	173	67	150	62	<i>Total developmental disor- ders</i>
Pozostałe zaburzenia rozwoju psychicznego	269	98	143	66	<i>Other disorders of mental development</i>
Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzie- ciństwie i wieku młodzieńczym	2283	1510	1280	612	<i>Behavioral and emotional disorders starting usually in childhood and youth</i>
Nieokreślone zaburzenia psychiczne	378	128	12	3	<i>Not determined psychic disorders</i>
OBSERWACJA STANU PSY- CHICZNEGO, ROZPOZNANIA NIEUSTALONE, BEZ ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH I ROZPOZ- NANIA NIEPSYCHIATRYCZNE.....	844	598	32	29	<i>OBSERVATIONS OF MEN- TAL STATE, DIAGNOSIS NOT IDENTIFIED, WITHOUT MENTAL DISORDERS AND NON- PSYCHIATRIC DIAGNOSIS</i>

^a Bez afektywnych i schizofrenii.

Źródło: Lubelskie Centrum Zdrowia Publicznego w Lublinie.

^a Without persons with affective disorders and schizophrenics.

Source: Centre of Public Health in Lublin.

TABL. 15 (167). **OSOBY LECZONE W PORADNIACH ODWYKOWYCH**
PERSONS TREATED IN ANTI-ADDICT OUT-PATIENT CLINICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Leczeni Patients		Z ogółem Of total				
	ogółem total	w tym po raz pierwszy of which treated for the first time	w wieku lat aged			zobowią- zani do leczenia odwyko- wego obliged to detoxifica- tion	
			do 18 lat under 18 years	19-29	65 i więcej 65 and more		
OGÓŁEM	2000	6526	2945	59	561	76	846
TOTAL	2005	7314	3113	79	895	241	1850
	2008	7684	3297	25	1263	391	2851
	2009	8152	3198	23	1102	504	2529
kobiety		1465	614	5	275	131	661
<i>females</i>							
mężczyźni		6687	2584	18	827	373	1868
<i>males</i>							
Ostre zatrucia i używanie szkodliwe		1178	537	9	224	120	368
<i>Acute intoxications and harmful use</i>							
Zespół uzależnienia		5844	2386	11	672	182	1596
<i>Dependence syndrome</i>							
Zespół abstynencji bez majaczenia		339	84	2	92	38	126
<i>Withdrawal state</i>							
Zespół abstynencji z majaczeniem		134	36	1	18	34	104
<i>Withdrawal state with delirium</i>							
Zaburzenia psychiatryczne bez majaczenia		192	62	-	28	32	63
<i>Other psychotic disorders without delirium</i>							
Zespół amnestyczny		163	32	-	29	35	102
<i>Amnesia syndrome</i>							
Inne zaburzenia psychiczne		302	61	-	39	63	170
<i>Other mental disorders</i>							

Źródło: Lubelskie Centrum Zdrowia Publicznego w Lublinie.
 Source: Centre of Public Health in Lublin.

TABL. 16 (168). **ŻŁOBKI**^a
 Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Żłobki.....	18	15	15	14	Nurseries
Oddziały żłobkowe.....	8	7	8	8	Nursery wards
Miejsca w żłobkach ^b	1175	1034	1271	1282	Places in nurseries ^b
Dzieci przebywające w żłobkach ^b (w ciągu roku).....	2017	1903	2249	2268	Children staying in nurseries ^b (during the year)
Miejsca w żłobkach ^b na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach.....	40,3	38,0	44,0	42,7	Places in nurseries ^b per 1000 children up to age 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach ^b na 1000 dzieci w wieku do lat 3.....	13,7	13,2	18,5	18,6	Children staying in nurseries ^b per 1000 children up to age 3

^a Łącznie ze żłobkami tygodniowymi. ^b Łącznie z oddziałami żłobkowymi.
^a Including weekly nurseries. ^b Including nursery wards.

TABL. 17 (169). **CAŁODOBOWE PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**^a
 Stan w dniu 31 XII
ROUND-THE-CLOCK CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	2005	2008	2009	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	placówki centres			wychowankowie residents			wolontariusze volunteers			

PLACÓWKI CAŁODOBOWE
 ROUND-THE-CLOCK CARE CENTRES

OGÓŁEM.....	33	37	37	1191	1196	1160	193	186	133	TOTAL
Interwencyjne.....	2	2	2	81	14	27	2	-	-	Intervention
Rodzinne.....	9	9	9	234	201	185	14	13	5	Family
Socjalizacyjne.....	14	17	14	500	523	433	74	81	65	Socialization
Wielofunkcyjne.....	8	9	12	376	458	515	103	92	63	Multi-functional

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO
 DAILY ASSISTANCE CENTRES

OGÓŁEM.....	80	73	74	3137	2342	2579	510	400	375	TOTAL
Opiekuńcze.....	69	65	64	2741	2158	2289	452	358	315	Care
Specjalistyczne.....	11	8	10	396	184	290	58	42	60	Specialized

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 220.
^a See general notes, item 12 on page 220.

TABL. 18 (170). **RODZINY ZASTĘPCZE**^a
 Stan w dniu 31 XII
FOSTER FAMILIES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze.....	2282	1772	1777	1819	Foster families
Dzieci w rodzinach zastępczych ^b w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności ^c	3124	2581	2658	2772	Children in foster families ^b of which issued disability confirmation ^c
Dzieci usamodzielnione w ciągu roku ^d	160	209	202	203	Children who gained independence during the year ^d
	739	41	67	72	

^a W 2000 r. stan w końcu roku. ^b Łącznie z dziećmi niebędącymi pod nadzorem sądów. ^c Do 2002 r. pobierające zasiłek pielęgnacyjny. ^d W 2000 r. łącznie z kontynuującymi naukę.

^a In 2000 as end of year. ^b Including children not under court supervision. ^c Until 2002 receiving nursing benefit. ^d In 2000 including children continuing study.

TABL. 19 (171). **POMOC SPOŁECZNA**

Stan w dniu 31 XII

SOCIAL WELFARE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	59	62	64	66	Homes and facilities (excluding sub-branches)
dla:					for:
Osób w podeszłym wieku ^a	11	16	17	20	Aged persons ^a
Przewlekłe somatycznie chorych ^a	14	9	15	15	Chronically ill with somatic disorders ^a
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^{a,b}	} 18	10	12	11	Adults mentally retarded ^{a,b}
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^{a,b}		5	7	5	Children and young mentally retarded ^{a,b}
Przewlekłe psychicznie chorych ^{a,c}	6	7	9	9	Chronically mentally ill ^{a,c}
Niepełnosprawnych fizycznie ^a	2	2	3	4	Physically handicapped ^a
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	2	2	3	3	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	6	11	13	16	Homeless
Miejsca ^d ogółem	5045	5717	5372	5478	Total places ^d
w domach i zakładach dla:					in homes and facilities for:
Osób w podeszłym wieku ^e	510	1404	312	374	Aged persons ^e
Przewlekłe somatycznie chorych ^e	1676	1072	371	227	Chronically ill with somatic disorders ^e
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^{b,e}	} 1588	1010	722	660	Adults mentally retarded ^{b,e}
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^{b,e}		376	363	356	Children and young mentally retarded ^{b,e}
Przewlekłe psychicznie chorych ^{c,e}	394	655	635	648	Chronically mentally ill ^{c,e}
Niepełnosprawnych fizycznie ^e	285	169	164	164	Physically handicapped ^e
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	125	203	149	147	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	467	828	728	822	Homeless
Miejsca ^d na 10 tys. ludności	22,9	26,2	24,8	25,4	Places ^d per 10 thous. Population
Mieszkańcy ^d ogółem	4950	5361	5187	5230	Total residents ^d
w tym umieszczeni w ciągu roku	1446	1464	1644	1009	of which placed within during the year
w domach i zakładach dla:					in homes and facilities for:
Osób w podeszłym wieku	491	1325	1155	1312	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorych..	1672	1050	753	687	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^b	} 1587	982	1114	1040	Adults mentally retarded ^b
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^b		375	407	370	Children and young mentally retarded ^b
Przewlekłe psychicznie chorych ^c ..	394	628	715	709	Chronically mentally ill ^c

^a Od 2008 r. dane dotyczą zakładów samodzielnych (prowadzących działalność na rzecz jednej grupy mieszkańców, tzw. „oddziału”) i zakładów łączonych (przeznaczonych dla kilku grup mieszkańców, tzw. „oddziałów”); dane nieporównywalne z latami wcześniejszymi. ^b Do 2000 r. — umysłowo upośledzonych. ^c Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. ^d Łącznie z filiami. ^e Od 2008 r. dane dotyczą tylko miejsc w zakładach samodzielnych; dane nieporównywalne z latami wcześniejszymi.

^a Since 2008 data concern individual entities (conducting activity for one group of residents) and integrated entities (destined for several groups of residents); data incomparable with previous years. ^b Until 2000 — mentally disabled. ^c Including community self-help homes for persons with mental disorders. ^d Including subbranches. ^e Since 2008 data concern places in individual entities only; data incomparable with previous years.

TABL. 19 (171). **POMOC SPOŁECZNA (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

SOCIAL WELFARE (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Mieszkańcy^d ogółem (dok.)					Total residents^d (cont.)
Niepełnosprawnych fizycznie	285	165	275	272	Physically handicapped
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	100	151	128	110	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	421	685	622	705	Homeless
Mieszkańcy^d na 10 tys. ludno- ści	22,4	24,6	24,0	24,2	Residents^d per 10 thous. Popula- tion
Osoby oczekujące na umiesz- czenie	293	187	653	451	Persons awaiting a place

^d Łącznie z filiami.^d Including subbranches.TABL. 20 (172). **MIESZKAŃCY ZAKŁADÓW STACJONARNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG WIEKU I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

RESIDENTS OF STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES BY AGE AND SOURCES OF FINANCING IN 2009

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba miesz- kań- ców Number of resi- dents	Z tego w wieku Of which aged					W tym ponoszących opłaty za pobyt Of which incurring costs of residence			Osobod- ni pobytu miesz- kańców ^a Persons- days of resi- dences stay ^a
		do 18 lat less than 18	19-40	41-60	61-74	75 lat i więcej 75 years and more	przynajmniej w części z dochodów własnych partly from own revenue		pełna odpłat- ność gminy / budże- tu pań- stwa full pay- ment of gmi- na/stat e budget	
							razem total	w tym w pełnej wysoko- ści of which full pay- ment		
OGÓŁEM TOTAL	5230	243	871	1638	1179	1299	4592	415	344	1832950
dla osób: for persons:										
W podeszłym wieku	1312	-	7	110	344	851	1308	163	2	450208
Przewlekłe somatycznie chorych	687	19	53	181	204	230	676	60	5	234854
Chronically ill with somatic disorders										

^a W ciągu roku.^a During the year.

TABL. 20 (172). **MIESZKAŃCY ZAKŁADÓW STACJONARNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG WIEKU I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA W 2009 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

RESIDENTS OF STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES BY AGE AND SOURCES OF FINANCING IN 2009 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba mieszkańców Number of residents	Z tego w wieku Of which aged					W tym ponoszących opłaty za pobyt Of which incurring costs of residence			Osobodni pobytu mieszkańców ^a Persons-days of residences stay ^a
		do 18 lat less than 18	19-40	41-60	61-74	75 lat i więcej 75 years and more	przynajmniej w części z dochodów własnych partly from own revenue		pełna odpłatność gminy / budżetu państwa full payment of gmina/state budget	
							razem total	w tym w pełnej wysokości of which full payment		
dla osób (dok.): for persons (cont.):										
Niepełnosprawnych intelektualnie	1410	109	540	556	164	41	1304	85	44	509686
<i>Mentally disabled</i>										
Przewlekłe psychicznie chorych	709	-	70	362	201	76	708	20	1	259339
<i>Chronically ill with psychic disorders</i>										
Niepełnosprawnych fizycznie..	272	-	23	92	80	77	271	53	1	89149
<i>Physically handicapped</i>										
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	110	57	40	8	5	-	22	4	54	36831
<i>Mothers with dependent children and pregnant women</i>										
Bezdomnych	705	55	136	321	176	17	284	15	237	246029
<i>Homeless</i>										

^a W ciągu roku.
^a During the year.

TABL. 21 (173). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b <i>Beneficiaries^b</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2000	174267	153791	TOTAL
2005	191318	145536	
2008	162855	187135	
2009	158038	191231	
Pomoc pieniężna	84505	136443	Monetary assistance
w tym zasiłki:			<i>of which benefits:</i>
stały	9122	31021	<i>permanent</i>
okresowy	27098	43860	<i>temporary</i>
celowy	43073	29848	<i>appropriated</i>
Pomoc niepieniężna	73533	54788	Non-monetary assistance
w tym:			<i>of which:</i>
schronienie	479	1404	<i>shelter</i>
posiłek	65029	23861	<i>meals</i>
ubranie	43	11	<i>clothing</i>
sprawienie pogrzebu	198	397	<i>burial</i>

^a Organizowanej i świadczonej przez administrację rządową i jednostki samorządu terytorialnego. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a Organized and rendered by government administration and local self-government entities. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XII KULTURA. TURYSTYKA

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopiśma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. W muzeach jako **muzealia** wykazano rzeczy ruchome i nieruchomości wpisane do inwentarza muzealiów.

3. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

4. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębiając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność **koncertową filharmonii, orkiestr i chórów**.

5. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo).

CHAPTER XII CULTURE. TOURISM

General notes

Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

2. Movable subjects and real estate registered in exhibit inventory are presented as **exhibits** in museums.

3. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

4. Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**.

5. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape).

6. Dane o abonentach radiowych i telewizyjnych dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

6. Data regarding radio and television subscribers concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Turystyka

1. Termin turystyka — zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki — obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. nie obejmuje pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

Do pozostałych obiektów zaliczono obiekty, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla hoteli, moteli, pensjonatów, domów wycieczkowych, schronisk, kempingów, pól biwakowych i domków turystycznych oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hotele robotnicze) i zakłady uzdrowiskowe.

3. Dane o miejscach noclegowych wykazano według stanu w dniu 31 VII; dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych. W informacjach nie uwzględnia się miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Placówki gastronomiczne w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych — także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Tourism

1. Tourism, in accordance with the definition of the World Tourism Organization (WTO), includes activities of persons travelling for purposes other than that connected with earning income, i.e., mainly for recreational, work-related, religious and other purposes, and remaining outside their normal environment not longer than 1 year.

2. Tourist accommodation facilities include collective tourist accommodation establishments (i.e., do not include rooms for rent and agrotourism lodgings).

The remaining facilities of collective accommodation establishments include hotel facilities which do not correspond to conditions expected in hotels, motels, boarding houses, excursion hostels, shelters, camping sites, tent camp sites and tourist cottages, other facilities used by the tourism industry (e.g., student dormitories, boarding schools, employee boarding houses) and health establishments.

3. Data on number of beds are presented as of 31 VII; these data concern whole year's and seasonal places. Places in temporary inactive facilities due to expansion, renovation, etc., are not included.

4. Catering establishments in collective tourists accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.

Kultura Culture

TABL. 1 (174). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII).....	642	610	601	601	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	501	474	465	465	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	193	132	150	165	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi.....	167	115	126	142	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol... ..	7510,3	6910,2	6637,5	6450,9	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi.....	4468,0	3977,5	3700,5	3574,7	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	447,6	431,9	394,5	389,4	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi.....	169,1	167,6	156,7	156,4	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tys. woluminów	8387,2	8206,5	7573,4	7540,1	<i>in thous. volumes</i>
w tym na wsi.....	3490,1	3485,3	3168,0	3138,1	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	18,7	19,0	19,2	19,4	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi.....	20,6	20,8	20,2	20,1	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. *b* Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points. *b* Excluding interlibrary lending.

TABL. 2 (175). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums and branches^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający <i>Visitors</i>		SPECIFICATION
			własne ^b <i>own^b</i>	obce ^c <i>external^c</i>	ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students^d</i>	
OGÓŁEM							TOTAL
2000	39	315,0	131	54	796,8	395,0	
2005	39	376,4	136	67	992,6	336,0	
2008	38	381,3	129	71	980,4	360,1	
2009	46	404,9	152	53	1023,4	367,5	
w tym:							<i>of which:</i>
Artystyczne.....	5	31,7	19	4	292,0	66,3	<i>Art</i>
Biograficzne	6	1,2	16	3	51,6	18,1	<i>Biographical</i>
Etnograficzne	2	35,2	1	-	79,1	21,4	<i>Ethnographic</i>
Historyczne	6	1,8	8	5	75,3	20,5	<i>Historical</i>
Martyrologiczne.....	3	6,5	6	1	137,7	64,5	<i>Martyrological</i>
Przyrodnicze	1	-	3	1	24,5	8,9	<i>Natural history</i>
Regionalne	13	123,5	57	26	171,9	86,1	<i>Regional</i>

a Stan w dniu 31 XII. *b* W kraju. *c* Krajowe i z zagranicy. *d* Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. *b* In Poland. *c* Domestic and foreign. *d* Visiting museums in organized groups.

TABL. 3 (176). **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE**
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Instytucje ^a (stan w dniu 31 XII)	9	9	8	Institutions ^a (as of 31 XII)
Wystawy:				Exhibitions:
własne ^b	20	22	18	own ^b
obce krajowe	4	21	9	foreign national
Zwiedzający w tys.	230,3	260,0	236,2	Visitors in thous.
w zorganizowanych grupach	95,5	83,5	119,3	of which in organized groups
w tym młodzież szkolna	61,6	65,1	61,1	of which school youth

^a Obejmują ogrody zoologiczne i botaniczne, rezerwy przyrody oraz planetaria, miasteczka i centra techniki (jeśli nie posiadają statusu muzeum), a także nie będące muzeami ekspozycje stałe, prezentujące osiągnięcia, odkrycia i ciekawostki z dziedziny historii, archeologii, kultury, przyrody, techniki itp. ^b W kraju

^a Including zoological and botanical gardens, reserves and planetarium, technical towns and centers (if they did not possess a museum status) as well as permanent exhibitions (which are not museums) presenting achievements, findings and curiosities from history, archeology, culture, nature, technics etc. ^b In Poland

TABL. 4 (177). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor <i>sector</i>		
					publiczny <i>public</i>	prywatny <i>private</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII).....	11	9	12	10	3	7	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	142	130	142	136	54	82	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	8	7	7	7	4	3	of which foreign
Ekspozycje ^a	142	145	377	141	59	82	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	48,8	63,7	65,0	62,1	24,6	37,5	Visitors in thous.

^a W kraju.
^a In Poland.

TABL. 5 (178). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seating in fixed halls^a</i>	Przedstawienia i koncerty ^b <i>Performances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne					Theatres and music institutions
2000	6	1857	1241	282,7	
2005	6	1856	1163	219,7	
2008	6	1698	1189	260,9	
2009	6	1792	1175	226,0	
Teatry:					Theatres:
dramatyczne.....	2	407	310	60,9	<i>dramatic</i>
lalkowe	1	184	283	37,7	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne.....	1	351	132	46,5	<i>Musical theatres</i>
Filharmonie	1	650	357	38,4	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne.....	1	200	93	42,5	<i>Symphonic and chamber orchestras</i>
Przedsiębiorstwa estradowe					Entertainment enterprises
2000	3	x	52	13,6	
2005	-	x	-	-	
2008	2	x	28	6,7	
2009	1	x	20	2,0	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Według siedziby.

^a As of 31 XII. ^b According to the seat.

TABL. 6 (179). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENT, CLUBS, COMMUNITY CENTRES IN 2009
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>	SPECIFICATION
Instytucje	188	74	114	<i>Institutions</i>
domy kultury.....	50	36	14	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury.....	119	28	91	<i>cultural centres</i>
kluby	17	9	8	<i>clubs</i>
światlice.....	2	1	1	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	312	168	144	<i>Specialised workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku).....	14080	9331	4749	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	2175,1	1522,3	652,8	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	327	148	179	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku)....	5720	3212	2508	<i>Course graduates (during the year)</i>
Zespoły artystyczne	1436	833	603	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych	18967	10955	8012	<i>Members of artistic ensembles</i>
Koła (kluby)	569	413	156	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	11617	8741	2876	<i>Members of groups (clubs)</i>

TABL. 7 (180). **OBIEKTY ZABYTKOWE WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW**
Stan w dniu 31 XII
MONUMENTAL FACILITIES RECORDED IN REGISTER OF MONUMENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	3823	3691	3716	3739	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Kościoty.....	356	372	382	387	<i>Churches</i>
Klasztory.....	42	40	40	40	<i>Monasteries</i>
Inne obiekty sakralne.....	276	317	320	320	<i>Other sacral facilities</i>
Budynki użyteczności publicznej.....	149	149	150	150	<i>Buildings of public utility</i>
Pałace i wille.....	143	143	143	145	<i>Palaces and villas</i>
Dwory.....	155	147	147	147	<i>Mansions</i>
Domy mieszkalne (kamienice).....	264	226	226	226	<i>Residential houses (tenement houses)</i>
Układy urbanistyczne.....	36	36	36	36	<i>Town planning systems</i>
Budynki przemysłowe.....	86	85	88	88	<i>Industrial buildings</i>
Parki podworskie, pałacowe i inne.....	285	267	267	267	<i>Post-mansion, palace and other parks</i>
Cmentarze.....	183	184	185	185	<i>Cemeteries</i>

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Lublinie.

Source: data of Voivodship Department of Monument Protection Service in Lublin.

TABL. 8 (181). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII).....	37	30	31	28	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta.....	33	29	30	27	<i>of which in urban areas</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII).....	37	30	38	35	<i>Screens in fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta.....	34	29	37	34	<i>of which in urban areas</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	11,0	8,5	10,4	9,4	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) in thous.</i>
w tym miasta.....	10,3	8,4	10,2	9,2	<i>of which in urban areas</i>
Seanse:					<i>Screenings:</i>
w tys.	14,9	13,6	34,5	28,0	<i>in thous.</i>
w tym miasta.....	14,7	13,5	34,5	28,0	<i>of which in urban areas</i>
na 1 kino.....	403	451	1112	1002	<i>per cinema</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
w tys.	646,0	539,8	1054,4	1165,9	<i>in thous.</i>
w tym miasta.....	640,6	538,8	1053,5	1164,9	<i>of which in urban areas</i>
na 1 kino.....	17	18	34	42	<i>per cinema</i>
na 1 seans.....	43	40	31	42	<i>per screening</i>

TABL. 9 (182). **WYBRANE INSTYTUCJE KULTURY DOSTĘPNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH PORUSZAJĄCYCH SIĘ NA WÓZKACH INWALIDZKICH**
SELECTED CULTURAL INSTITUTIONS ACCESSIBLE TO THE DISABLED MOVING ON WHEELCHAIRS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000		2005		2008		2009		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogólnej liczby obiektów <i>in % of total numbers of objects</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogólnej liczby obiektów <i>in % of total numbers of objects</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogólnej liczby obiektów <i>in % of total numbers of objects</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w % ogólnej liczby obiektów <i>in % of total numbers of objects</i>	
Biblioteki publiczne...	36	5,6	74	12,1	88	14,6	109	18,1	Public libraries
Muzea.....	4	10,3	6	15,4	6	15,8	8	17,4	Museums
Galerie.....	1	9,1	2	22,2	4	33,3	2	20,0	Art galleries
Kina stałe.....	12	32,4	11	36,7	18	58,1	16	57,1	Fixed cinemas

TABL. 10 (183). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
 Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. <i>in thous.</i>				na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>				
Abonenci radiowi.....	488,5	481,1	365,9	345,0	221	221	169	160	Radio subscribers
miasta.....	262,2	258,1	207,4	196,8	255	254	206	196	urban areas
wieś.....	226,3	223,0	158,5	148,2	192	192	137	128	rural areas
Abonenci telewizji bezprzewodowej ...	473,0	462,8	353,2	332,7	214	212	163	154	Cordless television subscribers
miasta.....	255,4	248,3	199,6	189,2	248	244	198	188	urban areas
wieś.....	217,6	214,5	153,6	143,5	185	184	133	124	rural areas
Abonenci telewizji kablowej.....	195,9	187,6	188,7	192,4	88	86	87	89	Cordless television subscribers

Źródło: dane Centralnego Zarządu Poczty Polskiej.
 Source: data of the Polish Post Headquarters.

Turystyka

Tourism

TABL. 11 (184). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	359	331	298	285	Facilities (as of 31 VII)
Hotele	32	30	43	39	Hotels
Motele	9	13	12	10	Motels
Pensjonaty	8	3	6	5	Boarding houses
Domy wycieczkowe	5	2	1	1	Excursion hostels
Schroniska (łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi)	40	42	34	33	Shelters (including youth and school hostels)
Kempingi	6	5	4	4	Camping sites
Pola biwakowe	18	10	5	4	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	97	70	58	59	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	13	9	7	6	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	23	23	28	26	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	3	3	2	2	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	20	19	17	16	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	3	2	2	-	Weekend and holiday accommodation establishments
Pozostałe obiekty ^a	82	100	79	80	Other facilities ^a

^a Inne obiekty hotelowe (spełniające zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria), zakłady uzdrowiskowe oraz obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania, zgodnie z jego przeznaczeniem lub w części, pełniły funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m. in. internaty, domy studenckie, hotele robotnicze itp.

^a Other facilities (fulfilling functions of a hotel, a motel or a boarding house, which aren't categorized), health resort homes as well as facilities, which fulfill function of tourist facilities during periods of full or partial use not consistent with intention. There are among others, dormitories, halls of residence, hotels for workers etc.

TABL. 11 (184). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (cd.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	23346	19506	18742	18909	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	9412	10408	11088	11306	of which open all year
Hotele	2595	2643	3615	3194	Hotels
Motele	370	451	487	417	Motels
Pensjonaty	281	209	276	247	Boarding houses
Domy wycieczkowe	266	95	41	40	Excursion hostels
Schroniska (łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi)	1510	1780	1430	1412	Shelters (including youth and school hostels)
Kempingi	613	615	375	355	Camping sites
Pola biwakowe	2700	1500	350	420	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	5798	4001	3449	3811	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	1697	1054	894	694	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1755	1558	1971	1522	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	145	268	163	161	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	1274	1011	1125	995	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	45	33	168	-	Weekend and holiday accommodation establishments
Pozostałe obiekty ^a	4297	4288	4398	5641	Other facilities ^a
Korzystający z noclegów	510831	543686	677166	652245	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	96467	92042	81481	79121	of which foreign tourists
Hotele	171924	187947	293403	297058	Hotels
Motele	25166	18404	24710	17902	Motels
Pensjonaty	10924	12211	16509	9672	Boarding houses
Domy wycieczkowe	10977	4462	1785	1633	Excursion hostels
Schroniska (łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi)	28009	260245	25469	25831	Shelters (including youth and school hostels)
Kempingi	5105	5243	5680	7653	Camping sites
Pola biwakowe	3667	3381	869	1649	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	48778	34154	35134	37070	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	8234	6497	4248	3064	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	50755	51126	60962	56809	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	7643	12229	7730	7869	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	11212	10709	18220	13425	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	485	475	311	-	Weekend and holiday accommodation establishments
Pozostałe obiekty ^a	127952	170823	182136	172610	Other facilities ^a

^a Inne obiekty hotelowe (spełniające zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria), zakłady uzdrowiskowe oraz obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania, zgodnie z jego przeznaczeniem lub w części, pełniły funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m. in. internaty, domy studenckie, hotele robotnicze itp.

^a Other facilities (fulfilling functions of a hotel, a motel or a boarding house, which aren't categorized), health resort homes as well as facilities, which fulfill function of tourist facilities during periods of full or partial use not consistent with intention. There are among others, dormitories, halls of residence, hotels for workers etc.

TABL. 11 (184). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	1465214	1238665	1555548	1602459	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	194957	147110	139002	124202	of which foreign tourists
Hotele	311866	282804	422011	418510	Hotels
Motele	34563	24190	39343	32311	Motels
Pensjonaty	27858	23753	33158	19221	Boarding houses
Domy wycieczkowe	26929	11391	11718	11782	Excursion hostels
Schroniska (łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi)	51844	52597	55480	58002	Shelters (including youth and school hostels)
Kempingi	10436	9929	10022	12890	Camping sites
Pola biwakowe	10733	8179	2387	6460	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	241839	155455	167397	170576	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	58140	38606	36334	24322	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	123488	123992	136251	132690	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	17132	23794	19203	15725	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	39527	35962	53564	46635	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	1383	2086	2443	-	Weekend and holiday accommodation establishments
Pozostałe obiekty ^a	509476	445927	566237	653335	Other facilities ^a

^a Inne obiekty hotelowe (spełniające zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria), zakłady uzdrowiskowe oraz obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania, zgodnie z jego przeznaczeniem lub w części, pełniły funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m. in. internaty, domy studenckie, hotele robotnicze itp.

^a Other facilities (fulfilling functions of a hotel, a motel or a boarding house, which aren't categorized), health resort homes as well as facilities, which fulfill function of tourist facilities during periods of full or partial use not consistent with intention. There are among others, dormitories, halls of residence, hotels for workers etc.

TABL. 12 (185). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje Restaurants	Bary i kawiarnie Bars and coffee shops	Stołówki Canteens	Punkty gastronomiczne Food stands	SPECIFICATION
OGÓŁEM					TOTAL
2000	76	108	89	72	
2005	75	93	61	37	
2008	102	97	60	28	
2009	100	78	65	32	
Hotele	39	23	2	-	Hotels
Motele	9	4	1	1	Motels
Pensjonaty	1	1	3	2	Boarding houses
Domy wycieczkowe	-	-	-	1	Excursion hostels
Schroniska (łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi)	-	3	6	3	Shelters (including youth and school hostels)
Kempingi	3	1	-	3	Camping sites
Pola biwakowe	-	-	1	1	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	5	9	12	7	Holiday centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	4	2	12	4	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej	1	1	1	-	Creative arts centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	2	1	3	3	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	-	-	-	-	Weekend and holiday accommodation establishments
Pozostałe obiekty ^a	36	33	24	7	Other facilities ^a

^a Inne obiekty hotelowe (spełniające zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria), zakłady uzdrowiskowe oraz obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania, zgodnie z jego przeznaczeniem lub w części, pełniły funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m. in. internaty, domy studenckie, hotele robotnicze itp.

^a Other facilities (fulfilling functions of a hotel, a motel or a boarding house, which aren't categorized), health resort homes as well as facilities, which fulfill function of tourist facilities during periods of full or partial use not consistent with intention. There are among others, dormitories, halls of residence, hotels for workers etc.

TABL. 13 (186). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURISTS ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	96467	92042	81481	79121	Tourists accommodated
Hotele	47076	63050	64363	64413	Hotels
Motele.....	3773	1572	1932	1350	Motels
Pensjonaty	1060	385	482	33	Boarding houses
Domy wycieczkowe.....	2821	529	171	217	Excursion hostels
Schroniska (łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi)	1832	1505	477	557	Shelters (including youth and school hostels)
Kempingi	310	1174	1239	1491	Camping sites
Pola biwakowe	20	27	7	-	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	36	11	25	52	Holiday centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3686	2532	2417	1408	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej.....	412	669	16	124	Creative arts centres
Zespół ogólnodostępnych domków turystycznych.....	314	406	246	228	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	-	2	-	-	Weekend and holiday accommodation establishments
Pozostałe obiekty ^a	35127	20180	10106	9248	Other facilities ^a
Udzielone noclegi.....	194957	147110	139002	124202	Nights spent (overnight stay)
Hotele	70262	92303	95064	92232	Hotels
Motele.....	5071	2092	3458	2209	Motels
Pensjonaty	8160	951	972	91	Boarding houses
Domy wycieczkowe.....	6968	616	1476	1275	Excursion hostels
Schroniska (łącznie z młodzieżowymi i szkolnymi)	2292	2618	897	1141	Shelters (including youth and school hostels)
Kempingi	430	1756	1484	2034	Camping sites
Pola biwakowe	30	51	15	-	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	247	43	220	108	Holiday centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	5799	5276	4183	3525	Training-recreational centres
Domy pracy twórczej.....	979	1476	40	350	Creative arts centres
Zespół ogólnodostępnych domków turystycznych.....	660	534	1101	1980	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	-	2	-	-	Weekend and holiday accommodation establishments
Pozostałe obiekty ^a	94059	39392	30092	19257	Other facilities ^a

^a Inne obiekty hotelowe (spełniające zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria), zakłady uzdrowiskowe oraz obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania, zgodnie z jego przeznaczeniem lub w części, pełniły funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m. in. internaty, domy studenckie, hotele robotnicze itp.

^a Other facilities (fulfilling functions of a hotel, a motel or a boarding house, which aren't categorized), health resort homes as well as facilities, which fulfill function of tourist facilities during periods of full or partial use not consistent with intention. There are among others, dormitories, halls of residence, hotels for workers etc.

TABL. 14 (187). **TURYŚCI ZAGRANICZNI W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA WEDŁUG OBYWATELSTWA**
FOREIGN TOURISTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS BY CITIZENSHIP

KRAJE	Korzystający z noclegów <i>Tourists accommodated</i>				Udzielone noclegi <i>Nights spent (overnight stay)</i>				COUNTRIES
	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	
O G Ó Ł E M	96711	92042	81481	79121	195642	147110	139002	124202	T O T A L
w tym:									<i>of which:</i>
Australia	219	201	286	243	499	358	385	444	<i>Australia</i>
Austria	380	1033	787	590	716	1621	1343	1094	<i>Austria</i>
Belgia	606	1188	1011	1356	1001	1731	1887	2225	<i>Belgium</i>
Dania	486	420	425	411	944	880	803	855	<i>Denmark</i>
Finlandia	197	592	604	738	269	791	812	1022	<i>Finland</i>
Francja	1654	2890	2975	3128	3083	5162	5032	4965	<i>France</i>
Grecja	69	235	97	243	176	435	252	542	<i>Greece</i>
Hiszpania	256	866	985	1017	517	1461	1657	1539	<i>Spain</i>
Holandia	1730	1748	1385	1131	3027	2977	2218	1892	<i>Holland</i>
Irlandia	117	247	354	493	183	439	880	1078	<i>Ireland</i>
Japonia	292	1041	911	702	425	1257	1029	1038	<i>Japan</i>
Kanada	569	555	593	263	1233	901	1550	558	<i>Canada</i>
Niemcy	6352	8513	7237	6591	11993	15970	14687	12933	<i>Germany</i>
Norwegia	124	552	577	453	207	868	1151	844	<i>Norway</i>
Portugalia	88	151	122	356	166	264	245	481	<i>Portugal</i>
Republika Czeska	978	1698	1778	1156	1946	3405	2635	1938	<i>Czech Republic</i>
Słowacja	360	1112	929	766	916	1551	1398	1195	<i>Slovakia</i>
Stany Zjednoczone Ameryki	2124	3032	2073	2150	4170	5874	4079	3880	<i>United States</i>
Szwecja	1023	990	1029	724	1717	1593	1639	1286	<i>Sweden</i>
Turcja	45	96	152	147	309	224	476	406	<i>Turkey</i>
Węgry	332	571	1153	1249	596	860	2336	1780	<i>Hungary</i>
Wielka Brytania	1924	2748	2809	2839	3687	6387	6111	5582	<i>United Kingdom</i>
Włochy	1675	2950	2921	2592	4045	7070	8749	5184	<i>Italy</i>

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA

Uwagi ogólne

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania i eksperymentalne prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania podstawowe i stosowane oraz prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe** (tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie prac badawczo-rozwojowych):
 - a) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
 - b) jednostki badawczo-rozwojowe, tj. jednostki państwowe, działające na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
 - c) inne, tj. jednostki prywatne, zaklasyfikowane według PKD do działu 73 „Działalność badawczo-rozwojowa”;
- 2) **jednostki obsługi nauki** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, stowarzyszenia naukowe i inne jednostki obsługi nauki);
- 3) **jednostki rozwojowe**, tj. podmioty gospodarcze, przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, posiadające na ogół własne zaplecze badawczo-rozwojowe (laboratoria, biura konstrukcyjne, zakłady rozwoju techniki itp.), prowadzące działalność B+R, głównie o charakterze prac rozwojowych, obok swojej podstawowej działalności;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** — m.in. szpitale prowadzące prace badawczo-rozwojowe obok swo-

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY

General notes

1. Research and development activity (i.e. research and experimental development work — R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge about man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development activity includes **basic research, applied research and experimental development**.

Information regarding research and development activity includes the following groups of entities:

- 1) **scientific and research-development units** (i.e. units whose main activity is performing R&D activity):
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences,
 - b) branch research-development units, i.e. state owned units – subordinate to different ministries – working on the basis of the Law of 25 VII 1985 on the Branch R&D Units (uniform text Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
 - c) others — private units classified to the PKD 73 division “Research and development”;
- 2) **science support units** (scientific libraries, scientific archives, scientific societies and other “auxiliary units”);
- 3) **development units**, i.e. economic entities, primarily industrial enterprises, in most cases with their own R&D facilities (laboratories, design offices, technology development centres, etc.), performing R&D activity mainly with an experimental development character along with their principal activity;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** — among others cover hospitals conducting R&D activity along with their prin-

jej podstawowej działalności, z wyjątkiem klinik akademii medycznych (uniwersytetów) i Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, ujętych w kategorii „szkoły wyższe” oraz szpitali posiadających status instytutów naukowo-badawczych ujętych, w kategorii „jednostki badawczo-rozwojowe”.

2. Dane dotyczące zatrudnienia w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

3. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, niezależnie od źródła pochodzenia środków finansowych.

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej (do 2001 r. zwanej specjalną), niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz zgodnie z obowiązującymi przepisami do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

4. Działalność innowacyjna w przemyśle polega na opracowywaniu i wdrażaniu nowych lub istotnie ulepszonych produktów (wyrobów, usług) i procesów, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa. Obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym.

5. Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny i urządzenia techniczne oraz

capital activity, excluding clinics of medical academies (universities) and the Medical Centre for Postgraduate Education included in the category “higher education institutions” as well as hospitals having the status of research institutes included in the category “branch research-development units”.

2. Data regarding employment in R&D include exclusively persons employed directly in this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal work time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

3. Expenditures on research and development activity include current expenditures borne on basic research, applied research and development work as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D regardless of the origin (source) of the financial funds.

Capital expenditures on fixed assets connected with research and development activity comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment (until 2001 so-called special research equipment), necessary for performing particular R&D projects and meeting criteria for inclusion in fixed assets but according to the regulation in force temporarily, till completion of the a.m. projects not included in fixed assets; until 2002, expenditure on a.m. equipment was included in the current expenditures on R&D.

4. Innovation activity in industry consists in elaborating and implementing of new or significantly improved products (goods and services) and processes which are novel at least for the enterprise). It comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial steps.

5. Expenditures on innovation include expenditures on: R&D activity (intramural and extramural), acquisition of disembodied technology and know-how (patents, non-patented inventions, licenses, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of fixed assets required for introduction of innovations (instruments and equipment and land and buildings), other preparations for the implementation of innovations, training directly linked to technological innova-

budynki, budowle i grunty), prace wdrożeniowe poprzedzające uruchomienie produkcji na skalę przemysłową, szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną oraz marketing dotyczący nowych i istotnie ulepszonych produktów.

6. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

7. Wynalazek podlegający opatentowaniu jest to nowe rozwiązanie o charakterze technicznym, niewynikające w sposób oczywisty ze stanu techniki i mogące się nadawać do stosowania.

8. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

9. Dane dotyczące przedsiębiorstw wyposażonych w technologie informacyjno-telekomunikacyjne (ICT) dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych do sekcji: przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^Δ, informacja i komunikacja, obsługa rynku nieruchomości ^Δ, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

10. Lokalna sieć komputerowa (LAN) to rodzaj sieci zlokalizowanej na stosunkowo niedużym obszarze, często w obrębie jednego budynku lub grupy zabudowań. LAN może liczyć od dwóch do kilkuset komputerów. Sieć ta może być przewodowa lub bezprzewodowa.

11. Intranet to wewnętrzna, wydzielona sieć przedsiębiorstwa oparta na rozwiązaniach stosowanych w Internecie, tj. tych samych standardach, protokołach i programach, obejmująca swym zasięgiem wszystkie jednostki przedsiębiorstwa (biura, zakłady, filie).

tions and marketing for technologically new and significantly improved products.

6. Means for automating production processes include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate other equipment as well as to control technological processes.

7. A patentable invention — any new solution of a technical character which does not obviously result from the prior art and which is capable of practical application.

8. A utility model eligible for protection — any new and useful solution of a technical nature affecting shape, construction or permanent assembly of an object.

9. Data regarding enterprises equipped with Information Communication Technology (ICT), concerns economic entities employing more than 9 persons and belonging to sections: manufacturing, construction, trade; repair of motor vehicles ^Δ, transportation and storage, accommodation and catering ^Δ, information and communication, real estate activities, professional, scientific and technical activities.

10. Local area network (LAN) is a type of a network located on a relatively small area, often within one building or group of buildings. LAN can have from two to several hundred computers. This network can be wire-based or wireless.

11. Intranet is an inner, isolated enterprise network based on solutions used in the Internet, i.e. the same standards, protocols and programmes, covering all elements of an enterprise (offices, plants, branches).

TABL. 1 (188). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009		
	jednostki (stan w dniu 31 XII) <i>units (as of 31 XII)</i>				zatrudnieni ^a <i>personnel^a</i>					
					ogółem <i>total</i>			w tym <i>of which</i>		
			pracownicy naukowo-badawczy <i>researchers</i>	technicy i pracownicy równorzędni <i>technicians and equivalent staff</i>						
OGÓŁEM	27	40	39	44	3494,0	3456,5	3337,7	3079,6	2764,6	232,7
TOTAL										
w tym: <i>of which:</i>										
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe. <i>Scientific and research-development units</i>	6	7	7	7	844,8	748,9	703,9	538,9	430,9	72,2
w tym: <i>of which:</i>										
Jednostki badawczo-rozwojowe	5	5	5	5	753,3	679,5	641,5	475,1	370,3	70,0
<i>Branch research-development units</i>										
w tym instytuty naukowo-badawcze	4	5	5	5	747,1	679,5	641,5	475,1	370,3	70,0
<i>of which research institutes</i>										
Szkoły wyższe	7	7	9	9	2157,5	2364,8	2261,5	2227,5	2116,4	71,9
<i>Higher education institutions</i>										

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

^a In full-time equivalents.

TABL. 2 (189). **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**

Stan w dniu 31 XII

*EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY EDUCATIONAL LEVEL*

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z wykształceniem <i>Education</i>					pozosta- łym other
		wyższym <i>higher</i>				z tytułem zawodo- wym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata <i>with other university degrees below the PhD level (master, bachelor and equi- valent)</i>	
		z tytułem naukowym profesora <i>with title of professor</i>	ze stopniem naukowym <i>with scientific degree of</i>		doktora <i>doctor (PhD)</i>		
		doktora habilito- wanego <i>habilitated doctor^a (HD)</i>					
OGÓŁEM	2005	7073	601	675	2748	2318	731
TOTAL	2008	7016	586	778	3000	2071	581
	2009	6858	600	818	3038	1941	461
w tym: <i>of which:</i>							
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	2005	843	56	40	199	263	285
Scientific and research- -development units	2008	816	60	52	213	281	210
	2009	649	#	#	225	208	#
w tym: <i>of which:</i>							
Jednostki badawczo-rozwojowe		549	55	37	195	177	85
<i>Branch research-development units</i>							
w tym instytuty naukowo-badawcze		549	55	37	195	177	85
<i>of which research institutes</i>							
Szkoły wyższe	2005	5797	545	635	2546	1732	339
Higher education institutions	2008	5715	524	726	2779	1429	257
	2009	5736	530	771	2804	1387	244

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (190). **NAKLĄDY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009					SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>				nakłady <i>expenditures</i>				
					bieżące ^b <i>current^b</i>		inwestycyjne na środki trwałe <i>capital</i>		
					razem <i>total</i>	w tym osobowe of which labour costs	razem <i>total</i>	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu of which instruments and equipment	
w tys. zł <i>in thous. zł</i>									
OGÓŁEM.....	147917,1	182908,6	239926,5	295920,4	213620,2	95022,4	82300,2	48105,5	TOTAL
w tym:									<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo- rozwojowe	54348,7	68205,3	104353,2	131974,5	101306,9	50000,7	30667,6	13620,7	Scientific and research- development units
w tym:									<i>of which:</i>
Jednostki badawczo- rozwojowe.....	49053,5	59798,9	93409,3	103017,5	91218,9	43632,7	11798,6	6782,7	<i>Branch research- development units</i>
w tym instytuty naukowo- badawcze.....	48867,7	59798,9	93409,3	103017,5	91218,9	43632,7	11798,6	6782,7	<i>of which research institutes</i>
Szkoły wyższe	57328,5	67180,9	93768,1	133863,9	84881,2	29390,8	48982,7	31836,9	Higher education institutions

^a Bez amortyzacji środków trwałych. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3, na str. 253.

^a Excluding depreciation of fixed assets. ^b See general notes, item 3, on page 253.

TABL. 4 (191). **NAKLĄDY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experimental development</i>	SPECIFICATION
		podstawowe <i>basic</i>	stosowane <i>applied</i>		
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>			
OGÓŁEM					TOTAL
2000	132990,4	61643,8	31425,4	39921,2	
2005	159952,6	82020,7	27159,9	50772,0	
2008	205764,1	113768,8	46182,9	45812,4	
2009	213620,2	132173,7	43285,0	38161,5	
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	101306,9	64115,2	27176,9	10014,8	Scientific and research-development units
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki badawczo-rozwojowe	91218,9	54933,2	27176,9	9108,8	<i>Branch research-development units</i>

^a Bez amortyzacji środków trwałych; patrz uwagi ogólne, ust. 3, na str. 253.

^a Excluding depreciation of fixed assets; see general notes, item 3, on page 253.

TABL. 5 (192). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % <i>degree of consumption in %</i>				
	OGÓŁEM	64,0	64,9	62,7	
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	76,7	60,5	64,3	67,9	Scientific and research-development units
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki badawczo-rozwojowe	77,4	58,9	62,3	67,8	<i>Branch research-development units</i>
Szkoły wyższe	49,3	69,0	57,9	40,0	Higher education institutions

TABL. 6 (193). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a**
WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a
BY TYPE OF INNOVATION ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures					
		na działalność badawczą i rozwojową on research and development activity	inwestycyjne capital			na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
			na budynki i budowle oraz grunty on land and buildings	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment			
				razem total	w tym z importu of which import		
w tys. zł in thous. zł							
OGÓŁEM 2005	493862	54577	161584	242344	95527	410	6864
TOTAL 2008	790252	53752	430986	250555	124697	740	36250
2009	495472	35747	168463	262141	129502	1007	14231
W tym przetwórstwo przemysłowe.. Of which manufacturing	478006	34538	165730	252365	128661	993	14231
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	39305	2167	14741	17371	7161	5	4561
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^A Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^A	14082	3572	511	9403	4487	76	509
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper products	3221	-	-	3221	1536	-	-
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	8106	-	1585	6500	3998	1	3
Produkcja wyrobów z pozostałych niemetalicznych surowców Manufacture of other non-metallic mineral products	5319	67	261	4967	3755	21	-
Produkcja wyrobów z metali ^A Manufacture of metal products ^A	7172	677	155	4280	1968	562	214
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	631	324	20	102	-	18	116
Produkcja maszyn i urządzeń ^A Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	25349	5810	81	15208	4846	27	249

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 7 (194). ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH I MEDIA ELEKTRONICZNE W PRZEMYSŁE ^a
Stan w dniu 31 XII
MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES AND ELECTRONIC MEDIA IN INDUSTRY ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w szt Means for automating production processes in units					komputery ^b compu- ters ^b
		linie produkcyjne production lines		centra obrób- kowe proce- ssing centres	roboty i manipu- latory przemysłowe industrial robots and manipulators		
		automa- tyczne automa- tic	sterowa- ne kom- puterem compu- ter con- trolled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
OGÓŁEM	2005	361	216	146	93	42	628
TOTAL	2008	374	291	231	117	58	790
	2009	446	281	253	124	63	855
sektor publiczny		146	59	42	5	3	492
public sector							
sektor prywatny		300	222	211	119	60	363
private sector							
W tym przetwórstwo przemysłowe		381	260	253	124	63	780
Of which manufacturing							
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych		119	69	2	5	5	50
Manufacture of food products							
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ		14	24	17	10	6	18
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products		24	22	63	3	-	69
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		43	50	7	59	19	49
Manufacture of other non-metallic mineral products							
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		16	4	79	16	8	82
Manufacture of metal products ^Δ							
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		42	7	11	6	6	108
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.							
Produkcja mebli		11	4	21	-	-	7
Manufacture of furniture							
Pozostała produkcja wyrobów		12	2	1	14	14	6
Other manufacture							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 8 (195). **WARTOŚĆ PRODUKCJI SPRZEDANEJ WYROBÓW NOWYCH I MODERNIZOWANYCH W PRZEMYSŁE^a W 2009 R.**
VALUE OF SOLD PRODUCTION OF TECHNOLOGICALLY NEW AND IMPROVED PRODUCTS IN THE INDUSTRY^a IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wartość sprzedaży wyrobów, których produkcję uruchomiono w latach 2007—2009 <i>Value of sale of products, of which production was activated in years 2007—2009</i>				SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>	z tego wyroby nowe dla <i>of which new products for</i>		w tym eksport ogółem <i>of which export total</i>	
		ryнку <i>market</i>	przedsiębiorstw <i>enterprises</i>		
	w mln zł		<i>in mln zł</i>		
O G Ó Ł E M	1655,0	1135,3	519,7	372,8	T O T A L
sektor publiczny	116,1	70,5	45,6	37,9	<i>public sector</i>
sektor prywatny	1538,9	1064,8	474,1	334,9	<i>private sector</i>
W tym przetwórstwo przemysłowe	1645,8	1135,3	510,5	372,8	Of which manufacturing
w tym:					<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	167,1	135,8	31,2	9,8	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	157,5	62,5	95,0	35,6	<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicke r^Δ</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	11,4	10,9	0,5	0,2	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	75,7	41,0	34,7	20,8	<i>Manufacture of metal products^Δ</i>
Produkcja urządzeń elektrycznych	29,5	22,3	7,3	0,8	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	95,6	50,0	45,6	13,8	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 9 (196). **WYNAZAKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	73	63	127	137	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	31	47	73	60	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	23	39	28	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne	16	22	25	<i>rights of protection granted</i>

Ź r ó d ł o: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

S o u r c e: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

TABL. 10 (197). PRZEDSIĘBIORSTWA ^a WYKORZYSTUJĄCE INTERNET

Stan w styczniu
ENTERPRISES ^a USING INTERNET
 As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Dostęp do Internetu <i>Internet access</i>	Połączenie z Internetem przez <i>Internet access via</i>			Własną stronę internetową <i>Own Website</i>
		łącze szerokopasmowe ^b <i>Broadband connection ^b</i>	modem analogowy (zwykła linia telefoniczna) lub cyfrony <i>analogue modem (connection over plain telephone line) or digital</i>	łącze bezprzewodowe (np. GSM, GPRS, UMTS, itp.) <i>wireless connection (e.g. GSM, GPRS, UMTS)</i>	
udział jednostek w całej populacji w % <i>the proportion of entities in percent of total population</i>					
OGÓŁEM 2008	92,5	57,0	42,8	18,6	47,1
TOTAL 2009	90,4	49,8	46,9	20,1	49,7

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W technologii DSL (xDSL, ADSL, SDSL, itp.) lub inne łącze stałe (np. sieć telewizji kablowej, energetyczną – PLC). ^c Tylko przez modem analogowy.

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed. ^b DSL connections (xDSL like ADSL, SDSL, etc.) or other fixed broadband connections (e.g. via cable TV network, via power supply traction – PLC). ^c Only analogue modem.

TABL. 11 (198). PRZEDSIĘBIORSTWA ^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE TELEINFORMATYCZNE

Stan w styczniu
ENTERPRISES ^a USING SELECTED ICT SYSTEMS
 As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Komputery <i>Computers</i>	Sieć bezprzewodowa LAN <i>Wireless network (LAN)</i>	Intranet <i>Intranet</i>	Bezpłatne oprogramowanie, systemy open source, jak np. Linux <i>Free, open source software and operating systems, like Linux</i>	CRM – oprogramowanie do zarządzania informacjami o klientach zapewniające dostęp do nich innym komórkom przedsiębiorstwa <i>Customer Relationship Management system</i>
OGÓŁEM 2008	95,1	14,3	17,6	17,5	13,1
TOTAL 2009	93,1	20,6	24,2	14,5	14,5

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed.

DZIAŁ XIV CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono, przyjmując system wag z roku poprzedzającego rok badany.

System wag opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby Zharmonizowanych Wskaźników Cen Konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych cen (wyliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych za produkty rolne przez jednostki skupujące (handlowe, przemysłowe, rolne) producentom rolnym.

CHAPTER XIV PRICES

General notes

1. The basis for compiling **the price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services. Price indices of consumer goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceding the one under the survey.

The weight system was based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budget survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

3. Data on **procurement prices** concern average prices (computed as a quotient of value and quantity of each product) paid for agricultural products by purchasing entities (commercial, industrial, agricultural) to agricultural producers.

4. Źródłem informacji o cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach od 1 stycznia 2005 r. są notowania cen wybranych produktów prowadzone przez sieć stałych ankietów GUS (do 31 grudnia 2004 r. informacje o cenach na targowiskach uzyskiwane były od korespondentów rolnych). Przeciętne ceny miesięczne obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali województwa, natomiast przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

4. The source of information on **prices of agricultural products and livestock obtained by farmers in market-places** since January, 1, 2005 are quotations of elected products conducted by a network of regular price collectors of the Central Statistical Office (till December 31, 2004 the information about prices at market-places were obtained from agricultural correspondents). Average monthly prices have been computed as the arithmetic mean of all quotations within a voivodship, however average annual prices have been computed as the arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (199). **WSKAŹNIK CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	110,3	102,0	104,1	103,3	TOTAL
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe.....	110,5	102,0	106,0	104,4	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	107,9	102,4	105,6	109,4	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	105,9	95,1	94,3	95,2	clothing and footwear
mieszkanie	110,1	103,2	107,0	106,3	dwelling
zdrowie	111,3	102,5	103,2	102,7	health
transport	119,4	105,4	104,1	96,5	transport
rekreacja i kultura.....	108,8	99,8	99,3	102,4	recreation and culture
edukacja	110,3	102,5	103,3	103,1	education

TABL. 2 (200). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	2,49	2,81	4,13	4,85	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni ^a – za 0,5 kg	1,37	1,29	1,77	1,86	Wheat-rye bread ^a – per 0,5 kg
Makaron jajeczny – za 400 g	3,33	3,79	3,13	3,35	Egg pasta – per 400 g
Mąka pszenna Poznańska – za 1 kg	1,60	2,28	2,07	Wheat flour – per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	10,09	15,21	18,25	19,50	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	14,23	14,10	15,57	15,14	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,83	5,69	6,15	6,84	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	18,19	19,08	18,51	19,96	Pork ham, boiled – per kg
Kiełbasa „Toruńska” – za 1 kg	12,68	11,61	12,59	14,05	Sausage "Toruńska" – per kg
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg .	12,87	13,10	14,44	17,18	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	8,60	10,64	12,22	12,29	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	5,26	7,62	7,29	7,74	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5% sterylizowane – za 1 l ...	2,21	2,57	2,85	2,71	Cows' milk, fat content 3–3,5% sterilized – per l
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	8,13	9,16	11,44	11,87	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający „Gouda” – za 1 kg	16,57	16,52	19,90	15,44	Ripening "Gouda" cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,34	0,34	0,41	0,44	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	2,99	3,05	3,94	3,55	Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l ..	4,61	4,67	5,93	5,94	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	3,94	4,56	4,58	5,07	Oranges – per kg
Jabłka ^{bc} – za 1 kg	2,37	1,82	2,89	2,02	Apples ^{bc} – per kg
Buraki ^b – za 1 kg	1,03	1,08	1,40	1,37	Beetroots ^b – per kg
Marchew ^b – za 1 kg	1,15	1,33	1,63	1,77	Carrots ^b – per kg
Ziemniaki ^b – za 1 kg	0,72	0,82	0,92	0,98	Potatoes ^b – per kg

^a W 2000 r. – 600 g. ^b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupu dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^c W 2000 r. droższe.

^a In 2000 – 600 g. ^b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^c In 2000 dessert apple.

TABL. 2 (200). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,06	3,23	2,74	3,23	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family” – za 250 g	6,95	4,64	6,01	6,13	Natural coffee "Tchibo Family", ground – per 250 g
Herbata „Madras” – za 100 g	2,18	2,02	2,43	2,81	Tea "Madras" – per 100 g
Wódka czysta „Polonaise – Polish Vod- ka” 40% ^d – za 0,5 l	24,11	20,11	18,64	19,11	Vodka pure „Polonaise – Polish Vodka” 40% ^d – per 0,5 l:
Papierosy „Mars” – za 20 szt.	4,30	5,32	6,81	8,04	Cigarettes "Mars" – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elano- wełny – za 1 kpl	437,81	464,03	508,34	502,86	Men's suit, polyester staple fibres and wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej – za 1 parę	136,72	150,59	159,29	159,91	Men's low leather shoes with non- leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej – za 1 parę	126,29	142,45	151,26	158,70	Women's low leather shoes with non- leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	19,19	25,60	28,38	29,12	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodocią- gowej – za 1 m ³	1,38	1,99	2,11	2,28	Cold water by municipal water- -system – per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^e – za 1 kW·h	0,29	0,44	0,54	0,59	Electricity for households (all-day tariff) ^e – per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^f – za 1 m ³	0,90	1,51	2,24	2,40	Natural net-gas, high-methanated for households ^f – per m ³
Węgiel kamienny – za 1 t.....	399,62	478,13	605,58	723,02	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	11,97	15,03	17,03	18,21	Hot water – per 1 m ³
Chłodziarko-zamrażarka typu domowe- go, poj. ok. 300 l ^g	1980	1402	1160	1240	Fridge-freezer, capacity about 300 l ^g
Pralka automatyczna domowa, na 5 kg suchej bielizny	1497	1254	1147	1166	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz domowy.....	362,26	294,14	280,64	300,72	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	171,36	171,04	208,25	217,55	Iron with duschsystem
Benzyna silnikowa „Euro-Super” – za 1 l	4,01	4,39	4,20	Motor petrol "Euro-Super" – per l
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim.....	1,50	1,56	1,85	1,89	Regular ticket for travelling by intra--urban bus
Przejazd taksówka osobową, taryfa dzienna – za 5 km.....	12,00	13,10	14,42	14,97	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	9,89	12,23	13,13	13,23	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	41,09	50,03	54,60	57,89	Women's cold wave
Ciągnik „Ursus 2812”	34531	63585	71692	72039	Tractor "Ursus 2812"
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg ...	-	23,73	33,33	33,80	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Przemiał pszenicy – za 1 dt	14,62	18,97	21,75	24,74	Grinding of wheat – per dt
Badanie kliniczne krowy.....	15,31	18,93	22,39	24,09	Cow's clinical examination

^d W 2000 r. – 50%. ^e Od 2001 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, stawkę systemową, składniki stałe i zmienny stawki sieciowej oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kW·h energii elektrycznej. ^f Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu. ^g W 2000 r. o poj. 280 l, w 2005 r. ok. 320 l.

^d In 2000 – 50%. ^e Since 2001 including charge for electricity, system rate, standing and variable elements of electricity network rate and subscription fee with the monthly use of 100 kW·h of electricity. ^f Including charge for gas and gas transmitting (standing and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas. ^g In 2000 capacity 280 l, in 2005 about 320 l.

TABL. 3 (201). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziarno zbóż (bez siewnego) – za 1 dt:					<i>Cereal grain (excluding sowing seed) – per dt:</i>
pszenicy	50,88	34,53	65,75	46,04	<i>wheat</i>
żyta	36,41	25,72	56,65	32,20	<i>rye</i>
jęczmienia	49,93	35,77	65,53	42,47	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych.....	44,90	25,37	51,29	31,35	<i>oats and mixed cereal</i>
pszenżyta	46,52	28,83	55,70	36,19	<i>triticale</i>
Ziemniaki – za 1 dt.....	18,39	20,20	21,98	22,56	<i>Potatoes – per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych).....	17,03	19,53	22,28	22,53	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	10,16	17,73	9,67	11,52	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepak przemysłowy – za 1 dt	74,30	71,76	119,76	97,78	<i>Industrial rape and agrimony – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	485,84	491,31	345,67	455,33	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Chmiel surowy – za 1 dt	1184	925,53	2394	1166	<i>Raw hop – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt).....	2,96	4,02	4,21	4,85	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	5,65	10,26	7,79	9,32	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,65	3,72	4,00	4,55	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	0,76	0,86	0,97	0,87	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze spożywcze – za 1 szt.	0,25	0,20	0,23	0,32	<i>Hen eggs – per piece</i>

TABL. 4 (202). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziemiopłody – za 1 dt					Crops – per dt
Ziarno zbóż: pszenicy	53,19	38,79	74,89	47,79	<i>Cereal grain of: wheat</i>
żyta	40,10	28,07	63,63	37,11	<i>rye</i>
jęczmienia	46,41	37,22	71,53	43,35	<i>barley</i>
owsa	40,16	29,48	60,78	36,46	<i>oats</i>
Ziemniaki jadalne (bez wczesnych) ..	35,94	45,09	52,02	60,26	<i>Edible potatoes (excluding early kinds)</i>
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.					Livestock – per head
Krowa dojna	1343	2000	.	.	<i>Dairy cow</i>
Prosię na chów	82,28	124,84	98,69	164,58	<i>Piglet</i>

DZIAŁ XV

ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

3. Dane grupowano według sektora publicznego i prywatnego.

Sektor publiczny obejmuje gospodarstwa:

- własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych),
- własności jednostek samorządu terytorialnego,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego.

Sektor prywatny obejmuje gospodarstwa:

- własności prywatnej krajowej,
- własności zagranicznej,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego.

4. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

5. **Gospodarstwa rolne** w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych (określane do 2001 r. jako indywidualne gospodarstwa rolne);
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne (określane do 2001 r. jako indywidualne działki rolne) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

CHAPTER XV

AGRICULTURE AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output and procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information have been compiled using the **kind of activity method** and concern agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE rev. 2 in which they are included.

3. Data were given separately for public and private sector.

The public sector includes farms:

- state ownership (of the State Treasury and state legal persons),
- local self-government entity ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of public sector entities.

The private sector includes farms:

- private domestic ownership,
- foreign ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of private sector entities.

4. **An agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running a holding.

5. **Agricultural holdings** in private use include:

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land (defined until 2001 as private farms);
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land used for agricultural purposes by natural persons (defined until 2001 as private agricultural plots) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land.

6. Dane o **gruntach** wykazano według granic administracyjnych województwa oraz według siedziby użytkownika.

Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków od 2002 r. prezentuje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Zgodnie z metodologią Eurostatu od 2007 r. **użytki rolne** prezentowane są według podziału na:

- użytki rolne w dobrej kulturze, tj.: grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwale utrzymywane w dobrej kulturze rolnej zgodnie z normami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306); dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie,
- użytki rolne pozostałe (bez podziału na rodzaje), tj. użytki rolne obecnie nie użytkowane i niebędące w dobrej kulturze rolnej (uprzednio użytkowane jako tereny rolnicze, a obecnie ze względów ekonomicznych, społecznych i innych nie wykorzystywane już rolniczo, ale w razie zmiany decyzji można je przywrócić do produkcji rolniczej przy wykorzystaniu zasobów gospodarstwa).

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi, szkółki drzew i krzewów owocowych o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Łąki i pastwiska są to grunty trwale pokryte trawami, z zasady koszone (łąki) lub wypasane (pastwiska); nie zalicza się gruntów orných obsianych trawami w ramach płodozmianu.

W pozycji „**pozostałe grunty**” ujęto również użytki rolne nieużytkowane rolniczo, tj. tereny budowlane, rekreacyjne itp.

7. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych

6. Data on **land** are presented according to administrative borders within the voivodship and the official residence of the land user.

Data regarding the total area of agricultural land, and area by land type since 2002 have been presented excluding non-farm land.

According to Eurostat methodology, since 2007 data on **agricultural land** are presented by division on:

- agricultural land in good agricultural condition, i.e. arable land, orchards, meadows and pastures maintained in good agricultural condition in accordance with norms defined in the Regulation of Minister of Agricultural and Rural Development, dated 12 III 2007 about minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306); data are not comparable with previous years,
- other agricultural land (without division by type), i.e. agricultural land currently unused, and not being in good agricultural condition (previously used as agricultural area, and now because of economic, social and other issues not exploited agriculturally, but in case of change of decision, they could be restored to agricultural production using farm's stock).

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees and bushes, trees and bushes nurseries not smaller than 0,1 ha.

Meadows and pastures are understood as areas covered by grass which is mowed (meadows) or pastured (pastures); and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

Item "other land" includes non-farm land, i.e. occupied by buildings, pleasure gardens.

7. Gross agricultural output includes of:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) plant-based products (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) animal-based products as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal-

i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

8. Dane o produkcji, plonach i skupie zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (mieszanki zbożowo-strączkowe, wyka, łubin, bobik, peluszką i inne).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorja). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne na zielonkę, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

9. Dane o ciągnikach rolniczych dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. Jako jednostkę siły pociągowej w rolnictwie przyjęto 1 konia roboczego. W danych o zasobach **żywej siły pociągowej** wykazano konie robocze, tj. konie 3-letnie i starsze. Przeliczeń **mechanicznej siły pociągowej** dokonano, przyjmując jako jednostkę siły pociągowej moc ciągnika na zaczepie równą 2,2 kW.

11. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

12. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, szacunków oraz ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nie objętych sprawozdawczością.

-based products and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

***Agricultural market output** is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.*

***8. Data regarding the production, yields and procurement** of pulses and oil-bearing plants as well as cereals concerns grain. Data concerning cereals include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding basic cereals, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.*

***Pulses for grain** include: edible pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (cereal and pulse mixed, vetch, lupine, field beans field peas and others).*

***Industrial crops** include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses for feed, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, ratubaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.*

***9. Data regarding agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.*

***10. One draft horse** was assumed as the unit of draft force in agriculture. Data regarding live draft force comprise draft horses, i.e., horses aged 3 years and older. Calculations of mechanical draft force were carried out assuming 2,2 kW of tractor engine power as the unit of draft force.*

***11. Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal-based) purchased by economic entities directly from producers.*

***12. Data regarding the land use**, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, estimation and evaluations made by field experts for data not included in reports.*

13. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2008/09 oznacza okres od 1 VII 2008 r. do 30 VI 2009 r.).

14. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika.

13. Farming years cover to the period since 1 VII until 30 VI (e.g. the 2008/09 farming year covers to the period since 1 VII 2007 until 30 VI 2009).

14. Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczyście przez:

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do VII 2003 r. — Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),

b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

a) the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:

- State Forestry Organizational Entity "State Forests" (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
- nature protection units (national parks),

— organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency of the State Treasury (since VII 2003 — the Agricultural Property Agency),

b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status);

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons,
- b) land held in common by all or part of the residents of a village,
- c) agricultural production co-operatives,
- d) other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zreby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie — 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21—40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni geodezyjnej województwa.

Wskaźnik **zalesienia** (zalesienie) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni zalesionej do ogólnej powierzchni geodezyjnej województwa.

4. Dane o pozyskaniu drewna w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami oraz w oparciu o Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 IV 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług — Dz. U. Nr 89, poz. 844 z późniejszymi zmianami).

Land connected with silviculture includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 2 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category, with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21—40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal class and to be renewed.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) *artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;*
- 2) *natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.*

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total geodesic area of the voivodship.

The **afforestation indicator** (afforestation) was calculated as the percentage ratio of forest covered area to the total geodesic area of the voivodship.

4. Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms and with respect of the Polish Classification of Products and Services implemented by decree of the Cabinet dated 6 IV 2004 on the Polish Classification of Products and Services — Journal of Laws No. 89, item 844 with later amendments).

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (203). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE**
*TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powierzchnia użytków rolnych ^a (stan w czerwcu) w tys. ha.....	1682,3	1497,4	1590,6	1587,3	<i>Agricultural land area^a (as of June) in thous. ha</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	1592,5	1432,6	1533,6	1534,1	<i>of which private farms</i>
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) w %:					<i>Share in total sown area (as of June) in %:</i>
zbóż podstawowych.....	57,5	60,6	62,5	64,0	<i>basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	55,6	58,9	62,6	64,1	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	10,9	4,6	3,7	3,5	<i>potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	10,9	4,6	3,8	3,5	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku.....	1,1	2,6	3,6	3,3	<i>rape and turnip rape</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	0,8	2,2	3,3	3,0	<i>of which private farms</i>
Plony z 1 ha w dt:					<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zbóż podstawowych.....	25,0	29,9	33,6	30,6	<i>of basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	24,6	29,4	33,2	30,3	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	182	174	202	189	<i>of potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	182	174	202	189	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku.....	23,5	20,4	20,3	21,0	<i>of rape and turnip rape</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	24,5	19,8	19,7	20,1	<i>of which private farms</i>
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych	38,8	38,9	33,0	29,3	<i>Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June)^b per 100 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	41,0	40,0	33,7	29,8	<i>of which private farms</i>

^a Według granic administracyjnych. ^b Patrz uwaga do tabl. 10 na str. 285; trzoda chlewna — stan w końcu lipca.
a By administrative borders. b See note to table 10 on page 285; pigs — as of the end of July.

TABL. 1 (203). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) w %	56,5	59,5	52,4	50,8	Share of cows in cattle stocks (as of June) in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	56,8	59,6	52,6	50,9	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) w %.....	9,5	10,6	8,7	10,0	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	9,5	10,6	8,7	10,0	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c na 1 ha użytków rolnych w kg	97,9	142,2	149,3	140,2	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^c per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka w l:					Production of milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	623,4	691,5	541,5	519,3	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	666,5	712,8	551,4	525,6	of which private farms
na 1 krowę.....	3660	4224	4139	4248	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	3660	4219	4123	4222	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^d na 100 ha użytków rolnych w szt.	8,7	11,3	11,2	11,3	Agricultural tractors (as of June) ^d per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne ...	9,0	11,7	11,5	11,4	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^e w kg	76,8	99,8	124,7	98,1	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^e in kg
w tym gospodarstwa indywidualne ...	76,4	97,9	125,7	97,8	of which private farms

^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej. ^d W 2000 r. stan w grudniu. ^e Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych 1999/2000, 2004/05, 2007/08, 2008/09.

^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^d In 2000 as of December. ^e Concerns respectively the 1999/2000, 2004/05, 2007/08 and 2008/09 farming years.

TABL. 2 (204). **UŻYTKOWANIE GRUNTÓW WEDŁUG SEKTORÓW**
 Stan w czerwcu
LAND USE BY SECTORS
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor <i>Sector</i>			SPECIFICATION	
		publiczny <i>public</i>	prywatny <i>private</i>			
			razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
		w ha <i>in ha</i>				
WEDŁUG GRANIC ADMINISTRACYJNYCH <i>BY ADMINISTRATIVE BORDERS</i>						
Powierzchnia ogólna ..	2000	2511448	565314	1946134	1883769	Total area
	2005	2512154	543225	1968929	1662061	
	2008	2512250	515652	1996598	1766331	
	2009	2512250	522250	1990000	1739351	
Użytki rolne ^a	2000	1682251	58310	1623941	1592515	<i>Agricultural land^a</i>
	2005	1497356	30410	1466946	1432577	
	2008	1590593	23823	1566771	1533571	
	2009	1587343	22743	1564600	1534131	
grunty orne	2000	1322152	37127	1285025	1258256	<i>arable land</i>
	2005	1177137	19017	1158119	1129598	
	2008	1239476	4148	1235327	1209190	
	2009	1233883	4561	1229323	1204977	
sady ^b	2000	33390	159	33231	32907	<i>orchards^b</i>
	2005	55453	85	55367	54853	
	2008	63655	100	63555	62646	
	2009	63764	105	63659	62937	
łąki	2000	255274	16319	238955	235977	<i>meadows</i>
	2005	227198	9073	218124	213939	
	2008	222172	1628	220544	216468	
	2009	228669	1588	227081	223653	
pastwiska	2000	71435	4705	66730	65375	<i>pastures</i>
	2005	37569	2234	35335	34187	
	2008	28682	624	28058	26658	
	2009	28243	586	27657	26412	
pozostałe	2000	<i>others</i>
	2005	
	2008	36609	17322	19286	18610	
	2009	32784	15904	16880	16153	
Lasy ^c	2000	558892	348863	210029	200263	<i>Forests^c</i>
	2005	567725	352424	215301	145513	
	2008	576500	353186	223314	153127	
	2009	576855	354155	222701	134456	
Pozostałe grunty ^d	2000	270305	158141	112164	90991	<i>Other land^d</i>
	2005	447073	160391	286682	83971	
	2008	345157	138644	206513	79633	
	2009	348051	145352	202699	70764	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 269. ^b Łącznie ze szkółkami drzew i krzewów owocowych. ^c Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^d Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

^a See general notes, item 6 on page 269. ^b Including nurseries. ^c Including land connected with silviculture. ^d For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 2 (204). **UŻYTKOWANIE GRUNTÓW WEDŁUG SEKTORÓW (dok.)**
Stan w czerwcu
LAND USE BY SECTORS (cont.)
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor <i>Sector</i>			SPECIFICATION	
		publiczny <i>public</i>	prywatny <i>private</i>			
			razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
		w ha	in ha			
WEDŁUG SIEDZIBY UŻYTKOWNIKA BY THE OFFICIAL RESIDENCE OF LAND USER						
Powierzchnia ogólna ..	2000	2435191	565686	1869505	1806834	Total area
	2005	2508578	543406	1965172	1658030	
	2008	2508896	515848	1993048	1762471	
	2009	2508877	522947	1985929	1735481	
Użytki rolne ^a	2000	1685257	58548	1626709	1594979	<i>Agricultural land^a</i>
	2005	1494290	30597	1463693	1429050	
	2008	1587672	24017	1563655	1530168	
	2009	1584332	23435	1560898	1530656	
grunty orne	2000	1324924	37286	1287638	1260565	<i>arable land</i>
	2005	1175028	19178	1155850	1127043	
	2008	1237208	4324	1232885	1206434	
	2009	1231613	5215	1226398	1202310	
sady ^b	2000	34777	159	34618	34294	<i>orchards^b</i>
	2005	55188	85	55103	54588	
	2008	63629	100	63528	62445	
	2009	63756	105	63651	62755	
łąki	2000	259921	16373	243548	240570	<i>meadows</i>
	2005	226523	9083	217440	213255	
	2008	221358	1638	219720	215855	
	2009	227874	1595	226279	223017	
pastwiska.....	2000	65635	4730	60905	59550	<i>pastures</i>
	2005	37551	2251	35300	34163	
	2008	28719	639	28080	26657	
	2009	28276	606	27670	26402	
pozostałe	2000	<i>others</i>
	2005	
	2008	36758	17315	19443	18778	
	2009	32812	15913	16900	16171	
Lasy ^c	2000	495551	348863	146688	136919	<i>Forests^c</i>
	2005	567842	352424	215418	145628	
	2008	576708	353186	223523	153333	
	2009	577002	354155	222848	134605	
Pozostałe grunty ^d	2000	254383	158275	96108	74936	<i>Other land^d</i>
	2005	446446	160384	286061	83352	
	2008	344516	138645	205870	78970	
	2009	347542	145358	202184	70221	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 269. ^b Łącznie ze szkółkami drzew i krzewów owocowych. ^c Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^d Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

^a See general notes, item 6 on page 269. ^b Including nurseries. ^c Including land connected with silviculture. ^d For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 3 (205). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna	89,4	101,5	105,1	113,2	89,7	101,3	106,1	113,2	Gross output
roślinna.....	92,5	90,7	107,2	123,9	93,2	90,8	107,3	124,3	crop
zwierzęca	84,2	119,6	102,2	95,0	83,9	118,7	104,6	94,5	animal
Produkcja końcowa.....	87,8	101,1	106,8	109,1	88,0	100,9	108,2	109,0	Final output
roślinna.....	92,8	83,1	111,8	121,3	93,8	83,1	111,8	121,7	crop
zwierzęca	83,0	119,7	102,4	95,6	82,7	118,7	105,0	95,1	animal
Produkcja towarowa	88,0	99,1	95,5	108,3	88,3	98,2	96,6	108,6	Market output
roślinna.....	90,0	91,2	90,3	121,8	91,1	90,4	90,0	122,9	crop
zwierzęca	86,0	106,6	100,5	94,7	85,7	105,4	103,2	94,3	animal

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 28.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 28.

TABL. 4 (206). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	65,2	56,1	59,1	68,8	Crop output
Zboża	18,3	19,9	18,2	25,4	Cereals
w tym zboża podstawowe.....	15,2	16,2	14,7	20,9	of which basic cereals
w tym: pszenica	9,4	7,7	7,1	10,2	of which: wheat
żyto.....	1,9	1,4	1,2	1,9	rye
jęczmień	2,3	3,6	3,4	4,3	barley
Ziemniaki.....	12,4	4,4	5,5	4,1	Potatoes
Przemysłowe.....	8,1	9,0	7,7	6,0	Industrial
w tym buraki cukrowe	4,4	6,0	4,0	2,0	of which sugar beets
Warzywa	6,7	5,2	7,1	6,6	Vegetables
Owoce.....	8,9	7,9	11,2	16,8	Fruit
Siano łąkowe.....	2,8	2,6	2,7	2,3	Meadow hay
Pozostałe	8,0	7,1	6,7	7,6	Other

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 28.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 28.

TABL. 4 (206). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)					
Produkcja zwierzęca	34,8	43,9	40,9	31,2	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	15,7	20,4	22,1	15,8	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,0	2,4	3,8	3,1	cattle (excluding calves)
cielęta	0,5	0,8	1,4	0,9	calves
trzoda chlewna	9,1	12,8	12,7	8,0	pigs
owce	0,1	0,1	0,1	0,0	sheep
drób	2,7	3,8	3,6	3,6	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-2,5	1,9	-0,9	-0,2	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	16,4	17,0	15,5	12,5	Cows' milk
Jaja kurze	2,6	2,5	2,5	1,7	Hen eggs
Obornik	1,9	1,5	1,1	1,1	Manure
Pozostałe	0,7	0,7	0,6	0,3	Other
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	50,3	44,8	46,8	56,5	Crop output
Zboża	11,4	10,4	8,2	9,7	Cereals
w tym zboża podstawowe	11,1	9,4	7,1	8,5	of which basic cereals
w tym: pszenica	9,2	7,4	5,6	5,3	of which: wheat
żyto	0,8	0,6	0,4	0,7	rye
jęczmień	1,0	1,1	0,9	1,0	barley
Ziemniaki	4,1	1,2	2,4	2,1	Potatoes
Przemysłowe	14,1	14,5	11,4	8,7	Industrial
w tym buraki cukrowe	7,5	10,1	6,5	3,4	of which sugar beets
Warzywa	7,2	6,3	8,4	9,1	Vegetables
Owoce	12,5	11,4	15,4	24,9	Fruit
Pozostałe	1,0	1,0	1,0	2,0	Other
Produkcja zwierzęca	49,7	55,2	53,2	43,5	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	24,2	30,3	31,3	24,7	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	4,8	3,8	5,7	5,2	cattle (excluding calves)
cielęta	0,6	1,1	1,7	1,3	calves
trzoda chlewna	13,6	18,6	17,6	12,2	pigs
owce	0,1	0,1	0,1	0,1	sheep
drób	4,3	5,8	5,2	5,6	poultry
Mleko krowie	22,0	20,9	18,2	16,2	Cows' milk
Jaja kurze	3,1	3,2	3,0	2,2	Hen eggs
Pozostałe	0,4	0,2	0,7	0,4	Other

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (207). POWIERZCHNIA ZASIEWÓW
 Stan w czerwcu
SOWN AREA
 As of June

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha <i>in ha</i>							
OGÓŁEM	1257002	1117827	1208982	1196211	1191184	1167343	TOTAL
Zboża	914544	854036	947619	946042	942712	926315	Cereals
zboża podstawowe	722528	677135	755380	765049	762015	747995	<i>basic cereals</i>
pszenica	323167	264002	298339	303183	301845	294146	<i>wheat</i>
żyto	164919	96224	95903	92965	92553	90440	<i>rye</i>
jęczmień	112759	139967	162908	161372	160911	158257	<i>baryle</i>
owies	76047	68740	78036	73857	73422	73049	<i>oats</i>
pszenżyto	45636	108202	120193	133672	133283	132103	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	166908	141395	157503	150905	150842	150711	<i>cereal mixed</i>
gryka i proso	19198	16727	15371	15436	15424	15380	<i>buckwheat and millet</i>
kukurydza na ziarno	5910	18780	19366	14652	14432	12230	<i>maize for grain</i>
Strączkowe	21316	20781	23323	23851	23761	23098	Pulses
konsumpcyjne	15292	12570	13178	12147	12128	12091	<i>edible</i>
pastewne ^a	6024	8211	10145	11704	11633	11007	<i>feed^a</i>
Ziemniaki	137087	51665	44413	41456	41439	41426	Potatoes
Przemysłowe	76905	89316	88145	82798	81849	76618	Industrial
w tym:							<i>of which:</i>
buraki cukrowe	48656	45186	29966	28391	28143	27041	<i>sugar beets</i>
oleiste	15420	31189	46377	42612	41954	37844	<i>oil-bearing</i>
w tym rzepak i rzepik	14171	29267	43097	39425	38779	34780	<i>of which rape and turnip rape</i>
Pastewne	57464	49112	46629	47369	46916	46268	Feed
w tym:							<i>of which:</i>
okopowe	5888	3012	2784	2463	2460	2459	<i>root plants</i>
kukurydza na paszę	7637	20119	21050	23826	23507	22887	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^b	49686	52917	58853	54695	54507	53618	Other crops ^b
w tym warzywa grun- towe ^c	25378	20317	23331	23821	23793	23268	<i>of which field vegeta- bles^c</i>

^a Od 2002 r łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^b Warzywa, truskawki, uprawy na nawozy zielone, wysadki okopowych itp. ^c Łącznie z powierzchnią uprawy w ogrodach przydomowych.

^a Since 2002 including cereal and pulse mixed for grain. ^b Vegetables, strawberries, green fertilizer crops, root plant planting etc. ^c Including crops area in gardens.

TABL. 6 (208). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009		CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>	
					razem <i>total</i>	

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

Zboża	2241735	2527773	3156411	2869514	2856394	2778152	Cereals
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe.....	1806935	2023750	2541669	2343017	2331290	2268244	<i>basic cereals</i>
pszenica	967678	896135	1135161	1061819	1055709	1016454	<i>wheat</i>
żyto	308743	229455	256678	226471	225179	217056	<i>rye</i>
jęczmień	295337	421324	544396	501673	500034	489477	<i>barley</i>
owies	134052	163744	210690	187270	185919	184814	<i>oats</i>
pszenżyto	101126	313092	394745	365784	364448	360443	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	378740	380629	472707	421917	421745	421542	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	2495512	898871	896505	783499	783295	782921	Potatoes
Buraki cukrowe.....	1883345	1738470	1362679	1588146	1575539	1517131	Sugar beets
Rzepak i rzepik.....	33261	59631	87540	82780	80642	69797	Rape and turnip rape
Siano łąkowe.....	1028034	964042	1061836	851064	848382	843066	Meadow hay

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	24,5	29,6	33,3	30,3	30,3	30,0	Cereals
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe.....	25,0	29,9	33,6	30,6	30,6	30,3	<i>basic cereals</i>
pszenica	29,9	33,9	38,0	35,0	35,0	34,6	<i>wheat</i>
żyto	18,7	23,8	26,8	24,4	24,3	24,0	<i>rye</i>
jęczmień	26,2	30,1	33,4	31,1	31,1	30,9	<i>barley</i>
owies	17,6	23,8	27,0	25,4	25,3	25,3	<i>oats</i>
pszenżyto	22,2	28,9	32,8	27,4	27,3	27,3	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	22,7	26,9	30,0	28,0	28,0	28,0	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	182	174	202	189	189	189	Potatoes
Buraki cukrowe.....	387	385	455	559	560	561	Sugar beets
Rzepak i rzepik.....	23,5	20,4	20,3	21,0	20,8	20,1	Rape and turnip rape
Siano łąkowe.....	39,6	42,6	48,0	37,3	37,5	37,8	Meadow hay

TABLE 7 (2009). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES

WARZYWA	2000	2005	2008	2009		VEGETABLES
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>	
					razem <i>total</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
 AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	25378	20317	23331	23821	23793	23268	TOTAL
Kapusta	4802	3040	2710	2707	2703	2700	Cabbages
Kalafiory	1520	1776	1708	1928	1928	1928	Cauliflowers
Cebula	3005	2208	2526	2380	2378	2206	Onions
Marchew jadalna	3662	2877	3203	3175	3162	3113	Carrots
Buraki ćwikłowe	2264	1518	1562	1580	1578	1571	Beetroots
Ogórki	2926	1808	1776	1795	1793	1786	Cucumbers
Pomidory	3329	1725	1878	1863	1863	1863	Tomatoes
Pozostałe ^a	3870	5366	7969	8393	8387	8101	Others ^a

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	524526	415882	458800	484711	484260	473762	TOTAL
Kapusta	154668	106138	90656	90471	90357	90180	Cabbages
Kalafiory	25919	19539	27323	34322	34322	34322	Cauliflowers
Cebula	52958	43568	45010	44866	44847	39047	Onions
Marchew jadalna	101555	96637	99359	98543	98308	96511	Carrots
Buraki ćwikłowe	58756	44002	40649	40438	40406	40053	Beetroots
Ogórki	33801	16272	25903	25121	25107	25005	Cucumbers
Pomidory	49752	31049	37550	39126	39126	39123	Tomatoes
Pozostałe ^a	47117	58678	92350	111823	111788	109522	Others ^a

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	322	349	335	334	334	334	Cabbages
Kalafiory	171	110	160	178	178	178	Cauliflowers
Cebula	176	197	178	189	189	177	Onions
Marchew jadalna	277	336	310	310	311	310	Carrots
Buraki ćwikłowe	260	290	260	256	256	255	Beetroots
Ogórki	116	90	146	140	140	140	Cucumbers
Pomidory	149	180	200	210	210	210	Tomatoes
Pozostałe ^a	122	109	116	133	133	135	Others ^a

^a Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.
^a Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 8 (210). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
 AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	27117	27623	32814	34419	33339	32894	TOTAL
Jabłonie	18083	19339	22169	22951	22888	22788	Apples
Grusze	1114	949	1197	1187	1184	1184	Pears
Śliwy	2285	1862	1871	1844	1841	1833	Plums
Wiśnie	4209	4309	4957	4792	4782	4750	Cherries
Czereśnie	677	645	810	795	795	795	Sweet cherries
Pozostałe ^a	749	520	1811	1850	1849	1544	Others ^a

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	227671	267308	425675	456623	455755	454481	TOTAL
Jabłka	190425	237612	377228	397655	396877	395720	Apples
Gruszki	4763	2744	5536	8148	8140	8140	Pears
Śliwki	8570	7369	11174	15618	15613	15580	Plums
Wiśnie	20115	15528	27259	29439	29364	29280	Cherries
Czereśnie	2188	2473	2589	3340	3340	3340	Sweet cherries
Pozostałe ^a	1610	1582	1890	2424	2421	2421	Others ^a

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka	105	123	170	173	173	174	Apples
Gruszki	43	29	46	69	69	69	Pears
Śliwki	38	40	60	85	85	85	Plums
Wiśnie	48	36	55	61	61	62	Cherries
Czereśnie	32	38	32	42	42	42	Sweet cherries
Pozostałe ^a	21	30	10	13	13	16	Others ^a

^a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

^a Peaches, apricots, walnuts.

TABL. 9 (211). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT

O W O C E	2000	2005	2008	2009			F R U I T
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
 AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	24596	41754	44886	44790	44766	44304	TOTAL
Truskawki	10210	8975	9188	9650	9650	9639	Strawberries
Maliny ^a	5830	12060	14121	14311	14311	14280	Raspberries ^a
Porzeczki	7208	17215	17070	17006	16991	16911	Currants
Agrest	536	506	560	537	536	524	Gooseberries
Pozostałe ^b	812	2998	3947	3286	3277	2949	Others ^b

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	92353	153809	201331	203997	203937	202180	TOTAL
Truskawki	25503	27825	41345	44398	44397	44360	Strawberries
Maliny ^a	22406	51450	65574	66730	66730	66490	Raspberries ^a
Porzeczki	32301	56065	72103	76858	76812	77660	Currants
Agrest	2744	2480	2861	2787	2787	2762	Gooseberries
Pozostałe ^b	9400	15988	19449	13224	13211	11908	Others ^b

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki	25	31	45	46	46	46	Strawberries
Maliny ^a	38	43	46	47	47	47	Raspberries ^a
Porzeczki	45	33	42	45	45	45	Currants
Agrest	51	49	51	52	52	53	Gooseberries
Pozostałe ^b	116	53	49	40	40	40	Others ^b

^a Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^b Aronia, borówka wysoka i inne.

^a Including thornless blackberry. ^b Aronia, highbush blueberry and others.

TABL. 10 (212). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION	
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
W SZTUKACH IN HEADS					
Bydło	2000	503121	499131	496335	Cattle
	2005	434931	433333	428331	
	2008	407827	406096	400703	
	2009	364103	362338	357096	
w tym krowy	2000	284124	283065	282049	<i>of which cows</i>
	2005	258610	257776	255352	
	2008	213878	213003	210672	
	2009	184955	184032	181721	
Trzoda chlewna ^a	2000	1197349	1178294	1157987	Pigs ^a
	2005	1269299	1266733	1246022	
	2008	1017399	1017063	1001062	
	2009	936139	935979	924166	
w tym lochy	2000	113421	111402	109456	<i>of which sows</i>
	2005	134162	133919	131596	
	2008	88795	88750	86973	
	2009	93998	93966	92842	
Owce	2000	31945	31028	31025	Sheep
	2005	23506	22252	22027	
	2008	20501	19211	19211	
	2009	17810	16886	16886	
w tym maciorki	2000	20409	19856	19856	<i>of which ewes</i>
	2005	16825	15827	15681	
	2008	13452	12865	12865	
	2009	12375	11748	11748	
Konie ^b	2000	82214	81386	81350	Horses ^b
	2005	41494	40553	40500	
	2008	43766	42833	42808	
	2009	32168	31233	31224	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	666869	659917	654598	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>
	2005	581714	579010	571830	
	2008	524278	521806	515066	
	2009	465296	462851	456877	

^a Stan w końcu lipca. ^b Dane szacunkowe.^a As of the end of July. ^b Estimated data.

TABL. 10 (212). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**
 Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION	
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads					
Bydło	2000	29,9	30,6	31,1	Cattle
	2005	29,1	29,6	30,0	
	2008	25,7	26,0	26,2	
	2009	23,0	23,2	23,3	
w tym krowy	2000	16,5	17,4	17,7	of which cows
	2005	17,3	17,6	17,9	
	2008	13,5	13,6	13,8	
	2009	11,7	11,8	11,9	
Trzoda chlewna ^a	2000	90,4	91,5	91,9	Pigs ^a
	2005	108,0	109,6	110,6	
	2008	82,2	82,5	83,0	
	2009	76,0	76,3	76,9	
w tym lochy	2000	8,6	8,7	8,7	of which sows
	2005	11,4	11,6	11,7	
	2008	7,2	7,2	7,2	
	2009	7,6	7,7	7,7	
Owce	2000	1,9	1,9	1,9	Sheep
	2005	1,6	1,5	1,5	
	2008	1,3	1,2	1,3	
	2009	1,1	1,1	1,1	
w tym maciorki	2000	1,2	1,2	1,2	of which ewes
	2005	1,1	1,1	1,1	
	2008	0,8	0,8	0,8	
	2009	0,8	0,8	0,8	
Konie ^b	2000	4,8	5,0	5,1	Horses ^b
	2005	2,8	2,8	2,8	
	2008	2,8	2,7	2,8	
	2009	2,0	2,0	2,0	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie).....	2000	38,8	40,5	41,0	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2005	38,9	39,6	40,0	
	2008	33,0	33,4	33,7	
	2009	29,3	29,7	29,8	

^a Stan w końcu lipca; na 100 ha gruntów ornych. ^b Dane szacunkowe.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a As of the end of July; per 100 ha of arable land. ^b Estimated data.

N o t e. The following ratios are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 11 (213). **DRÓB**^a
 Stan w końcu roku
POULTRY^a
 As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywidu- alne of which private farms	
Kury w tys. szt.	3454,0	5341,9	4772,5	5787,2	5288,1	Hens in thous. heads
w tym nioski.....	3000,1	2488,8	2356,3	2370,0	2113,9	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	33,0	20,6	45,0	63,3	63,3	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt.	110,9	62,6	130,0	418,0	418,0	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^b w tys. szt.	423,5	341,0	215,0	245,3	244,3	Ducks ^b in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt.	201,1	357,5	300,6	365,3	345,5	Hens per 100 ha of agricul- tural land in heads
w tym nioski.....	174,7	166,6	148,4	149,6	138,1	of which laying hens

^a Dla roku 2000 w wieku 6 miesięcy i więcej; od roku 2003 — w wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym.

^a For 2000 — aged 6 months and more; for 2003 — more than 2 weeks old. ^b Including other poultry.

TABL. 12 (214). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO**^a
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Bydło (bez cieląt).....	111,2	72,3	106,2	91,5	Cattle (excluding calves)
Cielęta	53,8	74,3	84,3	82,5	Calves
Trzoda chlewna	1174,5	1476,4	1469,3	1343,3	Pigs
Owce	19,3	20,6	16,0	15,5	Sheep
Konie	7,4	8,5	4,6	7,3	Horses
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT					
Bydło (bez cieląt).....	49,2	38,5	58,1	51,5	Cattle (excluding calves)
Cielęta	4,3	6,8	8,2	7,6	Calves
Trzoda chlewna	129,8	167,6	172,1	162,3	Pigs
Owce	0,5	0,7	0,5	0,5	Sheep
Konie	3,4	4,2	2,4	4,0	Horses
Drób.....	37,7	61,8	74,7	69,9	Poultry
Kozy i króliki	1,0	1,2	0,6	0,6	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy.

^a Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter.

TABL. 13 (215). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	168,1	212,5	237,1	222,1	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze.....	158,9	201,9	224,2	210,2	meat and fats
wołowe	25,7	20,1	30,3	26,9	beef
cielęce	2,5	4,1	4,9	4,5	veal
wieprzowe	101,2	130,7	134,2	126,6	pork
baranie	0,3	0,3	0,3	0,2	mutton
końskie	1,8	2,3	1,3	2,2	horseflesh
drobiowe.....	26,4	43,2	52,3	49,0	poultry
kozy i królicze ^b	1,0	1,1	0,9	0,8	goat and rabbit ^b
podroby	9,2	10,6	12,9	11,9	pluck

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w dt
 PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in dt

OGÓŁEM..... | **97,9** | **142,2** | **149,3** | **140,2** | **TOTAL**

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter. ^b Including game.

TABL. 14 (216). **PRODUKCJA MLEKA I JAJ**
PRODUCTION OF MILK AND EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka krowiego:						Cows' milk production:
w mln l	1070,6	1033,3	859,7	822,7	804,6	in million l
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	62,3	69,1	54,1	51,9	52,6	per 100 ha agricultural land in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3660	4224	4139	4248	4222	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj kurzych w mln szt.	484,9	449,4	398,8	485,6	420,1	Hen eggs production in million units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury niośki w szt.	160	180	167	199	193	Average annual number of eggs per laying-hen in units

TABL. 15 (217). **MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH**
Stan w dniu 31 XII
DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:					<i>Drained agricultural land:</i>
w tys. ha	323,6	323,3	318,2	318,0	<i>in thous. ha</i>
grunty orne	150,9	150,9	151,0	150,9	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane	124,5	124,5	124,3	124,2	<i>of which: drained</i>
nawadniane.....	0,3	0,3	0,3	0,3	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	172,8	172,4	167,2	167,1	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane	30,3	30,4	30,3	30,3	<i>of which: drained</i>
nawadniane.....	49,0	48,7	47,4	47,3	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych.....	18,8	21,6	20,0	20,1	<i>in % of total agricultural land</i>

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 16 (218). **CIĄGNIKI ROLNICZE^a**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodar- stwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach.....			<i>In units</i>
2000	145890	143574	
2005	168516	167741	
2008	178562	176146	
2009	179810	177395	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha			<i>Agricultural land area per tractor in ha</i>
2000	11,6	11,1	
2005	8,9	8,5	
2008	8,9	8,7	
2009	8,8	8,6	

^a W 2000 r. stan w grudniu.

^a In 2000 as of December.

TABL. 17 (219). **ZASOBY SIŁY POCIĄGOWEJ**
Stan w czerwcu
DRAFT FORCE RESOURCES
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W tysiącach jednostek pociągowych	1147	1189	1342	1341	<i>In thousands of draft units</i>
siła pociągowa:					<i>draft force:</i>
Żywa.....	74	29	31	21	<i>Live</i>
Mechaniczna	1073	1160	1311	1320	<i>Mechanical</i>
Na 100 ha użytków rolnych w jednost- kach pociągowych	68,1	79,6	84,5	84,6	<i>Per 100 ha of agricultural land in draft units</i>
siła pociągowa:					<i>draft force:</i>
Żywa.....	4,4	1,9	2,0	1,3	<i>Live</i>
Mechaniczna	63,7	77,7	82,6	83,3	<i>Mechanical</i>

TABL. 18 (220). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2007/08	2008/09		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	129419	149114	198016	155401	149757	Mineral or chemical fertilizers ^a
azotowe	66748	80539	96820	85442	82116	nitrogenous
fosforowe	29282	30474	46749	34303	33276	phosphatic
potasowe	33389	38101	54447	35656	34365	potassic
Nawozy wapniowe ^b	115653	93970	57075	31050	27367	Lime fertilizers ^b

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^c w kg
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^c in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	76,8	99,8	124,7	98,1	97,8	Mineral or chemical fertilizers ^a
azotowe	39,6	53,9	61,0	53,9	53,6	nitrogenous
fosforowe	17,4	20,4	29,4	21,7	21,7	phosphatic
potasowe	19,8	25,5	34,3	22,5	22,5	potassic
Nawozy wapniowe ^b	68,6	62,9	35,9	19,6	17,9	Lime fertilizers ^b

^a Łącznie z wieloskładnikowymi. ^b Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. ^c Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

^a Including mixed fertilizers. ^b Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. ^c Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land.

TABL. 19 (221). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM	1864,2	2325,1	2692,2	2698,1	2573,5	TOTAL
Produkty: roślinne	867,6	989,0	1170,7	1257,5	1171,3	Products: crop
zwierzęce	996,7	1336,1	1521,5	1440,6	1402,2	animal

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in zł

OGÓŁEM	1085	1556	1696	1703	1681	TOTAL
Produkty: roślinne	505	662	737	794	765	Products: crop
zwierzęce	580	894	958	909	916	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

^a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABL. 20 (222). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2008	2009		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
Zboża w t.....	494660	634946	493131	714078	618818	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podstawowe	487666	576201	430070	648986	561745	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	428556	443929	320054	487462	419522	<i>wheat</i>
żyto	24567	46173	39085	47802	37090	<i>rye</i>
jęczmień	28503	66724	49605	71231	64528	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	1414	3162	3643	6518	6497	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	4626	16213	17683	35973	34108	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	491852	631167	490493	710473	615272	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	484943	572498	427441	645381	558199	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	427154	442285	318677	485725	417825	<i>wheat</i>
żyto	24463	45347	38914	47802	37090	<i>rye</i>
jęczmień	27555	65869	49102	70611	63908	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	1306	3040	3347	5583	5562	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	4465	15957	17401	35660	33814	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t.....	871	1720	1032	1395	1285	<i>Edible pulses^a in t</i>
Ziemniaki w t	34228	24148	27207	21446	21442	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	1883346	1738470	1362679	1588146	1517131	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik ^a w t	33261	55288	79673	81671	68688	<i>Rape and turnip rape^a in t</i>
Warzywa w t.....	117860	153065	189610	185344	172012	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t.....	219857	225351	256686	470258	465321	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t.....	164160	211890	238401	219012	214591	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	33442	31689	47229	41455	40905	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1399	1534	2770	2557	2541	<i>calves</i>
trzoda chlewna	92346	123268	122094	112053	109624	<i>pigs</i>
owce	420	394	286	293	276	<i>sheep</i>
konie	2397	2540	1199	1970	1892	<i>horses</i>
drób	34156	52465	64823	60684	59353	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t ..	115837	152009	167790	154346	151172	<i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	541996	613783	570507	525369	507899	<i>Cow milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	3526	248	7185	21	21	<i>Consumer hen's eggs in thous. units</i>

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze po ubojowej cieplej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 21 (223). **WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2008	2009		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
w tys. zł <i>in thous. zł</i>						
Zboża	247490,3	217514,9	314153,6	317257,7	274501,0	Cereals
w tym zboża podstawowe	244191,9	194809,2	276913,8	285404,7	246280,3	of which basic cereals
pszenica	218167,2	153365,3	210479,9	224509,3	192453,5	wheat
żyto	8944,8	11942,8	22149,1	15393,7	11822,0	rye
jęczmień	14270,3	24006,6	32500,4	30296,9	27610,3	barley
owies i mieszanki zbożowe	641,0	811,4	1902,0	2151,0	2142,2	oats and cereal mixed
pszenżyto	2168,6	4683,1	9882,3	13053,9	12252,2	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	245887,1	215950,3	312374,8	315530,1	272833,9	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	242683,8	193309,2	275144,0	283677,1	244613,3	of which basic cereals
pszenica	217354,5	152709,9	209513,7	223643,4	191628,7	wheat
żyto	8908,0	11665,1	22046,0	15393,7	11822,0	rye
jęczmień	13757,9	23562,9	32175,6	29985,1	27298,5	barley
owies i mieszanki zbożowe	586,4	771,3	1716,6	1750,4	1741,6	oats and cereal mixed
pszenżyto	2077,0	4599,9	9692,0	12904,5	12122,4	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	1586,3	2450,2	3256,2	3745,9	3652,3	Edible pulses ^b
Ziemniaki	6294,6	4877,4	5981,3	4839,1	4836,2	Potatoes
Buraki cukrowe	191358,2	308202,5	131811,0	183009,1	174743,9	Sugar beets
Rzepak i rzepik ^b	24713,4	39787,6	95414,5	79983,0	67133,3	Rape and turnip rape ^b
Warzywa	47985,7	70527,0	96606,7	114243,3	105544,0	Vegetables
Owoce	186626,2	236368,4	384653,6	461432,1	449685,0	Fruit
Żywiec rzeźny ^c	570090,9	788434,8	950318,6	970266,7	951273,6	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	99059,3	127260,1	198767,3	201086,8	198443,8	cattle (excluding calves)
cielęta	7911,2	15736,6	21585,6	23827,2	23685,8	calves
trzoda chlewna	336894,2	458201,3	488050,2	510213,1	498702,0	pigs
owce	2332,3	2600,8	1511,5	1899,0	1811,8	sheep
konie	13790,7	16790,7	7415,9	11793,0	11241,8	horses
drób	110103,2	167845,3	232988,0	221447,6	217388,4	poultry
Mleko krowie	410621,8	527532,6	556208,5	454497,7	438974,9	Cow milk
Jaja kurze konsumpcyjne	882,7	48,9	1674,6	6,8	6,8	Consumer hen's eggs

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight.

Leśnictwo Forestry

TABL. 22 (224). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha.....	559710	571956	576855	582153	TOTAL in ha
Lasy	551493	563572	568367	573662	Forests
Publiczne.....	343010	342893	343498	345179	Public
zalesione	339475	339060	339640	340943	wooded
niezalesione	3535	3833	3858	4235	non-wooded
własność Skarbu Państwa	342052	341965	342455	344098	owned by the State Treasury
zalesione	338518	338137	338601	339866	wooded
niezalesione	3534	3828	3853	4231	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	321280	322390	323045	323232	managed by State Forests
zalesione	318204	319375	319877	320021	wooded
niezalesione	3076	3015	3168	3211	non-wooded
parki narodowe.....	11963	12008	12025	12029	national parks
zalesione	11808	11847	11865	11869	wooded
niezalesione	155	161	161	161	non-wooded
własność gmin	958	928	1043	1081	owned by gmina
zalesione	958	924	1039	1077	wooded
niezalesione	-	4	4	4	non-wooded
Prywatne	208483	220679	224870	228483	Private
zalesione	206381	218035	222488	226041	wooded
niezalesione	2102	2644	2381	2443	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	8217	8384	8488	8491	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	22,0	22,4	22,6	22,8	FOREST COVER in %
ZALESNIENIE w %	21,7	22,1	22,4	22,6	AFFORESTATION in %

TABL. 23 (225). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII).....	164	159	156	151	151	151	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia ^b	3341	2822	2123	2096	1591	1590	505	<i>Renewals and afforestations^b</i>
szuczne ^b	3031	2641	1840	1805	1431	1430	375	<i>artificial^b</i>
zrębów ^{bc}	1398	1936	1490	1405	1386	1386	19	<i>felling sites^{bc}</i>
halizn i płazowin....	197	61	94	79	20	20	59	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
użytków rolnych ^d i nieużytków.....	1436	643	256	322	25	24	297	<i>agricultural land^d and wasteland</i>
naturalne.....	310	181	283	291	160	160	131	<i>natural</i>
Poprawki i uzupełnienia.....	336	305	270	221	162	161	59	<i>Corrections and supplements</i>
Pielęgnowanie ^e	17130	16505	16765	13850	11663	11656	2187	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw ^f	12496	13081	13669	11962	9775	9769	2187	<i>crops^f</i>
młodników.....	3719	3255	2872	1872	1872	1872	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^g	268	88	147	15	15	15	-	<i>introduction of undergrowth^g</i>
Melioracje.....	1339	1985	1799	1118	1118	1118	-	<i>Drainage</i>

^a Dane szacunkowe. ^b Bez dolesień luk w drzewostanach i wprowadzania II piętra. ^c Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^d Przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^e Bez cięć trzebieżowych. ^f Pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne. ^g Sadzenie krzewów lub drzew stałe znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a *Estimated data.* ^b *Excluding the afforestation of tree stand gaps and introduction of the second layer.* ^c *Including renewals protected by tree stands.* ^d *Designated for afforestation in land development plan.* ^e *Without extirpation.* ^f *Tending soil and early tree cutting.* ^g *Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.*

TABL. 24 (226). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>			
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>
OGÓŁEM w dam ³							TOTAL in dam ³	
Grubizna	1291,3	1443,6	1379,3	1368,9	1209,7	1209,2	159,1	Timber
Grubizna iglasta	997,5	947,0	881,9	832,9	727,6	727,4	105,2	<i>Coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	547,8	510,2	485,3	431,6	347,6	347,5	84,0	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	377,3	340,4	301,5	306,6	294,0	293,9	12,6	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Grubizna liściasta	293,8	496,6	497,5	536,0	482,1	481,8	53,9	<i>Non-coniferous</i>
w tym drewno:								<i>of which:</i>
wielkowymiarowe	130,4	191,1	167,3	150,0	122,8	122,7	27,1	<i>large-size wood</i>
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	122,5	218,1	232,0	270,9	259,3	259,2	11,6	<i>medium-size wood for industrial uses</i>
Drewno małowymiarowe	31,7	38,0	40,3	43,4	43,4	43,4	-	Slash
Do przerobu przemysłowego	3,3	1,4	1,1	0,7	0,7	0,7	-	<i>Slash for industrial uses</i>
Opałowe	28,4	36,6	39,2	42,7	42,7	42,7	-	<i>Slash for fuel</i>
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m ³	234,1	256,2	242,7	238,6	350,5	351,4	69,6	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m ³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 25 na str. 295.

^a Excluding logging (large timber) from plantings; see table 25 on page 295.

DZIAŁ XVI PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 1 i 4 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczone do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 4 dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 26.

3. Przedstawione w tabl. 4 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU).

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje niezgodne” z grupowaniami PKWiU, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne niż występujące w PKWiU, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno

CHAPTER XVI INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

In tables 1 and 4 were included budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections), and moreover, in table 4 data regarding the production of products also include the activity of entities producing industrial products and included in sections other than “Mining and quarrying”, “Manufacturing” and “Electricity, gas and water supply”.

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.

3. Products in table 4 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU).

In some cases the so-called inconsistent with PKWiU codes items were introduced. They comprise however:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and

działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 28.

Jako **cenę stałą** od 2006 r. przyjęto – w przypadku produkcji sprzedanej przemysłu – cenę stałą 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

5. Dane dotyczące zatrudnienia w przemyśle obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) *the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
- 2) *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*
- 3) *lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;*
- 4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 28.*

***As constant prices** since 2006 – in regard to sold production of industry – were adopted 2005 constant prices (2005 average current prices).*

***5. Data concerning employment in industry** include employees hired on the basis of employment contracts.*

Employed in industry do not include:

- 1) *apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;*
- 2) *agents;*
- 3) *persons engaged in outwork.*

Data concerning average paid employment are given after converting of part-time paid employees on full-time paid employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the section “Construction”, employing more than 9 persons.

2. Dane według grup PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 26.

3. **Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceńodawców.

4. Dane o produkcji budowlano-montażowej prezentuje się w **cenach bazowych**. Definicję ceny bazowej podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 28.

5. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

6. Dane o **budynkach oddanych do użytku** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków — budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków — budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy) oddanych do użytku w okresie od 1 I do 31 XII.

7. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

2. Data according to NACE rev. 2 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 26.

3. **Sales of construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system for out side clients.

4. Data concerning construction-assembly production are presented in **basic prices**. The definitions of basic price is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 28.

5. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

6. Data on **buildings completed** (by all investors) concerns:

- within the scope of the number of buildings — newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings — newly built and expanded buildings (the expanded part only) completed in the period from 1 I to 31 XII.

7. Data regarding **average employment and average monthly wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion or selection) or service relation and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł Industry

TABL. 1 (228). **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYŚLE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009		SPECIFICATION
					ogółem total	2008 = 100	
Produkcja sprzedana (ceny bieżące) w mln zł	17848,0	18494,9	25496,2	23578,5	21511,9	89,0 ^a	<i>Sold production (current prices) in mln zł</i>
Pracujący ^b	108761	109816	112228	109315	104180	95,3	<i>Employed persons^b</i>
Przeciętne zatrudnienie	90658	91467	93113	95708	91322	95,4	<i>Average paid employment</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c w zł.....	2067,01	2157,83	2348,30	2657,77	2721,98	102,4	<i>Average monthly gross wages and salaries^c in zł</i>

^a Ceny stałe. ^b Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^c Bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Constant prices. ^b As of 31 XII; by actual workplace and kind of activity. ^c Excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 2 (229). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYŚLU^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009	
	w mln zł in mln zł					2008=100 (ceny stałe) (constant prices)
OGÓŁEM	15999,4	16496,7	23166,0	21363,6	19476,8	89,0
TOTAL						
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe	13433,4	13923,4	15836,2	16743,2	15599,4	92,2
<i>Manufacturing</i>						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych	4013,2	4463,8	4869,2	4814,1	5046,9	110,9
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja napojów	630,1	413,3	530,9	799,3	957,1	75,2
<i>Manufacture of beverages</i>						
Produkcja wyrobów tekstylnych.....	58,5	70,3	63,4	51,3	46,4	88,8
<i>Manufacture of textiles</i>						
Produkcja odzieży.....	260,0	240,6	258,4	221,0	195,2	98,0
<i>Manufacture of wearing apparel</i>						
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	82,2	93,7	115,6	99,7	93,8	96,0
<i>Manufacture of leather and related products</i>						
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ ..	494,1	539,6	575,6	593,3	539,6	103,2
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru.....	311,9	350,4	424,1	487,9	452,8	103,4
<i>Manufacture of paper and paper products</i>						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji.....	116,6	133,2	150,8	148,5	156,0	105,1
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (229). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009	2008=100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in mln zł					
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	86,4	83,7	93,5	124,0	119,9	105,5
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych..... <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	314,6	305,5	369,1	365,5	366,0	100,7
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	874,0	697,7	827,6	785,3	663,9	86,1
Produkcja metali..... <i>Manufacture of basic metals</i>	185,6	219,8	318,9	351,8	216,6	63,7
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	548,7	625,3	779,1	961,9	817,9	77,4
Produkcja urządzeń elektrycznych..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	48,4	56,6	74,8	98,3	154,3	165,5
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	997,3	1065,7	1204,5	1192,0	911,5	75,5
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	265,2	300,5	346,7	401,9	406,3	89,4
Produkcja mebli..... <i>Manufacture of furniture</i>	1370,8	1393,7	1582,1	1547,3	1254,1	72,9

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (230). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE W 2009 R. (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY IN 2009 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with following number of paid employees		
		49 i mniej 49 and less	50-249	250 i więcej 250 and more
w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM TOTAL	19476,8	2549,2	5262,1	11665,5
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	4855,6	64,0	499,5	4292,1
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	14621,2	2485,2	4762,6	7373,5
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	15599,4	2390,0	4662,2	8547,3

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (231). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a

WYROBY	2000	2005	2008	2009		PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	udział w pro- dukcji krajowej w % <i>share in domestic produc- tion in %</i>	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						<i>Slaughter products^b included in slaughter capacity in thous. t:</i>
bydła i cieląt	16,1	34,3	24,9	24,2	12,9	<i>cattle and calves</i>
trzody chlewnej	58,3	67,4	65,3	63,4	7,0	<i>pigs</i>
Soki owocowe i warzywne w tys. t	28,7	41,4	39,1	27,5	2,8	<i>Fruit and vegetables juice in thous. t</i>
Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka w tys. t	10,0	12,3	22,2	15,6	9,1	<i>Butter and other fats from milk in thous. t</i>
Mleko płynne przetworzone w tys. hl	745,0	1005,5	764,0	936,9	3,5	<i>Processed liquid milk in thous. hl</i>
Sery podpuszczkowe dojrzewające w tys. t	20,2	26,0	25,0	25,1	8,8	<i>Rennet ripening cheese in thous. t</i>
Ser świeży niedojrzewający i twaróg w tys. t	21,3	21,5	18,2	17,9	5,2	<i>Non-ripening fresh cheese and cottage in thous. t</i>
Mąka pszenna w tys. t	208,6	231,0	211,6	265,2	11,9	<i>Wheat flour in thous. t</i>
Mąka żytnia w tys. t	16,7	14,2	7,1	18,1	8,3	<i>Rye flour in thous. t</i>
Sukienki, spódnice, spódnico-spodnie w tys. szt.	894	704	557	1299	19,5	<i>Dresses, skirts and trousers in thous units</i>
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w tys. par	1413	828	853	616	5,4	<i>Footwear with leather uppers in thous. pairs</i>
Tarcica iglasta w dam ³	103,6	74,1	60,1	60,6	1,9	<i>Coniferous sawnwood in dam³</i>
Tarcica liściasta w dam ³	28,5	27,7	12,1	16,2	3,7	<i>Leafy sawnwood in dam³</i>
Papier i tektura w tys. t	-	10,3	30,4	15,8	0,5	<i>Paper and paperboard in thous. t</i>
Okna i drzwi, ościeżnice i progi drewniane w tys. m ²	1004,2	963,1	807,5	607,3	4,3	<i>Wooden windows, doors, window-frames and thresholds in thous. m²</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); w wadze poubojowej ciepłej.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal animal disposal unfit for human consumption.

TABL. 5 (232). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a W 2009 R.**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętne zatrudnienie <i>Average paid employment</i>	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto <i>Average monthly gross wages and salaries</i>
OGÓŁEM	82170	2820,70
TOTAL		
sektor publiczny	19814	3868,09
<i>public sector</i>		
sektor prywatny	62356	2487,88
<i>private sector</i>		
w tym: <i>of which:</i>		
Przetwórstwo przemysłowe	68143	2451,12
Manufacturing		
w tym: <i>of which:</i>		
Produkcja artykułów spożywczych	18850	2215,17
<i>Manufacture of food products</i>		
Produkcja napojów	1195	3294,01
<i>Manufacture of beverages</i>		
Produkcja wyrobów tekstylnych	256	1719,95
<i>Manufacture of food products</i>		
Produkcja odzieży	4346	1414,13
<i>Manufacture of wearing apparel</i>		
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^A	1095	1651,19
<i>Manufacture of leather and related products</i>		
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^A	3850	2028,94
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^A</i>		
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1763	2736,95
<i>Manufacture of paper and paper products</i>		
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	632	2048,21
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>		
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^A	712	3526,58
<i>Manufacture of pharmaceutical products^A</i>		
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1756	2013,42
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>		
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3311	2466,25
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>		
Produkcja metali	543	3149,60
<i>Manufacture of basic metals</i>		
Produkcja wyrobów z metali	4764	2179,61
<i>Manufacture of metal products</i>		
Produkcja urządzeń elektrycznych	142	4146,65
<i>Manufacture of electrical equipment</i>		
Produkcja maszyn i urządzeń ^A	6214	2436,28
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>		
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^A	1299	2902,77
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>		
Produkcja mebli	5603	2412,81
<i>Manufacture of furniture</i>		

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; bez zatrudnionych poza granicami kraju.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 6 (233). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł						
OGÓŁEM	1347,2	1898,6	2191,7	3037,3	2884,6	100,0	TOTAL
Budowa budynków ^A	430,4	674,5	903,8	1278,7	1135,5	39,4	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A	598,3	839,6	796,3	1144,3	1101,2	38,2	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne.....	318,5	384,5	491,6	614,3	647,9	22,4	Specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubelskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (234). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
		Works with an investment character	Works with a renovation (restoration) character	
w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM2005	1347,2	970,5	376,7	TOTAL
2006	1898,6	1355,2	543,4	
2007	2191,7	1575,1	616,6	
2008	3037,3	2216,0	821,3	
2009	2884,6	2061,7	822,9	
Budynki	1474,4	1043,3	431,1	Buildings
Budynki mieszkalne.....	581,6	475,8	105,8	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne....	40,5	23,3	17,2	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe.....	483,1	418,1	65,0	two- and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania....	58,0	34,4	23,6	residences for communities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubelskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (234). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE
OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
	w mln zł		in mln zł	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	892,8	567,5	325,3	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	15,0	12,3	2,7	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	72,9	57,9	15,0	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	207,3	134,9	72,4	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	12,7	10,3	2,4	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	204,0	149,1	54,9	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	300,3	158,8	141,5	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	80,6	44,2	36,4	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1410,2	1018,4	391,8	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	921,3	605,3	316,0	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	888,1	584,3	303,8	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	7,4	4,6	2,8	<i>railways, overhead or suspended railways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	17,7	9,8	7,9	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	8,1	6,6	1,5	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	335,4	285,9	49,5	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	79,5	63,8	15,7	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	255,9	222,1	33,8	<i>local pipelines and cables</i>
w tym:				<i>of which:</i>
oczyszczalnie wód i ścieków	11,4	8,2	3,2	<i>waste water and water treatment plants</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	87,7	66,0	21,7	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Budowle sportowe i rekreacyjne	21,1	16,9	4,2	<i>Sports and recreational buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	44,7	44,3	0,4	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the lubelskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 8 (235). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Budynki ^a	1803	3941	5691	4425	Buildings ^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	1169	3160	4635	3478	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	1077	1631	1835	1479	<i>urban areas</i>
wieś	726	2310	3856	2946	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	1562	3715	5364	4104	<i>Of which private buildings</i> ^b
miasta	871	1468	1575	1236	<i>urban areas</i>
wieś	691	2247	3789	2868	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	1078	3084	4458	3344	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	484	630	906	759	<i>non-residential</i>
Kubatura ^c w dam ³	2954,2	5252,1	6642,0	6732,2	Cubic volume ^c <i>in dam</i> ³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	1412,1	2875,1	4079,3	3260,4	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	2104,0	2978,2	3111,4	3603,2	<i>urban areas</i>
wieś	850,2	2273,9	3530,6	3129,0	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	1270,0	3364,2	4532,5	3979,1	<i>Of which private buildings</i> ^b
miasta	767,0	1450,2	1431,9	1349,8	<i>urban areas</i>
wieś	503,0	1914,0	3100,6	2629,3	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	834,6	2291,8	3156,4	2446,3	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	435,2	1061,7	1376,2	1526,2	<i>non-residential</i>

^a Nowo wybudowane. ^b Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe. ^c Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a *Newly built.* ^b *Realized by natural persons, churches and religious associations.* ^c *Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).*

TABL. 9 (236). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDING COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
BUDYNKI^a BUILDINGS^a					
Budynki mieszkalne	1169	3161	4638	3481	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe.....	1169	3160	4635	3478	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	1066	3064	4476	3366	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania.....	-	1	3	3	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	634	780	1053	944	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	51	10	12	24	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe.....	15	11	17	16	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	159	189	185	187	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali.....	1	-	4	2	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży.....	137	126	247	192	Garage buildings
Budynki przemysłowe	20	38	43	30	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	39	91	64	81	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	4	8	2	2	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	12	21	6	6	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	3	13	9	13	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej.....	3	11	6	19	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	182	259	454	361	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych.....	2	2	2	1	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Nowo wybudowane.

^a Newly built.

TABL. 9 (236). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDING COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
KUBATURA ^b w dam ³ CUBIC VOLUME ^b in dam ³					
Budynki mieszkalne	1412,1	2886,8	4096,7	3290,5	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	1412,1	2875,1	4079,3	3260,4	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	795,0	2239,0	3129,1	2402,7	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	-	11,7	17,4	30,1	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1542,1	2365,4	2545,3	3441,6	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	54,9	21,7	66,8	49,5	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	86,2	42,3	83,7	73,9	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	707,4	551,1	527,1	986,6	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	1,9	-	6,7	0,1	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	50,6	50,1	57,3	53,0	Garage buildings
Budynki przemysłowe	142,3	487,1	466,2	921,5	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	56,7	340,5	313,4	522,5	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	84,7	32,5	13,5	6,6	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	191,8	246,7	89,1	25,7	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	4,6	147,0	36,4	98,3	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	9,5	84,3	110,4	87,9	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	134,9	325,3	759,4	578,3	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	6,8	29,7	8,1	0,6	Buildings used as places of worship and for religious activities

^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (237). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a W 2009 R.**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętne zatrudnienie <i>Average paid employment</i>	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto <i>Average monthly gross wages and salaries</i>
OGÓŁEM TOTAL	19509	2516,16
sektor publiczny <i>public sector</i>	163	2406,49
sektor prywatny <i>private sector</i>	19345	2517,22

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; bez zatrudnionych poza granicami kraju.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu

CHAPTER XVII

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. **National roads** include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. **A bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves

jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

4. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje podmioty w których usługi transportu samochodowego stanowią podstawową działalność gospodarczą, z tym że dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

5. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej — sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Placówki pocztowe obejmują placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski, a do 2001 r. — uwzględniane były również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

4. Hire or reward road transport includes entities in which road transport services comprise the basis economic activity but data regarding transport of passengers do not include transport by urban road transport fleet (of which taxis).

5. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A road traffic accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A road traffic accident injury is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks — networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Post offices include post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks as well as until 2001 — telecommunication service offices.

3. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

4. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (238). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**
 Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w km in km				
OGÓŁEM	1094	1071	1071	1089	TOTAL
Normalnotorowe ^b	1043	1021	1021	1039	Standard gauge ^b
w tym zelektryfikowane	385	410	408	409	of which electrified
jednotorowe	675	644	644	662	single track
dwu i więcej torowe	368	377	377	377	double and more tracks
Wąskotorowe	51	50	50	50	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej	4,4	4,3	4,3	4,3	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą Polskich Kolei Państwowych oraz od 2002 r. również innych zarządców infrastruktury kolejowej.
^b Łącznie z szerokotorowymi.

^a Data concerning of the state owned enterprise Polskie Koleje Państwowe and since 2002 also other entities, which obtained licences for management of the railway network. ^b Including wide gauge.

TABL. 2 (239). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
 Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem	w tym	
				total	o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
OGÓŁEM	18154	18158	18812	19 582	18608	TOTAL
miejskie	2017	2103	2155	2219	2185	urban
zamiejskie	16137	16055	16657	17363	16423	out-of-town
Krajowe	1040	1059	1068	1 057	1057	Domestic
miejskie	198	205	206	195	195	urban
zamiejskie	842	854	862	862	862	out-of-town
Wojewódzkie	2217	2214	2212	2204	2204	Voivodship
miejskie	216	224	224	223	223	urban
zamiejskie	2001	1990	1988	1981	1981	out-of-town
Powiatowe	9058	9187	9187	9239	9193	Powiat
miejskie	712	687	683	679	679	urban
zamiejskie	8346	8500	8504	8560	8514	out-of-town
Gminne	5839	5698	6345	7082	6155	Gmina
miejskie	891	987	1042	1121	1088	urban
zamiejskie	4948	4711	5303	5960	5067	out-of-town

Źródło: od 2002 r. dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: since 2002 data of the General Directorate of Domestic Roads and Motorways.

TABL. 3 (240). **OBIEKTY MOSTOWE NA DROGACH PUBLICZNYCH**
 Stan w dniu 31 XII
BRIDGE BUILDINGS ON PUBLIC ROADS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Mosty i wiadukty <i>Bridges and viaducts</i>		Przeprawy promowe <i>Ferry crossings</i>	Tunele i przej- ścia podziemne <i>Tunnels and underpasses</i>
	ogółem <i>total</i>	w tym trwałe <i>of which permanent</i>		
	w sztukach <i>in units</i>			
OGÓŁEM	1513	1327	1	11
TOTAL 2005	1604	1567	5	10
2008	1603	1560	2	10
2009	1610	1576	2	10
miejskie	257	251	-	7
<i>urban</i>				
zamiejskie	1353	1325	2	3
<i>out-of-town</i>				

Źródło: od 2002 r dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad

Source: since 2002 data of the General Directorate of Domestic Roads and Motorways

TABL. 4 (241). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	885239	976130	1207100	1262645	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Samochody osobowe	534274	642550	827473	860850	<i>Passenger cars</i>
Autobusy	5253	5188	5930	6130	<i>Buses</i>
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	97992	109740	130192	136335	<i>Lorries and road tractors^b</i>
Ciągniki balastowe i rolnicze	170672	160626	177407	188723	<i>Ballast and agricultural tractors</i>
Motocykle	71685	52611	59448	63477	<i>Motorcycles</i>

^a Do 2001 r. według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, a od 2002 r. przez burmistrzów i starostów. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

^a Until 2001 according to register maintained by voivodes and from 2002 by mayors and starosts. ^b Including vans.

TABL. 5 (242). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**
Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Krajowe:					National:
liczba	3099	2734	2308	2158	number
długość w km	153135	154496	121055	112589	length in km
dalekobieżne:					long distance:
liczba	69	111	78	73	number
długość w km	17556	36979	23444	21976	length in km
regionalne:					regional:
liczba	764	648	463	488	number
długość w km	57221	50287	39265	37815	length in km
podmiejskie:					suburban:
liczba	2178	1972	1766	1595	number
długość w km	77711	67191	58339	52787	length in km
miejskie:					urban:
liczba	88	3	1	2	number
długość w km	647	39	7	11	length in km
Międzynarodowe:					International:
liczba	5	39	118	85	number
długość w km	10155	78076	190370	193145	length in km

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Entities employing more than 9 persons providing regular national and international connections; excluding municipal public transport services.

TABL. 6 (243). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	2589,7	2622,7	2325,6	2753,8	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	92,9	96,4	110,2	208,7	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ^b	70222,5	53812,7	39493,5	31923,4	Transport of passengers in thous. ^b
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	28,7	27,7	33,1	34,9	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	382,4	884,1	1461,5	1518,6	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1273,2	1402,5	1483,4	1665,1	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ^b ..	70,7	168,4	186,0	152,5	Transport of passengers in thous. ^b
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1970,8	1788,4	1524,6	1658,3	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Data concerns enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding municipal public transport services.

TABL. 7 (244). **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Wypadki	3540	2447	2358	2092	Total accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	40	25	20	17	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	4830	3483	3324	2989	Road traffic casualties
Śmiertelne.....	412	322	372	318	Fatalities
Ranni.....	4418	3161	2952	2671	Injured

^a Zarejestrowane przez policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; na podstawie ewidencji prowadzonej: do 2001 r. — przez wojewodę, od 2002 r. — przez burmistrzów i starostów.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.

^a Registered by the police. ^b Vehicles as of 31 XII; according to registers maintained: until 2001 — by voivod, since 2002 — by mayors and starosts.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Lublin.

TABL. 8 (245). **WYPADKI DROGOWE ORAZ ICH SKUTKI**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS AND THEIR EFFECTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wypadki Accidents				Zabici Killed				Ranni Injured			
	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009
OGÓŁEM TOTAL	3540	2447	2358	2092	412	322	372	318	4418	3161	2952	2671

WEDŁUG RODZAJÓW
BY TYPES

Zderzenie pojazdów w ruchu..... Colliding of vehicles	1528	1102	1015	961	146	115	130	119	2166	1592	1462	1363
Najechnanie na pieszego..... Running pedestrian over	1268	742	711	611	171	126	131	115	1197	674	641	561
na skrzyżowaniu..... on the crossroads	75	65	95	65	11	7	10	5	69	66	100	63
na przejściach dla pieszych..... on zebra crossing	317	215	198	200	14	15	23	8	344	219	197	209
na przystankach komunikacji..... on bus-stop	21	14	5	3	2	1	2	-	20	15	5	3
w innych miejscach..... in other places	855	448	413	343	144	103	96	102	764	374	339	286
Najechnanie na przeszkodę ^a Run obstacle over ^a	427	379	321	286	69	63	65	67	640	579	441	421
Wywrócenie się pojazdu..... Overturning of vehicle	213	153	189	165	16	13	29	14	292	236	254	238
Inne..... Other	104	71	122	69	10	5	17	3	123	80	154	88

WEDŁUG WINNYCH SPOWODOWANIA WYPADKÓW
BY DELINQUENTS OF CAUSING ACCIDENTS

Kierujący..... Drivers	2631	1998	1896	1694	260	234	270	223	3589	2766	2547	2309
samochodami osobowymi..... passenger cars	1839	1450	1458	1282	172	171	202	162	2675	2132	2056	1856
samochodami ciężarowymi..... lorries	191	160	107	112	26	24	22	26	246	216	142	138
autobusami..... buses	29	20	19	24	4	1	6	3	40	36	34	33
motocyklami..... motorcycles	105	49	65	61	10	3	11	10	141	59	74	63

^a Najechnanie na słup, drzewo, inny obiekt drogowy oraz stojący pojazd.

^a Running into a post, tree, other road object or parked vehicle.

TABL. 8 (245). **WYPADKI DROGOWE ORAZ ICH SKUTKI (dok.)**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS AND THEIR EFFECTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wypadki Accidents				Zabici Killed				Ranni Injured			
	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009
WEDŁUG WINNYCH SPOWODOWANIA WYPADKÓW (dok.) BY DELINQUENTS OF CAUSING ACCIDENTS (cont.)												
Kierujący (dok.) Drivers (cont.)												
ciągnikami tractors	42	30	14	23	2	5	-	1	61	36	21	26
rowerami i motorowerami bicycles and scooters	395	267	202	170	43	26	27	20	373	256	191	169
wozami konnymi carriages	11	8	-	-	2	1	-	-	16	14	-	-
innymi others	19	14	31	22	1	3	2	1	19	17	29	24
Piesi..... Pedestrians	742	402	339	271	114	81	73	66	655	343	275	212
Współwina użytkowników drogi Complicity of road users	26	5	35	39	2	-	8	13	31	7	49	36
Pasażerowie..... Passengers	11	3	-	-	4	1	-	-	8	2	-	-
Z innych przyczyn Other causes	130	39	88	88	2	6	21	16	31	43	81	114

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.
 S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Lublin.

TABL. 9 (246). **WYPADKI DROGOWE SPOWODOWANE POD WPŁYWEM ALKOHOLU
 ORAZ ICH SKUTKI**
**ROAD TRAFFIC ACCIDENTS CAUSED BY PERSONS UNDER THE INFLUENCE
 OF ALCOHOL, AND THEIR EFFECTS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wypadki Accidents				Zabici Killed				Ranni Injured			
	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009
OGÓŁEM TOTAL	705	422	363	290	93	46	41	42	866	549	481	400
Wina kierującego Guilt of driver	456	283	263	220	61	29	30	34	639	422	385	335
samochodami osobowymi of passenger cars	300	217	218	179	46	25	25	28	464	349	336	282
samochodami ciężarowymi of lorries	18	7	6	3	4	1	2	3	24	8	7	9
motocyklami of motorcycles	38	12	9	13	-	-	1	2	52	15	12	14
ciągnikami of tractors	14	11	4	3	1	1	-	-	13	13	4	3
rowerami i motorowerami of bicycles and scooters	82	34	24	19	9	2	2	1	79	34	24	13
wozami konnymi of carriages	3	1	-	-	1	-	-	-	6	2	-	-
autobusami of buses	1	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	6
innymi others	-	1	2	2	-	-	-	-	-	1	2	8
Wina pieszego..... Pedestrian's guilt	245	139	89	61	31	17	6	6	223	127	84	56
Wina pasażera Passenger's guilt	4	-	-	-	1	-	-	-	4	-	-	-
Współwina użytkowników drogi Complicity of road users	-	-	11	9	-	-	5	2	-	-	12	9

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.
 S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Lublin.

Łączność Communications

TABL. 10 (247). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE** ^a
BASIC POSTAL SERVICES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII) ^b	672	597	599	603	Post offices (as of 31 XII) ^b
miasta	228	202	205	206	urban areas
wieś	444	395	394	397	rural areas
Przesyłki listowe polecone, nadane ^c w tys.	11825,8	12624,8	16616,5	16303,1	Registered letters mailed ^c in thous.
Paczki i listy wartościowe nadane ^c w tys.	630,5	793,9	1003,1	984,6	Packages and insured letters mailed ^c in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^c w tys.	5687,0	4558,0	3935,0	3558,7	Postal transfers paid ^c in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	9967,3	12515,1	12582,2	12376,0	Payments to bank accounts in thous.

^a Dane dotyczą operatora publicznego. ^b W 2000 r. łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. ^c W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX.

^a Data refer to the public operator. ^b In 2000 including telecommunication service offices. ^c In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system.

TABL. 11 (248). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE** ^a

Stan w dniu 31 XII

FIXED SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	555,7	616,5	456,0	412,9	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	470,6	455,8	335,7	297,9	of which private subscribers ^b
miasta	347,4	407,6	290,0	266,5	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	281,8	266,5	190,5	172,2	of which private subscribers ^b
wieś	208,3	208,9	166,0	146,3	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	188,8	189,3	145,2	125,7	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej)...	549,9	549,9	412,5	370,9	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	341,9	348,9	252,2	229,9	urban areas
wieś	208,0	201,0	160,3	141,0	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samo- inkasujące	4813	4089	2596	2558	Public pay telephones
miasta	3327	2855	1397	1346	urban areas
wieś	1486	1234	1199	1212	rural areas

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concerns operators of public system. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:

- punktach sprzedaży detalicznej,
- hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;

2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędowi, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów-rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data regarding the **retail sale** include:

1) the sale of consumer and non-consumer goods at:

- retail sales outlets,
- wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;

2) the sale of commercial consumer goods as well as catering products in catering establishments.

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, is marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods has been done on the basis: non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods has been done by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do **pozostałych sklepów** zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

Apteki są to stałe punkty sprzedaży detalicznej spełniające warunki sklepu, w których prowadzi się sprzedaż wyrobów farmaceutycznych lub zielarskich.

Stacje paliw są to punkty sprzedaży detalicznej paliw, benzyny, oleju napędowego, płynów chłodzących, środków czyszczących itp.

4. *Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses own or used, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.*

5. *The division of **stores by organizational forms** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.*

***Department stores and trade stores** are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.*

***Supermarkets** are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.*

***Hipermarkets** are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.*

***Grocery stores** are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².*

***Specialized stores** are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).*

***Other stores** include stores with a sales floor up to 119 m².*

The division of shops was made on the basis of the actual location of a shop.

6. *Shops include public pharmacies.*

***Pharmacies** are retail sale outlets which conduct sale activity with in the scope of pharmaceutical and herbal-products*

***Petrol stations** are units conducting sale of petrol, oil, gas as well as the products using for car maintenance.*

6. Do placówek gastronomicznych zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

7. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek; do 2003 r. dane opracowywano na podstawie rejestru REGON.

8. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** uznano te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

6. Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

7. Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons since 2004 the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities; until 2003 the data were compiled on the basis of the REGON register.

8. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (249). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

LATA YEARS	Ogółem w mln zł <i>Grand total in mln zł</i>	W tym udział przedsię- biorstw handlowych ^a w % <i>Of which share of trade enterprises ^a in %</i>	Na 1 mieszkańca w zł <i>Per capita in zł</i>
2005	17620,8	16,3	8075
2006	17803,2	15,0	8184
2007	17167,5	19,9	7915
2008	19564,8	20,8	9043
2009	18528,8	26,2	8579

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (250). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH
HANDLOWYCH ^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES IN TRADE ENTERPRISES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM	7125,8	7264,9	8055,6	8718,0	9337,6	TOTAL
---------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	--------------

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	69,0	71,4	71,4	74,6	78,6	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoho- lowe	29,4	29,7	32,3	34,6	36,6	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,5	4,6	4,4	5,2	5,9	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	35,1	37,1	34,7	34,8	36,1	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	31,0	28,6	28,6	25,4	21,4	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (251). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS						
OGÓŁEM	9177,3	10145,2	13941,0	15934,8	16095,7	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT						
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe.....	20,9	19,5	16,8	20,9	29,2	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe.....	5,5	5,3	5,3	5,6	10,3	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	73,6	75,2	77,9	73,5	60,5	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.
^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (252). **SKLEPY I STACJE PALIW^a WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS AND PETROL STATIONS^a BY ORGANIZATIONAL FORM
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	22794	22812	21678	20715	19398	TOTAL
Domy towarowe.....	5	4	3	2	2	Department stores
Domy handlowe.....	32	29	26	23	23	Trade stores
Supermarkety.....	147	155	176	179	202	Supermarkets
Hipermarkety.....	10	11	14	17	17	Hipermarkets
Sklepy powszechne.....	373	424	336	288	317	General shops
Sklepy wyspecjalizowane.....	916	976	1118	1181	1371	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^b	20607	20490	19304	18429	16798	Other shops ^b
Stacje paliw.....	704	723	701	596	668	Petrol stations

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 319. ^b Ujęto również sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób i apteki ogólnodostępne.

^a See general notes, item 7 on page 319. ^b Data concern also economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (253). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	584	598	576	531	506	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	98	91	93	110	110	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł.....	169743	193052	209233	219651	233723	Sale from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:						of which:
produkcja gastronomiczna	119140	138766	153063	157368	183247	catering production
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	28003	30482	31143	31733	25585	alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (254). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
Targowiska stałe:						Permanent marketplaces:
liczba	187	186	183	189	190	number
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	166	165	163	164	167	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia targowisk w tys. m ² ..	1066,0	1070,8	1054,1	1107,5	1109,6	area of marketplaces in thous. m ²
w tym sprzedażowa	720,4	686,7	693,9	731,6	761,7	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	5645	5555	5364	5432	5407	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie	4068	3708	3796	3789	3759	of which at marketplaces opened daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	53	55	59	51	58	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	12479,5	10853,0	10708,7	10761,9	10471,9	Annual receipts from marketplace fees in thous. zł

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.
^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw dla 2000 r. prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121 poz. 591, z późniejszymi zmianami), dla lat 2005, 2007 i 2008 w dostosowaniu do ustawy z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2002, Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami). **Dane od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.**

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług);
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa — do 2001 r. przychody ze sprzedaży lub wpływy z likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji rozpoczętych), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środ-

CHAPTER XIX FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises for 2000 are presented according to the Act of Accounting dated 29 IX 1994 (*Journal of Laws* No. 121, item 591, with later amendments), for 2005, 2007 and 2008 are adjusted to the Act on change of the Act of Accounting dated 9 XI 2000, effective since 1 I 2002 (uniform text *Journal of Laws* 2002, No. 76, item 694, with later amendments). **Data since 2002 are not fully comparable with data for the previous years.**

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, National Investment Funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services);
- 2) net sales revenues of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages);
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights — until 2001 sales revenues or income from the liquidation of fixed assets and investments begun), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;

ków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;

- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji — do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi — do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny) lub są to koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy);
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne obejmują: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży — do 2001 r. wartość sprzedanych składników majątku trwałego, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplano- wane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na prawne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązanie (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji — do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego

- 4) *financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments — until 2001 the related income and costs were reported separately, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses — until 2001 income and costs were reported separately.*

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of management and administration (calculation variant) or the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant);*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale — until 2001 the value of fixed assets sold, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future legal liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular: interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments — until 2001 income and costs were reported separately, write-offs updating the value of invest-*

tytułu, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi — do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia. Od 2005 r. do zdarzeń nadzwyczajnych nie są kwalifikowane takie zdarzenia jak: zmiana metod produkcji, sprzedaż zorganizowanej części jednostki, zaniechania lub zawieszenia części działalności, postępowania układowe.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Od 2002 r. w myśl znowelizowanej ustawy o rachunkowości (art. 37) podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną:

- część bieżąca to podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczona stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

ment the surplus of foreign exchange losses over gains — until 2001 income and costs were reported separately.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity. Since 2005 extraordinary events do not include changes in production methods, the sale of an organized part of the entity, abandonment or suspension of a part of activity, and composition.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. Since 2002 according to the modified Act of Accounting (art. 37) the income tax consists of the current and the deferred part:

- the current part in the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred part constitutes a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. While the reserve is created, irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 6 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz od 2002 r. krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. **Aktywa trwałe** składają się z wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych, należności długoterminowych, inwestycji długoterminowych oraz długoterminowych rozliczeń międzyokresowych.

13. **Aktywa obrotowe** obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności i roszczenia, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i od 2002 r. krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne.

U w a g a. Należności z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

14. **Kapitały (fundusze) własne** ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwo-

11. *The economic relations presented in table 6 were calculated as follows:*

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities excluding special funds,
 - **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and since 2002 short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

12. **Fixed assets** consist of intangible fixed assets, material fixed assets, long-term dues, long-term investments and long-term deferred expenditures.

13. **Current assets** include: inventories, short-term dues and claims, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and since 2002 short-term deferred expenditures.

N o t e. Dues from deliveries and services since 2002 are included in short-term dues (irrespective of its due date).

14. **Share equity (funds)** is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous

we, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych — kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

15. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

U w a g a. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

16. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- *share capital — in joint stock companies,*
- *initial capital — in limited liability companies,*
- *founders' capital — in state owned enterprises,*
- *participation fund — in co-operatives,*
- *owners' capital — in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.*

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

15. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Note. Liabilities from deliveries and services since 2002 are included in short-term liabilities (irrespectively of its due date).

16. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (255). **BILANS FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW¹ W 2009 R.**
FINANCIAL BALANCE OF ENTERPRISES¹ IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Suma bilansowa <i>Balancing total</i>	Aktywa – w tym majątek <i>Assets – of which</i>		Pasywa – w tym <i>Liabilities – of which</i>			
		trwały <i>fixed</i>	obrotowy ² <i>turnover²</i>	kapitał (fundusz własny) <i>capital (own fund)</i>	zobowiązania <i>dues</i>		fundusze specjalne <i>special funds</i>
					długotermi- nowe <i>long-term</i>	krótkoter- minowe <i>short-term</i>	
a – stan w dniu 1 I <i>as of 1 I</i>							
b – stan w dniu 31 XII <i>as of 31 XII</i>							
w mln zł <i>in mln zł</i>							
OGÓŁEM a	36195,5	22050,4	13900,3	20196,0	4053,1	9699,5	273,2
TOTAL b	42025,7	24834,1	16876,4	23844,3	3851,7	11561,1	215,3
w tym: <i>of which:</i>							
Przemysł	19077,7	12359,9	6621,5	11611,7	1414,7	4487,4	185,4
<i>Industry</i> b	24107,7	15003,3	8975,7	15010,5	1750,8	5334,6	142,9
w tym przetwórstwo przemy- słowe	10813,8	5479,4	5255,7	5218,1	1297,9	3556,2	118,0
<i>of which manufacturing</i> b	13903,6	7285,1	6523,1	7071,6	1427,3	4439,9	115,0
Budownictwo	1977,9	621,6	1295,3	817,3	156,5	884,2	14,7
<i>Construction</i> b	2230,0	764,8	1389,1	976,1	166,4	955,7	15,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	6552,0	2745,2	3766,5	2794,4	711,5	2895,1	16,0
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i> b	7588,8	3103,7	4441,9	3264,8	656,7	3492,6	15,6
Transport i gospodarka maga- zynowa	1300,9	931,3	353,2	502,8	476,6	268,0	8,9
<i>Transportation and storage</i> b	1376,7	991,4	368,7	544,0	499,6	270,9	9,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..	96,7	78,3	17,8	49,9	26,9	17,1	0,7
<i>Accommodation and catering^Δ</i> b	96,2	76,9	18,8	50,6	24,4	18,5	0,7
Informacja i komunikacja	382,7	260,9	119,7	316,6	7,4	43,7	1,0
<i>Information and communication</i> b	442,0	274,7	163,5	361,3	9,1	52,6	0,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4567,1	4226,6	323,6	3084,3	648,8	750,0	33,2
<i>Real estate activities</i> b	4121,5	3749,4	344,5	2665,2	629,1	743,0	15,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	489,5	304,6	181,4	216,6	11,0	68,3	7,7
<i>Professional, scientific and technical activities</i> b	562,6	327,0	227,3	248,6	11,0	75,5	9,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	65,6	41,2	24,1	44,4	5,0	12,6	1,3
<i>Administrative and support service activities</i> b	62,2	37,3	24,6	41,4	4,2	13,1	1,5
Edukacja	41,2	28,4	12,3	24,2	3,8	9,6	0,0
<i>Education</i> b	44,5	25,6	16,6	23,8	3,2	12,1	0,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	125,4	82,9	41,8	60,5	12,5	47,8	0,4
<i>Human health and social work activities</i> b	132,6	88,5	42,7	66,7	11,5	48,5	0,4
Pozostała działalność usługowa ..	15,4	6,4	8,8	10,8	1,7	2,8	0,0
<i>Other service activities</i> b	17,9	8,9	8,8	11,7	1,8	3,3	0,0

¹ Prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, z wyłączeniem banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów (biur) maklerskich, szkół wyższych, samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie. ² Bez rozliczeń międzyokresowych.

¹ Keeping accounting ledgers, where the number of employed persons exceeds 9 persons, excluding banks, insurance institutions, brokerage institutions, tertiary education institutions, independent health care institutions and private farms in agriculture. ² Excluding inter-period settlements of accounts.

TABL. 2 (256). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2008	2009
	w mln zł		in mln zł	
Przychody z całokształtu działalności Revenues from total activity	30228,9	37565,5	64949,9	56891,1
w tym: of which:				
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wytworów i usług)..... <i>Net sales revenues of products (goods and services)</i>	16813,4	20453,9	30357,4	29037,5
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów.... <i>Net sales revenues of goods and materials</i>	12262,3	16207,3	32460,1	26412,1
Przychody finansowe..... <i>Financial revenues</i>	526,4	302,5	1287,5	619,8
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności..... Costs of obtaining revenues from total activity	29742,9	36086,9	61772,4	54571,8
w tym: of which:				
Koszt własny sprzedanych produktów (wytworów i usług)..... <i>Cost of products sold (goods and services)</i>	17687,3	20734,6	30126,3	29944,1
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	10555,6	14470,0	29525,4	22984,1
<i>Value of goods and materials sold</i>				
Koszty finansowe..... <i>Financial costs</i>	1022,9	388,8	1206,0	839,5
Wynik finansowy na działalności gospodarczej Financial result on economic activity	486,0	1478,6	3177,5	2319,4
Zyski nadzwyczajne..... Extraordinary profits	26,7	5,7	9,5	3,5
Straty nadzwyczajne..... Extraordinary losses	26,1	4,7	9,2	3,6
Wynik finansowy brutto Gross financial result	486,6	1479,6	3177,8	2319,3
Zysk brutto	1012,2	1728,6	3642,5	2744,5
<i>Gross profit</i>				
Strata brutto	525,6	249,0	464,7	425,2
<i>Gross loss</i>				
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto..... Obligatory encumbrances of gross financial result	287,0	345,8	634,3	433,8
W tym podatek dochodowy ^a <i>Of which income tax^a</i>	261,7	311,8	531,3	433,6
Wynik finansowy netto..... Net financial result	199,6	1133,8	2543,4	1885,6
Zysk netto	727,8	1383,6	2995,4	2313,4
<i>Net profit</i>				
Strata netto	528,2	249,8	452,0	427,9
<i>Net loss</i>				

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 325.

^a See general notes, item 9 on page 325.

TABL. 3 (257). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encum- brances of gross finan- cial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>	
						w mln zł <i>in mln zł</i>
OGÓŁEM	2000	30228,9	29742,9	486,6	287,0	199,6
TOTAL	2005	37565,5	36086,9	1479,6	345,8	1133,8
	2008	64949,9	61772,4	3177,8	634,3	2543,4
	2009	56891,1	54571,8	2319,3	433,8	1885,6
w tym: <i>of which:</i>						
Przemysł..... <i>Industry</i>		25442,5	24163,6	1279,0	280,3	998,7
w tym przetwórstwo przemysłowe		18886,4	18400,2	486,3	117,6	368,7
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo		4059,3	3794,6	264,9	40,8	224,0
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		22513,1	21988,7	523,9	67,0	456,9
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa....		1702,4	1668,6	33,8	10,1	23,8
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		161,8	152,9	9,0	1,5	7,5
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		318,3	273,3	45,0	8,6	36,4
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		830,6	769,2	61,4	9,3	52,1
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		544,0	528,7	15,3	2,3	13,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		95,6	91,8	3,8	1,0	2,8
<i>Administrative and support service activities</i>						
Edukacja		81,3	74,9	6,3	1,0	5,3
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		261,8	245,7	16,1	2,0	14,1
<i>Human health and social work activities</i>						
Pozostała działalność usługowa		24,5	23,1	1,4	0,3	1,1
<i>Other service activities</i>						

TABL. 4 (258). **KOSZTY PRZEDSIĘBIORSTW W UKŁADZIE RODZAJOWYM WEDŁUG SEKCJI**
COSTS OF ENTERPRISES BY TYPES BY SECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Koszty ogółem <i>Costs total</i>	W tym <i>Of which</i>				
		zużycie materiałów i energii <i>consumption of materials and electric- ity</i>	usługi obce <i>other services</i>	wynagro- dzenia <i>wages and salaries</i>	ubezpie- czenia i świadcze- nia na rzecz pracowni- ków <i>insurance and benefits in aid of employees</i>	amortyza- cja <i>deprecia- tion</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM2000	18276,5	8704,1	2678,6	3458,8	847,9	1093,8
TOTAL2005	21319,9	10298,2	3793,2	3581,5	863,7	1253,8
.....2008	30683,4	13234,1	6775,6	5213,6	1151,3	1436,3
2009	30654,9	12612,6	6224,9	5339,8	1172,2	1583,5
w odsetkach <i>in percent</i>	100,0	41,1	20,3	17,4	3,8	5,2
w tym: <i>of which:</i>						
Przemysł <i>Industry</i>	19402,4	9750,0	2358,0	2687,6	635,0	1045,7
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	16076,9	8834,0	1822,5	1912,2	415,9	593,0
Budownictwo <i>Construction</i>	3504,6	1074,0	1478,4	585,3	126,8	86,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	3666,7	748,9	1182,8	1072,1	214,3	211,7
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	1468,4	348,3	525,8	270,9	59,9	118,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	93,1	34,1	16,2	24,9	4,5	6,2
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	231,5	28,1	57,7	99,2	17,7	16,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	759,6	337,5	103,6	123,7	24,9	15,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activi- ties</i>	418,3	72,0	119,4	153,3	33,1	23,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ . <i>Administrative and support service activities</i>	84,7	11,4	9,8	48,9	8,2	3,2
Edukacja <i>Education</i>	71,8	10,2	23,7	27,9	3,2	2,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	237,2	40,7	72,9	88,9	15,3	10,9
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	21,0	4,3	5,0	9,3	1,0	0,7

TABL. 5 (259). **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH**
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw ogółem Total number of enterprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)
		w % ogółu			in % of total		
OGÓŁEM 2000 TOTAL	2036	64,0	33,7	2,3	62,7	34,9	2,4
	2005	1897	76,3	21,0	2,7	75,0	3,2
	2008	2113	80,7	18,7	0,5	79,7	1,0
	2009	2008	80,4	19,2	0,4	79,8	0,5
w tym: of which:							
Przemysł Industry	581	75,2	24,1	0,7	74,7	25,0	0,3
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	499	74,5	24,8	0,6	74,1	25,7	0,2
Budownictwo Construction	238	88,2	11,8	-	88,2	11,8	-
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	741	81,9	17,9	0,1	81,8	17,9	0,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	101	63,4	36,6	-	63,4	36,6	-
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	27	77,8	22,2	-	77,8	22,2	-
Informacja i komunikacja Information and communication	25	88,0	8,0	4,0	88,0	12,0	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	79	88,6	7,6	3,8	81,0	11,4	7,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	42	81,0	19,0	-	81,0	19,0	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	24	87,5	12,5	-	87,5	12,5	-
Edukacja Education	18	83,3	16,7	-	83,3	16,7	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ... Human health and social work activities	46	93,5	6,5	-	91,3	6,5	2,2
Pozostała działalność usługowa Other service activities	8	75,0	25,0	-	75,0	25,0	-

TABL. 6 (260). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>			
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>	
		w %		in %			
OGÓŁEM	2000	98,4	1,6	0,7	12,5	77,2	117,3
TOTAL	2005	96,1	3,9	3,0	26,8	91,2	134,1
	2008	95,1	4,9	3,9	33,2	85,7	123,1
	2009	95,9	4,1	3,3	39,1	102,2	148,7
w tym: of which:							
Przemysł		95,0	5,0	3,9	44,5	121,0	170,7
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		97,4	2,6	2,0	23,0	94,2	149,1
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		93,5	6,5	5,5	42,1	112,0	153,3
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		97,7	2,3	2,0	15,7	69,7	128,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		98,0	2,0	1,4	30,4	121,5	142,3
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		94,5	5,6	4,6	60,4	90,7	104,2
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		85,9	14,1	11,4	166,7	290,0	317,9
<i>Information and communication</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		92,6	7,4	6,3	30,2	44,2	50,1
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		97,2	2,8	2,4	151,8	232,4	312,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		96,0	4,0	2,9	49,9	180,3	190,2
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja		92,2	7,8	6,6	52,3	129,9	157,3
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		93,8	6,2	5,4	37,2	83,4	91,0
<i>Human health and social work activities</i>							
Pozostała działalność usługowa		94,3	5,6	4,4	180,7	245,9	273,1
<i>Other service activities</i>							

TABL. 7 (261). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy			
			razem <i>total</i>	w tym		
				materiały <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semi-finished products and products in progress</i>	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2000	8906,8	2802,5	745,8	407,7
2	TOTAL	2005	11062,4	3354,0	977,9	493,4
3	2008	17654,3	5019,3	1201,0	725,9
4	2009	17191,6	5066,0	1189,5	585,7
	w tym: of which:					
5	Przemysł..... <i>Industry</i>		9104,3	2523,0	1007,0	425,5
6	w tym przetwórstwo przemysłowe		6618,5	2339,8	872,5	424,4
	<i>of which manufacturing</i>					
7	Budownictwo		1465,2	318,4	64,6	98,5
	<i>Construction</i>					
8	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4485,1	2009,2	57,6	20,8
	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
9	Transport i gospodarka magazynowa.....		385,3	39,5	27,3	0,0
	<i>Transportation and storage</i>					
10	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		19,3	2,0	0,7	0,0
	<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
11	Informacja i komunikacja		167,3	10,9	0,8	0,5
	<i>Information and communication</i>					
12	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		372,1	16,3	5,0	0,5
	<i>Real estate activities</i>					
13	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		235,7	51,8	5,9	18,7
	<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
14	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ . <i>Administrative and support service activities</i>		24,9	1,0	0,3	0,3
15	Edukacja		19,0	0,9	0,0	0,0
	<i>Education</i>					
16	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		44,1	2,3	1,3	0,0
	<i>Human health and social work activities</i>					
17	Pozostała działalność usługowa		9,0	0,7	0,1	0,1
	<i>Other service activities</i>					

^a W 2000 r. środki pieniężne oraz krótkoterminowe papiery wartościowe przeznaczone do obrotu. ^b Patrz uwagi ogólne,
^a In 2000 cash equivalents and short-term securities designated for trading. ^b See general notes, item 13 on page 326.

<i>Inventories</i>		Krótkoterminowe należności i roszczenia		Inwestycje krótkoterminowe ^a <i>Short-term investments^a</i>	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne <i>Short-term deferred expenditures</i>	Lp. No.
<i>of which</i>		<i>Short-term dues and claims</i>				
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług ^b <i>of which from deliveries and services^b</i>			
<i>in mln zł</i>						
724,3	909,7	4913,2	3768,3	950,7	x	1
665,9	1189,8	5310,4	3909,3	2211,0	187,0	2
914,1	2123,5	7532,3	6368,5	4759,1	343,6	3
883,1	2359,9	7288,2	6097,4	4522,1	315,2	4
774,6	297,3	4076,3	3278,5	2376,5	128,6	5
755,3	271,1	3161,7	2514,2	1021,6	95,4	6
33,7	114,1	668,7	593,7	402,0	76,1	7
18,2	1895,7	1883,0	1700,8	549,6	43,2	8
0,0	11,7	246,9	201,6	82,3	16,6	9
0,0	1,3	5,6	3,5	11,2	0,5	10
3,3	5,3	64,9	55,3	87,8	3,8	11
1,7	9,1	103,9	71,9	224,3	27,6	12
15,2	9,9	60,8	51,5	114,6	8,4	13
0,1	0,3	17,1	14,7	6,5	0,3	14
0,0	0,9	9,4	7,0	6,3	2,4	15
0,0	0,9	22,4	18,7	18,0	1,4	16
0,1	0,4	2,1	1,7	5,9	0,2	17

ust. 13 na str. 326.

TABL. 8 (262). **AKTYWA TRWAŁE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
FIXED ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Rzeczowe aktywa trwałe <i>Material fixed assets</i>			
			razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		
				środki trwałe <i>fixed assets</i>	środki trwałe w budowie <i>fixed assets under construction</i>	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2000	15222,5	13220,9	11755,2	1327,9
2	TOTAL	2005	16791,6	14939,7	14021,6	889,8
3	2008	43910,1	18909,1	17354,1	1489,2
4	2009	24834,1	20200,3	18632,8	1505,0
	w tym: of which:					
5	Przemysł..... <i>Industry</i>		15003,3	12374,5	11237,9	1080,6
6	w tym przetwórstwo przemysłowe		7285,1	6114,1	5400,8	658,6
	of which manufacturing					
7	Budownictwo		764,8	647,4	594,3	50,4
	<i>Construction</i>					
8	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3103,7	2009,4	1868,1	138,1
	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
9	Transport i gospodarka magazynowa.....		991,4	925,9	885,8	40,0
	<i>Transportation and storage</i>					
10	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		76,9	75,2	70,4	4,6
	<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
11	Informacja i komunikacja		274,7	61,2	52,6	8,5
	<i>Information and communication</i>					
12	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		3749,4	3316,3	3184,9	131,4
	<i>Real estate activities</i>					
13	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		327,0	315,5	291,7	23,8
	<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
14	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ . <i>Administrative and support service activities</i>		37,3	32,1	31,7	0,4
15	Edukacja		25,6	25,2	23,4	1,8
	<i>Education</i>					
16	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		88,5	85,7	80,7	5,0
	<i>Human health and social work activities</i>					
17	Pozostała działalność usługowa		8,9	8,9	8,4	0,5
	<i>Other service activities</i>					

Wartości niematerialne i prawne <i>Intangible fixed assets</i>			Inwestycje długoterminowe <i>Long-term investments</i>			Należności długoterminowe <i>Long-term dues</i>	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe <i>Long-term deferred expenditures</i>	Lp. No.
razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>				
	koszty zakończonych prac rozwojowych <i>completed development works costs</i>	wartość firmy <i>value business</i>		nieruchomości <i>properties</i>	długoterminowe aktywa finansowe <i>long-term financial assets</i>			
<i>in mln zł</i>								
268,5	26,4	58,3	1163,5	.	.	569,6	.	1
257,6	16,7	40,3	878,7	42,7	831,9	465,8	249,8	2
564,3	23,5	190,2	23221,4	90,7	23113,4	461,4	754,0	3
542,5	22,6	300,7	3319,6	119,5	3171,7	375,6	396,1	4
176,5	14,6	15,4	2185,4	35,2	2122,7	6,5	260,5	5
135,1	14,6	15,2	911,7	33,2	851,1	3,1	121,0	6
17,3	0,0	15,2	80,4	15,7	64,5	1,2	18,5	7
121,3	0,0	93,6	911,7	34,0	876,9	9,1	52,2	8
1,1	0,0	0,0	45,4	3,0	42,4	0,6	18,4	9
1,1	0,0	1,0	0,5	-	0,5	-	0,1	10
202,3	-	173,6	8,1	-	8,1	0,9	2,3	11
9,8	8,0	0,0	36,7	16,3	20,3	355,6	31,1	12
2,6	-	0,0	3,9	-	3,9	1,5	3,5	13
0,0	-	0,0	1,0	-	1,0	0,0	4,1	14
0,1	-	-	0,3	-	0,3	-	-	15
2,3	-	1,8	0,2	-	0,2	0,2	0,1	16
0,0	-	0,0	0,0	-	0,0	-	-	17

TABL. 9 (263). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which		
		kapitał (fundusz) podstawowy core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielo- ny (nierozli- czony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2000	12622,8	7596,1	3129,8	-536,2	162,0
TOTAL	2005	15601,9	8154,3	4382,5	-923,2	1028,2
	2008	40172,0	26488,3	8052,7	-377,5	2322,4
	2009	23844,3	11704,1	6399,8	234,1	1911,2
w tym: of which:						
Przemysł..... Industry		15010,5	7040,0	3746,3	513,5	1025,6
w tym przetwórstwo przemysłowe		7071,6	2571,0	2332,9	255,5	402,2
of which manufacturing						
Budownictwo		976,1	267,4	343,0	22,0	224,0
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3264,8	992,4	1321,1	36,4	456,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage		544,0	266,4	154,5	-31,8	23,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		50,6	37,9	11,1	-7,5	7,5
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		361,3	193,6	110,0	7,0	36,4
Information and communication						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		2665,2	2458,8	334,9	-284,6	52,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		248,6	192,0	39,1	-8,2	13,0
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		41,4	32,2	7,8	-3,3	2,8
Administrative and support service activities						
Edukacja		23,8	11,2	5,7	1,7	5,3
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ... Human health and social work activities		66,7	38,4	21,7	-13,7	14,1
Pozostała działalność usługowa		11,7	5,2	4,7	0,0	1,1
Other service activities						

TABL. 10 (264). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób praw- nych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
		w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM 2000	3999,5	1096,4	429,7	504,6	787,5
TOTAL 2005	4273,1	558,2	423,6	1058,0	575,9
..... 2008	22716,4	15266,9	3273,1	998,2	632,3
2009	8362,9	654,7	3196,8	1233,3	723,6
w tym: of which:					
Przemysł Industry	6670,6	549,9	3125,7	746,2	588,8
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	2258,7	268,5	145,3	497,0	580,0
Budownictwo Construction	180,2	0,0	3,0	79,4	4,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	690,0	28,3	4,1	294,3	57,4
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	175,3	42,4	4,9	23,3	4,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	31,8	1,1	5,9	7,6	0,8
Informacja i komunikacja Information and communication	192,9	1,2	0,3	12,7	2,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	171,0	21,3	31,3	15,4	15,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	28,3	0,8	0,7	11,2	1,0
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ Administrative and support service activities	30,3	5,5	0,2	1,6	0,1
Edukacja Education	5,4	-	0,5	4,9	0,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ... Human health and social work activities	37,9	1,0	0,2	9,7	11,3
Pozostała działalność usługowa Other service activities	5,0	-	-	0,6	-

TABL. 11 (265). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Długoterminowe <i>Long-term</i>		Krótkoterminowe ^a <i>Short-term ^a</i>			
		razem <i>total</i>	w tym kredyty i pożyczki ^b <i>of which credits and loans ^b</i>	razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		
					kredyty i pożyczki ^b <i>credits and loans ^b</i>	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^c <i>liabilities from deli- veries and services ^c</i>	
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2000	10097,9	2505,4	1855,3	7592,5	2135,0	3745,4
TOTAL	2005	10800,4	2551,0	1895,9	8249,4	2513,2	4132,5
	2008	18552,9	4212,8	2186,1	14430,1	2705,0	6362,9
	2009	15412,7	3851,7	2536,9	11561,1	2897,7	5964,1
w tym: <i>of which:</i>							
Przemysł..... <i>Industry</i>		7085,5	1750,8	1168,3	5334,6	1223,9	2471,7
w tym przetwórstwo przemysłowe		5867,3	1427,3	866,7	4439,9	1166,5	1935,5
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		1122,2	166,4	138,5	955,7	128,3	527,9
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4149,3	656,7	399,2	3492,6	697,3	2402,4
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa.....		770,5	499,6	84,3	270,9	31,1	137,4
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		43,0	24,4	22,8	18,5	5,7	7,8
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		61,7	9,1	5,0	52,6	7,4	24,0
<i>Information and communication</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1372,1	629,1	624,9	743,0	376,8	277,7
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		86,5	11,0	10,5	75,5	8,0	44,4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		17,3	4,2	3,6	13,1	1,9	2,9
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja		15,3	3,2	2,6	12,1	0,4	4,9
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		60,0	11,5	7,4	48,5	31,6	10,8
<i>Human health and social work activities</i>							
Pozostała działalność usługowa		5,1	1,8	1,8	3,3	0,9	1,5
<i>Other service activities</i>							

^a Bez funduszy specjalnych. ^b W 2000 r. wyłącznie kredyty bankowe. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 327.^a Excluding special funds. ^b In 2000 — bank credits only. ^c See general notes, item 15 on page 327.

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Przez finanse publiczne rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: pobieraniem i gromadzeniem dochodów, wydatkowaniem środków publicznych, finansowaniem deficytu, zaciąganiem zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzaniem środkami publicznymi, zarządzaniem długiem publicznym.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych stanowi ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późniejszymi zmianami).

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539, z późniejszymi zmianami).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance is understood as processes connected with the accumulation and allocation of public funds, particularly: the collection and accumulation of revenue, spending public funds, deficit financing, committing funds as well as the management of public funds and the public debt.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i.e. of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining the processes connected with the accumulation and allocation of public funds is the Law on Public Finances, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104, with later amendments).

The legal basis for the financial management of local self-government entities is:

- the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990 (uniform text Journal of Laws of 2001 No. 142, item 1591, with later amendments),
- the Law on Powiat Self-government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1592, with later amendments),
- the Law on Voivodship Self-government, dated 5 June 1998 (uniform text Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1590, with later amendments),
- the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (Journal of Laws of 2008 No. 88, item 539, with later amendments).

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income

określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Dane w podziale według działów i paragrafów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzeń Ministra Finansów: do 2002 r. – z dnia 18 VII 2000 r. (Dz. U. Nr 59, poz. 688, z późniejszymi zmianami), w 2005 r. – z dnia 20 IX 2004 r. (Dz. U. Nr 209, poz. 2132, z późniejszymi zmianami), od 2006 r. – z dnia 14 VI 2006 r. (Dz. U. Nr 107, poz. 726, z późniejszymi zmianami).

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

1) dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn, podatek leśny,
- c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np.: skarbowej, eksploatacyjnej, targowej, podatku od czynności cywilnoprawnych,
- d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego, np.: dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
- e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, np.: opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty;

received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

5. *Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the Regulation of the Minister of Finance. The data divided into divisions and paragraphs were compiled in accordance with the classification of budget revenue and expenditure, obligatory on the basis of the decrees of the Minister of Finance: until 2002 — dated 18 VII 2000 (Journal of Laws No. 59, item 688, with later amendments), in 2005 — dated 20 IX 2004 (Journal of Laws No. 209, item 2132, with later amendments), since 2006 — dated 14 VI 2006 (Journal of Laws No. 107, item 726, with later amendments).*

6. *Budget revenues of local self-government entities comprise:*

1) *own revenue, i.e.:*

- a) *revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,*
- b) *receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts, i.e.: the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, receipts from lump sum taxation, taxes on inheritance and gifts, the forest tax,*
- c) *receipts from fees established and collected on the basis of separate acts e.g., the Financial Statute, the Service Act and the Marketplace Act, tax on civil law transactions,*
- d) *revenue from property of local self-government entities e.g., income from renting and leasing as well as other agreements with a similar character,*
- e) *other income of local self-government entities e.g., administrative fees, local fees, interest on funds deposited in bank accounts, interest on late payments;*

2) dotacje:

a) celowe:

- z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- działania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,
- dotacje otrzymane z funduszy celowych,

b) rozwojowe,

3) subwencja ogólna z budżetu państwa przekazywana wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów, w tym na zadania oświatowe.

7. Na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

1) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne,

2) wydatki bieżące, w tym:

- a) dotacje, w tym dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, i funduszy celowych,
- b) świadczenia na rzecz osób fizycznych,
- c) wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym:
 - wynagrodzenia,
 - składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy
 - zakup materiałów i usług,
- d) obsługa długu publicznego,
- e) z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

2) *allocations:**a) appropriated:*

- *from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with bodies of the government administration,*
- *received for tasks realized on the basis of self-government agreements,*
- *allocations received from appropriated funds,*

*b) development,**3) general subsidy from the state budget transferred to all local self-government budgets for supplementing their own revenue, of which for educational tasks.***7. Expenditure of local self-government entities budgets include:***1) property expenditure including investment expenditure,**2) current expenditure, of which:*

- a) allocations, of which allocations for budgetary establishments, auxiliary units and appropriated funds,*
- b) benefits for natural persons,*
- c) current expenditure of budgetary entities, of which:*
 - wages and salaries,*
 - contributions to compulsory social security and the Labour Fund,*
 - purchase of materials and services,*
- d) expenditure on debt servicing,*
- e) expenditures relate to granting endorsements and guaranties.*

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (266). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Województwo <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM 2000 TOTAL	3798000,9	1785563,4	768821,3	1008582,8	235033,4
	2005	5110982,7	2722947,6	839573,7	1245813,2
	2008	7041766,3	3592460,9	1080338,9	1724397,9
	2009	7718996,4	3771596,9	1148065,8	1809611,4
Dochody własne <i>Own revenue</i>	2608936,3	1208662,5	266268,9	919278,1	214726,8
w tym: <i>of which:</i>					
udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa — w podatku dochodowym: <i>share in income from taxes comprising state budget revenue — in income tax:</i>					
od osób prawnych <i>corporate income tax</i>	166830,4	21385,5	4452,0	35609,7	105383,2
od osób fizycznych <i>personal income tax</i>	960120,0	408210,3	113947,6	406333,7	31628,4
podatek od nieruchomości <i>tax on real estate</i>	523964,7	320634,5	-	203330,2	-
podatek rolny <i>agricultural tax</i>	115683,7	114188,1	-	1495,6	-
podatek od środków transportowych <i>tax on means of transport</i>	40002,4	24029,2	-	15973,2	-
podatek od czynności cywilnoprawnych <i>tax on civil law transactions</i>	45572,5	27678,9	-	17893,6	-
opłata skarbową <i>treasury fee</i>	22551	11516,5	-	11034,5	-

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (266). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Powiaty <i>Powiat</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Województwo <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
Dochody własne (dok.) <i>Own revenue (cont.)</i>					
dochody z majątku	141533,1	76341,6	10263,4	52386,2	2542,0
<i>revenue from property</i>					
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze	43838,9	32835,7	3841,3	6867,9	294,1
<i>of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character</i>					
Dotacje	1957920,0	876932,5	294731,2	303449,3	482807,1
<i>Allocations</i>					
celowe	1403505,5	796589,5	263259,9	257648,1	86008,1
<i>appropriated</i>					
z budżetu państwa na zadania: <i>from the state budget for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej	943414,4	551895,8	143674,4	193576,7	54267,4
<i>for government administration tasks</i>					
własne	349975,8	188871,5	87931,2	51164,1	22008,9
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	28467,5	18071,1	595,2	921,7	8879,5
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na działania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	39334,0	10037,9	20484,3	8811,7	-
<i>received for tasks realized on the basis of self-government agreements</i>					
otrzymane z funduszy celowych	42313,8	27713,2	10574,7	3173,8	852,2
<i>received from appropriated funds</i>					
rozwojowe	554414,6	80343,1	31471,3	45801,2	396799,0
<i>development</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	3152140,1	1686001,8	587065,8	586884,1	292188,4
<i>General subsidies from the state budget</i>					
w tym część oświatowa	2008823,0	1026953,5	409575,6	535332,4	36961,5
<i>of which for educational tasks</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 (267). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2009 R.**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Województwo <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	7718996,4	3771596,9	1148065,8	1809611,4	989722,3
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	110505,6	86915,3	10792,0	54,8	12743,6
<i>Agriculture and hunting</i>					
Transport i łączność	354008,8	94285,6	84181,0	83201,4	92340,9
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	175468,7	86510,2	15071,8	71640,8	2245,9
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	14909,1	1326,9	9965,2	3426,8	190,2
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	72012,5	30830,1	18311,3	7067,4	15803,7
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	107924,5	1201,0	58368,9	48354,6	-
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych ..	2008816,2	994241,4	145025,8	731056,7	138492,3
<i>Corporate income tax and personal income tax</i>					
Oświata i wychowanie	70686,7	39073,1	14657,0	16891,3	65,3
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	86988,1	322,2	46082,2	21613,5	18970,1
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	891680,5	600567,2	118806,0	171431,4	875,9
<i>Social assistance</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	39928,4	30665,2	2936,2	6321,8	5,2
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	47639,3	27977,9	414,6	17960,1	1286,8
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	23078,0	3918,7	365,9	18041,7	751,7
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	33613,2	28682,2	1755,8	3167,7	7,5
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (268). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Powiaty	Miasta na prawach powiatu	Województwo
		Total	Gminas ^a	Powiat	Cities with powiat status	Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2000	3885225,9	1831273,3	774247,3	1044823,2	234882,1
TOTAL	2005	5165706,1	2676370,2	857819,2	1265934,5	365582,2
	2008	7159478,4	3543274,4	1071018,1	1846580,5	698605,3
	2009	8167586,1	3973247,2	1181317,3	2058757,7	954264,0
Wydatki majątkowe		1741185,0	797810,5	159726,1	423870,3	359778,0
<i>Property expenditure</i>						
w tym inwestycyjne ^b		1677285,4	791057,5	159726,1	387438,6	339063,2
<i>of which investment expenditure^b</i>						
Wydatki bieżące		6426401,2	3175436,7	1021591,2	1634887,3	594486,0
<i>Current expenditure</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
dotacje		834960,3	195830,0	155035,1	185266,1	298829,1
<i>allocations</i>						
w tym dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, rachunków dochodów własnych i funduszy celowych		158270,2	41964,0	100759,1	15071,1	476,0
<i>of which allocations for budgetary establishments, auxiliary units, accounts of own revenue and appropriated funds</i>						
świadczenia na rzecz osób fizycznych		896826,5	657703,3	43134,1	181867,3	14121,8
<i>benefits for natural persons</i>						
wydatki bieżące jednostek budżetowych		4606953,0	2300458,0	812595,2	1225657,5	268242,2
<i>budget revenues of local self-government entities</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
wynagrodzenia		2557733,8	1314172,0	459865,9	687679,8	96016,1
<i>wages and salaries</i>						
składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy		426494,9	228898,9	70726,3	110868,0	16001,6
<i>contributions to compulsory social security and the Labour Fund</i>						
zakup materiałów i usług		1276044,9	589398,8	206110,2	350337,5	130198,3
<i>purchase of materials and services</i>						
obsługa długu publicznego		70452,3	18152,1	7727,1	31425,9	13147,2
<i>public debt servicing</i>						
z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji		3108,9	17,0	3092,0	-	-
<i>arising from guarantees</i>						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, rachunków dochodów własnych i funduszy celowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units, accounts of own revenue and appropriated funds.

TABL. 4 (269). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2009 R.**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Województwo <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	8167586,1	3973247,2	1181317,3	2058757,7	954264,0
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	206933,9	174827,1	10784,5	74,2	21248,2
<i>Agriculture and hunting</i>					
Transport i łączność	1296683,8	451460,0	209013,4	339879,6	296330,9
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	135712,7	79092,6	7204,3	46900,9	2514,9
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	40117,5	10885,7	10021,0	7078,5	12132,3
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	712200,4	406363,8	124757,6	122379,4	58699,6
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	168424,3	49482,2	59175,0	59177,0	590,0
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego ^b	74244,1	18444,9	10836,2	31815,9	13147,2
<i>Public debt servicing^b</i>					
Oświata i wychowanie	2680284,1	1513673,4	355622,0	768540,5	42448,2
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	181079,6	19250,7	50181,1	25737,1	85910,7
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1183205,9	704705,1	186547,5	288645,0	3308,3
<i>Social assistance</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	223490,5	59819,1	86407,7	74623,8	2640,0
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	303725,6	188360,0	144,6	103455,1	11765,9
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	277543,1	112595,9	6586,4	91157,9	67202,9
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	192724,6	125457,5	5100,2	46286,9	15880,0
<i>Physical education and sport</i>					

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Includes public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR, wprowadzone od 1 I 2005 r.).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne — jeśli nie zaznaczono inaczej — zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of “European System of Accounts 1995” (ESA).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and water engineering constructions), of which, i.a., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards – IAS implemented since 1 I 2005).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the NACE rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate

według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Od 2002 r. — w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694) nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów; do 2001 r. nakłady te były wykazywane przez podmioty finansujące (leasingodawców), tj. zaliczane były do sekcji „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, co wpłynęło na poziom prezentowanych wielkości.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, sakralne i rekreacyjne nieprzystosowane do stałego zamieszkania – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytku. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. Since 2002 due to amendment Act of Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694) investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) were included into investment outlays of those units; until 2001 those outlays had been reported by units that had financed them (lessor), i.e. were classified in the section “Financial intermediation” and “Real estate, renting and business activities”, what had impact on the level of presented amounts.

4. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private construction residential, sacral and recreational not adapted for permanent residence, was estimated.

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć, w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:

- przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- od 1 I 2005 r. również wycenę według wartości godziwej w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR).

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Obsługa rynku nieruchomości ^Δ”.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII, within the scope of fixed assets designated for exploitation:

- before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,
- after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices,
- since 1 I 2005 also revaluation according to fair value in units that used International Accounting Standards (IAS).

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Data by sections of the NACE rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. Exceptions are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

5. Od 2002 r. — w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694) niektóre przedmioty leasingu zaliczone są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców); do 2001 r. były one zaliczane do środków trwałych podmiotów finansujących (leasingodawców), tj. do sekcji „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, co wpłynęło na poziom prezentowanych wielkości.

6. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych — ustalono szacunkowo.

7. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

5. Since 2002 due to amendment Act of Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694) some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee); until 2001 they had been included into fixed assets of units that had financed them (lessor), i.e. were classified in the section “Financial intermediation” and “Real estate, renting and business activities”, what had impact on the level of presented amounts.

6. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

7. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (270). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009		
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
		w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	7628,7	7932,0	3442,9	4489,1
TOTAL				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	342,0	321,5	14,9	306,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	2171,6	2307,7	1157,4	1150,4
<i>Industry</i>				
w tym przetwórstwo przemysłowe	1332,5	1332,9	406,3	926,6
<i>of which manufacturing</i>				
Budownictwo	195,9	355,6	5,2	350,5
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	520,4	641,9	3,2	638,7
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	1535,2	1348,2	1167,9	180,3
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	38,4	68,5	14,5	54,0
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	81,8	64,6	2,5	62,1
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	88,0	122,7	5,7	117,1
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1499,4	1374,1	62,3	1311,8
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	85,6	79,5	15,7	63,8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	83,0	59,0	0,4	58,6
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	261,9	206,0	205,1	0,8
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	272,2	326,9	266,0	61,0
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	209,4	355,4	308,6	46,8
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	201,0	262,4	212,6	49,8
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	42,9	37,9	0,9	37,0
<i>Other service activities</i>				

^a Według lokalizacji inwestycji.

^a According to investment location.

TABL. 2 (271). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTORS
current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
					<i>total</i>	<i>public sector</i>	<i>private sector</i>
				w mln zł	<i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM TOTAL	2169,0	2206,0	2773,3	3874,0	3817,5	1726,8	2090,7
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	59,5	62,4	39,6	61,9	31,5	14,8	16,7
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł.....	1199,2	1218,3	1440,0	1939,9	2031,4	950,2	1081,2
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe	764,5	716,3	886,1	1288,3	1271,9	406,3	865,6
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo	110,4	93,1	116,4	142,3	154,5	2,0	152,5
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..	312,3	279,1	294,8	372,3	378,3	3,3	375,0
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa.....	116,6	144,3	424,3	746,2	481,3	428,6	52,7
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	16,7	10,6	29,2	21,0	29,4	0,5	28,9
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	69,8	74,3	72,6	60,2	57,3	2,4	54,9
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	57,8	59,1	69,2	85,2	50,8	5,6	45,2
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	81,8	65,9	75,4	167,3	195,2	18,6	176,6
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	12,6	27,7	33,2	33,4	19,4	13,3	6,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2,4	6,3	5,4	58,1	19,8	0,1	19,7
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja	28,2	20,0	48,0	33,8	48,3	3,6	44,7
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	88,9	126,9	103,4	130,2	293,2	275,6	17,6
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	12,5	17,3	19,5	21,0	25,0	8,1	16,9
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (272). **NAKLĄDY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
WEDŁUG GRUP W 2009 R. (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS IN 2009
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>
		w mln zł <i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM	3116,0	1615,1	1220,1	265,0
TOTAL				
w tym: <i>of which:</i>				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	29,3	11,1	8,3	7,8
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	1857,0	933,4	844,9	69,9
<i>Industry</i>				
w tym przetwórstwo przemysłowe	1136,7	409,8	673,1	45,4
<i>of which manufacturing</i>				
Budownictwo	151,5	55,7	69,7	25,6
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	306,7	161,2	99,5	45,1
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	128,6	28,0	6,0	94,5
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	16,9	10,6	4,9	1,4
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	21,5	5,2	14,1	2,0
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	27,0	16,2	8,2	2,5
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	180,3	173,0	3,4	0,7
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	27,1	11,5	13,3	2,3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2,8	0,6	1,0	1,2
<i>Administrative and support service activities</i>				
Edukacja	47,9	25,0	21,1	1,7
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	293,6	180,1	103,6	9,8
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	23,8	2,7	20,8	0,4
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by place of residence of investor.

TABL. 4 (273). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH W 2009 R. (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES IN 2009 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		
		budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>
		w mln zł <i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM	1690,3	1558,5	89,8	27,9
TOTAL				
własność państwowa	438,0	366,8	52,2	16,9
<i>state ownership</i>				
własność jednostek samorządu terytorialnego	1252,3	1191,7	37,6	11,0
<i>local self-government entities ownership</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
Przemysł	3,5	1,5	1,2	0,8
<i>Industry</i>				
Budownictwo	106,8	105,7	0,6	0,6
<i>Construction</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	41,5	39,1	1,8	0,6
<i>Transportation and storage</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	24,4	24,3	0,1	-
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	36,1	35,4	0,4	0,3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1279,4	1208,0	34,3	23,1
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	168,6	122,0	45,5	1,0
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	11,5	7,8	2,7	1,0
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	16,1	12,8	2,7	0,6
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				

Środki trwałe
Fixed assets

TABL. 5 (274). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2008	2009		
		ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>
		w mln zł	<i>in mln zł</i>	
OGÓŁEM	99212,7	102579,0	43649,9	58929,1
TOTAL				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11000,6	11137,2	435,8	10701,4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	22252,6	23160,7	9670,3	13490,5
<i>Industry</i>				
w tym przetwórstwo przemysłowe	12319,6	12039,1	2833,2	9205,8
<i>of which manufacturing</i>				
Budownictwo	4796,3	5377,5	4100,1	1277,3
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	4939,2	5035,7	209,1	4826,5
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	16768,8	17548,3	15966,8	1581,6
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	416,0	450,4	49,9	400,5
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	2081,1	1732,0	132,9	1599,1
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	816,9	783,9	148,5	635,4
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	24448,2	24805,9	2230,3	22575,6
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	834,2	898,6	470,3	428,3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	195,8	223,6	56,4	167,2
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3864,2	3698,3	3678,3	20,0
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	3612,4	4018,4	3594,9	423,5
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2185,0	2510,9	2112,5	398,4
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	726,7	883,6	771,0	112,6
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	274,7	314,1	22,8	291,2
<i>Other service activities</i>				

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 6 (275). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
 Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping
 prices)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
					total	public sector	private sector
	w mln zł		in mln zł				
OGÓŁEM	32271,7	33195,2	33740,8	36398,1	37296,1	12457,2	24838,9
TOTAL							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	421,3	514,4	510,0	556,5	562,6	308,0	254,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł.....	16780,5	17595,7	17715,5	19531,5	20315,8	7574,3	12741,5
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe	9669,3	10015,3	10562,5	11714,3	11399,3	2833,2	8566,1
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo	1033,4	1172,3	1204,5	1311,5	1419,2	472,5	946,7
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..	2009,7	2213,8	2613,0	3051,0	3132,3	208,2	2924,1
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa.....	1263,1	1315,3	1381,8	1644,9	1751,3	990,6	760,7
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	183,9	179,1	232,4	265,1	289,7	17,0	272,7
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	2054,0	1524,6	1892,7	1947,3	1596,2	129,7	1466,5
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	734,8	665,2	708,6	726,9	712,6	148,6	564,0
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5775,0	5687,2	5051,0	4746,9	4398,1	184,6	4213,5
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	391,4	509,9	467,5	488,9	562,6	424,8	137,8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	31,2	57,2	61,4	64,1	81,7	22,8	58,9
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja	203,7	227,6	235,3	254,9	331,2	25,6	305,6
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1269,4	1383,4	1494,6	1601,3	1904,3	1748,8	155,5
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	106,7	136,1	155,4	189,7	210,8	191,1	19,7
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 7 (276).

**WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH
I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH
W 2009 R. (bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL

SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES IN 2009 (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM TOTAL	18790,6	16598,2	1619,1	562,4
własność państwowa	4561,9	3247,1	1005,0	306,6
state ownership				
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership	14228,7	13351,1	614,1	255,8
w tym: of which:				
Budownictwo	3627,6	3609,2	9,4	9,0
Construction				
Transport i gospodarka magazynowa	2718,4	2683,6	17,2	17,2
Transportation and storage				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	32,9	27,7	4,1	1,1
Accommodation and catering ^Δ				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2042,7	1980,1	45,6	16,0
Real estate activities				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	45,5	25,2	10,5	9,9
Professional, scientific and technical activities				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	33,6	27,0	4,2	0,9
Administrative and support service activities				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3678,3	2470,5	781,9	423,4
Public administration and defence; compulsory social security				
Edukacja	3569,4	2963,4	573,4	30,7
Education				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	362,7	286,9	55,1	20,7
Human health and social work activities				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	542,7	502,0	35,8	4,9
Arts, entertainment and recreation				

TABL. 8 (277). **STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES IN 2009

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		
		budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>
		w %	in %	
OGÓŁEM	35,3	30,4	75,8	65,6
TOTAL				
własność państwowa	53,3	45,3	76,2	62,8
<i>state ownership</i>				
własność jednostek samorządu terytorialnego	29,6	26,7	75,1	68,8
<i>local self-government entities ownership</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
Budownictwo	16,4	16,1	70,8	66,8
<i>Construction</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	21,9	21,2	71,6	71,9
<i>Transportation and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	51,1	46,8	74,8	71,1
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	61,9	61,2	84	89,6
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	62,6	46,6	86,1	78,4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	21,7	10,9	87,1	75,1
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	44,3	31,6	74,6	62,6
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	38,6	30,3	79,3	80,1
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	41,8	32,5	80,2	69,5
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	26,9	24,5	55,3	66,9
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych.

2. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

3. Wartość dodana brutto mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. Zużycie pośrednie obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabywania.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the "European System of National and Regional Accounts (ESA 1995)". The following accounts are compiled in the regional accounts system for voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector.

2. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

3. Gross value added measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. Gross output includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. Intermediate consumption includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. Gross primary income in the households sector is comprised of: gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national

związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

9. Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej dla krajów członkowskich UE dane z rachunków regionalnych według rodzajów działalności prezentowane są w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2004 (NACE Rev. 1.1). Dane w nowym układzie klasyfikacyjnym (PKD 2007 – NACE Rev. 2) będą publikowane od października 2011 r.

Dane zostały zaprezentowane według następujących grup rodzajów działalności obejmujących kilka sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2004):

- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo – sekcje: "Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo", "Rybactwo",
- przemysł – sekcje: "Górnictwo", "Przetwórstwo przemysłowe", "Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę",
- budownictwo – sekcja "Budownictwo",
- handel i naprawy; hotele i restauracje; transport, gospodarka magazynowa i łączność – sekcje: "Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego", "Hotele i restauracje", "Transport, gospodarka magazynowa i łączność",
- pośrednictwo finansowe; obsługa nieruchomości i firm – sekcje: "Pośrednictwo finansowe", "Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej",

institutional units, i.e., wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

9. In accordance with recommendations of the European Commission for Member States of the EU, regional accounts data by kind of activity are presented applying the Polish Classification of Activities 2004 (NACE Rev. 1.1). Data according to the new classification (PKD 2007 – NACE Rev. 2) will be published from October 2011.

Data are presented according to the following kind-of-activity groups, covering a few sections of the Polish Classification of Activities (PKD 2004):

- agriculture, hunting and forestry; fishing – sections: "Agriculture, hunting and forestry", "Fishing",
- industry – sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas and water supply",
- construction – section "Construction",
- trade and repair; hotels and restaurants; transport, storage and communication – sections: "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods", "Hotels and restaurants", "Transport, storage and communication",
- financial intermediation; real estate, renting and business activities – sections: "Financial intermediation", "Real estate, renting and business activities",

– pozostała działalność usługowa – sekcje: "Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne", "Edukacja", "Ochrona zdrowia i pomoc społeczna", "Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała", "Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników".

Grupowanie danych dla województwa w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),

2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,

3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa,

4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,

5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie politycz-

– *other service activities – sections: "Public administration and defence; compulsory social security", "Education", "Health and social work", "Other community, social and personal service activities", "Private household with employed persons".*

*The grouping of data for voivodship according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e., by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

*10. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),

2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,

3) general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget,

4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,

5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, founda-

ne, związki zawodowe, stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje wyznaniowe.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane za lata 2005-2007 dotyczące nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. Zmiany wynikają z weryfikacji danych w rachunkach narodowych, m.in. aktualizacji składek na ubezpieczenia społeczne oraz różnych transferów bieżących.

Dane o nominalnych dochodach w sektorze gospodarstw domowych prezentowane w niniejszej edycji Rocznika są w pełni porównywalne.

13. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2008 r.”.

tions and religious organizations.

11. *Estimation of “hidden economy” is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data concerning nominal income in the households sector for the years 2005-2007 have been changed with reference to data published in previous editions of the Yearbook. Changes result from data verification in the national accounts including data on social contributions as well as other current transfers updating.*

Data on nominal income in the households sector presented in this edition of the Yearbook, are fully comparable.

13. *Explanations concerning regional accounts (methodological principles, basic concepts) were placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2008”.*

TABL. 1 (278). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2005	2006	2007	2008
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent			
OGÓŁEM TOTAL	38388	40849	45361	50233	x	x	x	x
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	33821	35884	39683	43972	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:								
przedsiębiorstw..... non-financial corporations	12127	13180	14364	16617	35,9	36,7	36,2	37,8
instytucji rządowych i samorządowych. general government	7040	7446	8159	9022	20,8	20,8	20,6	20,5
gospodarstw domowych..... households	13099	13637	15131	15948	38,7	38,0	38,1	36,3
Według rodzajów działalności ^a : By kind of activity ^a :								
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo..... Agriculture, hunting and forestry; fishing	2488	2502	3126	2923	7,4	7,0	7,9	6,6
Przemysł..... Industry	6337	6788	7472	8632	18,7	18,9	18,8	19,6
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	5196	5604	6098	6945	15,4	15,6	15,4	15,8
Budownictwo..... Construction	1908	2121	2611	3100	5,6	5,9	6,6	7,0
Handel i naprawy; hotele i restauracje; transport, gospodarka magazynowa i łączność..... Trade and repair; hotels and restaurants; transport, storage and communication	9538	10159	10660	11735	28,2	28,3	26,9	26,7
Pośrednictwo finansowe; obsługa nieru- chomości i firm..... Financial intermediation; real estate, renting and business activities	5212	5494	6244	7014	15,4	15,3	15,7	16,0
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	8339	8820	9570	10569	24,7	24,6	24,1	24,0
NA 1 MIESZKAŃCA ^b PER CAPITA ^b	17591	18779	20913	23219	x	x	x	x

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 362. ^b W zł.
^a See general notes, item 9 on page 362. ^b In zł.

TABL. 2 (279). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Produkcja globalna.....	71412	75930	85078	94170	Gross output
Zużycie pośrednie	37591	40046	45395	50198	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto.....	33821	35884	39683	43972	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem.....	14124	14876	16275	18524	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto.....	19640	20940	23590	25609	Gross operating surplus

TABL. 3 (280). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH ^a**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:					Gross primary income:
w mln zł	28329	29666	32544	35163	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł.....	12982	13638	15004	16253	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:					Gross disposable income:
w mln zł	30184	31841	34421	37139	in mln zł
na 1 mieszkańca w zł.....	13832	14638	15869	17167	per capita in zł

^a Dane za lata 2005-2007 zostały zmienione; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 364.

^a Data for 2005-2007 have been adjusted; see general notes, item 12 on page 364.

DZIAŁ XXIII

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prywatyzacja

1. **Proces prywatyzacji** przedsiębiorstw państwowych zapoczątkowany został 1 VIII 1990 r. na mocy ustawy z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, poz. 298) z późniejszymi zmianami, która zdefiniowała podstawowe kierunki i zasady przekształceń własnościowych w Polsce. Wymieniona ustawa obowiązywała do 7 IV 1997 r. Obecnie prywatyzacja przedsiębiorstw państwowych prowadzona jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561) z późniejszymi zmianami, obowiązującej od 8 IV 1997 r. oraz następujących aktów prawnych:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80) z późniejszymi zmianami,
- ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. z 2004r., Nr 208, poz. 2128),
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. z 1993r. Nr 44, poz. 202) z późniejszymi zmianami.

2. Na podstawie wymienionych aktów prawnych (z wyłączeniem ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa) stosuje się trzy zasadnicze **metody postępowania** z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
 - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
 - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
 - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych — NFI,
 - innym,

CHAPTER XXIII

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Privatization

1. **The process of privatizing** state owned enterprises began on 1 VIII 1990, on the basis of the Law on the Privatization of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990 (Journal of Laws No. 51, item 298) with later amendments, which defined the basic directions and principles of ownership transformations in Poland. The above mentioned law was valid until 7 IV 1997. At present, the privatization of state owned enterprises is conducted on the basis of the Laws on the Commercialization and Privatization of State Owned Enterprises, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561) with later amendments, valid since 8 IV 1997 as well as the following legal documents:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80) with later amendments,
- the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991, as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2001 No. 57, item 603) with later amendments,
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202) with later amendments.

2. On the basis of the legal acts mentioned above (excluding the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury) three **basic methods** are used relative to state owned enterprises:

- 1) **commercialization**, i.e. the transformation of an enterprise:
 - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
 - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
 - the transfer of shares or holdings to the National Investment Funds — NIF,
 - other,

- b) w spółkę z udziałem wierzycieli powstała w wyniku konwersji wierzytelności;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
- 3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.

3. Odrebnym procesom — w myśl ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa — podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych (do VII 2003 r. — Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa) w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

Podmioty gospodarki narodowej

Prezentowane dane dotyczą **podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON** i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763, z późniejszymi zmianami) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

- b) *into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion;*
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);
- 3) **the liquidation** of an enterprise **due to economic reasons**.

3. Processes based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency (until VII 2003 — the Agricultural Property Agency of the State Treasury) for the purpose of restructuring and privatization.

Entities of the national economy

Presented data concern **entities of the national economy recorded in the REGON register** and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Regulation of the Council of Ministers of 29 VII 1995 on public statistics (Journal of Laws No. 88, item 439, with later amendments) and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 27 VII 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763, with later amendments) on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of co-operation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

Prywatyzacja

Privatization

TABL. 1 (281). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO W 2009 R.**
 Stan w dniu 31 XII
STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS IN 2009
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W likwidacji <i>In liquidation</i>	W upadłości <i>In bankruptcy</i>
OGÓŁEM TOTAL	9	1	8
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	1	-	1
Budownictwo <i>Construction</i>	2	-	2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	3	1	2
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transport and storage</i>	2	-	2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1	-	1

TABL. 2 (282). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE^a OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES^a INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	<i>SPECIFICATION</i>
OGÓŁEM	297	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane	70	23,6	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią.....	131	44,1	<i>Included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	119	40,1	<i>of which privatized</i>
Poddane likwidacji	96	32,3	<i>Subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	49	16,5	<i>of which liquidated</i>

^a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.
^a Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

TABL. 3 (283). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNIĄ ORAZ ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD OR LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Sprywatyzowane metodą bezpośrednią <i>Privatized by the direct method</i>					Zlikwidowane <i>Liquidated</i>
	ogółem <i>total</i>	w wyniku <i>as a result of</i>				
		sprzedaży majątku <i>sale of assets</i>	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa <i>transfer of assets to a company of the State Treasury</i>	oddania majątku do odpłatnego korzystania <i>leasing</i>	zastosowania mieszanych sposobów zbycia majątku <i>use of combined methods for disposal of assets</i>	
OGÓŁEM	119	39	12	65	3	49
TOTAL w tym: <i>of which:</i>						
Przetwórstwo przemysłowe	43	18	8	17	-	18
<i>Manufacturing</i>						
Budownictwo	33	9	3	20	1	4
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	25	3	1	19	2	8
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa	8	4	-	4	-	5
<i>Transport and storage</i>						

TABL. 4 (284). **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**
COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki <i>Companies</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	87	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych	8	<i>Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1	<i>of which with foreign capital participation</i>
Spółki pracownicze ^a	79	<i>Employee companies^a</i>

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a *Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.*

Podmioty gospodarki narodowej
Entities of the national economy

TABL. 5 (285). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WPISANE DO REJESTRU REGON**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON
REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	133892	149019	154595	156180	TOTAL
sektor publiczny	5593	6054	5701	5727	<i>public sector</i>
sektor prywatny	128299	142965	148894	150453	<i>private sector</i>
z liczby ogółem:					<i>of total number:</i>
Przedsiębiorstwa państwowe	114	52	13	9	<i>State owned enterprises</i>
Spółki	16811	17661	17532	17916	<i>Companies</i>
w tym:					<i>of which:</i>
handlowe	4871	7087	7859	8231	<i>commercial</i>
cywilne	11835	10455	9548	9552	<i>civil</i>
Spółdzielnie	1328	1246	1170	1164	<i>Co-operatives</i>
Fundacje	188	323	399	444	<i>Foundations</i>
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	2663	4497	5176	5401	<i>Associations and social organizations</i>
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	105149	115697	120150	120987	<i>Natural persons conducting economic activity</i>

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a Excluding persons tending private farms.

TABL. 6 (286). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WPISANE DO REJESTRU REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI PKD**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND NACE SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity			
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which						spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	
				spółki handlowe commercial companies			razem total	w tym of which				
				razem total	jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation						
OGÓŁEM 2000	133892	28743	114	4871	37	682	11835	1328	105149			
TOTAL 2005	149019	33322	52	7087	21	832	10455	1246	115697			
..... 2008	154595	34445	13	7859	23	972	9548	1170	120150			
2009	156180	35193	9	8231	22	1008	9552	1164	120987			
w tym: of which:												
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	4159	838	-	141	1	21	203	205	3321			
Przemysł Industry	13095	2888	1	1547	8	225	1137	88	10207			
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	12317	2549	1	1351	8	209	1098	87	9768			
Budownictwo Construction	17667	1781	2	932	1	69	687	115	15886			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	49682	7805	3	3187	1	458	4357	250	41877			
Transport i gospodarka magazynowa Transport and storage	11461	866	2	337	9	56	496	14	10595			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	4275	863	-	198	-	36	614	-	3412			
Informacja i komunikacja Information and communication	2509	468	-	288	1	24	169	3	2041			

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.^a Excluding persons tending private farms.

TABL. 6 (286). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WPISANE DO REJESTRU REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI PKD (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND NACE SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>			
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	w tym of which						spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>co-operatives</i>	
				spółki handlowe <i>commercial companies</i>			razem total	spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>				spółdzielnie <i>co-operatives</i>
				razem total	w tym of which	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>						
razem total	jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>	razem total	spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>co-operatives</i>	razem total						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	5672	385	-	171	-	9	97	68	5287			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	4153	3390	1	255	-	29	138	386	763			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	10941	1430	-	574	1	37	695	19	9511			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2943	364	-	165	-	22	163	7	2579			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2446	2446	-	1	-	-	-	-	-			
Edukacja <i>Education</i>	5521	3315	-	101	-	4	118	2	2206			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	8373	1138	-	234	-	9	420	3	7235			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2960	1810	-	60	-	7	117	1	1150			
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	10319	5402	-	40	-	2	141	3	4917			

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a Excluding persons tending private farms.

TABL. 7 (287). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WPISANE DO REJESTRU REGON WEDŁUG LICZBY PRACUJĄCYCH I SEKCJI PKD**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY NUMBER OF EMPLOYED PERSONS AND NACE SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Do 9 pracujących To 9 employed persons	10 – 49	50 pracujących i więcej 50 employed persons and more
OGÓŁEM	2000	127547	4845	1500
TOTAL	2005	141780	5934	1305
	2008	146941	6346	1308
	2009	148347	6522	1311
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		4021	113	25
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł		11639	1100	356
<i>Industry</i>				
w tym przetwórstwo przemysłowe		11012	1003	302
<i>of which manufacturing</i>				
Budownictwo		17085	486	96
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		48263	1274	145
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa		11210	213	38
<i>Transport and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		4061	200	14
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja		2465	37	7
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		5579	70	23
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4042	84	27
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		10800	123	18
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		2848	78	17
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		2018	250	178
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja		3426	1869	226
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		7908	364	101
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		2828	109	23
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa		10150	152	17
<i>Other service activities</i>				

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a Excluding persons tending private farms.

TABL. 8 (288) **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI PKD**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND NACE SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships	
OGÓŁEM	2000	4871	4838	274	4564	33	27	6
TOTAL	2005	7087	5856	259	5597	1231	1138	23
	2008	7859	6356	258	6098	1503	1356	59
	2009	8231	6650	247	6403	1581	1418	70
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	141	133	1	132	8	8	8	-
Przemysł <i>Industry</i>	1547	1317	82	1235	230	218	218	10
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	1351	1132	69	1063	219	210	210	8
Budownictwo <i>Construction</i>	932	833	57	776	99	92	92	7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	3187	2412	54	2358	775	759	759	16
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transport and storage</i>	337	254	12	242	83	82	82	1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	198	154	3	151	44	43	43	1
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	288	267	6	261	21	20	20	1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	171	128	9	119	43	40	40	3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	255	213	8	205	42	38	38	3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	574	484	10	474	90	55	55	15
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	165	142	1	141	23	18	18	5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1	1	-	1	-	-	-	-
Edukacja <i>Education</i>	101	81	-	81	20	18	18	2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	234	140	1	139	94	20	20	4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	60	58	3	55	2	2	2	-
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	40	33	-	33	7	5	5	2

^a W województwie lubelskim w 2009 r. wśród spółek osobowych zarejestrowanych było 89 spółek partnerskich i 4 spółki komandytowo-akcyjne.

^a There were only in 2009 — 89 professional partnerships and 4 limited joint-stock partnerships registered in whole Lubelskie Voivodship.

DZIAŁ XXIV
INNE

CHAPTER XXIV
OTHER

TABL. 1 (289). **POŻARY ZAREJESTROWANE PRZEZ STRAŻE POŻARNE WEDŁUG PRZYCZYN**
FIRES REGISTERED BY FIRE BRIGADES BY FIRE CAUSES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM.....	6160	9446	7161	7443	TOTAL
Nieostrożność:					Carelessness of:
dorosłych.....	2124	3633	2767	3156	adults
dzieci.....	420	448	260	189	juveniles
Wady:					Faults of:
urządzeń elektrycznych.....	372	521	369	372	electric devices
urządzeń mechanicznych.....	20	48	68	28	mechanical devices
urządzeń grzewczo-kominowych ...	144	203	211	202	heating and chimney devices
procesu technologicznego.....	4	4	2	7	technological process
Wyładowania atmosferyczne.....	87	83	62	77	Lightning
Samozapalenia.....	38	24	23	17	Spontaneous combustions
Podpalenia.....	2017	2864	1821	2146	Arsons
Pozostałe i nieustalone.....	934	1618	1578	1249	Others and not identified

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie.
Source: data of the Voivodship State Fire Headquarters in Lublin.

TABL. 2 (290). **POŻARY ZAREJESTROWANE PRZEZ STRAŻE POŻARNE WEDŁUG SKUTKÓW**
FIRES REGISTERED BY FIRE BRIGADES BY EFFECTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM.....	6160	9446	7161	7443	TOTAL
w tym pożary lasów.....	524	603	184	320	of which forest fires
Straty powstałe wskutek pożarów w mln zł.....	28,3	29,1	40,7	33,3	Losses arisen as a result of fires in million zł
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha.....	207,7	1034,1	79,8	190,1	Area of forest burned by fire in ha
Wypadki śmiertelne.....	29	43	36	32	Fatal accidents
osoby cywilne.....	29	43	36	32	civil persons
Ranni w pożarach.....	111	152	179	159	Injured in fires
osoby cywilne.....	95	130	165	144	civil persons
strażacy.....	16	22	14	15	firemen

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie.
Source: data of the Voivodship State Fire Headquarters in Lublin.

TABL. 3. (291). **OSOBOWY RUCH GRANICZNY**
PERSONAL CROSS-BORDER MOVEMENT

Przejścia graniczne <i>Border crossing</i>	Rodzaj przejścia granicznego <i>Kind of border crossing</i>	Przekraczający granicę państwa w województwie lubelskim <i>Crossing the state border in lubelskie voivodship</i>				
		ogółem <i>total</i>	obywatele polscy <i>Polish citizens</i>		cudzoziemcy <i>foreigners</i>	
			w kierunku <i>in the direction</i>			
			z Polski <i>from Poland</i>	do Polski <i>to Poland</i>	do Polski <i>to Poland</i>	z Polski <i>from Poland</i>
OGÓŁEM 2000 TOTAL	x	15369612	283190	293380	7770027	7023015
2005	x	10953738	1686329	1631610	3783499	3852300
2008	x	8765960	2030318	2020598	2333197	2381847
2009	x	8089159	1372355	1344081	2672285	2700438
Granica polsko- -białoruska 2000 <i>Border between Poland and Belarus</i>	x	8874464	161496	172628	4542001	3998339
2005	x	4221513	253786	201015	1844912	1921800
2008	x	2612010	191789	160278	1108424	1151519
2009	x	2672008	238762	196488	1101373	1135385
Kukuryki..... 2000	drogowe	358035	10031	8079	152843	187082
2005	road	364183	49016	12036	144148	158983
2008		356582	44465	8308	99690	204119
2009		352521	45536	14414	109529	183042
Sławatycze 2000	drogowe	1735599	21467	33194	937009	743929
2005	road	765517	50260	47990	289271	377996
2008		235222	26568	27133	74961	106560
2009		202455	20904	19869	75861	85821
Terespol..... 2000	drogowe	4679683	60724	61086	2236266	2321607
2005	road	2210382	101646	98857	869638	1140241
2008		1454036	90650	95277	634541	633568
2009		1680435	147178	138045	702056	693156
Terespol..... 2000	kolejowe	2101147	69274	70269	1215883	745721
2005	rail	881431	52864	42132	541855	244580
2008		566170	30106	29560	299232	207272
2009		436597	25144	24160	213927	173366

TABL. 3. (291). **OSOBOWY RUCH GRANICZNY (dok.)**
PERSONAL CROSS-BORDER MOVEMENT (cont)

Przejścia graniczne <i>Border crossing</i>	Rodzaj przejścia granicznego <i>Kind of border crossing</i>	Przekraczający granicę państwa w województwie lubelskim <i>Crossing the state border in lubelskie voivodship</i>				
		ogółem <i>total</i>	obywatele polscy <i>Polish citizens</i>		cudzoziemcy <i>foreigners</i>	
			w kierunku <i>in the direction</i>			
			z Polski <i>from Poland</i>	do Polski <i>to Poland</i>	do Polski <i>to Poland</i>	z Polski <i>from Poland</i>
Granica polsko-ukraińska.....2000	x	6495148	121694	120752	3228026	3024676
<i>Border between Poland and Ukraine</i> 2005	x	6732225	1432543	1430595	1938587	1930500
2008	x	6153947	1838527	1860320	1224773	1230327
2009	x	5417026	1133592	1147591	1570853	1564990
Dorohusk2000	drogowe	2651262	38122	38194	1299326	1275620
2005	<i>road</i>	2599017	492612	484408	788337	833660
2008		2195252	531425	525479	543446	594902
2009		1934863	329094	323611	608075	674083
Dorohusk2000	kolejowe	250162	11150	10334	140626	88052
2005	<i>rail</i>	167368	13293	13053	79278	61744
2008		169716	13050	12618	80067	63981
2009		137914	10128	10527	65161	52098
Hrebenne2000	drogowe	2791138	49922	49239	1397152	1294825
2005	<i>road</i>	2452565	450592	454884	786622	760467
2008		2101133	609483	621987	439291	430372
2009		2132958	386175	392404	686413	667966
Hrebenne2000	kolejowe	47053	4657	4415	29549	8432
2005	<i>rail</i>	10275	2561	2655	4827	232
2008		-	-	-	-	-
2009		-	-	-	-	-
Hrubieszów.....2000	kolejowe	11875	525	511	5418	5421
2005	<i>rail</i>	11025	14	14	5583	5414
2008		16055	9	10	8024	8012
2009		12513	2	2	6267	6242
Zosin2000	drogowe	743658	17318	18059	355955	352326
2005	<i>road</i>	1491975	473471	475581	273940	268983
2008		1671791	684560	700226	153945	133060
2009		1198778	408193	421047	204937	164601
Świdnik.....2008	lotnicze	3	2	-	-	1
2009	<i>air</i>	125	1	2	59	63

Źródło: dane Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w Chełmie.
 Source: data of the Nadbużański Border Guard Department in Chełm.

